

Európska
komisia

Kľúčové údaje o vyučovacích príručkách na školách v Európe

Vydanie 2023 | Eurydice
report

Šport
Jean Monnet
Mládež
Vyššie vzdelávanie
Odborné vzdelávanie a
príprava
Vzdelávanie dospelých

Erasmus+

Obohacovanie životov, otváranie mysle **školské vzdelávanie**

Viac informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete (<http://europa.eu>).

Luxembursko: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2023

Tlačíť ISBN 978 – 92 – 9488 – 108 – 3 ISSN 1830 – 2076 doi:10.2797/737474 EC-XA-22 – 001-EN-C

PDF ISBN 978 – 92 – 9488 – 107 – 6 doi:10.2797/529032 EC-XA-22 – 001-EN-N

© **Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru, 2023**

Politika Komisie v oblasti opakovaného použitia sa vykonáva rozhodnutím Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39 – <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Pokiaľ nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené na základe licencie Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa poskytne primeraný kredit a uvedú sa všetky zmeny.

Na akékoľvek použitie alebo rozmnožovanie prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve EÚ, môže byť potrebné požiadať o povolenie priamo od príslušných nositeľov práv. EÚ nevlastní autorské práva v súvislosti so žiadnymi obrázkami, na ktorých nie je uvedený ukazovateľ autorských práv © Európska únia.

KREDITY

Úvodná fotka: © Julia Tim/stock.adobe.com; © všetko bagel/stock.adobe.com;

© Alice/stock.adobe.com; © VectorPunks/stock.adobe.com;

© ok_creation/stock.adobe.com.

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Dokument, ktorý pripravil Pierre Dieumegard pre [Európu – demokracia-Esperanto](#)

Účelom tohto „dočasného“ dokumentu je umožniť väčšiemu počtu ľudí v Európskej únii, aby sa dozvedeli o dokumentoch vytvorených Európskou úniou (a financovaných z ich daní). **Bez prekladu sú ľudia vylúčení z diskusie.**

This dokument bol [len v angličtine v pdf-súbore](#). Z tohto počiatočného súboru sme vytvorili Odt-súbor, ktorý pripravil softvér Libre Office, pre strojový preklad do iných jazykov. [Výsledky sú teraz k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch.](#)

Je žiaduce, aby administratíva EÚ prevzala preklad dôležitých dokumentov. „Dôležité dokumenty“ nie sú len zákonmi a nariadeniami, ale aj dôležitými informáciami potrebnými na spoločné prijímanie informovaných rozhodnutí.

S cieľom spoločne diskutovať o našej spoločnej budúcnosti a umožniť spoľahlivé preklady bol medzinárodný jazyk esperanto veľmi užitočný pre jeho jednoduchosť, pravidelnosť a presnosť.

Kontaktujte nás:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:Kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe Vydanie 2023

Správa Eurydice

Európska výkonná
agentúra pre vzdelávanie
a kultúru

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Tento dokument uverejnila Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA; Oddelenie platforiem, štúdií a analýz).

Prosím, citujte túto publikáciu ako:

Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2023. *Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023, správa*Eurydice, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Rukopis bol dokončený vo februári 2023.

© Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru, 2023

Reprodukcia je povolená za predpokladu, že je uvedený zdroj.

Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru

Oddelenie platforiem, štúdií a analýz

Avenue du Bourget 1 (J-70 – jednotka A6)

BE-1049 Brusel

Tel. + 32 22995058

Fax + 32 22921971

E-mail: eacea-eurydice@ec.europa.eu

Webová stránka: <http://eurydice.eacea.ec.europa.eu>

PREDSLOV

Slávny filozof raz povedal: Hranice môjho jazyka znamenajú hranice môjho sveta. Ale keď sa váš jazyk stane dvoma jazykmi, tromi jazykmi alebo desiatimi jazykmi, hranice sa naozaj začnú rozmazať. V jazykoch si myslíme, cítime, predstavujeme a plánujeme. Diktujú, ako komunikujeme naše vedomosti, vieru, skúsenosti, túžbu. Jazyk je spôsob, akým sa odhaľujeme a ako rozumieme druhým. Koniec koncov, používame jazyky na to, aby sme priniesli zmenu v spoločnosti a vymysleli našu budúcnosť.

Jazyky sú preto ústredným prvkom nášho života a zohrávajú zásadnú úlohu vo vzdelávaní. Európa je

jazykovo rozmanitý kontinent. Jazyková rozmanitosť je tiež realitou v mnohých našich školách. Táto skutočnosť prináša všetkým študentom bohaté príležitosti, najmä tým, že podporuje ich záujem o široký svet a rozvíja ich medzikultúrne zručnosti. Napriek tomu musíme venovať pozornosť riadnej podpore študentov, ktorí sa učia v škole v inom jazyku, ako je ich domov alebo prvý jazyk.

Podpora jazykovej rozmanitosti a jazykového vzdelávania je neustálou líniou politiky Európskej únie (EÚ). Vlastná jazyková rozmanitosť Európy a skorá ambícia EÚ vytvoriť spoločný priestor, v ktorom sa ľudia môžu voľne pohybovať cez hranice, si vyžadujú pevné záväzky v oblasti podpory jazykového vzdelávania.

Konkrétne v oblasti vzdelávania je naším cieľom vybudovať európsky vzdelávací priestor, v ktorom všetci mladí ľudia získajú kvalitné vzdelanie. V tejto súvislosti je ovládanie jazykov kľúčovou kompetenciou, ktorá otvára dvere bezkonkurenčným vzdelávacím skúsenostiam v Európe aj mimo nej. V skutočnosti už mnoho rokov presadzujeme politiku, ktorá povzbudzuje všetkých mladých ľudí k tomu, aby od útleho veku nadobudli znalosti cudzích jazykov, aby do konca stredoškolského vzdelávania boli schopní ovládať dva jazyky okrem jazyka školskej dochádzky. Usilie musí pokračovať a v tomto smere dokonca zrýchliť.

Aby sme uspeli v poskytovaní kvalitného jazykového vzdelávania v školách, obhajujeme komplexný prístup k výučbe a výučbe jazykov. Náš prístup zahŕňa viacjazyčnosť v školách a podporuje rozvoj všeobecného jazykového povedomia medzi pedagógmi. Podporuje napríklad kolaboratívnu výučbu medzi učiteľmi jazykov a inými učiteľmi, pričom využíva inovatívne, inkluzívne a viacjazyčné prístupy k výučbe a podporuje vzdelávacie skúsenosti študentov a učiteľov v zahraničí prostredníctvom programu Erasmus+.

Táto správa poskytuje údaje a porovnávacie analýzy pre inštruktívny pohľad na výučbu jazykov v európskych krajinách. Môžete napríklad zistiť, že v celej EÚ sa študenti primárneho vzdelávania učia cudzí jazyk od mladšieho veku ako kedykoľvek predtým. A angličtina je najviac naučený cudzí jazyk s viac ako 98 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním, ktoré sa učia na úrovni EÚ.

Pokiaľ však ide o druhý cudzí jazyk, je potrebné vynaložiť väčšie úsilie, pretože nevidíme viditeľné zlepšenie.

Som presvedčený, že táto správa bude predstavovať veľkú podporu pre tvorcov politik v oblasti vzdelávania a zainteresované strany, navrhovanie a vykonávanie politik v tejto oblasti a v konečnom dôsledku úsilie o zlepšenie výučby jazykov v našich školách a aktívnu podporu jazykovej rozmanitosti.

Mariya Gabriel

Komisár zodpovedný za inovácie, výskum, kultúru, vzdelávanie a mládež

Obsah

PREDSLOV.....	5
KÓDY A SKRATKY.....	10
ÚVOD.....	12
ZHRNUTIE.....	15
KAPITOLA A: KONTEXT.....	22
KAPITOLA B – ORGANIZÁCIA.....	31
ODDIEL I – KONŠTRUKCIE.....	31
ODDIEL II – ROZMANITOSŤ PONÚKANÝCH JAZYKOV.....	44
KAPITOLA C ÚČASŤ.....	60
ODDIEL I – POČET CUDZÍCH JAZYKOV, KTORÉ SA ŠTUDENTI NAUČILI.....	60
ODDIEL II – CUDZIE JAZYKY, KTORÉ SA ŠTUDENTI UČIA.....	75
KAPITOLA D UČITELIA.....	92
ODDIEL I – KVALIFIKÁCIA A ODBORNÁ PRÍPRAVA.....	92
ODDIEL II – NADNÁRODNÁ MOBILITA.....	102
KAPITOLA E VYUČOVACIE PROCESY.....	112
ODDIEL I – ČAS VÝUČBY A VÝSLEDKY VZDELÁVANIA.....	112
ODDIEL II – OPATRENIA NA PODPORU TESTOVANIA A JAZYKOVÉHO VZDELÁVANIA.....	131
REFERENCIE.....	138
SLOVNÍK.....	140
ŠTATISTICKÉ DATABÁZY A TERMINOLÓGIA.....	145
PRÍLOHY.....	147
PRÍLOHA 1: PODROBNÉ ŠTATISTICKÉ ÚDAJE.....	147
PRÍLOHA 2: CLIL V ZÁKLADNOM A VŠEOBECNOM STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ.....	165
POTVRDZOVANIE.....	170

Obrázok Index

Obrázok A1: Štátne jazyky a regionálne, menšinové alebo neteritoriálne jazyky s úradným štatútom, 2021/2022.....	23
Obrázok A2: Percentuálny podiel 15-ročných študentov, ktorí doma hovoria hlavne iným jazykom ako vyučovací jazyk, 2018.....	26
Obrázok A3: Percentuálny podiel 15-ročných študentov imigrantov a nepriťahovalcov podľa jazyka, ktorým sa hovorí doma, 2018.....	28
Obrázok A4: Percentuálny podiel 15-ročných študentov navštevujúcich školy, kde viac ako 25 % študentov hovorí hlavne iným jazykom doma ako vyučovací jazyk, 2018.....	30
Obrázok B1: Začiatkový vek, v ktorom prvý a druhý cudzí jazyk sú povinnými predmetmi pre všetkých študentov predškolského, základného a/alebo všeobecného sekundárneho vzdelávania (ISCED 0 – 3), 2021/2022.....	33
Obrázok B2: Obdobie, počas ktorého bolo štúdium cudzieho jazyka povinné v predškolskom, základnom a/alebo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 0 – 3) v rokoch 2021/2022 a rozdiely od roku 2002/2003.....	35
Obrázok B3: Obdobie, počas ktorého bolo štúdium dvoch cudzích jazykov povinné v základnom a/alebo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3) v rokoch 2021/2022 a rozdiely v rokoch 2002/2003.....	37
Obrázok B4: Cudzí jazyky poskytované ako nárok a ako povinné predmety pre všetkých študentov základného a/alebo všeobecného stredoškolského vzdelávania (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	39
Obrázok B5: Rozdiel medzi študentmi všeobecného vzdelávania a študentmi OVP v počte rokov strávených štúdiom jedného cudzieho jazyka ako povinného predmetu, 2021/2022.....	41
Obrázok B6: Rozdiel medzi študentmi všeobecného vzdelávania a študentmi OVP v počte rokov strávených štúdiom dvoch cudzích jazykov súčasne ako povinnými predmetmi, 2021/2022.....	42
Obrázok B7: Osobitné cudzie jazyky povinné pre všetkých študentov základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 1 – 2), 2021/2022.....	45
Obrázok B8: Cudzí jazyky uvedené v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne pre základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	47
Obrázok B9: Regionálne alebo menšinové jazyky osobitne uvedené v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne pre základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	50
Obrázok B9: Regionálne alebo menšinové jazyky osobitne uvedené v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne pre základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	51
Obrázok B10: Štúdium klasickej gréčtiny a latinčiny vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2 – 3), 2021/2022.....	54
Obrázok B11: Nárok na výučbu v domácom jazyku pre študentov z migračného prostredia v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	56
Obrázok B12: Existencia programov CLIL a štatút jazykov používaných v CLIL v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	58
Obrázok C1a: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky v základnom vzdelávaní (ISCED 1), podľa počtu jazykov, 2020.....	62
Obrázok C1b: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk v základnom vzdelávaní (ISCED 1), podľa veku, 2020.....	62
Obrázok C2: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk v základnom vzdelávaní (ISCED 1), 2013 a 2020.....	64
Obrázok C3: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky v nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2), podľa počtu jazykov, 2020.....	66

Obrázok C4: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov v nižších stredných školách (ISCED 2), 2013 a 2020.....	67
Obrázok C5: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), podľa počtu jazykov, 2020.....	69
Obrázok C6: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov v rámci vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 3), 2013 a 2020.....	71
Obrázok C7: Priemerný počet naučených cudzích jazykov na študenta v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020.....	73
Obrázok C8: Najviac naučený cudzí jazyk v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020.....	76
Obrázok C9: Krajiny s vysokým podielom študentov (viac ako 90 %), ktorí sa učia angličtinu v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020.....	78
Obrázok C10: Druhý najviac naučený cudzí jazyk v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020.....	80
Obrázok C11: Cudzí jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina, ktoré sa naučia aspoň 10 % študentov základného a všeobecného sekundárneho vzdelávania (ISCED 1 – 3), 2020.....	81
Obrázok C12: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia angličtinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020.....	83
Obrázok C13: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia francúzštinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020.....	85
Obrázok C14: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia nemčinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020.....	87
Obrázok C15: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia španielsky vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2 – 3), 2013 a 2020.....	89
Obrázok C16: Rozdiely v percentách študentov, ktorí sa učia angličtinu vo všeobecnom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), 2020.....	91
Obrázok D1: Stupeň odbornosti predmetov učiteľov cudzích jazykov v základnom vzdelávaní (ISCED 1), 2021/2022.....	93
Obrázok D2: Kvalifikácia potrebná na prácu v školách poskytujúcich vyučovanie typu A CLIL v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	95
Obrázok D3: Percentuálny podiel učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí absolvovali odbornú prípravu v oblasti výučby vo viacjazyčnom alebo multikultúrnom prostredí, 2018.....	98
Obrázok D4: Príklady kľúčových pojmov opisujúcich činnosti CPD týkajúce sa „jazykového povedomia v školách“, 2021/2022.....	101
Obrázok D5: Existencia odporúčaní najvyššej úrovne týkajúcich sa obsahu ITE pre budúcich učiteľov cudzích jazykov a obdobia, ktoré sa má stráviť v cieľovej krajine jazyka, 2021/2022.....	103
Obrázok D6: Percentuálny podiel moderných učiteľov cudzích jazykov na nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2), ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely, 2013 a 2018.....	105
Obrázok D7: Systémy financovania, ktoré poskytujú orgány najvyššej úrovne na podporu nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022.....	106
Obrázok D8: Percentuálny podiel mobilných moderných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí odišli do zahraničia na profesionálne účely s podporou programu mobility, 2018.....	108
Obrázok D9: Percentuálny podiel mobilných učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2) z profesionálnych dôvodov pre odchod do zahraničia, úroveň EÚ, 2018.....	109
Obrázok D10: Percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2) na dlhých a krátkodobých pobytoch v zahraničí, 2018.....	111

Obrázok E1: Počet hodín povinnej výučby cudzích jazykov počas pomyselného roka v základnom a celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, 2020/2021.....	114
Obrázok E2: Počet hodín za pomyselný rok pridelených na výučbu prvého a druhého cudzieho jazyka ako povinných predmetov v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, 2020/2021.....	117
Obrázok E3: Vzťah medzi vyučovacím časom pre prvý cudzí jazyk a počtom stupňov, počas ktorých sa tento jazyk vyučuje v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, 2020/2021.....	119
Obrázok E4: Čas výučby pridelený cudzím jazykom ako povinný predmet ako podiel celkového času výučby v základnom a celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, 2020/2021.....	122
Obrázok E5: Zmeny (v percentuálnych podieloch) odporúčanej minimálnej doby výučby za pomyselný rok pridelenej cudzím jazykom ako povinným predmetom v rokoch 2013/2014 až 2020/2021.....	124
Obrázok E6: Očakávaná minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania v prvom a druhom cudzom jazyku na konci nižšieho a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2 – 3), 2021/2022.....	128
Obrázok E7: Cudzí jazyky testované prostredníctvom vnútroštátnych testov vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), 2021/2022.....	132
Obrázok E8: Testovanie jazyka vzdelávania na konci predškolského vzdelávania (ISCED 0) a/alebo začiatku základného vzdelávania (ISCED 1), 2021/2022.....	135
Obrázok E9: Opatrenia na podporu jazykového vzdelávania pre novoprichádzajúcich migrujúcich študentov v primárnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 2), 2021/2022.....	137

KÓDY A SKRATKY

Kódy krajín

Európska únia	TO JE Taliansko	Európske združenie voľného obchodu a kandidátske krajiny
	CY Cyprus	AL Albánsko
Členské štáty	LV Lotyšsko	BA Bosna a Hercegovina
BYĽ Belgicko	LT Litva	SLOVENČINA Švajčiarsko
Byť fr Belgicko – Francúzske spoločenstvo	SLOVENČINA Luxembursko	JE Island
Byť de Belgicko – nemecky hovoriace community	SLOVENČINA Maďarsko	SLOVENČINA Lichtenštajnsko
Byť nl Belgicko – Flámske spoločenstvo	MT Malta	JA Čierna Hora
BG Bulharsko	DELEGÁCIA NL Holandsko	MK Severné Macedónsko
SLOVENČINA Česko	NA Rakúsko	NIE Nórsko
SPOJENÉ ŠTÁTY Dánsko	SLOVENČINA Poľsko	RS Srbsko
DE Nemecko	SLOVENČINA Portugalsko	TR Túrkiye
EE Estónsko	SLOVENČINA Rumunsko	
IE Írsko	SI Slovinsko	
PRIHLÁSIŤ SA Grécko	SLOVENČINA Slovensko	
ES Španielsko	SLOVENČINA Fínsko	
FR Francúzsko	S.R.O. Švédsko	
HR Chorvátsko		

Ostatné kódy

(:) alebo: Údaje nie sú k dispozícii

Nezúčastňuje sa na zbere údajov

(-) alebo – neuplatňuje sa

Skratky a skratky

CEFR Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky

CLIL Obsah a jazyková integrovaná výučba

CPD kontinuálny profesijný rozvoj

ECTS Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov

ISCED Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

ISO Medzinárodná organizácia pre normalizáciu

TO ZNAMENÁ,ŽE počiatočné vzdelávanie učiteľov

OECD Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

PRESKÚMAŤ MESTO PISA Program pre medzinárodné hodnotenie študentov

SLOVENČINA Medzinárodný prieskum výučby a učenia sa

SLOVENČINA odborné vzdelávanie a príprava

ÚVOD

Jazyky sú súčasťou kultúry. V plnej miere prispievajú k budovaniu osobných a kolektívnych identít. V skutočnosti každý jazyk ponúka špecifickú víziu života. Jazyková rozmanitosť je preto oceňovaná a oceňovaná v demokratických spoločnostiach. Jazyky sú tiež sofistikované nástroje, ktoré umožňujú ľudským bytostiam navzájom sa zapájať do zmysluplných vzťahov a týkajú sa sveta vo všeobecnosti. Znalosť jazykov je preto skutočnou bránou k obohacovaniu skúseností a príležitostí v živote.

Európa je jazykovo rozmanitý kontinent. Táto rozmanitosť zahŕňa nielen úradné jazyky krajín, ale aj regionálne alebo menšinové jazyky, ktorými sa po stáročia hovorí na európskom území, nehovoriac o jazykoch, ktoré priniesli migranti. Rešpektovanie jazykovej rozmanitosti sa od začiatku považuje za kľúčovú zásadu Európskej únie a je zakotvené v jej najzákladnejšom práve, Zmluve o Európskej¹ únii.

KONTEXT POLITIKY

Jazykové vzdelávanie zohráva zásadnú úlohu pri realizácii európskeho projektu. Účinné kompetencie vo viac ako jednom jazyku priamo ovplyvňujú schopnosť európskych občanov využívať vzdelávanie, odbornú prípravu a pracovné príležitosti v celej² Európe. Jazykové vzdelávanie môže tiež posilniť európsky rozmer vo vzdelávaní a odbornej príprave: rozvíja záujem študentov o iné kultúry, ich pochopenie a ocenenie a v konečnom dôsledku podporuje európsku identitu, ktorá je inkluzívna a otvorená iným kultúram.

Jazykové kompetencie sú jadrom vízie európskeho vzdelávacieho priestoru stanovenej v oznámení Európskej komisie s názvom Posilnenie európskej identity vzdelávaním a odbornou prípravou. V súlade s touto inšpiratívnou perspektívou by Európa mala byť miestom, kde „vzdelávanie, štúdium a výskum nie sú brzdené hranicami. Kontinent, kde sa okrem materinského jazyka stalo normou aj hovorenie dvoma ďalšími³ jazykmi. Podpora jazykového vzdelávania a viacjazyčnosti je tiež súčasťou vízie kvalitného vzdelávania a kľúča pre mobilitu, spoluprácu a vzájomné porozumenie naprieč hranicami.

Gramotnosť a viacjazyčné kompetencie patria medzi osem kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie, ktoré sú zahrnuté v európskom referenčnom⁴ rámci.

Zabezpečenie toho, aby všetci študenti mali prospech z výučby dvoch cudzích jazykov už od útleho veku, je ambicióznym cieľom, ktorý hlavy štátov alebo predsedovia vlád, ktorí sa zišli v Barcelone, prvýkrát sformulovali v roku 2002⁽⁵⁾. Tento cieľ sa nedávno zopakoval v odporúčaní Rady z mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov. Presnejšie povedané, v odporúčaní sa členské štáty vyzývajú, aby „zaviedli spôsoby, ako pomôcť všetkým mladým ľuďom pred skončením vyššieho stredoškolského vzdelávania a odbornej prípravy – okrem jazykov školskej dochádzky – tam, kde je to možné, úroveň spôsobilosti aspoň v jednom inom európskom jazyku, ktorá im umožní efektívne využívať tento jazyk na sociálne, vzdelávacie a odborné účely, a podporiť získanie ďalšieho (tretieho) jazyka na úroveň, ktorá im umožní komunikovať s určitým stupňom plynulosti“⁽⁶⁾.

1 Únia „rešpektuje svoju bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečuje zachovanie a zveľaďovanie európskeho kultúrneho dedičstva“ (článok 3 ods. 4).

2 „Kompetencie sú vymedzené ako kombinácia vedomostí, zručností a postojov“ (odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie, Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018).

3 Oznámenie Komisie – Posilnenie európskej identity vzdelávaním a kultúrou, COM(2017) 673 final, s. 11.

4 Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie, Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018.

5 Závery predsedníctva – zasadnutie Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002, C/02/930.

V odporúčaní Rady z roku 2019 sa tento cieľ posúva o krok ďalej, keďže jeho cieľom je zmeniť postoj tvorcov politík a odborníkov vo vzdelávaní a inšpirovať ich k prijatiu komplexných politík v oblasti jazykového vzdelávania a inovatívnych a inkluzívnych metód a stratégií výučby jazykov. Cieľom je posilniť celkové jazykové kompetencie študentov, t. j. ich kompetencie v jazyku školskej dochádzky, cudzích jazykoch (7) a domácich jazykoch v konkrétnom prípade detí s viacjazyčným pôvodom.

Tento komplexný prístup k výučbe a učeniu sa jazykov možno dosiahnuť najmä podporou rozvoja jazykového povedomia v školách, čo si vyžaduje zapojenie všetkých zamestnancov škôl do neustáleho uvažovania o jazykovom rozmere vo všetkých aspektoch školského života. Školy s znalosťou jazyka by mali poskytovať inkluzívny rámec pre jazykové vzdelávanie, oceňovať jazykovú rozmanitosť študentov a využívať ju ako vzdelávací zdroj a zároveň zapájať rodičov, iných opatrovateľov a širšiu miestnu komunitu do jazykového vzdelávania.

Nedávno sa v uznesení Rady o novom strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave smerom k európskemu vzdelávaciemu priestoru a po ňom (2021 – 2030), ktoré bolo prijaté vo februári 2021⁸, identifikovala podpora výučby a učenia sa jazykov a viacjazyčnosti ako konkrétne opatrenie pre európsku spoluprácu s cieľom zabezpečiť kvalitu, rovnosť, začlenenie a úspech vo vzdelávaní a odbornej príprave.

A napokon, nedávno prijaté odporúčanie Rady o spôsoboch dosiahnutia úspechu v škole (9) je zamerané na podporu lepších výsledkov vzdelávania pre všetkých študentov bez ohľadu na ich osobitné okolnosti (napr. sociálno-ekonomické zázemie) a blahobytu v škole. V tejto súvislosti sa zdôrazňujú osobitné potreby študentov z migračného prostredia, najmä pokiaľ ide o podporu jazykového vzdelávania.

OBSAH SPRÁVY

Toto piate vydanie *klúčových údajov o výučbe jazykov na školách v Európe*, ktoré prirodzene vychádza z predchádzajúceho vydania, poskytuje spoľahlivé údaje o mnohých otázkach týkajúcich sa výučby jazykov v školách v Európe. Ústredným bodom tejto publikácie sú cudzie jazyky, hoci sa berú do úvahy aj iné jazyky (regionálne alebo menšinové jazyky, klasické jazyky atď.). Cieľom vyšetrovania je politický rámec, v ktorom prebieha skutočná výučba cudzích jazykov. Ak sú však k dispozícii, štatistické údaje pomáhajú poskytnúť uzemnený obraz.

Táto správa obsahuje 51 ukazovateľov. Každá z nich obsahuje grafiku, vysvetľujúci text a nadpis, v ktorom sú zhrnuté hlavné zistenia. Ukazovatele sú usporiadané v piatich kapitolách:

Kapitola A začína načrtnutím všetkých úradných jazykov v Európe a pokračuje diskusiou o jazykovej rozmanitosti v dnešných triedach.

6 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 17.

7 Prieskum Európskej únie o kompetenciách študentov v cudzích jazykoch ukázal, že iba 42 % testovaných 15-ročných študentov dosiahlo úroveň „nezávislého používateľa“ (B1/B2 v Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky) v prvom učení cudzieho jazyka a 25 % dosiahlo túto úroveň v druhom cudzom jazyku. Okrem toho značný počet študentov (14 % v prípade prvého cudzieho jazyka a 20 % v prípade druhého cudzieho jazyka) nedosiahol úroveň „základného používateľa“ (t. j. úroveň pred úrovňou A1 v Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky) (Európska komisia, 2012).

8 Uznesenie Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave zameranej na európsky vzdelávací priestor a ďalšie roky (2021 – 2030), Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021.

9 Odporúčanie Rady z 28. novembra 2022 o spôsoboch k úspechu v škole, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky, Ú. v. EÚ C 469, 9.12.2022.

Kapitola B sa zaoberá poskytovaním cudzieho jazyka v učebných osnovách. Prvá časť sa zameriava na počet poskytnutých cudzích jazykov, zatiaľ čo v druhej časti sú uvedené konkrétne jazyky.

Kapitola C sa zameriava na mieru účasti študentov na výučbe jazykov. Prvá časť skúma počet cudzích jazykov, ktoré sa študenti učia podľa úrovne vzdelania a dráhy, zatiaľ čo druhá skúma, ktoré cudzie jazyky sa študenti učia.

Kapitola D je venovaná učiteľom (zahraničného jazyka). Prvá časť sa zaoberá radom otázok týkajúcich sa kvalifikácie učiteľov, ich stupňa špecializácie predmetov a príležitostí na odbornú prípravu, ktoré majú. Druhá časť sa zaoberá nadnárodnou mobilitou učiteľov cudzích jazykov.

Kapitola E začína skúmaním času výučby venovaného cudzím jazykom a očakávaných výsledkov vzdelávania prvých dvoch cudzích jazykov, ktoré sa študenti učia. Zaoberá sa aj jazykovým testovaním a podpornými opatreniami pre migrujúcich študentov v bežnom vzdelávaní.

Kapitoly sú sprevádzané glosárom, ktorý vysvetľuje použité kľúčové pojmy. V prílohách sa uvádzajú doplňujúce informácie o rôznych aspektoch správy.

ZDROJE ÚDAJOV A METODIKA

Hlavným zdrojom údajov pre túto správu je sieť Eurydice, ktorá poskytovala kvalitatívne informácie o politikách a opatreniach v oblasti (zahraničného) vyučovania jazykov v školách. Tieto informácie zhromaždili národní experti/zástupcovia siete prostredníctvom dotazníka vyplneného v januári a februári 2022. Hlavným zdrojom informácií sú predpisy/odporúčania, učebné osnovy a iné riadiace dokumenty vydané najvyššími vzdelávacími orgánmi. Referenčným rokom je školský rok 2021/2022. Použili sa aj informácie zo spoločnej databázy Eurydice – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) na roky 2020/2021 (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2021a).

Údaje Eurydice dopĺňajú údaje Eurostatu a údaje z dvoch medzinárodných prieskumov, ktoré vykonala OECD: program pre medzinárodné hodnotenie študentov z roku 2018 (PISA) a medzinárodný prieskum výučby a učenia (TALIS) z roku 2018. Štatistické údaje Eurostatu za referenčný rok 2019/2020 poskytujú informácie o miere účasti študentov na výučbe jazykov v školách. Dotazník pre študentov pre PISA 2018 bol použitý na výpočet podielu študentov, ktorí hovoria cudzím jazykom doma, než je jazyk školskej dochádzky. Dotazník pre učiteľov pre program TALIS na rok 2018 sa použil na poskytnutie prehľadu o nadnárodnej mobilite (zahraničných) učiteľov jazykov a ich príležitostiach na odbornú prípravu v oblasti výučby vo viacjazyčných školách.

Táto správa sa zameriava najmä na základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie. Niektoré ukazovatele sa však týkajú predškolského a stredoškolského odborného vzdelávania. Vo väčšine prípadov sú zahrnuté len verejné školy (s výnimkou Belgicka, Írska a Holandska, kde sa zohľadňujú súkromné školy závislé od vlády).

Správa sa týka 39 systémov vzdelávania a odbornej prípravy v 37 členských krajinách¹⁰siete Eurydice (27 členských štátov Európskej únie a Albánska, Bosny a Hercegoviny, Švajčiarska, Islandu, Lichtenštajnska, Čiernej Hory, Severného Macedónska, Nórska, Srbska a Turecka).

Počas školského roka 2021/2022, ktorý je referenčným rokom pre väčšinu ukazovateľov, mali osobitné opatrenia vykonané v reakcii na pandémiu COVID-19 vplyv na organizáciu vzdelávania v mnohých európskych krajinách. Opatrenia dočasného charakteru nie sú uvedené v tejto publikácii, ktorá predstavuje „normálny“ kontext, v ktorom sa študenti učia (zahraničné) jazyky.

¹⁰ Počet systémov vzdelávania a odbornej prípravy je vyšší ako počet krajín. Je to preto, že Belgicko sa považuje za tri systémy vzdelávania a odbornej prípravy (Francúzske spoločenstvo Belgicka, Flámske spoločenstvo Belgicka a nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka).

ZHRNUTIE

Jazyková rozmanitosť je súčasťou európskej DNA. Mozaika európskych jazykov zahŕňa nielen úradné štátne jazyky krajín, ale aj regionálne alebo menšinové jazyky, ktorými sa po stáročia hovorí na európskom území, nehovoriac o jazykoch, ktoré priniesli migranti. V tejto súvislosti je pre mnohých ľudí nevyhnutné učenie sa jazykov; a čo viac, je to príležitosť pre všetkých, čo vedie k novej práci alebo príležitostiam na štúdium. Okrem toho jazyky ako súčasť kultúry prispievajú k budovaniu osobných a kolektívnych identít. V skutočnosti každý jazyk ponúka špecifickú víziu života. Jazyková rozmanitosť je preto oceňovaná a oceňovaná v demokratických spoločnostiach.

Jazykové vzdelávanie zohráva zásadnú úlohu pri realizácii európskeho projektu, najmä pri budovaní európskeho vzdelávacieho priestoru⁽¹¹⁾, skutočného spoločného priestoru pre vysokokvalitné vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie pre všetkých, a to cezhranične. V tejto súvislosti sa viacjazyčnosť uznáva ako jedna z ôsmich kľúčových kompetencií potrebných na osobné naplnenie, zdravý a udržateľný životný štýl, zamestnateľnosť, aktívne občianstvo a sociálne začlenenie, ako sa uvádza v odporúčaní Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné¹²vzdelávanie.

Odporúčanie Rady z roku 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov je zamerané na posilnenie celkových jazykových kompetencií študentov. Hlavným cieľom je tiež zlepšiť výučbu cudzích jazykov v školách. Vzhľadom na tento cieľ sa v odporúčaní členské štáty vyzývajú, aby „pomohli všetkým mladým ľuďom, aby pred skončením vyššieho stredoškolského vzdelávania a odbornej prípravy – okrem jazykov školskej dochádzky – tam, kde je to možné, získali úroveň spôsobilosti aspoň v jednom ďalšom európskom jazyku, ktorá im umožní efektívne používať jazyk na sociálne, vzdelávacie a odborné účely, a aby podporovali získanie ďalšieho (tretieho) jazyka na úroveň, ktorá im umožňuje komunikovať s určitým stupňom plynulosti“⁽¹³⁾.

Vydanie *kľúčových údajov o výučbe jazykov na školách v Európe* v roku 2023 je piatym vydaním správy. Samozrejme, že vychádza zo štyroch predchádzajúcich publikácií. Rovnako ako v prípade minulých ročníkov, aj toto nové vydanie má prispieť k monitorovaniu politického vývoja v oblasti (zahraničného) jazykového vyučovania v školách v Európe. Zatiaľ čo v centre vyšetrovania sú cudzie jazyky, berú sa do úvahy aj iné jazyky (regionálne alebo menšinové jazyky, klasické jazyky atď.).

Konkrétnejšie, táto správa obsahuje 51 ukazovateľov pokrývajúcich širokú škálu tém súvisiacich s (zahraničnou) jazykovou politikou na úrovni Európskej únie (EÚ) a na vnútroštátnej úrovni, ako napríklad:

- poskytovanie (zahraničných) jazykov v učebných osnovách;
- počet a rozsah jazykov študovaných študentmi;
- čas výučby venovaný výučbe cudzích jazykov;
- očakávané úrovne dosiahnutého vzdelania v prvom a druhom cudzom jazyku;
- jazyková podpora pre novoprichádzajúcich študentov migrantov a výučbu v domácom jazyku;
- profily a kvalifikácie učiteľov cudzích jazykov;
- nadnárodná mobilita učiteľov cudzích jazykov.

Hlavným zdrojom údajov správy je sieť Eurydice, ktorá poskytovala kvalitatívne informácie o politikách a opatreniach v oblasti (zahraničného) vyučovania jazykov v školách⁽¹⁴⁾. Údaje Eurydice dopĺňajú údaje Eurostatu a údaje z dvoch medzinárodných prieskumov, ktoré vykonala Organizácia pre hospodársku

11 Viac informácií o európskom vzdelávacom priestore nájdete na webovej stránke Komisie (<https://education.ec.europa.eu/about-eea>).

12 Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie, Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018.

13 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 17.

spoluprácu a rozvoj: program pre medzinárodné hodnotenie študentov z roku 2018 a medzinárodný prieskum vyučovania a učenia sa z roku 2018 ⁽¹⁵⁾.

Správa sa týka 39 vzdelávacích systémov v 37 členských krajinách siete¹⁶Eurydice (27 členských štátov EÚ a Albánska, Bosny a Hercegoviny, Švajčiarska, Islandu, Lichtenštajnska, Čiernej Hory, Severného Macedónska, Nórska, Srbska a Turecko).

V porovnaní s takmer dvoma desaťročiami sa študenti primárneho vzdelávania učia cudzí jazyk od mladšieho veku v prevažnej väčšine vzdelávacích systémov.

Vo väčšine vzdelávacích systémov musia všetci študenti začať učiť cudzí jazyk vo veku od 6 do 8 rokov. V šiestich vzdelávacích systémoch (nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Grécka, Cypru, Luxemburska, Malty a Poľska) sa táto požiadavka ukladá ešte skôr (pozri obrázok B1). V posledných dvoch desaťročiach približne dve tretiny vzdelávacích systémov predĺžili trvanie povinnej výučby cudzích jazykov o 1 až 7 rokov. Vo všetkých prípadoch je toto zvýšenie spôsobené znížením počiatočného veku, v ktorom je prvý cudzí jazyk povinným subjektom (pozri obrázok B2). Tento trend odráža výzvu Európskej rady na svojom zasadnutí v Barcelone v roku 2002, ktorá vyzvala krajiny EÚ, aby prijali opatrenia na „zlepšenie ovládania základných zručností, najmä výučbou aspoň dvoch cudzích jazykov od útleho veku“¹⁷.

Povinnosť učiť sa aspoň jeden cudzí jazyk od prvých rokov základného vzdelávania (alebo dokonca predškolského vzdelávania) vo väčšine vzdelávacích systémov vysvetľuje veľmi vysoký percentuálny podiel študentov primárneho vzdelávania na úrovni EÚ, ktorí sa v roku 2020 učia aspoň jeden cudzí jazyk (86,1 %) (pozri obrázok C1a). V porovnaní s rokom 2013 ide o zvýšenie o 6,7 percentuálneho bodu (pozri obrázok C2). V roku 2020 sa menej ako polovica všetkých študentov navštevujúcich základné vzdelávanie naučila aspoň jeden cudzí jazyk len v troch vzdelávacích systémoch (francúzske a flámske spoločenstvá Belgicka a Holandska) (pozri obrázok C1). V týchto vzdelávacích systémoch sa učenie cudzieho jazyka ako povinného predmetu začína relatívne neskoro v základnom vzdelávaní (pozri obrázok B1). To vysvetľuje, prečo je podiel, ktorý sa týka študentov v celom základnom vzdelávaní, relatívne nízky.

Učenie sa druhého cudzieho jazyka sa zvyčajne začína na konci základného alebo nižšieho sekundárneho vzdelávania.

V roku 2020 sa 59,2 % študentov na celom nižšom stredoškolskom vzdelávaní na úrovni EÚ učilo dva alebo viac cudzích jazykov (pozri obrázok C3). Študenti sa začínajú učiť druhý cudzí jazyk ako povinný predmet v neskorých rokoch základného vzdelávania alebo v raných rokoch nižšieho sekundárneho vzdelávania vo väčšine vzdelávacích systémov (pozri obrázok B1). Existujú však aj iné modely, ktoré môžu čiastočne vysvetliť relatívne nízku celkovú mieru študentov, ktorí študujú aspoň dva cudzie jazyky na tejto úrovni vzdelávania na úrovni EÚ. Napríklad v ôsmich vzdelávacích systémoch (Bulharsko, Maďarsko, Rakúsko, Slovinsko, Slovensko, Lichtenštajnsko, Nórsko a Turecko) sa učenie dvoch cudzích jazykov stáva povinným pre všetkých študentov všeobecného vzdelávania len vtedy, keď dosiahnu vyššiu stredoškolskú úroveň. Okrem toho v siedmich vzdelávacích systémoch (Francúzske spoločenstvo Belgicka, Nemecko, Írsko, Španielsko, Chorvátsko, Švédsko a Albánsko) neexistuje politika, podľa ktorej by sa učenie dvoch cudzích jazykov vyžadovalo pre všetkých študentov (pozri obrázok B1).

V niektorých krajinách je učenie sa dvoch jazykov skôr nárokom ako povinnosťou.

14 Referenčným rokom je 2021/2022 s výnimkou údajov o čase inštrukcií, pre ktoré je to 2020/2021. Tieto údaje sa týkajú najmä všeobecného vzdelávania.

15 V prípade štatistických údajov Eurostatu je rok 2019/2020 referenčným rokom s výnimkou časových radov, pre ktoré sú referenčné roky 2012/2013 a 2019/2020. Štatistické údaje Eurostatu poskytujú informácie o miere účasti študentov na školách na výučbe jazykov. Kontextové dotazníky prieskumov Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj sa použili na riešenie otázok týkajúcich sa študentov hovoriacich iným jazykom, ako je jazyk vyučovania doma (Program pre medzinárodné hodnotenie študentov) a (zahraničných) jazykov nadnárodnej mobility učiteľov jazykov a príležitostí na odbornú prípravu na výučbu vo viacjazyčných školách (medzinárodný prieskum výučby a učenia).

16 Počet systémov vzdelávania a odbornej prípravy je vyšší ako počet krajín. Dôvodom je, že Belgicko má tri systémy vzdelávania a odbornej prípravy (Francúzske spoločenstvo Belgicka, Flámske spoločenstvo Belgicka a nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka).

17 Závery predsedníctva – zasadnutie Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002, C/02/930, s. 19.

Namiesto toho, aby sa dva cudzie jazyky stali povinnými pre všetkých študentov, národné učebné osnovy môžu poskytnúť iné spôsoby, ako zabezpečiť, aby všetci študenti mali možnosť učiť sa dva alebo viac cudzích jazykov. Napríklad v Španielsku, Chorvátsku a Švédsku sa učenie dvoch cudzích jazykov nikdy nevyžaduje pre všetkých študentov. Všetci študenti všeobecného vzdelávania však majú na to nárok počas školskej dochádzky. Táto príležitosť sa prvýkrát poskytuje na začiatku nižšieho sekundárneho vzdelávania (v Španielsku) alebo na konci základného vzdelávania (v Chorvátsku a Švédsku) (pozri obrázok B4).

V rokoch 2013 až 2020 sa na úrovni Európskej únie takmer nezmenil percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky v nižšom stredoškolskom vzdelávaní.

Na úrovni EÚ sa podiel študentov, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky v nižšom stredoškolskom vzdelávaní, medzi rokmi 2013 a 2020 zvýšil len o 0,8 percentuálneho bodu. Rozdiel bol menej ako 10 percentuálnych bodov vo väčšine krajín. Medzi týmito krajinami (t. j. s rozdielom menším ako 10 percentuálnych bodov) vykazovala o niečo viac ako polovica percentuálny podiel, ktorý bol v roku 2020 stále nižší ako 90 %, čo naznačuje priestor na zlepšenie miery účasti študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov (pozri obrázok C4).

V troch vzdelávacích systémoch, konkrétne vo Flámskom spoločenstve Belgicka, Česka a Francúzska, sa percento zvýšilo aspoň o 15 percentuálnych bodov. V ďalších dvoch krajinách (Slovinsko a Slovensko) bol trend opačný: podiel študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, klesol o viac ako 25 percentuálnych bodov¹⁸). Možno identifikovať rôzne dôvody týchto zmien. Napríklad na Slovensku môže pokles súvisieť s odstránením požiadavky, aby sa každý študent učil dva cudzie jazyky počas nižšieho stredoškolského vzdelávania (pozri obrázok B3).

Študenti odborného vzdelávania a prípravy nemajú rovnaké príležitosti učiť sa dva cudzie jazyky ako ich náprotivky vo všeobecnom vzdelávaní.

V roku 2020 bol podiel študentov odborného vzdelávania a prípravy (OVP) vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní, ktorí sa učili dva alebo viac jazykov, v roku 2020 35,1 %. To je takmer o 25 percentuálnych bodov menej ako ich náprotivky vo všeobecnom vzdelávaní (60,0 %). Vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní sa najmenej 90 % študentov naučilo dva alebo viac cudzích jazykov v 13 vzdelávacích systémoch, zatiaľ čo v odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní sa toto percento dosiahlo len v Rumunsku. Podobne existuje len jedna krajina, v ktorej sa viac ako 30,0 % študentov v celom všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní nenaučí žiadne cudzie jazyky (Portugalsko), oproti šiestim v odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (Dánsko, Nemecko, Estónsko, Španielsko, Litva a Island) (pozri obrázok C5). V porovnaní s rokom 2013 zostal percentuálny podiel študentov OVP vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní, ktorí sa učili dva alebo viac jazykov, vo väčšine krajín pomerne stabilný (pozri obrázok C6).

Tieto štatistiky skutočne odrážajú rozdiely v poskytovaní jazykov stanovené v oficiálnych učebných osnovách pre študentov všeobecného vzdelávania na jednej strane a študentov OVP na strane druhej. V skutočnosti sa v 19 vzdelávacích systémoch študenti OVP na konci stredoškolského vzdelávania naučia dva jazyky ako povinné predmety menej rokov ako ich náprotivky vo všeobecnom vzdelávaní (pozri obrázok B6).

Angličtina, ako cudzí jazyk, je jedným z druhov

Takmer vo všetkých európskych krajinách je angličtina cudzím jazykom, ktorý sa študenti najviac naučili počas základného a stredoškolského vzdelávania (pozri obrázok C8). V roku 2020 sa viac ako 90 % študentov naučilo angličtinu aspoň na jednej úrovni vzdelávania (t. j. základné, nižšie alebo vyššie sekundárne vzdelanie) takmer vo všetkých európskych krajinách. V 11 krajinách sa viac ako 90 % študentov naučilo angličtinu na všetkých úrovniach vzdelávania (pozri obrázok C9).

Vysoké percento študentov, ktorí sa učia angličtinu, súvisí so skutočnosťou, že angličtina je povinným cudzím jazykom v 21 vzdelávacích systémoch na základnej a/alebo nižšej stredoškolskej úrovni (pozri obrázok B7). V ešte väčšom počte vzdelávacích systémov musí byť uvedená v učebných osnovách na konkrétnych úrovniach vzdelávania vo všetkých školách (pozri obrázok B8a).

18 V Poľsku došlo aj k výraznému poklesu podielu študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov. Tento pokles je spôsobený reorganizáciou školských tried na všetkých úrovniach vzdelávania, pričom nižšie stredoškolské vzdelanie v súčasnosti pozostáva zo štyroch stupňov, z ktorých dve nezahŕňajú povinné štúdium druhého cudzieho jazyka. Začiatočná trieda a počet rokov povinného druhého štúdia cudzích jazykov však zostávajú nezmenené (pozri obrázok C4).

V rokoch 2013 až 2020 došlo k výraznému zvýšeniu miery účasti študentov, ktorí sa učia angličtinu na základnom vzdelávaní.

V roku 2020 bol podiel študentov, ktorí sa učia angličtinu, na úrovni EÚ 98,3 % v nižších stredných školách a 95,7 % vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. V roku 2013 sa v prevažnej väčšine vzdelávacích systémov 90 % alebo viac študentov s nižším a všeobecným vyšším stredoškolským vzdelaním naučilo aj angličtinu. To znamená, že v týchto dvoch úrovniach vzdelávania je miera študentov, ktorí sa učia angličtinu, stabilná a vysoká (pozri obrázky C12b a C12c).

V základnom vzdelávaní je obraz mierne odlišný: len v jednej tretine vzdelávacích systémov sa aspoň 90 % všetkých študentov učilo angličtinu v rokoch 2013 a 2020. Medzi týmito dvoma referenčnými rokmi sa v ôsmich vzdelávacích systémoch (Dánsko, Grécko, Lotyšsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Fínsko a Švédsko) výučba angličtiny zvýšila aspoň o 10 percentuálnych bodov (pozri obrázok C12a). Toto zvýšenie možno vysvetliť dvoma vyššie uvedenými skutočnosťami: študenti sa začínajú učiť cudzí jazyk v skoršom veku a angličtina je najviac naučený cudzí jazyk takmer vo všetkých krajinách.

V roku 2020 boli na úrovni Európskej únie najpopulárnejšou voľbou pre druhý cudzí jazyk francúzština a nemčina.

Francúzština a/alebo nemčina musia byť uvedené v učebných osnovách v približne jednej štvrtine vzdelávacích systémov (pozri obrázok B8a). Okrem toho sú niektoré vzdelávacie systémy povinné vo francúzštine a/alebo v Nemecku (pozri obrázok B7). Platí to najmä v prípade viacjazyčných krajín, v ktorých sú štátnymi jazykmi, napríklad v Belgicku, Luxembursku a Švajčiarsku (pozri obrázok A1). Úradné dokumenty sa bežne vzťahujú aj na francúzštinu a/alebo nemčinu spomedzi tých jazykov, ktoré sa školy môžu rozhodnúť zahrnúť do poskytovania vzdelávania (pozri obrázok B8b).

V roku 2020 bola francúzština na úrovni EÚ druhým najviac naučeným cudzím jazykom v základnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní. Na týchto dvoch úrovniach sa to naučilo 5,5 % a 30,6 % študentov. Nemčina bola druhým najviac naučeným cudzím jazykom v EÚ vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní, pričom 20,0 % študentov ho považovalo za predmet (pozri obrázok C10).

V porovnaní s rokom 2013 zostal percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia francúzštinu alebo nemčinu, vo väčšine krajín stabilný (pozri obrázky C13 a C14).

V roku 2020 bola španielčina druhým najviac naučeným cudzím jazykom v piatich krajinách.

Vzdelávacie orgány vo väčšine európskych krajín kladú menší dôraz na španielčinu ako na angličtinu, francúzštinu alebo nemčinu. V skutočnosti žiadna európska krajina nešpecifikuje španielčinu ako povinný cudzí jazyk pre všetkých študentov aspoň počas jedného školského roka (pozri obrázok B7) a len dve krajiny (Švédsko a Nórsko) vyžadujú, aby všetky školy na špecifických úrovniach vzdelávania poskytovali študentom príležitosť učiť sa španielsky (pozri obrázok B8a).

V roku 2020 sa na úrovni EÚ naučilo španielčinu 17,7 % študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania a 18,0 % študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania. Išlo o druhý najviac naučený cudzí jazyk (s najmenej 10 % študentov, ktorí sa ho učia) na nižšom stredoškolskom vzdelávaní v Írsku, vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní v Nemecku a v nižších stredných školách a vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní vo Francúzsku, Švédsku a Nórsku (pozri obrázok C10).

Rovnako ako pozorované trendy vo výučbe francúzštiny a nemčiny, aj percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia španielčinu, zostal vo väčšine krajín v porovnaní s rokom 2013 stabilný (pozri obrázok C15).

V roku 2020 sa cudzie jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina v Európe učili oveľa menej často.

V roku 2020 boli jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina bežne študované len v niekoľkých krajinách, najmä z historických dôvodov alebo z dôvodu geografickej blízkosti (pozri obrázok C11). Taliančina (v Chorvátsku, na Malte, Rakúsko a Slovinsko), ruština (v Bulharsku, Česku, Estónsku, Lotyšsku, Litve, Poľsku a na Slovensku), dánčina (na Islande), holandsčina (vo francúzskom spoločenstve Belgicka), estónsky (v Estónsku) a švédčina (vo Fínsku) boli jedinými ďalšími cudzími jazykmi, ktoré sa učili minimálne 10 % študentov základného alebo všeobecného stredoškolského vzdelávania v ktorejkoľvek európskej krajine (pozri obrázok C11).

V niekoľkých krajinách však učebné osnovy špecifikujú ďalšie jazyky, ktoré školy môžu poskytovať, napríklad čínštinu, arabčinu, turečtinu, japončinu a portugalčinu. Rozsah špecifikovaných cudzích jazykov je najvyšší

vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (pozri obrázok B8b). Okrem toho na tejto úrovni vzdelávania existujú vnútroštátne testy v menej pokročilých jazykoch, ktoré vedú k vydaniu osvedčenia vo viacerých krajinách v celej Európe. To je napríklad prípad čínskeho jazyka, pre ktorý je národný test vedúci k osvedčeniu k dispozícii približne v jednej štvrtine krajín. Francúzsko, Nórsko a Nemecko sú tri krajiny s najvyšším počtom cudzích jazykov, pre ktoré existuje takýto národný test: 60, 45 a 24 (pozri obrázok E7).

V základnom vzdelávaní je čas výučby venovaný cudzím jazykom malý podiel celkového času výučby vo väčšine krajín.

V základnom vzdelávaní, vo väčšine vzdelávacích systémov, čas výučby venovaný cudzím jazykom ako povinným predmetom predstavuje 5 % až 10 % celkového času výučby prideleného na vyučovanie celého povinného učebného plánu. Tento podiel dosahuje 10 % až 19 % v povinných triedach všeobecného stredoškolského vzdelávania, počas ktorých sa študenti učia jeden alebo niekedy dva cudzie jazyky (pozri obrázok E4).

V základnom vzdelávaní je počet hodín venovaných výučbe cudzích jazykov ako povinných predmetov vo väčšine vzdelávacích systémov 30 až 69 hodín za pomyselný rok (pozri obrázok E1a). Relatívne nízky počet hodín zaznamenaných v niektorých vzdelávacích systémoch možno čiastočne vysvetliť skutočnosťou, že výučba cudzích jazykov nie je povinná vo všetkých stupňoch základného vzdelávania.

V povinných triedach všeobecného stredoškolského vzdelávania sa počet vyučovaných hodín za pomyselný rok pohybuje od približne 75 hodín (v Chorvátsku, Albánsku a Nórsku) do približne 185 hodín (v Bulharsku, Dánsku, Francúzsku a Lichtenštajnsku (*Gymnasium*)) (pozri obrázok E1b). S 373 hodinami je Luxembursko (*enseignement secondaire classique*) výnimočným prípadom: Francúzština a nemčina, dva z troch štátnych jazykov, ktoré sa učia študenti od útleho veku (pozri obrázok B1), sú v učebných osnovách považované za cudzie jazyky.

V rokoch 2014 až 2021 došlo k významným zmenám vyučovacieho času venovaného cudzím jazykom len v menšine krajín.

V rokoch 2014 až 2021 zostal čas vyučovania cudzích jazykov ako povinných predmetov vo väčšine vzdelávacích systémov relatívne stabilný. V základnom vzdelávaní sa medzi vzdelávacími systémami s rozdielmi medzi dvoma referenčnými rokmi vo väčšine prípadov zvýšil čas výučby venovaný cudzím jazykom. Najväčší nárast o viac ako 50 % sa vyskytuje v Dánsku a Fínsku (pozri obrázok E5).

Pri pohľade na povinné stupne všeobecného stredoškolského vzdelávania je počet krajín so znateľnou zmenou počtu vyučovaných hodín dosť podobný počtu krajín, ktoré nemajú alebo takmer žiadnu zmenu. Medzi krajinami s rozdielom sa nevyskytuje žiadny jasný trend. Okrem toho sú rozdiely menšie ako v základnom vzdelávaní. Dánsko je jedinou krajinou s mimoriadne veľkým nárastom (100 %) (pozri obrázok E5). V tejto krajine sa štúdium druhého cudzieho jazyka stalo povinným pre všetkých študentov, kým predtým, ako bolo nepovinné (pozri obrázok B3).

Očakáva sa, že študenti dosiahnu úroveň B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky vo svojom prvom cudzom jazyku do konca všeobecného stredoškolského vzdelávania.

Takmer všetky krajiny používajú spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, ktorý stanovila Rada Európy na stanovenie medzinárodne porovnateľnej úrovne dosiahnutého vzdelania pre cudzie jazyky. V prípade prvého cudzieho jazyka väčšina krajín vyžaduje, aby študenti dosiahli úroveň A2 na konci nižšieho sekundárneho vzdelávania a úrovne B2 na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania. V učebných osnovách v Grécku a na Islande sa stanovila úroveň C1 ako najvyššia úroveň dosiahnutého vzdelania na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania. V prípade druhého cudzieho jazyka sú vo väčšine krajín minimálne požiadavky na úroveň A2 na konci nižšieho sekundárneho vzdelávania a úroveň B1 na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania. Len Taliansko a Island stanovili na konci školskej dochádzky minimálnu požiadavku na vyššiu úroveň ako B1 pre študentov všeobecného vzdelávania (B2 a C1) (pozri obrázok E6).

Pri porovnávaní úrovne dosiahnutého vzdelania študentov v prvom a druhom cudzom jazyku sa vo všeobecnosti očakáva, že dosiahnuté vzdelanie bude v prvom cudzom jazyku vyššie ako v prípade druhého. Len v menšine krajín sa očakávajú výsledky pre prvý a druhý jazyk v rovnakom referenčnom bode. Tento rozdiel v úrovni dosiahnutého vzdelania medzi prvým a druhým cudzím jazykom nie je prekvapujúci, keďže

druhý cudzí jazyk sa učí menej rokov vo všetkých vzdelávacích systémoch (pozri obrázky B2 a B3). Čas výučby pre druhý cudzí jazyk je tiež nižší (pozri obrázok E2).

V mnohých krajinách sa v učebných osnovách nachádzajú aj regionálne alebo menšinové jazyky a klasické jazyky.

Vo väčšine európskych krajín sa v právnych predpisoch oficiálne uznáva aspoň jeden regionálny alebo menšinový jazyk (pozri obrázok A1). Toto oficiálne uznanie si často vyžaduje podporu používania týchto jazykov v rôznych oblastiach verejného života vrátane vzdelávania. Niektoré krajiny, ako napríklad Francúzsko, však neuznávajú regionálne a menšinové jazyky ako úradné jazyky, a napriek tomu vo svojich riadiacich dokumentoch na najvyššej úrovni týkajúcich sa vzdelávania (pozri obrázok B9) poskytujú tieto jazyky. Okrem toho v takmer polovici krajín zahŕňajú programy Obsahové a jazykovo integrované vzdelávanie (CLIL) regionálne alebo menšinové jazyky ako vyučovacie jazyky popri štátnych jazykoch (pozri obrázok B12).

Na základe obsahu učebných osnov sa vyučovanie klasickej gréčtiny a/alebo latinčiny uskutočňuje väčšinou vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Tieto jazyky sú veľmi zriedka povinnými predmetmi. Klasická gréčtina je povinná len pre všetkých študentov v Grécku a na Cypre na nižšom a všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Latinčina je povinným predmetom pre všetkých študentov v Rumunsku (nižšie sekundárne vzdelanie) a v Chorvátsku, Bosne a Hercegovine, Čiernej Hore a Srbsku (všeobecné vyššie stredoškolské vzdelanie). V mnohých ďalších vzdelávacích systémoch je klasická gréčtina a/alebo latinčina povinná len pre študentov, ktorí sledujú špecifické vzdelávacie cesty (pozri obrázok B10).

Na úrovni Európskej únie navštevuje približne jeden zo siedmich 15-ročných študentov jazykovo heterogénnu školu.

Jazykovo-heterogénne školy definované na účely tejto správy ako školy, v ktorých viac ako 25 % študentov doma hovorí iným jazykom ako vyučovacím jazykom, sú v mnohých európskych krajinách pomerne bežné. V roku 2018 na úrovni EÚ navštevovalo 13,3 % 15-ročných študentov jazykovo heterogénne školy (pozri obrázok A4). Čiastočne to možno vysvetliť kontextom národného jazyka: niektoré krajiny majú niekoľko štátnych jazykov a/alebo regionálnych, menšinových alebo neteritoriálnych jazykov (pozri obrázok A1). Toto zistenie je tiež úzko spojené s podielom študentov z migračného prostredia, ktorí doma nehovoria jazykom školskej dochádzky (pozri obrázok A3).

V roku 2018 len menšina učiteľov na úrovni EÚ uviedla, že počas počiatočného vzdelávania učiteľov (24,5 %) alebo ďalšieho profesijného rozvoja (20,1 %) boli vyškolení na vyučovanie vo viacjazyčných triedach. Cyprus mal najvyšší podiel učiteľov, ktorí absolvovali odbornú prípravu na vyučovanie takýchto tried počas počiatočného vzdelávania učiteľov (48,0 %) a ďalšieho profesijného rozvoja (37,7 %) (pozri obrázok D3).

Vyučovanie v domácom jazyku podporuje alebo finančne podporuje menšina krajín

Mnohé orgány vyššieho stupňa vzdelávania v Európe prijímajú opatrenia na podporu jazykového vzdelávania pre novoprichádzajúcich migrujúcich študentov v rámci základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Najpopulárnejším opatrením sú ďalšie triedy v jazyku školskej dochádzky; tie sa propagujú alebo finančne podporujú takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch (pozri obrázok E9). Diagnostické testy jazyka školskej dochádzky na konci predškolského vzdelávania alebo začiatku základného vzdelávania odporúčajú alebo vyžadujú orgány vyššieho stupňa vzdelávania v o niečo menej ako polovici vzdelávacích systémov. V malej väčšine z nich sa tieto odporúčania alebo požiadavky týkajú celej školskej populácie, a nielen osobitných skupín žiakov (novoprichádzajúci migrujúci študenti, tí, ktorí hovoria doma jazykom, ktorý je odlišný od jazyka školskej dochádzky atď.) (pozri obrázok E8).

Propagácia alebo finančná podpora tried materinského jazyka novoprichádzajúcich študentov migrantov je oveľa menej bežná ako ďalšie triedy v jazyku školskej dochádzky, ako to robí o niečo viac ako jedna tretina krajín (pozri obrázok E9). V menšom počte krajín (Estónsko, Litva, Rakúsko, Slovinsko, Švédsko a Nórsko) majú študenti z prostredia migrantov s podmienkami nárok na vyučovanie v domácom jazyku (pozri obrázok B11).

Potreba kompetentných učiteľov cudzích jazykov v základných programoch vzdelávania a obsahových a jazykových integrovaných vzdelávacích programov viedla k rôznym politickým reakciám v celej Európe.

V posledných dvoch desaťročiach sa výučba cudzích jazykov získala v základnom vzdelávaní (pozri obrázok B2). Preto sa v mnohých krajinách vyskytla otázka kompetencií základných učiteľov pri výučbe cudzích jazykov. Táto otázka sa týka najmä stupňa špecializácie tých, ktorí vyučujú cudzie jazyky, keďže tradične všeobecní učelia (t. j. tí, ktorí vyučujú všetky alebo väčšinu predmetov) poskytujú učebné osnovy na tejto úrovni.

V celej Európe existujú tri prístupy k prideleniu učiteľov na vyučovanie cudzích jazykov v základnom vzdelávaní; každá z nich sa nachádza v približne jednej tretine krajín. Po prvé, zodpovednosť za výučbu cudzích jazykov je pridelená len špecializovaným učiteľom (t. j. tým, ktorí sa špecializujú na výučbu obmedzeného počtu predmetov). Po druhé, táto zodpovednosť je umiestnená v rukách všeobecných učiteľov. Napokon, generálni učelia aj špecializovaní učelia môžu vyučovať cudzie jazyky (pozri obrázok D1).

V približne dvoch tretinách krajín poskytujúcich programy CLIL, v ktorých sa aspoň niektoré predmety vyučujú v cudzom jazyku, musia mať učelia, ktorí poskytujú tento typ programu, osobitnú (dodatočnú) kvalifikáciu. Títo učelia musia najčastejšie preukázať, že majú dostatočnú znalosť jazyka, v ktorom sa program CLIL realizuje. Minimálna požadovaná znalosť cudzieho jazyka zvyčajne zodpovedá úrovni B2 alebo úrovni C1 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (pozri obrázok D2).

V rokoch 2013 až 2018 sa na úrovni Európskej únie percentuálny podiel učiteľov cudzích jazykov, ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely, zvýšil o 14,6 percentuálneho bodu.

Štúdium alebo výučba v zahraničí je obohacujúca skúsenosť pre každého učiteľa alebo budúceho učiteľa. To platí ešte viac pre učiteľov cudzích jazykov, pretože návštevy v zahraničí prispievajú k rozvoju ich jazykových zručností a ich znalostí a pochopenia kultúry krajiny, v ktorej sa hovorí jazykom, ktorý vyučujú.

V roku 2018 na úrovni EÚ približne 70 % učiteľov cudzích jazykov, ktorí vyučujú na nižšom stredoškolskom vzdelávaní uviedlo, že sa aspoň raz zúčastnilo v zahraničí na profesionálne účely počas počiatočného vzdelávania učiteľov alebo počas výkonu služby. Španielsko, Holandsko a Island mali najvyšší podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov, pričom viac ako 80 % z nich uviedlo nadnárodnú mobilitu (pozri obrázok D6).

Vo všetkých krajinách sa tento podiel v porovnaní s rokom 2013 zvýšil. Na úrovni EÚ vzrástla o 14,6 percentuálneho bodu. Najväčší nárast bol zaznamenaný v Holandsku (26 percentuálnych bodov) (pozri obrázok D6).

Na úrovni Európskej únie bola nadnárodná mobilita viac ako jedného zo štyroch mobilných učiteľov cudzích jazykov podporovaná programom Európskej únie.

Programy EÚ zohrávajú významnú úlohu v nadnárodnej mobilite učiteľov cudzích jazykov. V roku 2018 bol vo väčšine vzdelávacích systémov percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním, ktorí odišli do zahraničia na profesionálne účely prostredníctvom programu EÚ, výrazne vyšší ako percentuálny podiel tých, ktorí odišli do zahraničia prostredníctvom národného alebo regionálneho programu. Na úrovni EÚ boli tieto percentuálne podiely 27,4 % a 15,7 % (pozri ilustráciu D8).

Na rozdiel od tohto trendu bol príspevok programov EÚ a národných alebo regionálnych programov k nadnárodnej mobilite učiteľov cudzích jazykov v nižších stredných školách približne podobný vo Flámskom spoločenstve Belgicka, Francúzska, Chorvátska, Cypru a Maďarska (pozri obrázok D8).

Na úrovni Európskej únie je výučba v zahraničí uvádzaná ako profesionálny dôvod na vycestovanie do zahraničia jednou tretinou mobilných učiteľov cudzích jazykov.

V roku 2018 boli na úrovni EÚ hlavnými odbornými dôvodmi vycestovania do zahraničia (nahlásila ich viac ako polovica mobilných učiteľov nižšieho sekundárneho cudzieho jazyka) „vzdelávanie jazykov“, „študovanie v rámci vzdelávania učiteľov“ a „sprevádzanie hosťujúcich študentov“. Ďalšími menej bežnými odbornými dôvodmi odchodu do zahraničia (nahlásené približne 40 % alebo menej nižšími stredoškolskými učiteľmi cudzích jazykov) boli „nadviazanie kontaktu so školami v zahraničí“, „vyučovanie“ a „vzdelávanie sa iných predmetov“ (pozri ilustráciu D9).

V roku 2018 takmer vo všetkých krajinách uviedla väčšina mobilných učiteľov cudzích jazykov pobyt v zahraničí menej ako 3 mesiace (t. j. krátkodobé pobyty). Výnimky z tohto modelu predstavujú Španielsko, Francúzsko a Taliansko, keďže väčšina mobilných učiteľov cudzích jazykov uviedla, že zostali v zahraničí dlhšie (pozri obrázok D10).

KAPITOLA A: KONTEXT

Európa sa vyznačuje bohatou mozaikou jazykov, z ktorých každá stelesňuje špecifickú kultúrnu históriu. Jazykmi možno hovoriť v celej krajine, alebo môžu mať regionálny základ v rámci krajín. Je tiež bežné, že krajiny sa delia o jazyky so svojimi susedmi v okolí svojich hraníc, čo odráža ich spoločnú históriu.

K viacjazyčnosti Európy možno pristupovať z rôznych uhlov, pričom jedným z nich je oficiálne uznávanie jazykov európskymi alebo vnútroštátnymi orgánmi. Táto kapitola sa preto začína načrtnutím všetkých úradných jazykov 37 európskych krajín, ktoré sa zúčastňujú na tejto správe (pozri obrázok A1). Tieto informácie vychádzajú z údajov poskytnutých sieťou Eurydice.

S cieľom zdôrazniť ďalšiu jazykovú rozmanitosť v Európe sa kapitola zaoberá aj percentuálnym podielom študentov v európskych krajinách, ktorí nehovoria jazykom vyučovania doma (pozri obrázky A2 a A3) a stupňom jazykovej rôznorodosti v školách v Európe (pozri obrázok A4). Tieto ukazovatele sú založené na údajoch z Programu pre medzinárodné hodnotenie študentov (PISA) 2018⁽¹⁹⁾. Zobrazujú sa v nich údaje za všetky krajiny zúčastňujúce sa na tejto správe s výnimkou Lichtenštajnska, ktoré sa nezúčastnilo na prieskume PISA 2018.

OKREM SVOJHO ŠTÁTNEHO JAZYKA (ALEBO JAZYKOV) VÄČŠINA EURÓPSKÝCH KRAJÍN OFICIÁLNE UZNÁVA ĎALŠIE JAZYKY.

Európska únia (EÚ) má 24 úradných jazykov, z ktorých všetky sú štátnymi jazykmi aspoň v jednom z jej členských²⁰ štátov. Nariadenia a iné všeobecne platné dokumenty sú vypracované v 24 úradných jazykoch. V porovnaní s členskými štátmi je menej úradných jazykov EÚ, keďže niektoré z nich majú spoločné jazyky: Nemčina, gréčtina, angličtina, francúzština, holandčina a švédčina sú úradnými štátnymi jazykmi vo viac ako jednej krajine. Popri 24 úradných jazykoch EÚ sú dva ďalšie jazyky v členských štátoch EÚ štátnymi jazykmi (turecký je jedným z dvoch štátnych jazykov na Cypre a luxemburčina je jedným z troch štátnych jazykov v Luxemburgu). Preto majú členské štáty EÚ celkovo 26 štátnych jazykov.

Vo väčšine európskych krajín (členské štáty EÚ a nečlenské krajiny EÚ²¹) sa ako štátny jazyk uznáva len jeden jazyk (obrázok A1). Írsko, Cyprus, Malta a Fínsko majú dva štátne jazyky. V Belgicku, Luxembursku a Bosne a Hercegovine existujú tri štátne jazyky. V Belgicku sa však štátne jazyky používajú vo vymedzených jazykových oblastiach a nie sú uznané ako administratívne jazyky na celom území krajiny (iba región Brusel-hlavné mesto je dvojjazyčný s použitím holandčiny a francúzštiny). Podobne, hoci Švajčiarsko má štyri oficiálne štátne jazyky, väčšina jeho kantónov je jednojazyčná. Nemčina je jediným úradným jazykom v 17 švajčiarskych kantónoch, 4 kantóny hovoria po francúzsky a 1 kantón hovorí po taliansky. Okrem toho 3 kantóny sú dvojjazyčné (nemčina a francúzština), zatiaľ čo 1 je trojjazyčný (nemčina, taliančina a Romansh).

Viac ako polovica krajín, na ktoré sa vzťahuje táto správa, oficiálne uznáva regionálne alebo menšinové jazyky v rámci svojich hraníc na právne alebo administratívne účely. Prítomnosť týchto jazykov (a ich počtu) závisí od rôznych faktorov, ako sú kultúrna a politická história každej krajiny, jej geografická poloha, veľkosť a/alebo počet štátnych jazykov. Štatút oficiálne uznaného regionálneho alebo menšinového jazyka sa zvyčajne udeľuje jazykom v určitej geografickej oblasti – často v regióne – v ktorej sa bežne hovorí. Všeobecne platí, že určitá časť obyvateľstva musí hovoriť menšinovým jazykom, aby bol jazyk klasifikovaný ako úradný jazyk. Napríklad na Slovensku a v Srbsku je oficiálne uznaný menšinový jazyk a môže sa používať na právne a administratívne účely v akejkoľvek miestnej administratívnej jednotke, kde menšinové obyvateľstvo predstavuje aspoň 15 % celkového počtu obyvateľov. V Poľsku, Rumunsku a Severnom Macedónsku je prahová hodnota stanovená na 20 %. V Maďarsku, ak menšinová populácia presiahne 10 %, miestna menšinová samosprávna autorita môže vyžadovať, aby sa okrem štátneho jazyka používal okrem štátneho jazyka na nariadeniach miestnej samosprávy, úradných formách a verejných oznamovacích

19 Podrobné informácie o prieskume PISA nájdete v časti Štatistické databázy a terminológia.

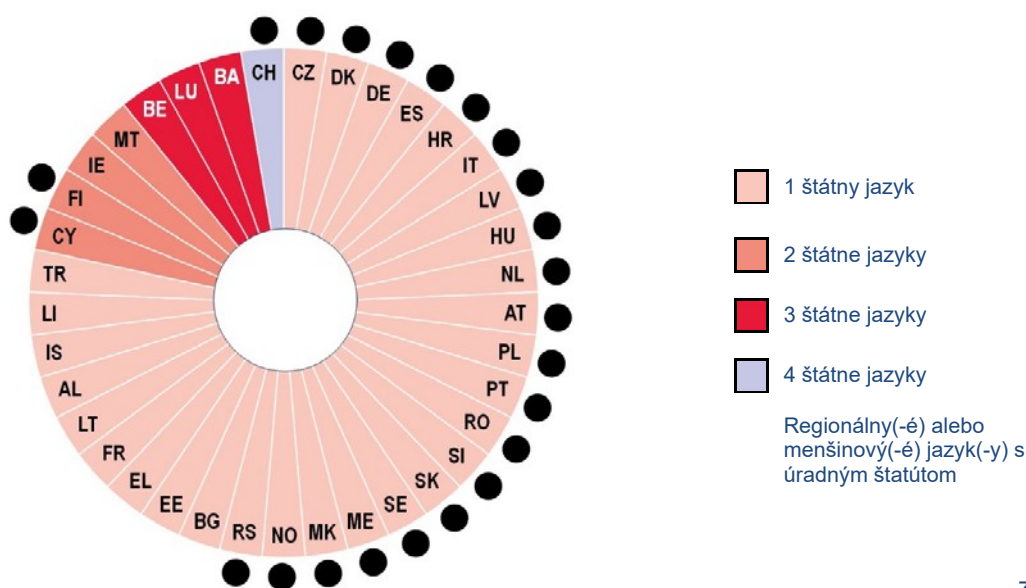
20 Angličtina, bulharčina, čeština, dánčina, estónčina, nemčina, fínčina, francúzština, gréčtina, holandčina, írčina, litovčina, lotyščina, maďarčina, maltčina, poľština, portugalčina, rumunčina, slovenčina, slovinčina, španielčina a švédčina.

21 Rozsah pôsobnosti tejto správy pre jednotlivé krajiny presahuje rámec krajín EÚ. Podrobnosti o pokrytí krajiny sú uvedené v úvode správy.

komisiách a v miestnych médiách. Ak menšinové obyvateľstvo presiahne 20 % celkového počtu obyvateľov, na požiadanie sa môžu udeliť dodatočné práva. Napríklad môžu byť zamestnaní miestni verejní činitelia, ktorí hovoria menšinovým jazykom.

Počet oficiálne uznaných regionálnych alebo menšinových jazykov sa v jednotlivých krajinách líši. Lotyšsko, Holandsko a Portugalsko majú len jeden úradný regionálny jazyk. Naopak, Taliansko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Srbsko majú viac ako 10 oficiálnych regionálnych alebo menšinových jazykov. Niektoré regionálne alebo menšinové jazyky sú oficiálne uznané vo viacerých krajinách. Konkrétnejšie, niektoré slovanské jazyky (české, chorvátske, poľské, slovenské a ukrajinské), ako aj nemčina a maďarčina sú uznávané ako regionálne alebo menšinové jazyky vo viac ako troch krajinách EÚ.

Ďalšou časťou jazykového obrazu v Európe je existencia cudzích jazykov, t. j. „jazykov používaných štátnymi príslušníkmi štátu, ktoré sa líšia od jazyka alebo jazykov používaných zvyšným obyvateľstvom štátu, ale ktoré, hoci sa tradične používajú na území štátu, nemožno identifikovať s konkrétnou oblasťou“ (Rada Európy, 1992). Romantika je typickým príkladom neteritoriálneho jazyka. Je to oficiálne uznávaný jazyk v 11 európskych krajinách, konkrétne v Česku, Nemecku, Maďarsku, Rakúsku, Poľsku, Rumunsku, Slovensku, Fínsku, Švédsku, Severnom Macedónsku a Srbsku.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 1 Obrázok A1: Štátne jazyky a regionálne, menšinové alebo neteritoriálne jazyky s úradným štatútom, 2021/2022

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	Štátny(-é) jazyk(-y)	Regionálny(-é) a/alebo menšinový(-é) jazyk(-y) s úradným štatútom		Štátny(-é) jazyk(-y)	Regionálny(-é) a/alebo menšinový(-é) jazyk(-y) s úradným štatútom
BYĽ	Nemecký, francúzsky, holandský		SLOVENČINA	Polština	Bieloruský, český, Kashubský, nemecký, hebrejský, arménsky, Karaim, litovský, rómsky, ruský, slovenský, tatársky, ukrajinský, jidiš
BG	Bulharský		SLOVENČINA	Portugalčina	Mirandese
SLOVENČINA	Čeština	Nemčina, poľština, rómčina, slovenčina	SLOVENČINA	Rumunčina	Bulharský, český, nemecký, grécky, chorvátsky, maďarský, taliansky, poľský, rómsky, ruský, slovenský, srbský, turecký, ukrajinský
SPOJENÉ ŠTÁT Y	Slovenčina	Nemčina, Faerské, grónske	SI	Slovenčina	Maďarčina, taliančina
DE	Nemecký	Dánčina, Frisian, Dolná nemčina, Romany, Sorbian	SLOVENČINA	Slovenčina	Bulharský, český, nemecký, chorvátsky, maďarský, poľský, rómsky, rusínsky, ukrajinský
EE	Slovenčina		SLOVENČINA	Fínsky, švédsky	Romany, Sami
IE	Angličtina, írčina		S.R.O.	Slovenčina	Fínsky, Meänkieli, Romany, Sami, jidiš
PRÍHLÁSA	Gréčtina		AL	Albánsky	
ES	Španielčina	Katalánčina, Valencian, Baskičtina, Galicijčina, Okcitánčina	BA	Bosniánsky, chorvátsky, srbský	
FR	Francúzsky		SLOVENČINA	Nemčina, francúzština, taliančina, Romansh	Francoprovençal, Yenish
HR	Chorvátsky	Čeština, maďarčina, taliančina, slovenčina, srbčina			
TO JE	Slovenčina	Katalánčina, nemčina, gréčtina, francúzština, Francoprovençal, Friulian, chorváčtina, Ladin, okcitan, slovinský, albánsky, sardínsky	JE	Slovenčina	
CY	Gréčtina, Turečtina	Cyperská arabčina, arménčina	SLOVENČINA	Nemecký	
LV	Slovenčina	Liv (Livonian)	JA	Čierna Hora	Bosniančina, chorváčtina, albánčina, srbčina
LT	Slovenčina		MK	Macedónsky	Bosniančina, Rómčina, Albánčina, srbčina, Turečtina
SLOVENČINA	Nemecký, francúzsky, luxemburský		NIE	Nórčina (dve formy: Bokmål a Nynorsk)	Fínsky, Kven, Sami
SLOVENČINA	Maďarčina	Bulharský, nemecký, grécky, chorvátsky, arménsky, poľský, rómsky, rumunský, rusínsky, slovenský, slovinský, srbský, ukrajinský	RS	Slovenčina	Bosniánsky, bulharský, český, čiernohorský, chorvátsky, maďarský, macedónsky, rómsky, rumunský, rusínsky, slovenský, albánsky
MT	Angličtina, Maltčina		TR	Turecké	
DELEGÁNI	Holandský	Frisian			
NA	Nemecký	Čeština, Chorváčtina, Maďarčina, Rómčina, Slovenčina, Slovinčina			

Obrázok A1 (pokračovanie): Štátne jazyky a regionálne, menšinové alebo neteritoriálne jazyky s úradným štatútom, 2021/2022

Vysvetlivky

Toto číslo zahŕňa regionálne, menšinové a neteritoriálne jazyky s úradným štatútom pod nadpisom „regionálne alebo menšinové jazyky s úradným štatútom“.

Jazyky v tabuľke sú uvedené v abecednom poradí podľa ich kódu Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu (ISO) 639 – 3 (pozri <http://www.sil.org/iso639-3/>, posledný prístup: 27. júna 2022). Jazyky, ktoré nemajú kód ISO 639 – 3, sú špecifikované v poznámkach pre jednotlivé krajiny.

Definície pojmov „neteritoriálny jazyk“, „úradný jazyk“, „regionálny alebo menšinový jazyk“ a „štátny jazyk“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr, BE nl), Bulharsko, Česko, Dánsko, Nemecko, Estónsko, Írsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Švédsko, Bosna a Hercegovina, Island, Nórsko a Turecko: všetky tieto krajiny udelili status úradného jazyka svojim posunkovým jazykom.

Belgicko: rôzne štátne jazyky sa používajú len vo vymedzených oblastiach.

Španielsko: štátny jazyk Španielčina koexistuje s inými jazykmi v niektorých autonómnych komunitách (pozri jazyky uvedené v tabuľke) a zdieľa s nimi status úradného jazyka. Spoluoficiálne jazyky sú tiež jazykmi školskej dochádzky. Okrem uvedených jazykov je astúrcina, ktorá nemá oficiálny štatút, chránená zákonom. Vyučuje sa v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní v autonómnej komunite Astúria (pozri obrázok B9).

Maďarsko: Boyash, rímsky dialekt, je tiež oficiálne uznávaným jazykom.

Rakúsko: regionálny/menšinový jazyk chorvátčina sa vzťahuje na Burgenland chorvátčina.

Poľsko: okrem jazykov uvedených v tabuľke je Lemko tiež oficiálne uznaným menšinovým jazykom.

Slovensko: okrem jazykov uvedených v tabuľke boli v rokoch 2014 – 2015 oficiálne uznané ruština a srbčina. Tieto dva jazyky však ešte neboli pridané do kľúčového právneho rámca pre používanie jazykov národnostných menšín (zákon 184/1999), a preto sa v tabuľke neuvádzajú.

Fínsko: Fínske právo neuznáva úradné menšinové jazyky, ale rímske a Sami (pozri uvedené jazyky) majú chránené postavenie v rôznych právnych dokumentoch.

Švajčiarsko: rôzne štátne jazyky sa používajú len vo vymedzených oblastiach. Pokiaľ ide o regionálne a menšinové jazyky, okrem jazykov uvedených v tabuľke je Franc-Comtois tiež oficiálne uznaným menšinovým jazykom.

Mozaika európskych jazykov by nebola úplná bez uvedenia posunkových jazykov. V súčasnosti väčšina krajín, na ktoré sa vzťahuje táto správa, oficiálne uznáva ich posunkový jazyk (jazyky²²). V krajinách, ktoré takéto uznanie neuznávajú, bežne existujú právne rámce, ktorými sa stanovuje právo osôb s poruchami sluchu alebo reči komunikovať v posunkovom jazyku (napr. Poľsko a Srbsko).

PRIBLIŽNE JEDEN Z DESIATICH 15-ROČNÝCH V EÚ NEHOVORÍ JAZYKOM ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY DOMA.

Prieskum PISA umožňuje vyhodnotiť percentuálny podiel 15-ročných študentov, ktorí hovoria (a nehovoria) jazykom testu PISA doma, ktorý sa považuje za zástupcu pre hovorenie jazykom školskej dochádzky.

Na úrovni EÚ 88,5 % 15-ročných študentov hovorí najmä jazykom školskej dochádzky doma, zatiaľ čo 11,5 % hovorí iným jazykom.

Na obrázku A2 sú znázornené percentuálne podiely 15-ročných študentov vo všetkých európskych krajinách (členských štátoch EÚ a krajinách mimo EÚ), ktorí doma hovoria najmä iným jazykom ako vyučovací jazyk.

Spomedzi krajín s najvyšším podielom (20 % alebo viac) 15-ročných študentov hovoriacich doma jazykom, ktorý sa líši od jazyka školskej dochádzky, majú Luxembursko a Malta najväčší podiel študentov, ktorí tak robia. V Luxembursku 82,9 % 15-ročných študentov nehovorí jazykom školskej dochádzky doma. V tejto krajine 40,3 % študentov uvádza, že doma hovoria hlavne luxembursky⁽²³⁾, germánskym jazykom, ktorý je

22 Pozri poznámky pre jednotlivé krajiny týkajúce sa obrázku A1.

23 Percentuálny podiel študentov, ktorí v texte hovoria konkrétnymi jazykmi, je založený na informáciách, ktoré poskytol prieskum PISA (pre odkaz na databázu PISA pozri časť Štatistické databázy a terminológiu). Tieto údaje sa nezobrazujú na obrázku ani v prílohe 1.

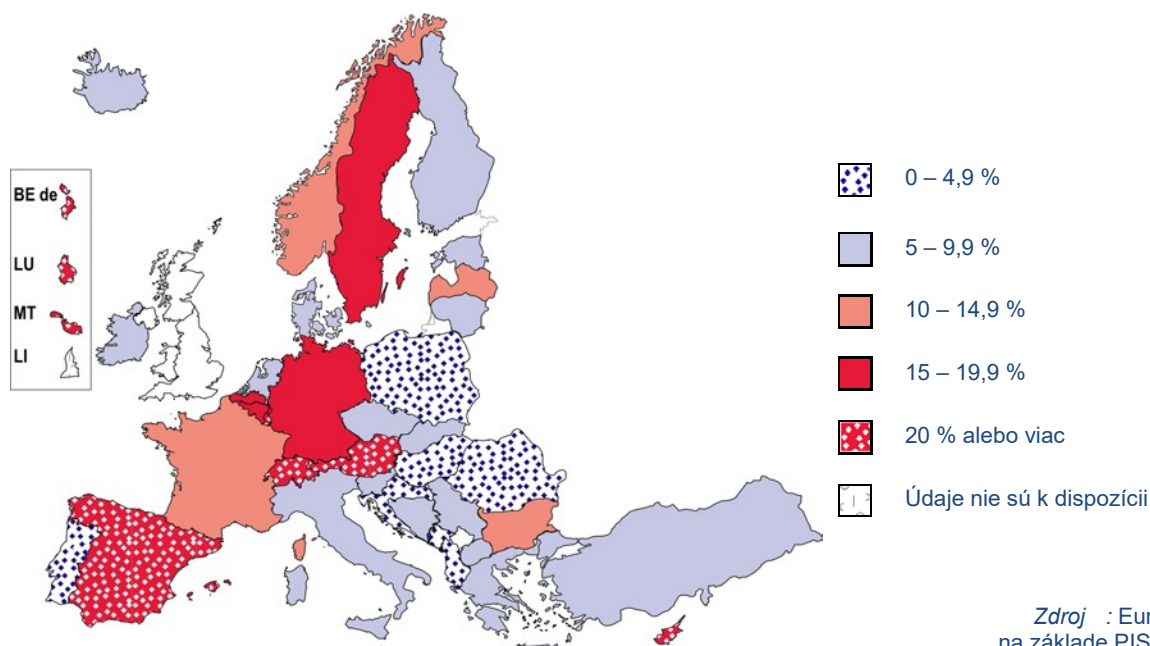
jedným z troch úradných jazykov Luxemburska (pozri obrázok A1), ale nepoužíva sa v školstve. Na Malte, ktorá je dvojazyčnou krajinou, všetci študenti absolvovali test PISA v angličtine, čo je jeden z dvoch jazykov, ktoré sa bežne používajú v kontexte vzdelávania. 82,8 % študentov hovorí doma iným jazykom. Väčšina študentov (75,2 %) hovorí doma po maltčine.

Švajčiarsko má tiež relatívne vysoké percento 15-ročných, ktorí hovoria hlavne domácim jazykom, ktorý sa líši od jazyka školskej dochádzky (27,0 %). V tejto viacjazyčnej krajine väčšina študentov, ktorí hovoria po nemecky, francúzsky alebo taliansky (alebo ich dialekty), hovorí rovnakým jazykom doma aj v škole. Napriek tomu mnohí študenti hovoria doma jazykom, ktorý sa líši od jazyka školskej dochádzky.

Ďalšími krajinami (alebo vzdelávacími systémami), v ktorých 20 % alebo viac 15-ročných študentov hovorí hlavne doma iným jazykom ako vyučovací jazyk, sú nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka (24,1 %), Cyprus (22,3 %), Španielsko (20,6 %) a Rakúsko (20,5 %). Po nich nasledujú dva ďalšie belgické vzdelávacie systémy (francúzske a flámske spoločenstvá), Nemecko a Švédsko, kde 17 % až 18 % študentov hovorí prevažne iným jazykom doma ako vyučovací jazyk.

Na rozdiel od všetkých uvedených krajín má Poľsko obzvlášť jazykovo homogénnu 15-ročnú populáciu, pričom len 1,7 % študentov doma hovorí iným jazykom ako vyučovací jazyk. Toto percento je tiež relatívne nízke – pod 5 % – v Chorvátsku, Maďarsku, Portugalsku, Rumunsku, Albánsku a Čiernej Hore.

Vo viac ako polovici krajín s údajmi (20 krajín) hovorí 5 % až 15 % 15-ročných študentov hlavne doma jazykom, ktorý sa líši od jazyka školskej dochádzky.

Obrázok 2 Obrázok A2: Percentuálny podiel 15-ročných študentov, ktorí doma hovoria hlavne iným jazykom ako vyučovací jazyk, 2018

Vysvetlivky

Údaje sa vypočítajú na základe otázky prieskumu PISA „Akým jazykom hovoríte doma väčšinu času?“ (ST022Q01TA). Kategória prieskumu „Jazyk testu“ (jazyk 1) sa používa ako zástupca pre hovorenie rovnakým jazykom doma ako v škole.

Hovorenie dialektu určitého jazyka doma sa považuje za hovorenie štandardným jazykom. Tento prístup bol použitý vo väčšine krajín zapojených do prieskumu PISA. Keďže tento prístup ešte nebol uplatnený na nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka a Talianska, dialekty boli zodpovedajúcim spôsobom prekódované.

Údaje a štandardné chyby pozri v prílohe 1. Ďalšie informácie o systéme PISA nájdete v časti Štatistické databázy a terminológia.

Pri pohľade na vývoj v rokoch 2003 až 2018 sa vo Švajčiarsku najviac zvýšil percentuálny podiel študentov, ktorí hovoria prevažne domácim jazykom iným ako školským jazykom – o 14,9 percentuálneho bodu (pozri prílohu 1). Zvýšenie bolo pozoruhodné – približne 10 percentuálnych bodov – vo francúzskom spoločenstve Belgicka, Nemecka a Švédska. Vo väčšine týchto krajín k nárastu došlo najmä v rokoch 2003 až 2015. V Nemecku sa však percentuálny podiel študentov, ktorí doma hovoria najmä iným jazykom, ako je jazyk školskej dochádzky, zvýšil o 4,1 percentuálneho bodu medzi rokmi 2003 a 2015 a o 6,0 percentuálneho bodu v rokoch 2015 až 2018. Možno to vysvetliť tým, že krajina v rokoch 2015 a 2016 prijala viac ako 1 milión žiadateľov o azyl – najmä ľudí utekajúcich pred vojnou v Afganistane, Iraku a Sýrii.

ŠTUDENTI, KTORÍ NEHOVORIA JAZYKOM ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY DOMA, SA NACHÁDZAJÚ NIELEN MEDZI PRISŤAHOVALCAMI.

Identifikácia obyvateľstva, ktoré nehovorí jazykom školskej dochádzky doma, môže pomôcť pri poskytovaní vhodnejších opatrení na podporu jazykov. Na obrázku A3 sú znázornené percentuálne podiely študentov, ktorí hovoria a nehovoria tým istým jazykom v škole a doma u prisťahovaleckej a neprisťahovaleckej populácie. Prisťahovalecká a neprisťahovalecká populácia je definovaná na základe rodiska rodičov. Študent je definovaný ako „prisťahovalec“, ak sa obaja jeho rodičia narodili v zahraničí. Študenti imigrantov sa môžu narodiť buď v krajine svojho pobytu (imigranti druhej generácie) alebo v zahraničí (imigranti prvej generácie). Študent sa považuje za „neprisťahovalca“, ak sa aspoň jeden z jeho rodičov narodil v krajine ich pobytu.

Ako ukazuje obrázok, mať rodičov, ktorí sa narodili v zahraničí, nevyhnutne neznamená, že študent nehovorí jazykom školskej dochádzky doma. Na úrovni EÚ 5,6 % 15-ročných študentov sú prisťahovalci, ktorí hovoria hlavne jazykom školskej dochádzky doma (údaje s červenou farbou na ľavej strane čísla). Len o niečo vyššie percento 15-ročných študentov – 6,9 % – sú prisťahovalci, ktorí nehovoria jazykom školskej dochádzky doma (údaje v tmavočervenej farbe na ľavej strane čísla). Inými slovami, približne polovica 15-ročných študentov v EÚ, ktorých rodičia sa narodili v zahraničí, uvádza, že hovoria jazykom školskej dochádzky doma.

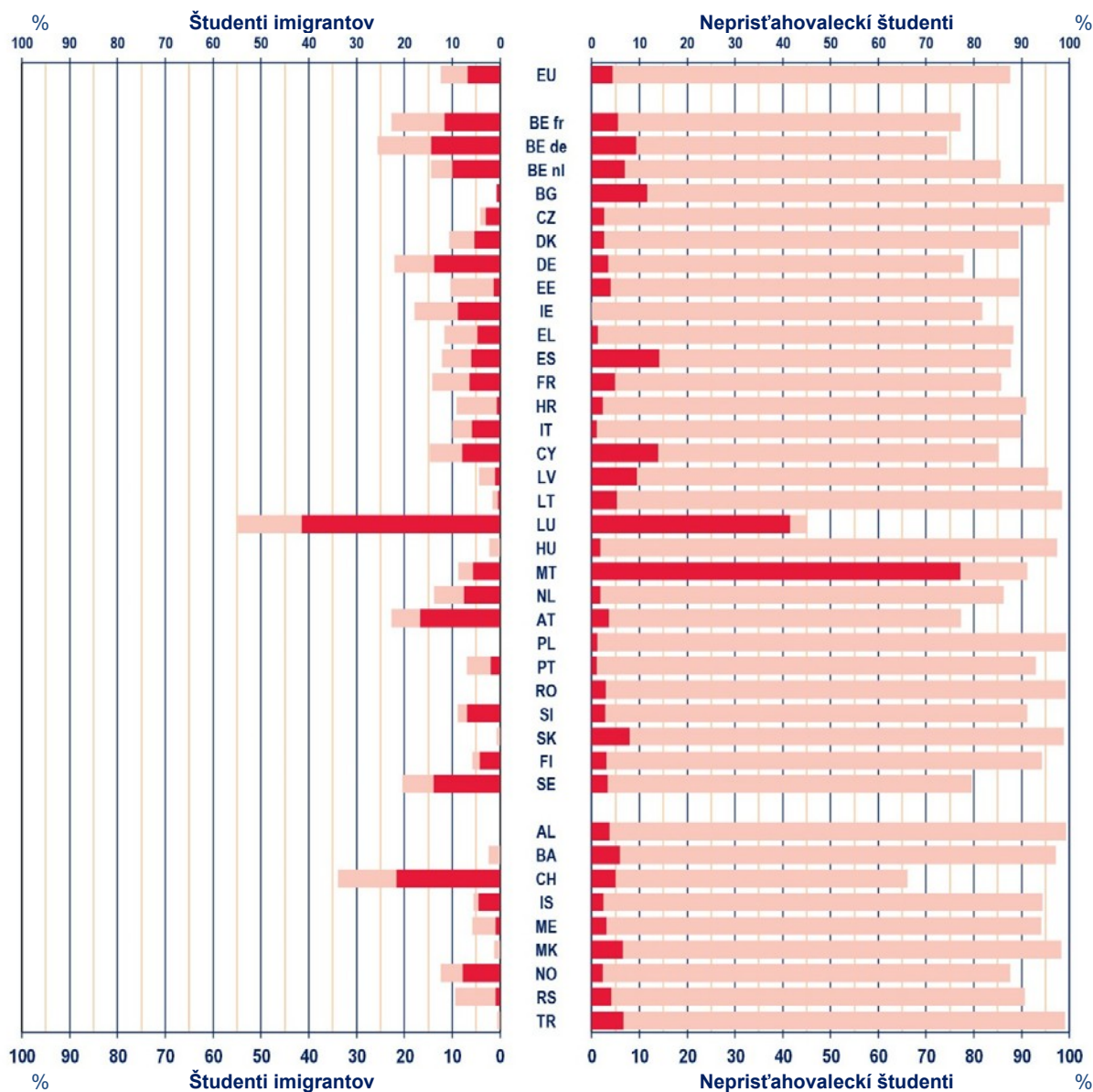
Naopak, byť neprisťahovalcom nemusí nevyhnutne znamenať, že študent hovorí jazykom školskej dochádzky doma. Na úrovni EÚ 4,4 % 15-ročných osôb nie sú prisťahovalci, ktorí doma nehovoria jazykom školskej dochádzky (údaje v tmavočervenej farbe na pravej strane čísla).

Z údajov na úrovni EÚ na údaje na úrovni jednotlivých krajín vyplýva, že situácia v jednotlivých krajinách sa značne líši, pokiaľ ide o podiel študentov prisťahovalcov v populácii študentov (spolu z dvoch kategórií na ľavej strane obrázku). V mnohých krajinách (alebo vzdelávacích systémoch) 20 % alebo viac 15-ročných študentov sú prisťahovalci (francúzske a nemecky hovoriace spoločenstvá Belgicka, Nemecka, Luxemburska, Rakúska, Švédska a Švajčiarska). Vo všetkých týchto krajinách aspoň polovica všetkých študentov prisťahovalcov hovorí doma iným jazykom ako vyučovací jazyk (porovnajte údaje vo svetle červenej a tmavočervenej farbe na ľavej strane obrázku). V krajinách s nižším percentuálnym podielom 15-ročných študentov z migračného prostredia (menej ako 20 %) sa situácia líši. Napríklad v Estónsku, Chorvátsku a Srbsku, v ktorých približne 10 % 15-ročnej populácie študentov tvoria prisťahovalci, takmer všetci študenti imigrantov hovoria jazykom školskej dochádzky doma. Naopak, v Slovinsku, ktoré má porovnateľný podiel prisťahovalcov v populácii študentov, väčšina študentov prisťahovalcov (približne 80 %) hovorí doma iným jazykom ako vyučovací jazyk.

Pokiaľ ide o študentov, ktorí nie sú prisťahovalcami (na pravej strane postavy), Luxembursko a Malta majú najextrémnejšie vzory. Na Malte 77,2 % 15-ročných študentov nie sú prisťahovalci, ktorí doma hovoria iným jazykom ako jazyk testu PISA. Je to preto, že väčšina študentov na Malte doma hovorí maltčina, zatiaľ čo v

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

škole používajú angličtinu a maltčinu, pričom prvý z nich je jazykom, v ktorom absolvovali test PISA (ďalšie podrobnosti sú uvedené v analýze týkajúcej sa obrázku A2). V Luxembursku 41,5 % 15-ročných osôb nie sú prisťahovalci, ktorí doma hovoria iným jazykom ako jazyk školskej dochádzky (ďalšie podrobnosti sú uvedené v analýze týkajúcej sa obrázku A2). Ďalšími krajinami s relatívne vysokým podielom študentov, ktorí nie sú prisťahovalcami, ktorí doma hovoria iným jazykom, ako je jazyk školskej dochádzky (viac ako 10 %), sú Bulharsko, Španielsko a Cyprus.

■ Hovorí hlavne iným jazykom doma ako vyučovací jazyk.

■ Hovorte hlavne jazykom vyučovania doma

Zdroj: Eurydice, na základe PISA 2018.

Obrázok 3 Obrázok A3: Percentuálny podiel 15-ročných študentov imigrantov a nepriťahovalcov podľa jazyka, ktorým sa hovorí doma, 2018

Vysvetlivky

Údaje sa vypočítajú na základe otázky prieskumu PISA „Akým jazykom hovoríte doma väčšinu času?“ (ST022Q01TA). Kategória prieskumu „Jazyk testu“ (jazyk 1) sa používa ako zástupca pre hovorenie rovnakým jazykom doma ako v škole.

Hovorenie dialektu určitého jazyka doma sa považuje za hovorenie štandardným jazykom. Tento prístup bol použitý vo väčšine krajín zapojených do prieskumu PISA. Keďže tento prístup ešte nebol uplatnený na nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka a Talianska, dialekty boli zodpovedajúcim spôsobom prekódované.

Kategória „pristáhovaleckí študenti“ zodpovedá študentom, ktorých rodičia sa narodili v zahraničí. V tejto kategórii sa spájajú dve odlišné kategórie študentov z radov pristáhovalcov, a to (1) študent a obaja rodičia sa narodili v zahraničí (t. j. pristáhovalci prvej generácie); a (2) študent sa narodil v krajine testu, ale obaja rodičia sa narodili v zahraničí (t. j. pristáhovalci druhej generácie).

Pozri prílohu 1 pre údaje a S.E.s. Ďalšie informácie o systéme PISA sú uvedené v oddiele „Štatistické databázy a terminológia“.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Bulharsko, Írsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko, Albánsko, Bosna a Hercegovina, Severné Macedónsko a Türikiye: aspoň jedna kategória študentov nie je uvedená na obrázku, pretože vzorka bola nedostatočná (obsahovala menej ako 30 študentov). Podrobnosti o príslušnej kategórii alebo kategóriách sú uvedené v prílohe 1.

EURÓPSKE KRAJINY SA VÝRAZNE LÍŠIA, POKIAL' IDE O PERCENTO ŠTUDENTOV V JAZYKOVU-HETEROGÉNNYCH ŠKOLÁCH

Výučba a učenie sa v jazykovo-heterogénnych kontextoch môže poskytnúť študentom príležitosť oboznámiť sa s inými jazykmi a kultúrami, a preto môže obohatiť školskú skúsenosť. Jazyková rozmanitosť v populácii študentov však zároveň môže byť výzvou pre učiteľov, študentov a všeobecnejšie pre príslušné vzdelávacie systémy. Môžu byť potrebné osobitné opatrenia na podporu študentov pri ovládaní jazyka vzdelávania a na podporu učiteľov pri riadení viacjazyčných a v niektorých prípadoch multikultúrnych tried.

Jazyková heterogenita v školách, ktorá je tu definovaná ako viac ako 25 % študentov, ktorí doma hovoria iným jazykom ako vyučovací jazyk, sa v jednotlivých krajinách líši (pozri obrázok A4). Čiastočne to možno vysvetliť kontextom národného jazyka: niektoré krajiny majú niekoľko štátnych jazykov a/alebo regionálnych, menšinových alebo neteritoriálnych jazykov (pozri obrázok A1). Úzko súvisí aj s percentuálnym podielom študentov z migračného prostredia, ktorí doma nehovoria jazykom školskej dochádzky (pozri obrázok A3). Medzi ďalšie faktory, ktoré môžu ovplyvniť jazykovú rôznorodosť v školách, patria napríklad mestské plánovanie (s rezidenčnou segregáciou alebo bez nej) a politiky týkajúce sa výberu školy.

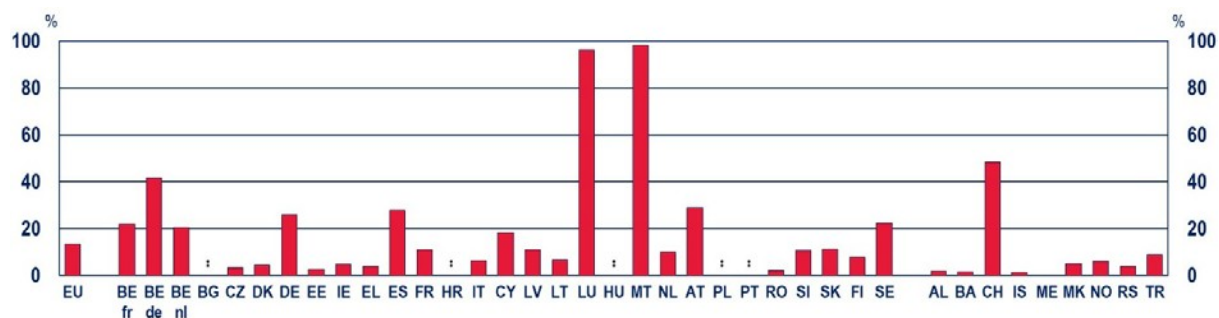
Na úrovni EÚ navštevuje 13,3 % 15-ročných študentov jazykovo heterogénne školy.

Najvyššie percento 15-ročných študentov navštevujúcich jazykovo heterogénne školy má Luxembursko a Malta (96,2 % a 98,0 %). V Luxembursku veľa študentov doma hovorí luxembursky, čo je jeden z troch úradných jazykov Luxemburska (pozri obrázok A1), ale nepoužíva sa v školskom vzdelávaní (pozri analýzu týkajúcu sa obrázku A2). Na Malte väčšina študentov doma hovorí maltčina, zatiaľ čo v škole používajú angličtinu a maltčinu, pričom prvý z nich je jazykom, v ktorom absolvovali test PISA (pozri analýzu týkajúcu sa obrázku A2).

Okrem Luxemburska a Malty Belgicko, Nemecko, Španielsko, Rakúsko, Švédsko a Švajčiarsko takisto zaznamenávajú pomerne vysoké percento 15-ročných študentov v jazykovo-heterogénnych školách (viac ako 20 %).

Naproti tomu v mnohých európskych krajinách menej ako 5 % 15-ročných študentov navštevuje jazykovo heterogénne školy (Česko, Dánsko, Estónsko, Írsko, Grécko, Rumunsko, Albánsko, Bosna a Hercegovina, Island a Srbsko).

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Zdroj: Eurydice, na základe PISA 2018.

Obrázok 4 Obrázok A4: Percentuálny podiel 15-ročných študentov navštevujúcich školy, kde viac ako 25 % študentov hovorí hlavne iným jazykom doma ako vyučovací jazyk, 2018

Vysvetlivky

Údaje sa vypočítajú na základe otázky prieskumu PISA „Akým jazykom hovoríte doma väčšinu času?“ (ST022Q01TA). Kategória prieskumu „Jazyk testu“ (jazyk 1) sa používa ako zástupca pre hovorenie rovnakým jazykom doma ako v škole.

Hovorenie dialektu určitého jazyka doma sa považuje za hovorenie štandardným jazykom. Tento prístup bol použitý vo väčšine krajín zapojených do prieskumu PISA. Keďže tento prístup ešte nebol uplatnený na nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka a Talianska, dialekty boli zodpovedajúcim spôsobom prekódované.

Pozri prílohu 1 pre údaje a S.E.s. Ďalšie informácie o systéme PISA sú uvedené v oddiele „Štatistické databázy a terminológia“.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Chorvátsko, Maďarsko, Poľsko a Portugalsko: vzorka bola nedostatočná (obsahovala menej ako 30 študentov a/alebo menej ako päť škôl).

Rakúsko a Slovinsko: vzorkovacia jednotka je program v rámci školy, nie celej školy.

KAPITOLA B – ORGANIZÁCIA

ODDIEL I – KONŠTRUKCIE

Jazykové kompetencie sú kľúčové pre mobilitu, spoluprácu a vzájomné porozumenie v rámci Európy. Zohrávajú tiež významnú úlohu pri budovaní európskeho vzdelávacieho priestoru, skutočného spoločného priestoru pre vysokokvalitné vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie cezhranične⁽²⁴⁾. V roku 2002 sa hlavy štátov alebo predsedovia vlád EÚ zišli v Barcelone a vyzvali na ďalšie kroky na „zlepšenie ovládania základných zručností, najmä výučbou aspoň dvoch cudzích jazykov od útleho veku“⁽²⁵⁾. Cieľ, aby všetci mladí ľudia získali kompetencie v dvoch jazykoch okrem jazyka školskej dochádzky do konca svojho vyššieho stredoškolského vzdelávania, sa nedávno zopakoval v odporúčaní Rady z mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov⁽²⁶⁾.

Táto časť sa zameriava na poskytovanie cudzích jazykov na predprimárnej, primárnej a sekundárnej úrovni, ako sa uvádza v národných učebných plánoch alebo iných riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne. Objasňuje počet cudzích jazykov povinných pre všetkých študentov a na to, ako dlho sú povinné. Najprv sa zaoberá vekom, od ktorého sa všetci študenti predškolského, základného a všeobecného stredoškolského vzdelávania musia začať učiť prvý a druhý cudzí jazyk (pozri obrázok B1). Zaoberá sa počtom rokov, počas ktorých je prvý a druhý cudzí jazyk povinný pre všetkých študentov, a skúma zmeny v tomto trvaní od roku 2003 (pozri obrázky B2 a B3). Dopĺňa obraz poskytovania cudzích jazykov v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní zdôraznením nároku všetkých študentov na výber cudzích jazykov v rámci svojich voliteľných predmetov v učebných osnovách (pozri obrázok B4).

Táto časť sa končí diskusiou o rozdieloch medzi študentmi odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a študentmi všeobecného vzdelávania, pokiaľ ide o povinné učenie sa cudzích jazykov. Konkrétnejšie sa zameriava na rozdiel v počte rokov, počas ktorých musia študenti všeobecného vzdelávania/OVP študovať jeden alebo dva cudzie jazyky (pozri obrázky B5 a B6).

Všetky ukazovatele v tomto oddiele sa opierajú o údaje zhromaždené prostredníctvom siete Eurydice, ktoré sa vzťahujú na 39 vzdelávacích systémov v 37 krajinách⁽²⁷⁾.

ŠTÚDIUM CUDZÍCH JAZYKOV SA STÁVA POVINNÝM PRED DOSIAHNUTÍM VEKU 6 ROKOV V ŠIESTICH VZDELÁVACÍCH SYSTÉMOCH

Na obrázku B1 je zobrazený začiatkový vek prvého a druhého cudzieho jazyka, ktorý sa vyučuje ako povinné predmety pre všetkých študentov základného a všeobecného stredoškolského vzdelávania. V niektorých prípadoch sa rozsah pôsobnosti rozširuje na predškolské vzdelávanie.

Vo väčšine vzdelávacích systémov sa počiatkový vek prvého cudzieho jazyka vyučovaného ako povinný predmet pohybuje od 6 do 8 rokov, čo zodpovedá prvému roku alebo rokom základného alebo povinného vzdelávania. V šiestich vzdelávacích systémoch je prvý cudzí jazyk zavedený pred dosiahnutím veku 6 rokov: vo veku 3 rokov v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka, Luxemburska a Poľska vo veku 4 rokov v Grécku a vo veku 5 rokov na Cypre a na Malte. V týchto krajinách, s výnimkou Malty, sa požiadavka naučiť sa prvý cudzí jazyk začína v predškolskom vzdelávaní a vzťahuje sa na všetky deti na tejto úrovni vzdelávania⁽²⁸⁾.

24 Viac informácií o európskom vzdelávacom priestore nájdete na webovej stránke Komisie (<https://education.ec.europa.eu/about-eea>).

25 Závery predsedníctva – zasadnutie Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002, C/02/930, s. 19.

26 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 8.

27 Podrobnosti o pokrytí tejto správy pre jednotlivé krajiny nájdete v úvode správy.

28 Ak sa v tejto správe všetky deti začnú učiť cudzí jazyk v predškolskom vzdelávaní, počiatkový vek sa považuje za vek, v ktorom je povinné buď predškolské vzdelanie, alebo je zaručené miesto vo verejne dotovanom predškolskom prostredí pre všetky deti. Napríklad v Grécku a na Cypre je predškolské

Školy v Estónsku, Švédsku a na Islande majú určitú voľnosť pri určovaní triedy, v ktorej sa ako povinný predmet zavádza prvý cudzí jazyk. Orgány vyššieho stupňa pre vzdelávanie vymedzujú vekovú kategóriu (alebo triedu) na zavedenie cudzích jazykov: vo veku 7 až 9 rokov v Estónsku a Švédsku a vo veku od 6 do 9 rokov na Islande. Školy v Estónsku (pozri obrázok C1b) a na Islande ⁽²⁹⁾ najčastejšie začínajú vyučovať cudzí jazyk, keď majú študenti 9 rokov. Vo Švédsku sa výučba cudzích jazykov zvyčajne začína vo veku 7 rokov.

Najnovší vek, v ktorom sa všetci študenti musia začať učiť cudzí jazyk, je 10 rokov. Je to tak v niektorých častiach Francúzskeho spoločenstva Belgicka a vo Flámskom spoločenstve Belgicka.

Írsko je jedinou krajinou, v ktorej štúdium cudzieho jazyka v škole nie je povinné. V Írsku sa všetci študenti učia angličtinu a írčinu, z ktorých ani jeden nie je považovaný za cudzí jazyk.

Vo väčšine vzdelávacích systémov (32 z 39) je povinné, aby sa všetci študenti všeobecného vzdelávania učili dva cudzie jazyky súčasne počas školskej dochádzky.

Vo väčšine prípadov sa začiatkový vek na učenie druhého cudzieho jazyka ako povinného predmetu pohybuje od 11 do 13 rokov. To zodpovedá ukončeniu základného vzdelávania alebo začiatku stredoškolského vzdelávania. Študenti v Grécku, Lotyšsku, Švajčiarsku a Srbsku sa začínajú učiť druhý cudzí jazyk skôr, od veku 10 rokov, čo zodpovedá druhej polovici základného vzdelávania. Luxembursko vyniká, pretože všetci študenti sa musia učiť druhý cudzí jazyk od veku 6 rokov. Na druhom konci stupnice sa učenie druhého cudzieho jazyka v Nórsku stáva povinným pre všetkých študentov na vyššej stredoškolskej úrovni, keď majú 16 rokov. V Bulharsku, Maďarsku, Rakúsku, Slovinsku, na Slovensku, v Lichtenštajnsku a v Túrkiye sú dva cudzie jazyky povinné aj pre všetkých študentov všeobecného vzdelávania na vyššej stredoškolskej úrovni od veku 14 alebo 15 rokov.

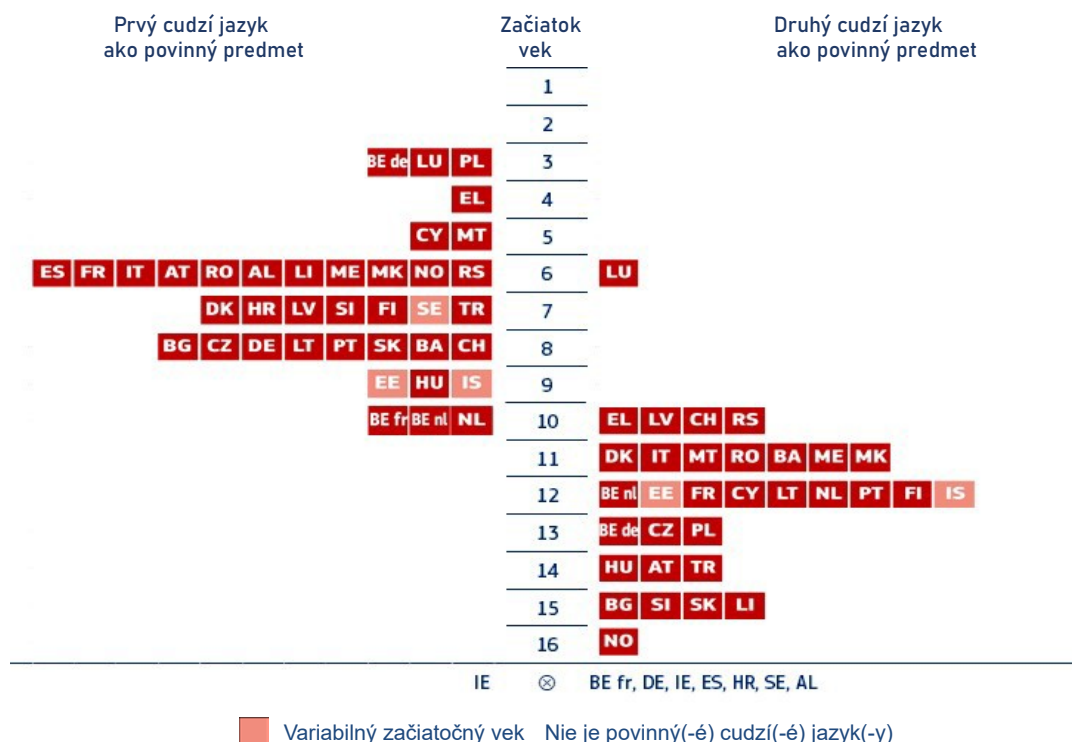
V Estónsku a na Islande, ako je to v prípade prvého cudzieho jazyka ako povinného predmetu, ústredné vzdelávacie orgány požadujú, aby školy zaviedli druhý cudzí jazyk v rámci vymedzeného vekového rozpätia (10 – 12 rokov). Na Islande sa podľa dostupných národných štatistík študenti zvyčajne začínajú učiť druhý cudzí jazyk vo veku 12 rokov ⁽³⁰⁾.

vzdelávanie povinné vo veku od 4 rokov, resp. 5 rokov. Medzitým je v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka, Luxemburska a Poľska zaručené miesto pre všetky deti vo veku od 3 rokov (alebo ešte skôr v prípade nemecky hovoriaceho spoločenstva Belgicka). Viac informácií nájdete v dokumente Európskej komisie/EACEA/Eurydice (2021b).

29 https://px.hagstofa.is/pxen/pxweb/en/Samfelag/Samfelag_skolamal_2_grunnskolestig_0_gsNemendur/SKO02110.px/?rxid=832f99cd-f008-441f-bbe9-d5f251db3ce9

30 https://px.hagstofa.is/pxen/pxweb/en/Samfelag/Samfelag_skolamal_2_grunnskolestig_0_gsNemendur/SKO02110.px/?rxid=832f99cd-f008-441f-bbe9-d5f251db3ce9

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 5 Obrázok B1: Začiatkový vek, v ktorom prvý a druhý cudzí jazyk sú povinnými predmetmi pre všetkých študentov predškolského, základného a/alebo všeobecného sekundárneho vzdelávania (ISCED 0 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Tento údaj sa zaoberá predovšetkým jazykmi opísanými v učebných osnovách ako „cudzí“ (alebo „moderný“). Regionálne a/alebo menšinové jazyky (pozri obrázok B9) a klasické jazyky (pozri obrázok B10) sú zahrnuté len vtedy, keď ich učebné osnovy označujú ako alternatívy k cudzím jazykom.

Začiatkový vek odráža normálny vek študentov, keď sa začína vyučovanie cudzích jazykov (pomyselný vek študentov); nezohľadňujú predčasný alebo neskorý vstup do školskej dochádzky, opakovanie ročníka alebo iné prerušenia školskej dochádzky.

„Druhý jazyk“ je jazyk, ktorý sa študenti okrem prvého jazyka naučili, čo vedie k tomu, že sa študenti súčasne učia dva rôzne jazyky.

Informácie sú založené na učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi.

Vymedzenia pojmov „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako povinný predmet“, „riadiace dokumenty“ a „orgány vyššieho stupňa vzdelávania“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): len v regióne Brusel-hlavné mesto a valónskych obciach so špecifickým jazykovým statusom sa študenti začínajú učiť prvý cudzí jazyk ako povinný predmet od veku 8 rokov, zatiaľ čo v ostatných častiach francúzskeho spoločenstva Belgicka začínajú od veku 10 rokov. Po prebiehajúcej reforme učebných osnov bude počiatkový vek pre štúdium prvého cudzieho jazyka od roku 2023/2024 pre všetkých študentov 8 rokov, zatiaľ čo druhý cudzí jazyk sa stane povinným pre všetkých študentov vo veku 13 a 14 rokov od roku 2027/2028.

Belgicko (BE de): hoci sa od študentov zo zákona nevyžaduje, aby sa učili dva cudzie jazyky, vo všetkých všeobecných stredných školách sa študenti musia začať učiť angličtinu popri svojom prvom cudzom jazyku (francúzskom) najneskôr od veku 13 rokov.

Nemecko: v šiestich spolkových krajinách sa študenti musia začať učiť prvý cudzí jazyk od veku 6 rokov.

Estónsko, Švédsko a Island: na obrázku je znázornený vek, v ktorom sa študenti najčastejšie začínajú učiť prvý a/alebo druhý cudzí jazyk.

Španielsko: tento údaj predstavuje najrozšírenejšiu situáciu v Španielsku. V niektorých autonómnych spoločnostiach je učenie sa dvoch jazykov povinné od veku 12 rokov (napr. Galícia a País Vasco) a od veku 10 rokov (napr. Andalúzia a Canarias).

Holandsko: je povinné naučiť sa cudzí jazyk počas základného vzdelávania. V praxi sa to deje vo veku od 10 do 12 rokov, ale školy môžu toto ustanovenie organizovať v skoršom štádiu.

Bosna a Hercegovina: na obrázku sa uvádza situácia v subjekte Republika srpska. Vo Federácii Bosny a Hercegoviny a v okrese Brčko sa niektorí študenti začínajú učiť svoj prvý cudzí jazyk ako povinný predmet od veku 6 alebo 7 rokov a druhý od veku 10 rokov.

Švajčiarsko: tri kantóny majú pre druhý jazyk iný vek, teda 12 rokov.

ŠTUDENTI SA UČIA PRVÝ CUDZÍ JAZYK NA RASTÚCI POČET ROKOV

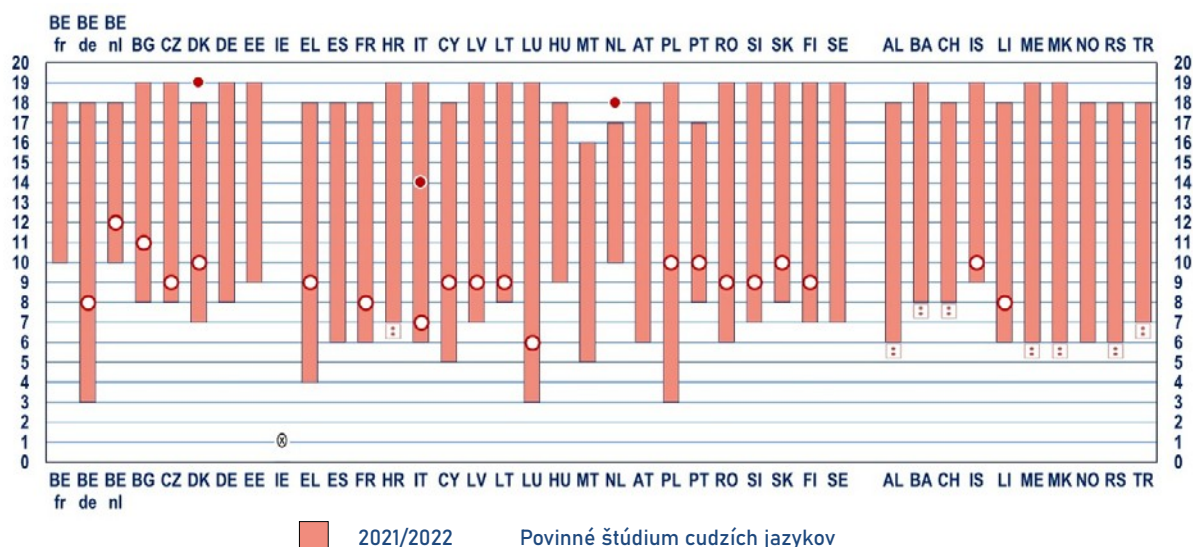
Na obrázku B2 je znázornený počet rokov, počas ktorých musia študenti predškolského, základného a všeobecného stredoškolského vzdelávania študovať jeden cudzí jazyk. Poukazuje aj na rozdiel v počte rokov 2002/2003 až 2021/2022.

V rokoch 2021/2022 sa trvanie štúdia aspoň jedného cudzieho jazyka ako povinného predmetu v európskych krajinách pohybovalo od 7 do 16 rokov. Hlavným faktorom, ktorý určuje trvanie povinného štúdia cudzích jazykov, je vek, od ktorého je jazykové vzdelávanie povinné, ktorý sa pohybuje od 3 do 10 rokov. V skutočnosti, keď sa začne povinné vzdelávanie, požiadavka, aby všetci študenti študovali cudzí jazyk, zvyčajne trvá až do posledného alebo predposledného ročníka vyššieho sekundárneho vzdelávania. Jedinou výnimkou je Malta, kde sa na konci povinnej školskej dochádzky zastavuje požiadavka študovať cudzí jazyk.

Možno určiť tri hlavné skupiny vzdelávacích systémov na základe dĺžky štúdia aspoň jedného cudzieho jazyka. Najčastejšie sa študenti musia učiť cudzí jazyk 11 až 13 rokov. Týka sa to dvoch tretín vzdelávacích systémov. V týchto vzdelávacích systémoch sa študenti začínajú učiť cudzí jazyk vo veku od 6 do 8 rokov (okrem Cypru a Malty) a končia vo veku 18 alebo 19 rokov (okrem Malty). V druhej a menšej skupine ôsmich vzdelávacích systémov študenti študujú cudzí jazyk 7 – 10 rokov. Táto skupina zahŕňa všetky vzdelávacie systémy, v ktorých sa učenie cudzieho jazyka stáva povinným pre všetkých študentov, keď dosiahnu vek 9 alebo 10 rokov (francúzske a flámske spoločenstvá Belgicka, Estónska, Maďarska, Holandska a Islandu) a Švajčiarsko a Portugalsko. A napokon, učenie sa prvého cudzieho jazyka trvá viac ako 13 rokov len v štyroch krajinách: 16 rokov v Luxembursku a Poľsku, 15 rokov v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka a 14 rokov v Grécku. Sú to tiež jediné vzdelávacie systémy, v ktorých sa učenie prvého cudzieho jazyka začína pred piatimi rokmi.

Ako ukazuje obrázok B2, za posledné dve desaťročia približne dve tretiny vzdelávacích systémov, pre ktoré existujú údaje, zvýšili trvanie povinného učenia sa cudzích jazykov. Vo všetkých týchto vzdelávacích systémoch sa trvanie predĺžilo znížením veku, v ktorom sa učenie prvého cudzieho jazyka stáva povinným v porovnaní so začiatkom 21. storočia. Od roku 2003 došlo k najvýznamnejším zmenám v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka, Grécka, Talianska, Cypru a Poľska, kde sa obdobie povinného štúdia cudzích jazykov predĺžilo o 4 roky (na Cypre) do 7 rokov (v Poľsku). V týchto krajinách, s výnimkou Talianska, sa študenti musia teraz začať učiť cudzí jazyk v predškolskom vzdelávaní, zatiaľ čo pred 20 rokmi sa začali učiť len jeden jazyk v základnom vzdelávaní. Taliansko je jedinou krajinou, v ktorej je predĺženie trvania povinného štúdia cudzích jazykov výsledkom nielen zníženia počiatočného veku, ale aj predĺženia štúdia cudzích jazykov až do ukončenia všeobecného stredoškolského vzdelávania.

Od roku 2003 deväť ďalších vzdelávacích systémov (Bulharsko, Dánsko, Francúzsko, Lotyšsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Lichtenštajnsko) predĺžilo trvanie štúdia cudzích jazykov o 2 alebo 3 roky zmenou počiatočného veku tohto vzdelávania na 6 až 8 rokov. Vo Flámskom spoločenstve Belgicka a Luxembursku sa počet rokov strávených štúdiom prvého cudzieho jazyka ako povinného predmetu od roku 2003 zvýšil o 2 a 3 roky. Vo Flámskom spoločenstve Belgicka je však súčasný začiatkový vek (10 rokov) stále vyšší ako vo väčšine vzdelávacích systémov, zatiaľ čo v Luxembursku je nižší (3 roky).

	Začiatkový vek, ak sa líši od roku 2021/2022	Konečný vek, ak sa líši od roku 2021/2022	Nie je k dispozícii pre 2002/2003
2002/2003			

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 6 Obrázok B2: Obdobie, počas ktorého bolo štúdium cudzieho jazyka povinné v predškolskom, základnom a/alebo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 0 – 3) v rokoch 2021/2022 a rozdiely od roku 2002/2003

Vysvetlivky

Tento údaj sa zaoberá predovšetkým jazykmi opísanými v učebných osnovách ako „cudzí“ (alebo „moderný“). Regionálne a/alebo menšinové jazyky (pozri obrázok B9) a klasické jazyky (pozri obrázok B10) sú zahrnuté len vtedy, keď ich učebné osnovy označujú ako alternatívy k cudzím jazykom.

Informácie sú založené na učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi.

Definície pojmov „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako povinný predmet“, riadiace dokumenty a „orgány vyššieho stupňa vzdelávania“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): iba v regióne Brusel-hlavné mesto a valónskych obciach s osobitným jazykovým statusom je štúdium cudzích jazykov povinné počas 10 rokov. V ostatných častiach Francúzskeho spoločenstva Belgicka trvá 8 rokov.

Po prebiehajúcej reforme učebných osnov bude počiatkový vek pre učenie sa prvého cudzieho jazyka 8 rokov pre všetkých študentov od roku 2023/2024.

Belgicko (BE nl): rozdiel oproti roku 2002/2003 odráža situáciu Flámskeho spoločenstva s výnimkou Bruselu, kde sa počet študijných rokov znížil v súlade s nariadeniami platnými vo zvyšku Spoločenstva.

Dánsko: časový rad je prerušený v dôsledku zmeny metodiky použitej na stanovenie veku, v ktorom sa končí povinné štúdium cudzích jazykov.

Estónsko a Fínsko: v roku 2002/2003 orgány školstva uviedli len to, že žiaci sa musia začať učiť cudzí jazyk ako povinný predmet vo veku od 7 do 9 rokov. V Estónsku to tak bolo aj v rokoch 2021/2022. Vo Fínsku sa od roku 2021/2022 táto veková flexibilita (t. j. počiatkový vek od 7 do 9 rokov) nahrádza pevne stanoveným začiatkovým vekom (7 rokov).

Írsko: vyučovanie cudzích jazykov nie je povinné. Úradné jazyky, angličtina a írčina, sa učia všetkým študentom.

Španielsko: tento údaj predstavuje najrozšírenejšiu situáciu v Španielsku. Od roku 2006 sa autonómne spoločenstvá môžu rozhodnúť, že učenie sa cudzieho jazyka budú povinné pre deti navštevujúce predškolské vzdelávanie.

Tým sa v niektorých z nich zvýšilo trvanie štúdia cudzích jazykov.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Holandsko: je povinné, aby sa študenti učili cudzí jazyk počas základného vzdelávania. V praxi sa to deje vo veku od 10 do 12 rokov, ale školy môžu toto ustanovenie organizovať v skoršom štádiu.

Švédsko: v roku 2002/2003 orgány pre vzdelávanie uviedli len to, že študenti sa musia začať učiť cudzí jazyk ako povinný predmet vo veku od 7 do 10 rokov a v rokoch 2021/2022 vo veku 7 až 9 rokov.

V posledných dvoch desaťročiach sa trvanie, počas ktorého je štúdium prvého cudzieho jazyka povinné, predĺžilo o jeden rok aj v Česku, Litve a na Islande.

Celkovo 10 vzdelávacích systémov nezvýšilo trvanie povinného štúdia cudzích jazykov od roku 2003. Vo väčšine z nich však existujú osobitné okolnosti súvisiace s vekom, v ktorom sa učenie cudzieho jazyka stáva povinným pre všetkých študentov. V roku 2003 sa v Španielsku, na Malte, v Rakúsku a Nórsku študenti museli naučiť jazyk už v ranom veku (vo veku 5 alebo 6 rokov). V Estónsku, Holandsku a Švédsku sa školy tešili určitej flexibilitě pri určovaní roka, v ktorom sa študenti museli začať učiť cudzí jazyk.

Zníženie veku, v ktorom sa študenti začínajú učiť cudzie jazyky, bolo nevyhnutnou súčasťou odporúčania o výučbe cudzích jazykov, ktoré vydali hlavy štátov alebo predsedovia vlád EÚ, ktorí sa zišli v Barcelone v roku 2002⁽³¹⁾ a zopakovali v odporúčaní Rady o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov⁽³²⁾. Ako bolo uvedené vyššie, všetky vzdelávacie systémy, ktoré od roku 2003 predĺžili výučbu prvého cudzieho jazyka, tak urobili znížením počiatočného veku. Vo väčšine prípadov sa tieto zmeny uskutočnili v rokoch 2003 až 2011⁽³³⁾.

TRVANIE, POČAS KTORÉHO JE ŠTÚDIUM DRUHÉHO CUDZIEHO JAZYKA POVINNÉ V PRIEBEHU ČASU LEN V MALOM POČTE KRAJÍN

Na obrázku B3 je znázornený počet rokov, počas ktorých musia študenti základného a všeobecného stredoškolského vzdelávania študovať dva cudzie jazyky súčasne. Ukazuje tiež rozdiel v počte rokov od roku 2003.

V rokoch 2021/2022 sa všetci študenti všeobecného vzdelávania vo väčšine vzdelávacích systémov naučili dva cudzie jazyky súčasne počas školskej dochádzky (pozri obrázok B1). Ako ukazuje obrázok B3, najbežnejšou situáciou je požiadavka učiť sa dva cudzie jazyky počas 5 – 9 rokov. Študenti študujú dva cudzie jazyky menej ako 5 rokov v 11 vzdelávacích systémoch. Patria sem Cyprus, ako aj vzdelávacie systémy, v ktorých sa toto povinné vzdelávanie uskutočňuje len na nižšej stredoškolskej úrovni (Taliansko a Portugalsko) alebo len na vyššej stredoškolskej úrovni (Bulharsko, Maďarsko, Rakúsko, Slovinsko, Slovensko, Lichtenštajnsko, Nórsko a Turecko). Na druhom konci stupnice musia študenti v Luxembursku študovať dva cudzie jazyky počas 13 rokov počas celého svojho základného a stredoškolského vzdelávania.

Od roku 2002/2003 sa vo väčšine vzdelávacích systémov trvanie povinného učenia druhého cudzieho jazyka nezvýšilo. Počas tohto obdobia približne tretina vzdelávacích systémov, pre ktoré existujú údaje, zaviedla reformy na posilnenie učenia sa druhého cudzieho jazyka ako povinného predmetu. Tieto reformy možno zaradiť do dvoch kategórií. Po prvé, v troch vzdelávacích systémoch (Dánsko, Taliansko a Turecko) sa učenie druhého cudzieho jazyka stalo povinným pre všetkých. Po druhé, v deviatich vzdelávacích systémoch sa predĺžilo obdobie, počas ktorého je učenie sa dvoch cudzích jazykov súčasne povinné. K najvýraznejšiemu nárastu došlo vo Francúzsku (o 5 rokov) a v Grécku (o 4 roky). V závislosti od vzdelávacieho systému sa trvanie predĺžilo znížením počiatočného veku (Flámske spoločenstvo Belgicka, Česka, Lotyšska, Luxemburska, Poľska a Fínska), čím sa odložil vek ukončenia (Lichtenštajnsko) alebo obidva roky (Grécko a Francúzsko).

Naproti tomu medzi rokmi 2002/2003 a 2021/2022 Bulharsko, Cyprus, Litva a Island zaviedli reformy, ktoré znížili počet rokov, počas ktorých musia všetci študenti študovať dva cudzie jazyky v rovnakom čase. Napríklad na Cypre od roku 2015/2016 druhý cudzí jazyk nie je povinný pre všetkých študentov v druhom a treťom ročníku všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania. Na Islande od roku 2015/2016 nie je pre

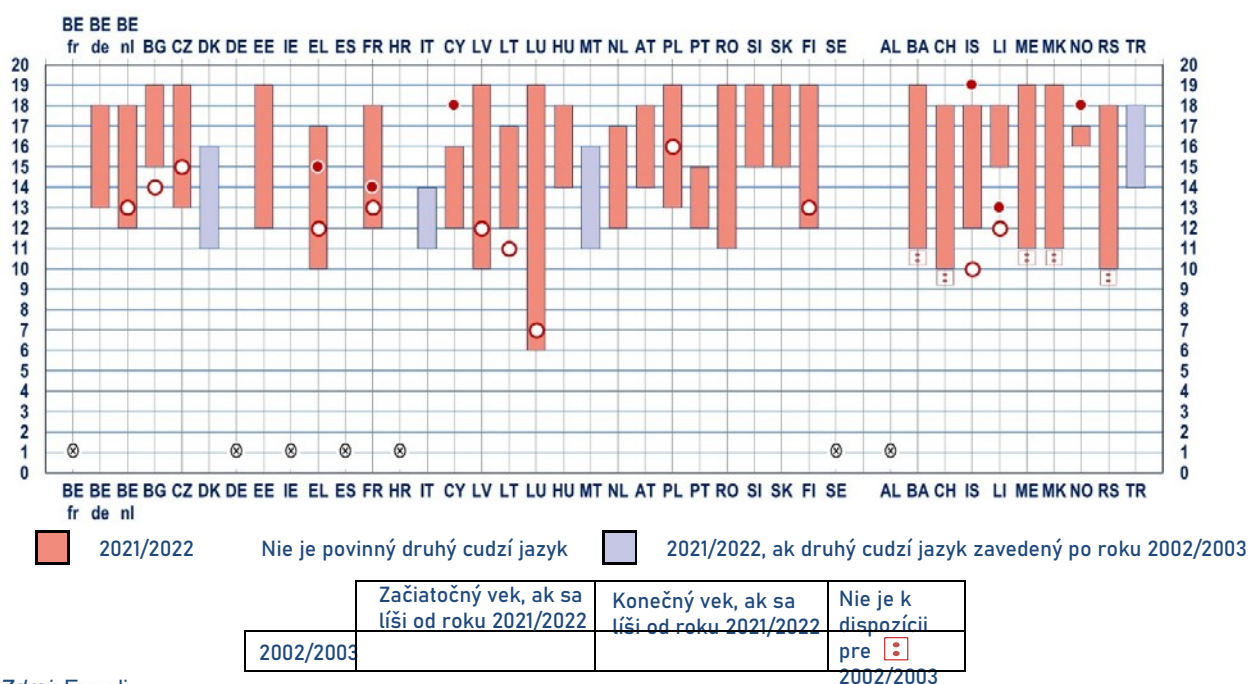
31 Závery predsedníctva – zasadnutie Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002, C/02/930.

32 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019.

33 Informácie o jednotlivých krajinách za roky 2010/2011 pozri Európska komisia/EACEA/Eurydice (2017), s. 32 – 33.

študentov povinné študovať druhý cudzí jazyk počas jedného školského roka od veku 18 rokov. Okrem toho sa v rokoch 2014/2015 zmenil počiatkový vek na učenie druhého jazyka z 10 rokov na vekovú kategóriu 10 – 12 rokov.

V ôsmich vzdelávacích systémoch (nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Estónska, Holandska, Rakúska, Portugalska, Rumunska, Slovinska a Slovenska) zostal počet rokov, počas ktorých sa študenti učia dva cudzie jazyky v rovnakom čase medzi rokmi 2002/2003 a 2021/2022. V dvoch z nich však stojí za zmienku osobitné okolnosti zmien týkajúcich sa učenia sa druhého cudzieho jazyka. V Slovinsku bola v roku 2011 zavedená reforma, na základe ktorej bol druhý jazyk povinný od veku 12 rokov, ale v novembri toho istého roku bol pozastavený a odvtedy sa už nikdy ďalej nevykonával. V roku 2021 sa požiadavka učiť sa dva cudzie jazyky vzťahovala len na študentov vo veku 15 rokov a viac. Na Slovensku sa v rokoch 2008/2009 stalo povinné štúdium dvoch cudzích jazykov v nižších stredných školách. V septembri 2015 však orgány vyššieho stupňa zrušili povinnosť, aby sa všetci študenti nižšieho sekundárneho vzdelávania učili dva cudzie jazyky súčasne až do veku 15 rokov. Zároveň udelili individuálne školskej autonómii rozhodnúť o tejto veci.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 7 Obrázok B3: Obdobie, počas ktorého bolo štúdium dvoch cudzích jazykov povinné v základnom a/alebo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3) v rokoch 2021/2022 a rozdiely v rokoch 2002/2003

Vysvetlivky

Tento údaj sa zaoberá predovšetkým jazykmi opísanými v učebných osnovách ako „cudzí“ (alebo „moderný“). Regionálne a/alebo menšinové jazyky (pozri obrázok B9) a klasické jazyky (pozri obrázok B10) sú zahrnuté len vtedy, keď ich učebné osnovy označujú ako alternatívy k cudzím jazykom.

„Druhý jazyk“ je jazykový jazyk, ktorý sa okrem prvého jazyka učí, čo vedie k tomu, že sa študenti súčasne učia dva rôzne jazyky.

Informácie vychádzajú z učebných osnov alebo iných riadiacich dokumentov vydaných najvyššími orgánmi.

Definície pojmov „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako povinný predmet“, riadiace dokumenty a „orgány vyššieho stupňa vzdelávania“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): po prebiehajúcej reforme učebných osnov sa druhý cudzí jazyk stane povinným pre všetkých študentov vo veku 13 a 14 rokov od roku 2027/2028.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Španielsko: tento údaj predstavuje najrozšírenejšiu situáciu v Španielsku. Druhý cudzí jazyk je povinný pre všetkých študentov v niektorých autonómnych komunitách (napr. Andalúzia a Canarias od 10 rokov a País Vasco a Galícia vo veku 12 rokov).

Estónsko (v rokoch 2002/2003 a 2021/2022) a Island (v rokoch 2021/2022): najvyššie vzdelávacie orgány uviedli len to, že žiaci sa musia začať učiť druhý cudzí jazyk ako povinný predmet vo veku od 10 do 12 rokov.

Maďarsko: časový rad je prerušený v dôsledku zmeny metodiky (zmena kategorizácie programov sekundárneho vzdelávania ISCED).

Holandsko: dĺžka učenia sa dvoch jazykov sa líši v závislosti od cesty študentov.

Nórsko: časový rad je prerušený v dôsledku zmeny v metodike (zmena spôsobu, akým sa vykazuje výučba druhého cudzieho jazyka ako povinného predmetu pre všetkých).

V TRETINE EURÓPSKÝCH KRAJÍN SI VŠETCI ŠTUDENTI MÔŽU VYBRAŤ CUDZIE JAZYKY AKO VOLITEĽNÉ PREDMETY.

Okrem jazykov v učebných osnovách, ktoré sú povinné pre všetkých, môžu mať študenti nárok na štúdium cudzích jazykov ako nepovinných predmetov. Tento nárok zvyšuje možnosť študentov naučiť sa viac jazykov, než je povinné, a v niektorých prípadoch študovať dva cudzie jazyky, ak je povinný len jeden jazyk.

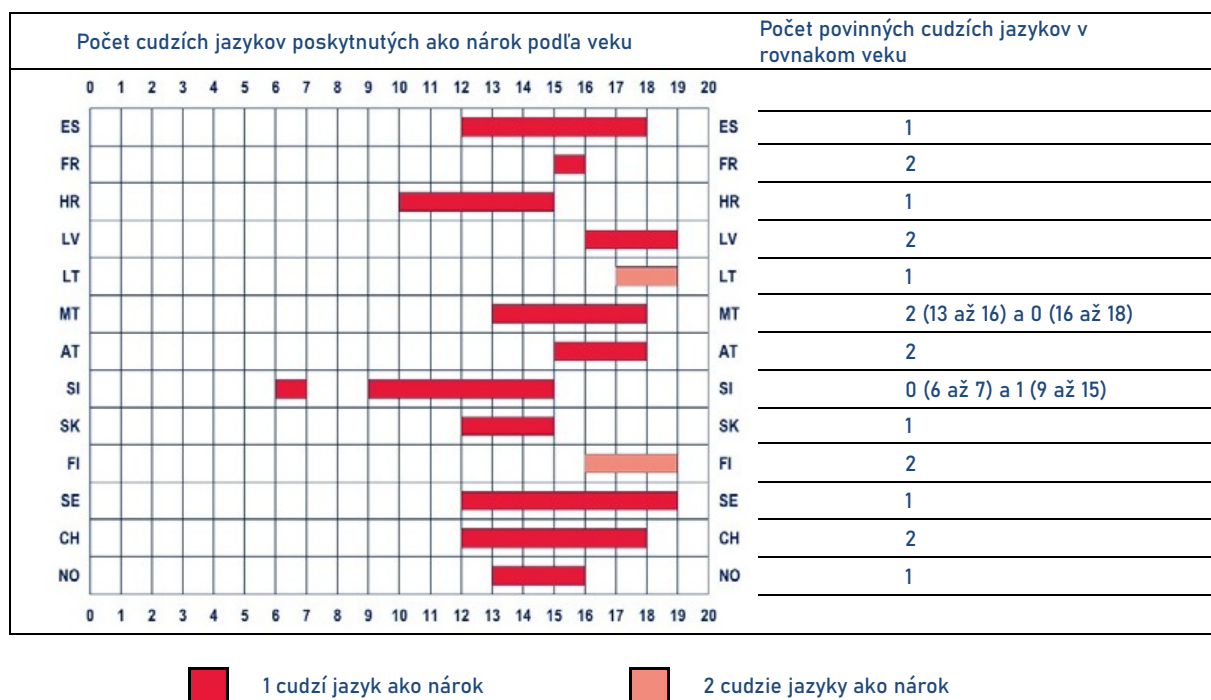
Obrázok B4 sa zameriava na štúdium cudzích jazykov ako nárok pre všetkých študentov základného a všeobecného stredoškolského vzdelávania. Zobrazuje len krajiny s takýmto ustanovením. Obsahuje aj informácie o počte cudzích jazykov, ktoré sú povinnými predmetmi pre všetkých (pozri obrázok B1), čo poskytuje komplexnejší obraz o poskytovaní cudzích jazykov. Tento ukazovateľ prispieva k diskusii týkajúcej sa odporúčania Rady adresovaného členským štátom EÚ, pokiaľ ide o učenie sa dvoch jazykov okrem jazyka školskej dochádzky (pozri úvod k tomuto oddielu).

Ako ukazuje graf, školy musia v 13 krajinách zahrnúť cudzie jazyky do súboru voliteľných predmetov, ktoré musia navrhnuť všetkým študentom základného a/alebo všeobecného stredoškolského vzdelávania.

Nárok všetkých študentov na výber cudzích jazykov ako súčasť svojich voliteľných predmetov sa uplatňuje len na stredoškolskej úrovni s výnimkou Chorvátska, Slovinska a Švédska, kde sa týka študentov základného aj všeobecného stredoškolského vzdelávania. V základnom vzdelávaní v Chorvátsku a Švédsku sa všetci študenti vo veku od 10 rokov a 12 rokov môžu rozhodnúť, že sa učia voliteľný cudzí jazyk. V Slovinsku sa všetci 6-roční študenti môžu rozhodnúť začať študovať cudzí jazyk rok predtým, ako sa štúdium cudzích jazykov stane povinným pre všetkých. Táto možnosť je opäť poskytnutá všetkým študentom vo veku od 9 rokov.

Trvanie, počas ktorého sú cudzie jazyky ponúkané ako nepovinné predmety pre všetkých študentov, sa pohybuje od 7 rokov vo Švédsku do 1 roka vo Francúzsku. Vo Francúzsku sa to týka všetkých študentov vo veku 15 rokov vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (lycée général a technologique) a pokračuje pre niektorých z nich vo veku od 16 rokov.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Obrázok 8 Obrázok B4: Cudzí jazyky poskytované ako nárok a ako povinné predmety pre všetkých študentov základného a/alebo všeobecného stredoškolského vzdelávania (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Žiadne cudzie jazyky nie sú poskytované ako nárok pre všetkých: BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, EL, IT, CY, LU, HU, NL, PL, PT, RO, AL, BA, IS, LI, ME, MK, RS, TR.

Vysvetlivky

Tento údaj sa zaoberá predovšetkým jazykmi opísanými v učebných osnovách ako „cudzí“ (alebo „moderný“). Regionálne a/alebo menšinové jazyky (pozri obrázok B12) a klasické jazyky (pozri obrázok B13) sú zahrnuté len vtedy, ak ich učebné osnovy označujú ako alternatívy k cudzím jazykom.

Informácie sú založené na učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi.

Definície pojmov „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako nárok“, „riadiace dokumenty“ a „orgány najvyššej úrovne“ sú uvedené v slovníku.

V siedmich krajinách poskytuje všetkým študentom základného a/alebo všeobecného stredoškolského vzdelávania možnosť študovať dva cudzie jazyky súčasne, hoci len jeden z nich je povinným predmetom (pozri obrázok B1). V Španielsku, Chorvátsku a Švédsku, kde je počas školskej dochádzky povinný len jeden cudzí jazyk, sa im v určitom okamihu základného a/alebo všeobecného stredoškolského vzdelávania ponúka ďalší jazyk. Vo zvyšných štyroch krajinách sa poskytovanie cudzích jazykov ako nároku uskutočňuje buď pred školskými rokmi, počas ktorých sú dva cudzie jazyky povinné pre všetkých (Slovinsko, Slovensko a Nórsko) alebo neskôr (Litva).

V šiestich krajinách (Francúzsko, Lotyšsko, Malta, Rakúsko, Fínsko a Švajčiarsko) poskytuje všetkým študentom možnosť študovať v určitom štádiu všeobecného vzdelávania viac ako dva cudzie jazyky. V týchto krajinách majú študenti právo zvoliť si cudzie jazyky ako voliteľné predmety počas obdobia všeobecného stredoškolského vzdelávania (nižšieho a/alebo vyššieho sekundárneho), ak je už pre nich povinné študovať dva cudzie jazyky. Vo väčšine prípadov môžu študenti použiť jeden cudzí jazyk ako voliteľný predmet. Vo Fínsku však musia všetky školy poskytovať dva cudzie jazyky ako nepovinné predmety okrem tých, ktoré sa všetci študenti učia ako povinné predmety.

Dve krajiny nedávno zaviedli reformy týkajúce sa cudzích jazykov, ktoré boli poskytnuté ako nárok. V Grécku sa od roku 2020/2021 predmet „zahraničné jazyky“ už neponúka ako nárok pre všetkých študentov tretieho stupňa všeobecného vyššieho stredoškolského vzdelávania popri povinnom štúdiu cudzích jazykov. Táto reforma súvisí s nárastom počtu rokov, počas ktorých musia všetci študenti študovať dva cudzie jazyky (pozri obrázok B3) zavedený v rokoch 2020/2021. V Lotyšsku od zavedenia nového učebného plánu pre vyššie stredoškolské vzdelávanie v roku 2020 museli všetky školy ponúkať tretí cudzí jazyk ako nárok počas troch rokov tejto úrovne vzdelávania.

V mnohých krajinách sa poskytovanie cudzích jazykov neobmedzuje len na cudzie jazyky ako povinné predmety alebo voliteľné predmety, ktoré musia všetky školy ponúkať. Vo veľkom počte krajín majú školy určitú autonómiu, ktorá im umožňuje ponúkať výučbu ďalších cudzích jazykov. Táto výučba môže byť súčasťou konkrétnych možností vybraných jednotlivými školami. V tejto časti sa však neuvádzajú ustanovenia o učebných osnovách navrhnuté na úrovni školy a iniciatívy spustené na miestnej úrovni, ktoré sa zameriavajú na predpisy najvyššej úrovne vymedzujúce minimálne zabezpečenie cudzích jazykov pre všetkých študentov. Kapitola C obsahuje doplňujúce údaje, pretože poskytuje informácie o miere účasti študentov na základnom a stredoškolskom vzdelávaní na výučbe jazykov.

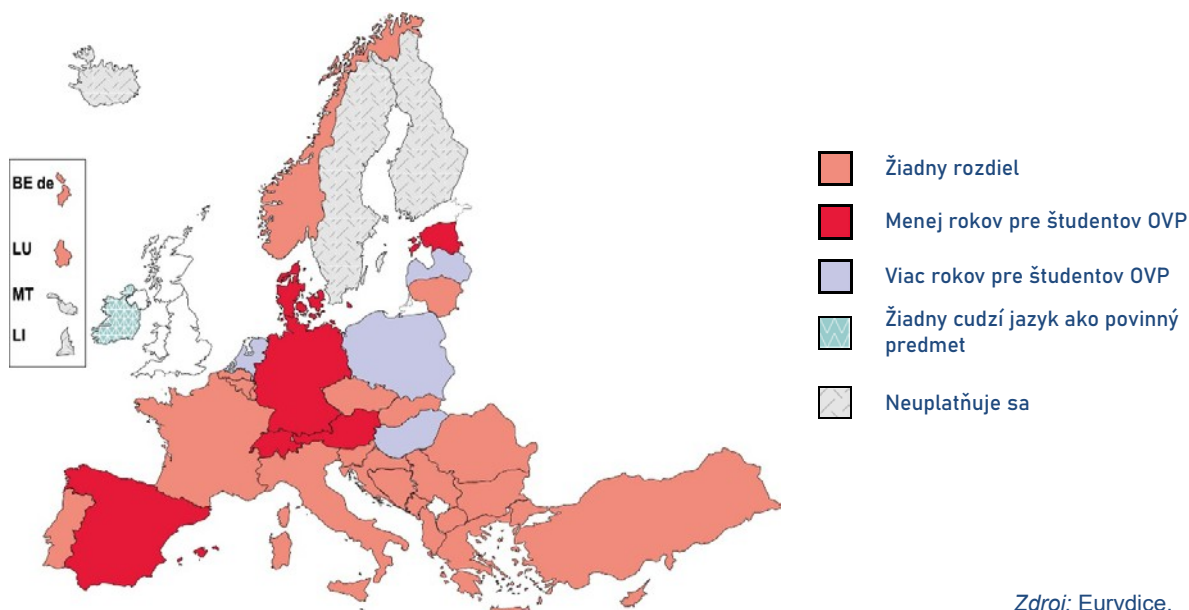
VO VÄČŠINE KRAJÍN SA ŠTUDENTI ODBORNÉHO VZDELÁVANIA BUDÚ UČIŤ JEDEN CUDZÍ JAZYK ZA ROVNAKÝ POČET ROKOV AKO ICH ROVESNÍCI VO VŠEOBECNOM VZDELÁVANÍ.

Predchádzajúce štyri ukazovatele sa zameriavajú na poskytovanie cudzích jazykov vo všeobecnom vzdelávaní. Na obrázku B5 sa porovnáva poskytovanie prvého cudzieho jazyka ako povinného predmetu všeobecného vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy. Konkrétnejšie sa zameriava na počet rokov, ktoré študenti v odbornom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní trávia výučbou jedného cudzieho jazyka ako povinný predmet⁽³⁴⁾. Na účely porovnateľnosti sa tu berú do úvahy len spôsoby OVP, ktoré umožňujú prístup k terciárnemu vzdelávaniu.

V prevažnej väčšine európskych krajín (21 z 31) sa od všetkých študentov odborného a všeobecného stredoškolského vzdelávania vyžaduje, aby sa do konca štúdia naučili jeden cudzí jazyk počas rovnakého počtu rokov. V niekoľkých prípadoch (šesť krajín) sa však aspoň niektorí študenti OVP do konca stredoškolského vzdelávania naučia jeden cudzí jazyk počas nižšieho počtu rokov. V Dánsku, Nemecku, Španielsku a Švajčiarsku nie je povinné, aby sa všetci študenti OVP učili cudzí jazyk; závisí to od programu vzdelávania a odbornej prípravy, ktorý nasledujú. V dôsledku toho sa požiadavka, aby sa každý študent naučil jeden cudzí jazyk, vzťahuje len na študentov pred začatím programu OVP, t. j. pred dosiahnutím veku 15 alebo 16 rokov v závislosti od krajiny. V Estónsku je štúdium cudzích jazykov povinné pre všetkých študentov počas prvého ročníka odborného vzdelávania a prípravy, zatiaľ čo vo všeobecnom vzdelávaní je povinné až do konca vyššieho sekundárneho stupňa. Napokon v Rakúsku predstavuje rozdiel kratšie trvanie programu OVP (1 rok menej) vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní.

Naopak, v Lotyšsku, Maďarsku, Holandsku a Poľsku sú programy OVP dlhšie, takže študenti OVP študujú jazyk o rok dlhšie ako ich náprotivky vo všeobecnom vzdelávaní.

34 Počet rokov zohľadňovaných pre študentov OVP je celé obdobie, počas ktorého musia všetci študenti OVP študovať (aspoň) jeden cudzí jazyk, a to aj počas štúdia predškolského, základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 9 Obrázok B5: Rozdiel medzi študentmi všeobecného vzdelávania a študentmi OVP v počte rokov strávených štúdiom jedného cudzieho jazyka ako povinného predmetu, 2021/2022

Vysvetlivky

Vzhľadom na zložitosť OVP a vysoký počet ciest v niektorých krajinách sa v tomto ukazovateli zohľadňujú len programy poskytujúce priamy prístup k terciárnemu vzdelávaniu (t. j. ISCED-P 354). Okrem toho sa v rámci tohto vymedzeného rozsahu informácie zakladajú na najreprezentatívnejších programoch s výnimkou programov poskytovaných v inštitúciách, ktoré sa venujú veľmi špecifickým oblastiam (napr. výtvarné umenie a scénické umenie). Vylúčené sú aj vzdelávacie programy pre dospelých, vzdelávacie programy so špeciálnymi potrebami alebo spôsoby s veľmi nízkym počtom študentov. V rámci tohto rozsahu, ak sú odborné programy rôzneho trvania, sa považuje za najkratší vek, ktorý označuje konečný vek. Podrobnejšie informácie o klasifikácii ISCED nájdete v dokumente ISCED 2011 (UNESCO UIS, 2012).

Tento údaj sa zaoberá predovšetkým jazykmi opísanými v učebných osnovách ako „cudzí“ (alebo „moderný“). Regionálne a/alebo menšinové jazyky (obrázok B9) a klasické jazyky (obrázok B10) sú zahrnuté len vtedy, ak ich učebné osnovy označujú ako alternatívy k cudzím jazykom.

Viac informácií o učení sa jedného cudzieho jazyka ako povinného predmetu všeobecného vzdelávania nájdete v obrázkoch B1 a B2.

Žiadny cudzí jazyk ako povinný predmet: žiadna povinnosť pre všetkých študentov naučiť sa jeden cudzí jazyk.

Informácie sú založené na učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi.

Definície pojmov „kurrikula“, „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako povinný predmet“, „riadiace dokumenty“ a „orgány vyššieho stupňa vzdelávania“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Chorvátsko a Holandsko: existujú rozdiely v dĺžke programov odborného vzdelávania a číslo predstavuje najkratšiu hodnotu.

Malta, Švédsko a Island: v rozsahu pôsobnosti ukazovateľa nie sú žiadne cesty odborného vzdelávania a prípravy.

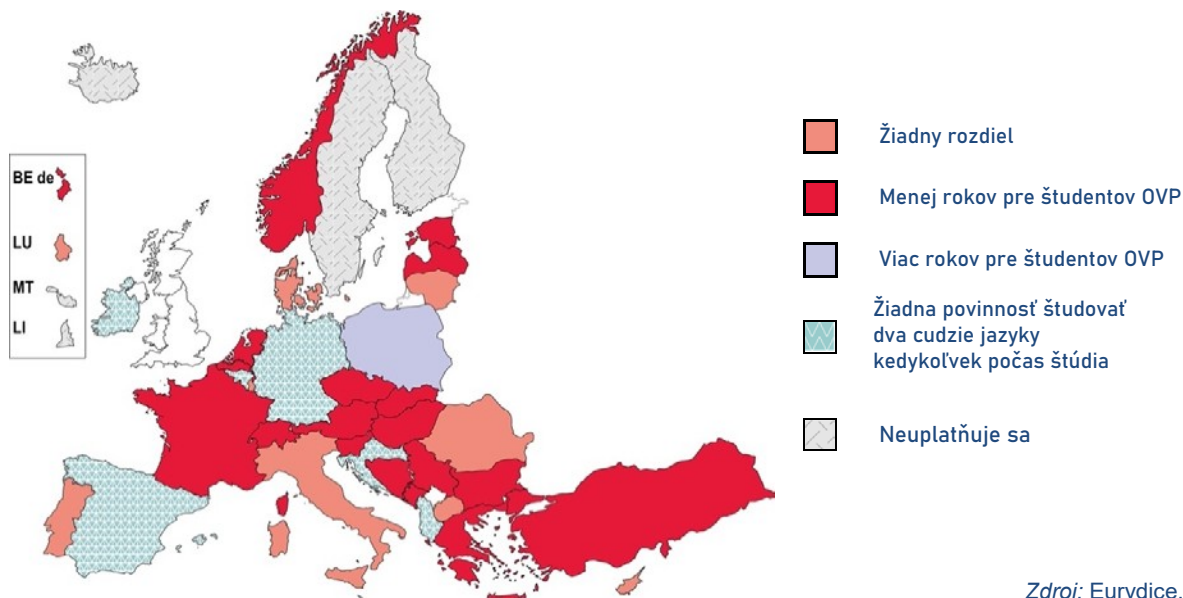
Fínsko: po reforme zavedenej v roku 2018 nie je trvanie výučby cudzích jazykov pre študentov OVP centrálné regulované. Líši sa v závislosti od požiadaviek na príslušnú kvalifikáciu, predchádzajúceho vzdelávania študenta a plánu osobného rozvoja kompetencií študenta. Dva cudzie jazyky patria medzi požiadavky na spôsobilosť pre všetky kvalifikácie.

Lichtenštajnsko: školská časť programov OVP sa poskytuje vo Švajčiarsku.

VO VÄČŠINE KRAJÍN STRÁVIA ŠTUDENTI VETERINÁRA MENEJ ROKOV UČENÍM SA DVOCH JAZYKOV AKO ICH ROVESNÍCI VO VŠEOBECNOM VZDELÁVANÍ.

Zatiaľ čo vo väčšine krajín sa všetci študenti OVP učia cudzí jazyk počas rovnakého počtu rokov ako ich rovesníci vo všeobecnom vzdelávaní (pozri obrázok B5), rovnaké porovnanie druhého jazyka odhaľuje väčšie rozdiely medzi študentmi OVP a študentmi všeobecného vzdelávania (obrázok B6). Obrázok B6 vychádza z najnižších požiadaviek, pokiaľ ide o povinné učenie sa dvoch cudzích jazykov pre všetkých študentov v rámci mnohých individuálnych ciest odborného vzdelávania a prípravy a všeobecného vzdelávania⁽³⁵⁾. Miera účasti študentov na štúdiu cudzích jazykov v dvoch vzdelávacích programoch je k dispozícii v kapitole C (pozri obrázok C5).

V 19 vzdelávacích systémoch existuje rozdiel v čase strávenom učením sa dvoch cudzích jazykov medzi týmito dvoma typmi vzdelávacích programov na úkor študentov OVP. Vo väčšine prípadov je to 3 – 4 roky. Rozdiel je však 2 roky v Bulharsku a Grécku a jeden rok v Holandsku a Nórsku.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 10 Obrázok B6: Rozdiel medzi študentmi všeobecného vzdelávania a študentmi OVP v počte rokov strávených štúdiom dvoch cudzích jazykov súčasne ako povinnými predmetmi, 2021/2022

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku B5.

Viac informácií o výučbe dvoch cudzích jazykov ako povinných predmetov všeobecného vzdelávania nájdete v obrázkoch B1 a B3.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Malta, Švédsko a Island: v rozsahu pôsobnosti tohto ukazovateľa neexistuje žiadna cesta odborného vzdelávania a prípravy.

Fínsko: po reforme zavedenej v roku 2018 nie je trvanie výučby cudzích jazykov pre študentov OVP centrálné regulované. Líši sa v závislosti od požiadaviek na príslušnú kvalifikáciu, predchádzajúceho vzdelávania študenta a plánu osobného rozvoja kompetencií študenta. Dva cudzie jazyky patria medzi požiadavky na spôsobilosť pre všetky kvalifikácie.

Lichtenštajnsko: školská časť programov OVP sa poskytuje vo Švajčiarsku.

35 Na účely porovnateľnosti sa tu berú do úvahy len spôsoby OVP, ktoré umožňujú prístup k terciárnemu vzdelávaniu. Počet rokov poskytovaných študentom OVP je celé obdobie, počas ktorého musia všetci študenti OVP študovať (aspoň) dva cudzie jazyky, a to aj počas štúdia základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania.

Vo väčšine vzdelávacích systémov s nižšími požiadavkami na OVP (nemecky hovoriace a flámske spoločenstvá Belgicka), Česka, Estónska, Grécka, Francúzska, Lotyšska, Holandska, Bosny a Hercegoviny, Švajčiarska, Čiernej Hory a Srbska sa študenti OVP začínajú učiť druhý cudzí jazyk ako povinný predmet pred vyšším stredoškolským vzdelaním, keď je základné vzdelávanie stále bežné pre všetkých. Pri vyššom stredoškolskom vzdelávaní už toto vzdelávanie nie je povinné pre všetkých študentov v programoch OVP (hoci niektorí sa môžu naďalej učiť dva cudzie jazyky), zatiaľ čo pre študentov vo všeobecnom vzdelávaní je naďalej povinné. V Maďarsku, Rakúsku, Slovinsku, na Slovensku, v Nórsku a v Túrkiye sa druhý cudzí jazyk ako povinný predmet týka výlučne všetkých študentov vo všeobecnosti vyššieho sekundárneho stupňa. Napokon, v Bulharsku všetci študenti OVP študujú dva povinné cudzie jazyky po dobu 2 rokov, zatiaľ čo pre ich náprotivkov vo všeobecnom vzdelávaní sú povinné 4 roky až do skončenia vyššieho sekundárneho vzdelávania.

V ôsmich krajinách (Dánsko, Taliansko, Cyprus, Litva, Luxembursko, Portugalsko, Rumunsko a Severné Macedónsko) nie je rozdiel medzi týmito dvoma typmi vzdelávacích programov. Inými slovami, znamená to, že do konca stredoškolského vzdelávania sa študenti budú učiť dva jazyky súčasne počas rovnakého počtu rokov.

Napokon vo francúzskom spoločenstve Belgicka, Nemecka, Írska, Španielska, Chorvátska a Albánska sa nevyžaduje, aby všetci študenti študovali dva jazyky v základnom alebo stredoškolskom vzdelávaní.

V Poľsku dlhšie trvanie programov OVP vysvetľuje ďalší rok strávený študentmi odborného vzdelávania a prípravy na výučbu jazykov.

ODDIEL II – ROZMANITOSŤ PONÚKANÝCH JAZYKOV

Predchádzajúca sekcia sa sústredila na počet cudzích jazykov, ktoré sú povinné pre všetkých študentov, a na obdobie, počas ktorého sa študenti musia učiť cudzie jazyky. Táto časť sa zameriava na špecifické jazyky vyučované v školách v Európe.

Sekcia sa začína preskúmaním jazykov, ktoré sú povinné pre všetkých študentov aspoň počas jedného školského roka (pozri obrázok B7). Pokračuje v diskusii o cudzích jazykoch, ktoré musia poskytovať všetky školy, a o tých, z ktorých si školy môžu vybrať pri vytváraní svojich učebných osnov cudzích jazykov (pozri obrázok B8). Táto sekcia potom skúma jazyky, ktoré učebné osnovy niekedy zvažujú alternatívy k cudzím jazykom, konkrétne regionálnym a menšinovým jazykom a klasickým jazykom (pozri obrázky B9 a B10). Ďalšou oblasťou vyšetrovania je poskytovanie výučby v domácom jazyku (t. j. jazyky, ktorými hovoria študenti doma) študentom z migračného prostredia (pozri obrázok B11). Napokon, obraz špecifických jazykov vyučovaných na školách je doplnený prehľadom jazykov používaných na poskytovanie obsahového a jazykovo integrovaného vzdelávania (CLIL), t. j. poskytovanie vzdelávania, v ktorom sa na výučbu rôznych predmetov používa iný jazyk ako jazyk školskej dochádzky (pozri obrázok B12).

Všetky ukazovatele v tejto časti sú založené na údajoch zozbieraných prostredníctvom siete Eurydice. Vzťahujú sa preto na 39 vzdelávacích systémov v 37 krajinách ⁽³⁶⁾.

POVINNÝ CUDZÍ JAZYK PRE VŠETKÝCH JE UVEDENÝ VO VIAC AKO POLOVICI VŠETKÝCH EURÓPSKYCH VZDELÁVACÍCH SYSTÉMOV: NAJČASTEJŠIE JE TO ANGLIČTINA

Učenie sa cudzieho jazyka je povinné takmer vo všetkých európskych krajinách (pozri kapitolu B oddiel I). Na obrázku B7 sa skúma, či najvyššie vzdelávacie orgány definujú konkrétny cudzí jazyk (alebo konkrétne cudzie jazyky), ktorý musia všetci študenti študovať aspoň jeden školský rok. Dôraz sa kladie na študentov primárneho a nižšieho stredoškolského vzdelávania.

Ako ukazuje graf, vo viac ako polovici skúmaných vzdelávacích systémov (22 z 39 vzdelávacích systémov) musia všetci študenti študovať konkrétny cudzí jazyk (alebo špecifické cudzie jazyky). V iných systémoch si študenti alebo školy môžu vybrať, ktorý jazyk alebo jazyky sa študujú. Orgány vyššieho stupňa často usmerňujú túto voľbu vymedzením viacerých jazykov, z ktorých si školy a/alebo študenti musia vybrať (pozri obrázok B8).

Vo väčšine vzdelávacích systémov s osobitnými povinnými jazykmi úradné dokumenty definujú len jeden jazyk, ktorý je povinný pre všetkých. Dva špecifické cudzie jazyky, ktoré sú povinné pre všetkých, sú definované v nemecky hovoriacich a flámskych spoločenstvách Belgicka, Cypru, Švajčiarska a Islandu. V Luxembursku existujú tri osobitné povinné cudzie jazyky.

Angličtina je povinná takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch, ktoré definujú špecifický povinný cudzí jazyk: 21 z 22 vzdelávacích systémov (všetky okrem Fínska). Vo väčšine týchto systémov (15 systémov) je angličtina jediným určeným povinným cudzím jazykom.

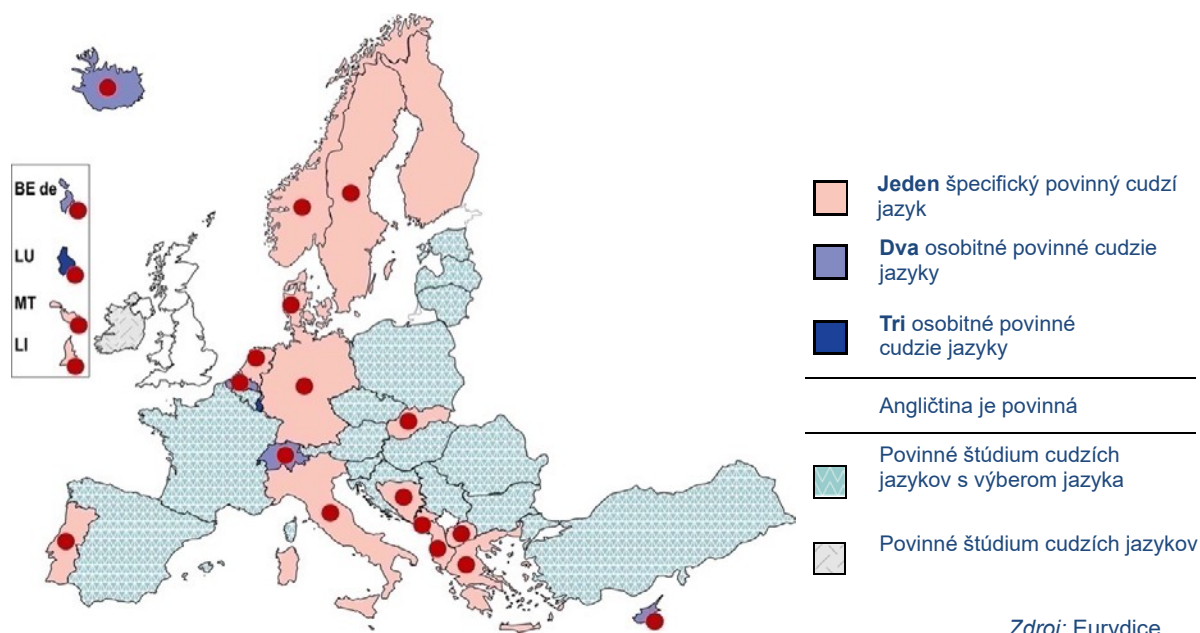
Iné jazyky ako angličtina sú povinné pre všetkých študentov len v niekoľkých krajinách.

Francúzština je povinná pre všetkých študentov v nemecky hovoriacich a flámskych komunitách Belgicka, Cypru, Luxemburska a niektorých kantónov vo Švajčiarsku. V dvoch belgických spoločenstvách a Luxembursku je francúzština prvým cudzím jazykom, ktorý musia študovať všetci študenti. Na Cypre je to druhý povinný cudzí jazyk, po angličtine. Vo Švajčiarsku sa poradie líši: v kantónoch, ktoré definujú francúzštinu ako povinný cudzí jazyk, je niekedy prvým a niekedy druhým povinným jazykom (podrobnosti sú uvedené v poznámkach pre jednotlivé krajiny na obrázku B7). Je pozoruhodné, že francúzština je povinná najmä v krajinách, kde je jedným z úradných štátnych jazykov (všetky uvedené krajiny okrem Cypru; pozri obrázok A1).

Nemčina je povinná aj v krajinách, kde je jedným zo štátnych jazykov, a to v Luxembursku a vo všetkých nemecky hovoriacich kantónoch vo Švajčiarsku.

36 Podrobnosti o pokrytí tejto správy pre jednotlivé krajiny nájdete v úvode správy.

Fínsko a Island špecifikujú niektoré severské jazyky ako povinné pre všetkých študentov. Vo Fínsku je povinný druhý štátny jazyk (švédčina alebo fínčina v závislosti od hlavného jazyka školy). Na Islande je spolu s angličtinou povinný dánsky jazyk (za určitých okolností ho môže nahradiť nórsky alebo švédsky jazyk).

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 11 Obrázok B7: Osobitné cudzie jazyky povinné pre všetkých študentov základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 1 – 2), 2021/2022

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornené, či sa v učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi uvádzajú povinné cudzie jazyky, ktoré sa musia všetci študenti základného a/alebo nižšieho sekundárneho vzdelávania učiť aspoň počas jedného školského roka. Ak je to tak, uvádza sa počet povinných jazykov. Pokiaľ ide o podrobnosti o tom, ktoré cudzie jazyky sú povinné pre všetkých, zobrazuje sa len angličtina. V priloženom texte sú uvedené iné jazyky ako angličtina.

Definície pojmov „kurrikula“, „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako povinný predmet“, „riadiace dokumenty“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): len región Brusel-hlavné mesto a valónske obce známe ako „jazyková hranica“ (Comines-Warneton, Mouscron, Flobecq a Enghien) majú osobitný povinný jazyk, ktorým je holandčina. V iných častiach francúzskeho spoločenstva Belgicka neexistuje žiadny špecifický cudzí jazyk, ktorý by bol povinný pre všetkých študentov.

Belgicko (BE de): Francúzština je prvým cudzím jazykom. Iba v školách, kde je vyučovacím jazykom francúzština, je nemčina prvým cudzím jazykom. Angličtina nie je v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne definovaná ako povinný cudzí jazyk. V praxi však všetky všeobecné stredné školy vyžadujú, aby sa študenti učili angličtinu. Údaj sa preto týka dvoch osobitných povinných cudzích jazykov a označuje angličtinu ako povinnú.

Nemecko: v deviatich spolkových krajinách je angličtina povinná ako prvý cudzí jazyk. Francúzština je povinná v Sársku.

Írsko: všetci študenti musia študovať dva štátne jazyky: Angličtina a írčina. Ani jeden z nich však nie je v učebných osnovách považovaný za cudzí jazyk.

Španielsko: Angličtina je špecifický povinný jazyk len v niekoľkých autonómnych komunitách (napr. Valencia, Rioja a Castilla-La Mancha).

Fínsko: Švédčina je povinná v školách, kde je fínsky jazyk školského jazyka a fínčina je povinná v školách, kde je švédsky jazyk školského jazyka.

Bosna a Hercegovina: prístup k zhromažďovaniu údajov bol odlišný od ostatných krajín. Informácie na roky 2021/2022 vychádzajú z prieskumu kantonálnych predpisov. Vo väčšine kantónov je angličtina povinná.

Švajčiarsko: pre študentov sú povinné dva cudzie jazyky. Uvedené povinné jazyky zahŕňajú všetky štátne jazyky (francúzsky, nemecký, taliansky a rímsky) a angličtinu. Poradie závisí od kantónu. Štátny jazyk je zvyčajne uvedený ako prvý povinný cudzí jazyk a angličtina ako druhý cudzí jazyk alebo angličtina sa uvádza ako prvý povinný cudzí jazyk a jeden národný jazyk ako druhý jazyk. Konkrétnejšie, vo väčšine nemecky hovoriacich kantónov je prvým povinným cudzím jazykom angličtina a druhým je francúzština (v niektorých kantónoch je poradie obrátené). Vo francúzsky hovoriacich kantónoch je prvým cudzím jazykom nemčina a druhým je angličtina. V taliansky hovoriacom kantóne je prvým povinným cudzím jazykom francúzština a druhým je nemčina.

Analýza vývoja povinného učenia sa cudzích jazykov časom ukazuje, že politiky týkajúce sa povinných jazykov sú v Európe pomerne stabilné. V posledných rokoch však došlo k určitým zmenám. V EÚ Luxembursko prijalo v roku 2017 reformu, ktorou sa francúzština zavádza do vzdelávania v ranom detstve od veku 3 rokov. To znamená, že deti sa teraz učia francúzštinu predtým, ako sa začnú učiť po nemecky, čo začínajú, keď majú 6 rokov (pred reformou bol nemecký jazyk prvým povinným jazykom, po ktorom nasledovala francúzština). Rovnako ako pred reformou je angličtina tretím jazykom, ktorý sa musia naučiť všetci študenti v Luxembursku. Mimo EÚ sa v Čiernej Hore reformou z roku 2017 zaviedla angličtina ako povinný cudzí jazyk pre všetkých študentov prvého stupňa základného vzdelávania. Vzhľadom na dlhšie obdobie, ktoré bolo mapované v rôznych vydaniach tejto správy (za posledné dve desaťročia), niektoré ďalšie krajiny (napr. Taliansko, Portugalsko a Slovensko) vykonali reformy, ktorými sa ako povinný predmet zavádza angličtina (podrobnosti pozri v Európskej komisii/EACEA/Eurydice, 2017, s. 44).

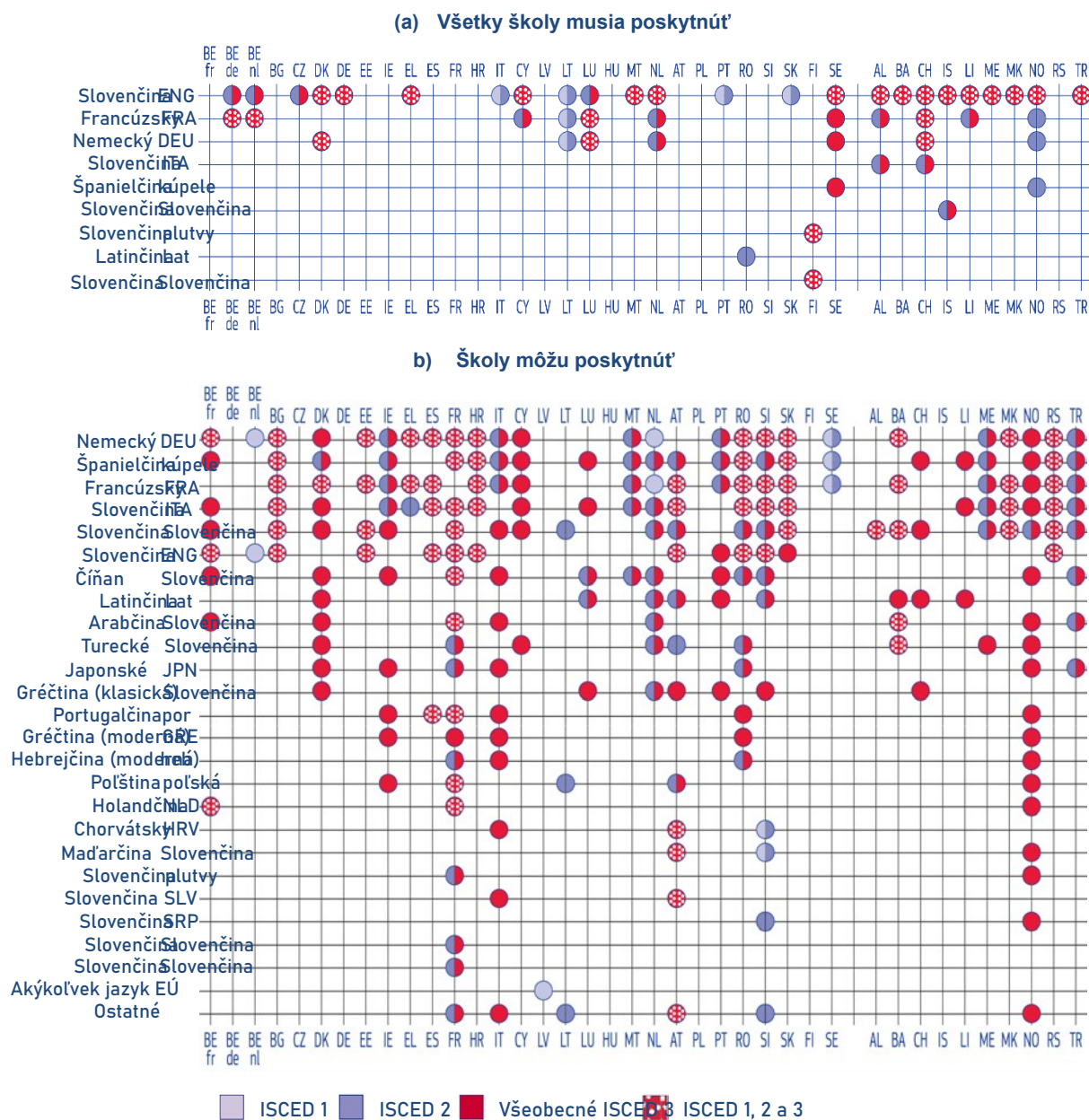
Informácie o jazykoch, ktoré riadiace dokumenty definujú ako povinné, môžu byť doplnené údajmi o skutočnom podiele študentov študujúcich rôzne jazyky. Takéto údaje sú uvedené v kapitole C oddiele II.

V O NIEČO VIAC AKO TRETINE VZDELÁVACÍCH SYSTÉMOV SA V RIADIACICH DOKUMENTOCH NAJVVYŠŠEJ ÚROVNE UVÁDZAJÚ ASPOŇ DVA CUDZIE JAZYKY, KTORÉ MUSIA VŠETKY ŠKOLY POSKYTOVAŤ.

Cudzí jazyky, ktoré sa študenti učia (pozri kapitolu C oddiel II), závisia od jazykového ustanovenia stanoveného v učebných osnovách. Na obrázku B8 sú znázornené špecifické cudzie jazyky poskytované v školách podľa riadiacich dokumentov najvyššej úrovne. Obsahuje dve časti: v časti a) sa uvádzajú konkrétne cudzie jazyky, ktoré musia poskytovať všetky školy; časť b) ilustruje cudzie jazyky, ktoré sa školy môžu rozhodnúť poskytnúť študentom.

V takmer všetkých krajinách sa v riadiacich dokumentoch na najvyššej úrovni uvádzajú cudzie jazyky, ktoré školy musia poskytovať alebo môžu poskytovať (alebo oboje) aspoň na jednu úroveň vzdelania. Okrem toho môžu umožniť alebo povzbudiť školy, aby ponúkali iné jazyky, ako sú špecifikované jazyky. V niektorých prípadoch sa v riadiacich dokumentoch výslovne odkazuje na autonómiu školy, pokiaľ ide o jazyky, ktoré môžu poskytnúť, pričom sa uvádzajú tie, ktoré musia poskytnúť (v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka a vo Fínsku). V iných prípadoch sa v riadiacich dokumentoch neuvádzajú jazyky, ktoré školy môžu poskytovať, ani tie, ktoré musia poskytovať, čím sa školám poskytuje úplná autonómia pri rozhodovaní o tom (v Maďarsku a Poľsku).

Vo väčšine krajín sa v riadiacich dokumentoch na najvyššej úrovni uvádza jeden alebo viac cudzích jazykov, ktoré musia poskytnúť všetky školy. Vo väčšine prípadov ide o angličtinu, za ktorou nasleduje francúzština a/alebo nemčina. Ak sú špecifikované iné jazyky, často ide o úradné štátne jazyky (fínčina/švédčina vo Fínsku a taliančina vo Švajčiarsku) alebo jazyk susednej krajiny (taliančina v Albánsku). V mnohých prípadoch, najmä na úrovni základného vzdelávania, je pre študentov povinné naučiť sa špecifikované cudzie jazyky (pozri obrázok B7). Okrem toho z obrázku B8 vyplýva, že počet špecifikovaných cudzích jazykov sa zvyšuje na sekundárnej úrovni. Vo Švédsku, Švajčiarsku a Nórsku by sa vo všetkých školách s nižším a/alebo všeobecným vyšším stredoškolským vzdelaním mali poskytovať štyri špecifické cudzie jazyky v závislosti od krajiny.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 12 Obrázok B8: Cudzie jazyky uvedené v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne pre základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Na tomto obrázku sú znázornené konkrétne cudzie jazyky poskytované v školách podľa učebných osnov alebo iných riadiacich dokumentov vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi. V časti a) sa uvádzajú cudzie jazyky, ktoré musia poskytovať všetky školy; v časti b) sú uvedené cudzie jazyky, ktoré sa školy môžu rozhodnúť poskytnúť. V niektorých prípadoch sa školám povoľuje alebo sa odporúča, aby ponúkali ďalšie jazyky k špecifikovaným jazykom.

V prípade jednej alebo viacerých úrovní vzdelávania sa v učebných osnovách alebo v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne nemusia špecifikovať cudzie jazyky, ktoré školy musia alebo môžu poskytnúť. V niektorých prípadoch môžu výslovne odkazovať na autonómiu škôl v tejto oblasti politiky.

Tento údaj a poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny nešpecifikujú, či by sa uvedené jazyky mali uvádzať ako prvý, druhý alebo tretí jazyk.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Klasické jazyky (t. j. klasická gréčtina a latinčina) sú zahrnuté len vtedy, keď ich učebné osnovy alebo riadiace dokumenty na najvyššej úrovni označujú ako alternatívy k cudzím jazykom.

V každej časti obrázku sú jazyky uvedené v zostupnom poradí podľa počtu vzdelávacích systémov, ktoré ich zahŕňajú vo svojich učebných osnovách alebo riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne. V rebríčku sa nezohľadňuje úroveň vzdelania, pre ktorú sa odporúča/požaduje poskytovanie cudzieho jazyka. Ak je v rovnakom počte vzdelávacích systémov uvedených niekoľko jazykov, zoraďujú sa abecedne podľa ich kódu ISO 639 – 3 (pozri <http://www.sil.org/iso639-3/>, posledný prístup: 13. júla 2022).

Úradné jazyky EÚ sa zobrazujú, keď sa poskytujú aspoň v dvoch vzdelávacích systémoch; všetky ostatné jazyky sú zobrazené, ak sú poskytované aspoň v troch vzdelávacích systémoch. Všetky jazyky, ktoré sa nezobrazujú, sú na obrázku označené ako „iné“ a špecifikované v poznámkach pre jednotlivé krajiny.

Vymedzenia pojmov „kurrikula“, „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ a „dokumenty riadenia“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): v regióne Brusel-hlavné mesto a vo valónskych obciach so špeciálnym jazykovým postavením popri flámskom spoločenstve Belgicka musia všetky školy poskytovať holandčinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. Vo valónskych obciach so špeciálnym jazykovým postavením spolu s nemecky hovoriacou komunitou musia školy poskytovať nemčinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. Od septembra 2022 môže byť (francúzsky) posunkový jazyk ponúkaný vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní.

Nemecko: v deviatich spolkových krajinách musia všetky školy poskytovať angličtinu. Všetky školy musia poskytovať francúzštinu v Sársku.

Francúzsko: „Iné“ jazyky zahŕňajú arménsky, kambodžský a regionálny jazyk baskičtina, Bretónsko, katalánčina, Korzika, kreolčina, melanézské jazyky, okcitančina a tahitčina vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. V nižšom stredoškolskom vzdelávaní, kórejščina, vietnamčina a regionálnom jazyku Gallo môžu byť ponúknuté aj regionálne jazyky Alsaska a regionálne jazyky Moselle. Vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní môže byť ponúknutá aj nórčina, perzština, tamilčina a regionálne jazyky Wallisian a Futunian.

Taliano: „Iné“ jazyky zahŕňajú albánsky a srbský/chorvátsky jazyk, považovaný za srbsko-chorvátsky.

Litva: „Iné“ jazyky zahŕňajú lotyšský jazyk.

Holandsko: všetky školy v provincii Friesland musia ponúknuť Frisian.

Rakúsko: Medzi „iné“ jazyky patria čeština, slovenčina a bosniančina/chorvátčina/srbčina vyučovaná ako jeden jazyk.

Slovinsko: „Iné“ jazyky zahŕňajú macedónsky a (slovinský) posunkový jazyk v nižšom stredoškolskom vzdelávaní.

Fínsko: Švédčina sa musí poskytovať v školách, v ktorých je vyučovacím jazykom fínsky a fínčina, v školách, v ktorých je vyučovacím jazykom švédčina.

Bosna a Hercegovina: školy v kantóne Sarajevo sa môžu rozhodnúť poskytovať arabské a turecké.

Švajčiarsko: cudzie jazyky, ktoré sa majú poskytnúť, sa líšia v závislosti od jazykových regiónov a kantónov: Francúzsky hovoriace kantóny musia poskytovať nemčinu a angličtinu, nemecky hovoriace kantóny musia poskytovať francúzštinu a angličtinu a taliančinu hovoriace kantóny musia poskytovať nemčinu, francúzštinu a angličtinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. Taliančina sa musí poskytovať vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní vo všetkých francúzskych a nemecky hovoriacich kantónoch. Romansh sa musí nachádzať v nemecky hovoriacej časti kantónu Graubünden.

Nórsko: „Iné“ jazyky zahŕňajú albánsky, estónsky, islandský, amharský, bosnianský, Dari, filipínsky, kantónsky, kórejský, kurdský (Sorani), Oromo, Pandžáb, perzský, somálsky, Tamilský, (nórsky) posunkový jazyk, thajský, Tigrinya, Urdu a Vietnamčina.

Okrem cudzích jazykov, ktoré školy musia poskytovať, sa v riadiacich dokumentoch na najvyššej úrovni často uvádzajú cudzie jazyky, ktoré sa školy môžu rozhodnúť poskytnúť. Okrem angličtiny, francúzštiny a nemčiny sú najčastejšie špecifikované cudzie jazyky španielčina, taliančina a ruština. Potom prichádzajú Čiňania, po ktorých nasleduje latinčina, arabčina, turecká, japonská, klasická gréčtina a portugalčina. Vo viacerých krajinách sa klasické jazyky (t. j. klasická gréčtina a latinčina) nachádzajú v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne ako cudzie jazyky, ktoré školy môžu poskytovať. Inými slovami, sú alternatívou k moderným cudzím jazykom a môžu byť študované namiesto nich. Napokon, podľa riadiacich dokumentov na najvyššej úrovni môžu školy v menšine krajín poskytovať niekoľko ďalších európskych jazykov.

Ako sa očakávalo, počet špecifikovaných cudzích jazykov, ktoré sa školy môžu rozhodnúť pre zvýšenie všeobecného stredoškolského vzdelávania, najmä vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Keď študenti dosiahnu túto úroveň vzdelania, musia často študovať viac ako jeden cudzí jazyk alebo majú možnosť študovať niekoľko cudzích jazykov ako nepovinné predmety (pozri obrázky B3 a B4). Preto poskytovanie cudzieho jazyka v učebných osnovách odráža požiadavky na študentov uvedené v učebných osnovách.

Počet špecifikovaných cudzích jazykov, ktoré školy môžu poskytovať, je vo Francúzsku a Rakúsku na všetkých troch úrovniach vzdelávania veľmi vysoký. Tento počet je mimoriadne vysoký aj v prípade nižšieho a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania v Maďarsku, Rumunsku a Slovinsku. V niektorých krajinách sa v učebných osnovách špecifikuje vysoký počet cudzích jazykov, ktoré školy môžu poskytovať vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní konkrétnejšie. To je prípad Dánska, Írska, Talianska a Nórska.

PRIBLIŽNE POLOVICA VŠETKÝCH EURÓPSKÝCH KRAJÍN UVÁDZA REGIONÁLNE ALEBO MENŠINOVÉ JAZYKY V ÚRADNÝCH DOKUMENTOCH TÝKAJÚCICH SA VZDELÁVANIA.

V celej Európe sa popri úradných štátnych jazykoch hovorí aj regionálnymi alebo menšinovými jazykmi na niektorých územiach krajín. Zatiaľ čo právne postavenie a počet ľudí, ktorí hovoria týmito jazykmi, sa značne líšia, mnohí majú spoločný určitý stupeň neistoty (Gerken, 2022). Vo väčšine európskych krajín právne predpisy oficiálne uznávajú aspoň jeden regionálny alebo menšinový jazyk (pozri obrázok A1) a podporujú jeho používanie v rôznych oblastiach verejného života vrátane verejnej správy, právnych služieb, vzdelávania, médií, kultúry a hospodárskeho a sociálneho života.

Obrázok B9 sa zameriava na začlenenie regionálnych alebo menšinových jazykov do vzdelávania. Uvádza sa v ňom, či úradné (riadiace) doklady vydané najvyššími vzdelávacími orgánmi – ako sú národné učebné plány alebo vzdelávacie programy, národné hodnotiace alebo skúšobné dokumenty, alebo predpisy, ktoré vyžadujú, aby školy poskytovali výučbu v konkrétnych jazykoch – odkazujú na poskytovanie regionálnych alebo menšinových jazykov, a ak je to tak, zobrazujú sa v ňom uvedené jazyky.

Ako vyplýva z obrázku, približne v polovici skúmaných vzdelávacích systémov sa riadiace dokumenty vydané najvyššími vzdelávacími orgánmi osobitne vzťahujú na poskytovanie určitých regionálnych alebo menšinových jazykov. Počet zahrnutých jazykov sa pohybuje od jedného alebo dvoch (Dánsko, Grécko, Holandsko, Slovinsko a Albánsko) po 10 alebo viac (Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Srbsko).

V niektorých krajinách sa v riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi osobitne uvádzajú všetky oficiálne uznané regionálne alebo menšinové jazyky (pozri obrázok A1) a len tieto regionálne alebo menšinové jazyky. To je prípad Talianska, Maďarska, Holandska, Poľska, Slovinska, Fínska, Švédska, Čiernej Hory a Nórska. Napríklad v Poľsku majú všetky oficiálne uznané regionálne alebo menšinové jazyky základný učebný plán a školy sú povinné poskytovať kurzy regionálneho alebo menšinového jazyka, ak sú splnené určité podmienky (napr. minimálny počet študentov sa uchádza o štúdium jazyka). V Holandsku, kde je Frisian oficiálne uznaným menšinovým jazykom, musia všetci študenti základného a nižšieho stredoškolského vzdelávania vo Frizskej oblasti študovať tento jazyk (v dôsledku toho ho musia poskytovať všetky školy v tejto oblasti). Okrem poskytovania pokynov môžu riadiace dokumenty odkazovať na poskytovanie skúšok v regionálnych alebo menšinových jazykoch. Napríklad v Maďarsku môžu študenti absolvovať záverečnú maturitnú skúšku (érettségi) v ktoromkoľvek z oficiálne uznaných regionálnych alebo menšinových jazykov.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	BEfr	BEde	BEnl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Žiadne referencie	•	•	•		•			•	•						•	•			•
Aštúrsky	ast										•								
Belorussian	bel																•		
Bosniančina	bos												•						
Bretónsko	bre											•							
Bulharský	bul																		•
Katalánčina	cat										•	•		•					
Vo Valencii	cat										•								
Čeština	ces																		
Korzikán	cos											•							
Kashubský	csb																		
Slovenčina	dan						•												
Nemecký	deu													•	•			•	•
Gréčtina	ell													•					•
Baskičtina	eus										•	•							
Faerské ostrovy	fao					•													
Slovenčina	fin																		
Zobrazíť všetky sekcie	lit																		
Slovenčina	tkv																		
Francúzsky	fra													•					
Francoprovençal	frp											•		•					
Frisian	fry						•												
Friulian	fur													•					
Galícijčina	glg										•								
Hebrejčina	heb			•									•						
Chorvátsky	hry												•	•					•
Maďarčina	hun												•						
Arménsky	hye			•															•
Slovenčina	ita												•						
Grónsky	kal					•													
Karaim	kdir																		
Slovenčina	lit																		
Ladin	lld													•					
Macedónsky	mkd												•						
Nízka nemčina	nds						•												
Occitan	oci										•	•		•					
Picard	pcd											•							
Poľština	pol												•				•		•
Kreolácia	rof											•							
Rímsky	rom			•															•
Rumunčina	ron																		•
Rusínske	rus												•						•
Aromanian (Vlach)	rup												•						•
Slovenčina	rus																•		
Slovenčina	sik												•						•
Slovenčina	slv												•	•					•
Sami	sme																		
Albánsky	sgl												•	•					
Sardínsky	srđ													•					
Slovenčina	srp												•						•
Tahitian	tah											•							
Tatar	tat																		
Turecké	tur			•							•								
Ukrajinský	ukr												•						•
Srbské	wen						•												
Jidiš	yid																		
Ostatné												•							•

Obrázok 13 Obrázok B9: Regionálne alebo menšinové jazyky osobitne uvedené v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne pre základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
Žiadne referencie	•				•							•	•	•	•						•
Aštúrsky <i>ast</i>																					
Belorussian				•																	
Bosniančina <i>bos</i>																•				•	
Bretónsko																					
Bulharský <i>bul</i>						•														•	
Katalánčina																					
Vo Valencii <i>cat</i>																					
Čeština				•	•																•
Korzikán <i>cos</i>																					
Kashubský				•																	
Slovenčina <i>dan</i>																					
Nemecký				•	•	•															
Gréčtina <i>ell</i>											•										
Baskičtina																					
Faerské ostrovy <i>fae</i>																					
Slovenčina										•										•	
Zobrazíť všetky sekcie <i>fit</i>										•											
Slovenčina																				•	
Francúzsky <i>fra</i>																					
Francoprovençal																					
Frisian <i>frj</i>	•																				
Friulian																					
Galícijská																					
Galícijská <i>glg</i>																					
Hebrejščina				•	•																
Chorvátsky <i>hrv</i>			•			•										•				•	
Maďarčina			•			•	•	•												•	
Arménsky <i>hye</i>				•																	
Slovenčina						•	•														
Grónsky <i>kal</i>																					
Karaim				•																	
Slovenčina <i>lit</i>				•																	
Ladin																					
Macedónsky <i>mkd</i>											•									•	
Nízka nemčina																					
Occitan																					
Picard																					
Poľština <i>pol</i>																					
Kreolácia																					
Rímsky <i>rom</i>			•	•	•	•	•	•									•		•		
Rumunčina																					•
Rusínske <i>rue</i>																					•
Aromanian (Vlach)																					•
Slovenčina <i>rus</i>				•				•													•
Slovenčina				•	•																•
Slovenčina <i>slv</i>			•																		•
Sami										•	•										•
Albánsky <i>sqi</i>																•	•		•		
Sardínsky																					
Slovenčina <i>sip</i>						•										•	•				
Tahitian																					
Tatar <i>tat</i>				•																	
Turecké						•											•				
Ukrajinský <i>ukr</i>				•	•	•															•
Srbské																					
Jidiš <i>yid</i>				•						•											
Ostatné				•																	•

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 14 Obrázok B9: Regionálne alebo menšinové jazyky osobitne uvedené v riadiacich dokumentoch najvyššej úrovne pre základné a všeobecné stredoškolské vzdelávanie (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Na obrázku sú znázornené regionálne alebo menšinové jazyky uvedené v učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi. Nerozlišuje sa medzi úrovňami vzdelávania, vzdelávacími dráhami alebo typmi škôl. V niektorých krajinách sa uvedené jazyky môžu ponúkať len v školách v niektorých regiónoch.

Pojem „regionálne alebo menšinové jazyky“ použitý na obrázku zahŕňa pojem „neteritoriálne jazyky“.

Jazyky v tabuľke sú uvedené v abecednom poradí podľa ich kódu ISO 639 – 3 (pozri <http://www.sil.org/iso639-3/>, posledný prístup: 27. júna 2022). Jazyky, ktoré nemajú kód ISO 639 – 3 a skupiny jazykov, sú označené ako „iné“ a sú špecifikované v poznámkach špecifických pre danú krajinu.

Vymedzenie pojmov „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „neteritoriálny jazyk“, „regionálny alebo menšinový jazyk“, „riadiace dokumenty“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“ pozri slovník.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Francúzsko: „Iné“ sú Gallo, Kibushi, Shimaore (Mayotte), melanézske jazyky, polynézske jazyky (allisian a Futunian), Západná flámčina a regionálne jazyky Alsaska a Moselle (známe ako alsaský a Moselle frankónsky dialekt).

Maďarsko: „Iné“ znamená Boyash (rímsky dialekt).

Poľsko: „Iné“ znamená Lemko.

Slovensko: vzdelávacie normy pre ďalšie štyri jazyky (bulharčina, čeština, chorvátčina a poľština) boli prijaté v septembri 2022, t. j. na začiatku školského roka 2022/2023.

Srbsko: „Iné“ znamená Bunjevac.

V niektorých iných krajinách právne rámce uznávajú len jeden úradný (štátny) jazyk (pozri obrázok A1), ale riadiace dokumenty vydané najvyššími vzdelávacími orgánmi podporujú poskytovanie regionálnych alebo menšinových jazykov. To je prípad Bulharska, Grécka, Francúzska, Litvy a Albánska. Napríklad vo Francúzsku je jediným úradným jazykom francúzština, ale v oblastiach, kde sa hovorí regionálnymi alebo menšinovými jazykmi, by ich študenti mali mať možnosť študovať na všetkých úrovniach vzdelávania, najmä ako nepovinné predmety v stredoškolskom vzdelávaní. Podobne v oblastiach Albánska obývaných macedónskymi a gréckymi menšinami by študenti základného a stredoškolského vzdelávania mali mať možnosť študovať popri albánčine aj svoj domáci jazyk. V Grécku sa riadiace dokumenty vzťahujú na výučbu tureckého jazyka, ktorá sa uskutočňuje v niektorých menšinových školách. V Bulharsku v roku 2017 najvyššie vzdelávacie orgány schválili učebné osnovy pre štúdium hebrejčiny, arménskej, rómskej a tureckej, ktoré, ak si to študenti želajú, môžu študovať 2 hodiny týždenne po dobu 7 rokov.

Kontrastná skupina pozostáva z krajín, ktoré udeľujú oficiálny štatút regionálnym alebo menšinovým jazykom (pozri obrázok A1), ale neuvádzajú konkrétne odkazy na tieto jazyky v riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi. Týka sa to Česka, Cypru, Lotyšska, Portugalska a Švajčiarska. Môže však existovať širší odkaz na tieto jazyky. Napríklad v Česku majú príslušníci národnostných menšín právo na vzdelanie vo svojom vlastnom jazyku.

Napokon, niektoré krajiny oficiálne neuznávajú regionálne ani menšinové jazyky (pozri obrázok A1), ani sa na tieto jazyky neodvolávajú v riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími vzdelávacími orgánmi (Belgicko, Estónsko, Írsko, Luxembursko, Malta, Bosna a Hercegovina, Island, Lichtenštajnsko a Turecko).

KLASICKÉ JAZYKY SÚ POVINNÉ ASPOŇ PRE NIEKTORÝCH ŠTUDENTOV VYŠŠIEHO SEKUNDÁRNEHO VZDELÁVANIA V TAKMER POLOVICI VŠETKÝCH EURÓPSKÝCH KRAJÍN.

S cieľom poskytnúť úplný obraz o jazykovom vzdelávaní v celej Európe je dôležité zvážiť poskytovanie klasických jazykov. Národné učebné osnovy sa v skutočnosti často nepovažujú za klasické grécke a latinské „zahraničné jazyky“, a preto príslušné jazyky nie sú zahrnuté v iných ukazovateľoch v tejto časti. Preto, aby sa doplnili už predložené údaje, tento ukazovateľ skúma poskytovanie klasických jazykov bez ohľadu na to, ako ich učebné osnovy kategorizujú. Ukazovateľ sa zameriava na poskytovanie klasických jazykov v nižších a všeobecnych vyšších stredných školách.

Obrázok B10 sa zameriava na dva typy predpisov týkajúcich sa poskytovania klasických jazykov. Prvý typ nariadenia stanovuje klasické jazyky ako povinné predmety, čo znamená, že študenti sú povinní študovať

klasickú gréčtinu a/alebo latinčinu. Takáto požiadavka sa môže vzťahovať buď na všetkých študentov počas aspoň jednej časti ich stredoškolského vzdelávania (napr. jeden školský rok), alebo len na niektoré kategórie študentov. Druhý typ nariadenia stanovuje pre (všetkých alebo niektorých) študentov nárok na štúdium klasickej gréčtiny a/alebo latinčiny, čo znamená, že študenti sa môžu rozhodnúť, či budú študovať tieto jazyky, zatiaľ čo poskytovatelia vzdelávania musia zabezpečiť, aby poskytovanie jazyka zodpovedalo výberu študentov. V každom z uvedených prípadov sa klasická gréčtina a/alebo latinčina môžu študovať ako predmety samostatne alebo v rámci predmetov pokrývajúcich širšie oblasti (napr. „klasické štúdie“).

Ako vyplýva z písm. a) obrázku B10, v rámci nižšieho stredoškolského vzdelávania sa v riadiacich dokumentoch zriedka stanovuje požiadavka, aby všetci študenti študovali klasické jazyky. Rumunsko je jedinou krajinou, kde všetci študenti s nižším stredoškolským vzdelaním musia študovať latinčinu, ktorá je zahrnutá do predmetu siedmeho stupňa „latinská a rómska kultúra“. Grécko a Cyprus sú jediné krajiny, kde všetci študenti s nižším stredoškolským vzdelaním musia študovať klasickú gréčtinu.

V niekoľkých ďalších krajinách (alebo vzdelávacích systémoch) sa požiadavka na štúdium klasickej gréčtiny a/alebo latinčiny v nižších stredoškolských školách vzťahuje len na študentov na špecifických cestách (Flámske spoločenstvo Belgicka, Nemecko, Chorvátska, Holandska, Švajčiarska a Lichtenštajnska). Napríklad v Nemecku je klasická gréčtina a latinčina povinná pre študentov, ktorí chcú získať kvalifikáciu *Allgemeine Hochschulreife* v Gymnasii, ktorá sa špecializuje na klasické jazyky. V Lichtenštajnsku, počas nižších rokov štúdia *gymnázia*, musia všetci študenti študovať latinčinu. Vo Flámskom spoločenstve Belgicka, Chorvátska a Švajčiarska sa študenti nižšieho sekundárneho vzdelávania môžu špecializovať na klasické štúdium, a preto sa klasická gréčtina a/alebo latinčina stanú neoddeliteľnou súčasťou ich učebných osnov.

V štyroch krajinách (Nemecko, Francúzsko, Luxembursko a Rakúsko) si študenti nižšieho stredoškolského všeobecného vzdelávania môžu vybrať klasickú gréčtinu a/alebo latinčinu ako voliteľné predmety. Vo Francúzsku sa tento nárok vzťahuje na všetkých študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania a vzťahuje sa na klasickú gréčtinu aj latinčinu. V Nemecku, Luxembursku a Rakúsku sa nárok týka len študentov na konkrétnych cestách. Napríklad v Luxembursku si študenti, ktorí študujú v „klasickej stope“, môžu vybrať latinčinu, klasické jazyky (klasická gréčtina a latinčina) alebo čínštinu. V Nemecku musí byť prvým cudzím jazykom pre študentov *gymnázia* moderný cudzí jazyk alebo latinčina.

Počet krajín, ktoré majú zavedené požiadavky alebo nárok študentov na štúdium klasickej gréčtiny a/alebo latinčiny, je oveľa vyšší vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní ako na nižšej stredoškolskej úrovni.

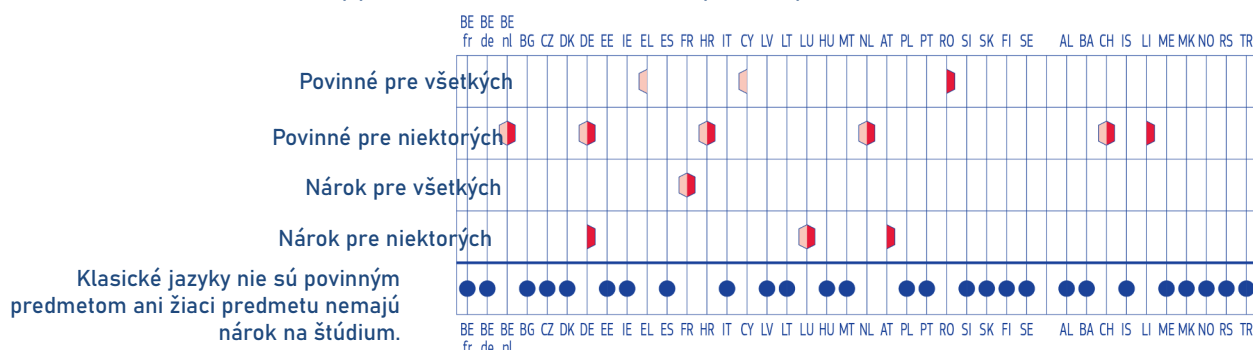
Všetci študenti všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania v Chorvátsku, Bosne a Hercegovine, Čiernej Hore a Srbsku musia študovať latinčinu aspoň počas jedného školského roka. V Chorvátsku, nad rámec minimálnej požiadavky, aby všetci študenti študovali latinčinu počas jedného roka, musia tí, ktorí sú na „klasickej stope“, študovať latinčinu (a klasickú gréčtinu) počas celého trvania (nižšieho a vyššieho) stredoškolského vzdelávania. V ďalších 13 vzdelávacích systémoch je latinčina povinná len pre študentov na niektorých cestách. Ako ukazuje uvedený príklad Chorvátska, tieto cesty sa niekedy začínajú v nižších stredných školách.

Klasická gréčtina je povinná vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní v menšom počte vzdelávacích systémov ako latinčina. Všetci študenti v Grécku a na Cypre musia študovať tento jazyk na začiatku svojho vyššieho sekundárneho štúdia. V Grécku sa študenti vyššieho sekundárneho vzdelávania môžu ďalej špecializovať na klasické štúdium a pre študentov na tejto ceste je klasická gréčtina (spolu s latinčinou) povinná po období, keď je to povinné pre všetkých študentov. V ôsmich ďalších vzdelávacích systémoch je klasická gréčtina povinná len pre študentov na špecifických cestách. Pre týchto študentov je klasická gréčtina bežne povinná spolu s latinčinou.

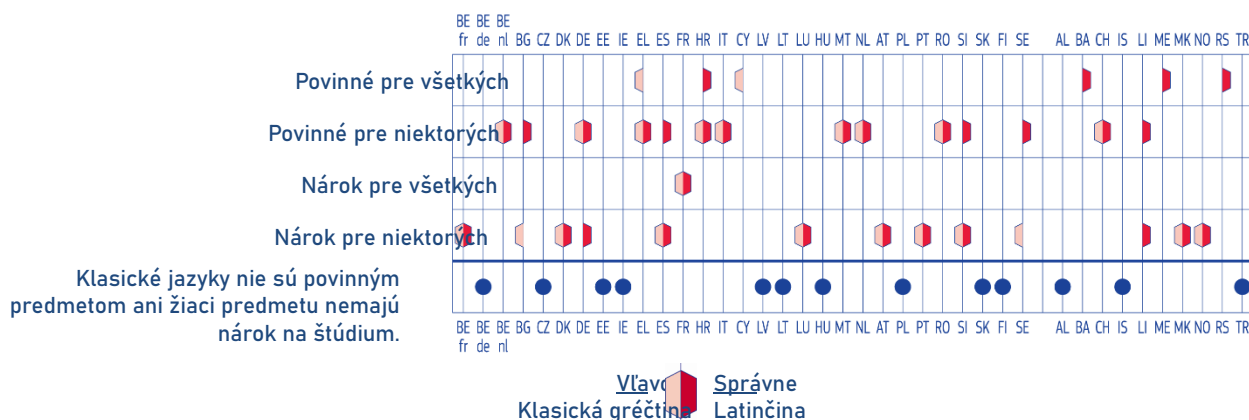
Vo Francúzsku majú všetci študenti vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, rovnako ako v nižších stredných školách, nárok na štúdium klasickej gréčtiny a/alebo latinčiny ako voliteľných predmetov. V niekoľkých ďalších európskych krajinách majú študenti všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania nárok na štúdium klasickej gréčtiny a/alebo latinčiny, ale len na niektorých cestách. Konkrétnejšie, v 11 vzdelávacích systémoch majú študenti na niektorých cestách nárok na štúdium latinčiny a v 11 systémoch sa študenti na niektorých cestách môžu rozhodnúť študovať klasickú gréčtinu. Tieto dve skupiny vzdelávacích systémov sa do veľkej miery prekrývajú, pretože klasická gréčtina aj latinčina sú často medzi voliteľnými predmetmi. Napríklad v Portugalsku sú klasická gréčtina aj latinčina voliteľnými predmetmi pre študentov, ktorí sú na ceste „jazykov a humanitných vied“.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

(a) Nižšie sekundárne vzdelanie (ISCED 2)

b) Všeobecné vyššie stredoškolské vzdelanie (ISCED 3)

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 15 Obrázok B10: Štúdium klasickej gréčtiny a latinčiny vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Obrázok ukazuje, či je klasická gréčtina a latinčina povinná pre (všetkých alebo niektorých) študentov a či sú (všetci alebo niektorí) študenti oprávnení študovať tieto jazyky. Informácie vychádzajú z učebných osnov alebo iných riadiacich dokumentov vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi.

Klasická gréčtina a/alebo latinčina sa môžu študovať ako predmety samostatne alebo v rámci predmetov pokrývajúcich širšie oblasti (napr. „klasické štúdie“). Tento údaj sa zaoberá oboma situáciami.

Definície pojmov „klasický jazyk“, „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk ako povinný predmet“, „jazyk ako nárok“, „riadiace dokumenty“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“ sú uvedené v slovníku.

Poznámka pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): po prebiehajúcej reforme učebných osnov sa latinčina stane povinným predmetom prvých 2 až 3 rokov nižšieho stredoškolského vzdelávania (ISCED 2) od roku 2028.

Pri zohľadnení oboch sledovaných úrovní vzdelávania sú krajiny, v ktorých sa od študentov vyžaduje alebo majú nárok na štúdium klasických jazykov v stredoškolskom vzdelávaní, často tie krajiny, v ktorých štátny jazyk pochádza priamo z klasickej gréčtiny alebo latinčiny a/alebo v ktorých všeobecné stredoškolské vzdelávanie pozostáva z rôznych študijných špecializácií vrátane vysoko akademicky orientovaných ciest.

Je tiež pozoruhodné, že ak predpisy krajín neustanovujú požiadavku alebo nárok študentov na štúdium klasických jazykov, školy môžu byť stále schopné poskytovať tieto jazyky. Napríklad v Poľsku nariadenie, ktoré je v platnosti od roku 2021/2022, umožňuje vedúcim učiteľom vyšších stredných škôl rozhodnúť, ktoré voliteľné predmety – zo zoznamu predmetov, ktorý zahŕňa latinčinu – budú poskytovať. Ako v prípade iných voliteľných predmetov, existuje štátny učebný plán pre latinčinu. Okrem toho vyššie stredné školy v Poľsku

niekedy poskytujú predmet „latinská a starodávna kultúra“, pre ktorý existuje aj učebný plán. Podobne sa na Slovensku môžu vyššie stredné školy rozhodnúť poskytnúť latinčinu, a ak tak urobia, použijú na túto tému štátne učebné osnovy. Vo francúzskom spoločenstve Belgicka a Slovinska môže byť latinčina zahrnutá do súboru voliteľných predmetov poskytovaných v rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania a vo Fínsku môže byť latinčina zahrnutá ako voliteľný predmet do nižšieho sekundárneho vzdelávania a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania. Vo flámskom spoločenstve Belgicka a Maďarska sa autonómia škôl pri poskytovaní klasických jazykov týka tak klasickej gréčtiny, ako aj latinčiny, a vzťahuje sa tak na nižšie stredoškolské vzdelávanie, ako aj na vyššie stredoškolské vzdelávanie. Tento výber príkladov ukazuje, že študenti všeobecného stredoškolského vzdelávania môžu mať možnosť študovať klasické jazyky, aj keď neexistujú žiadne predpisy najvyššej úrovne, ktoré by ich na to oprávňovali.

ŠTUDENTI Z MIGRAČNÉHO PROSTREDIA MAJÚ NÁROK NA VÝUČBU V DOMÁCOM JAZYKU VO VEĽMI MALOM POČTE KRAJÍN

V Európe má poskytovanie jazykov v učebných osnovách rôzne formy. Okrem jazyka vzdelávania môžu učebné osnovy zahŕňať cudzie a starodávne jazyky (pozri obrázky B8 a B10). Regionálne a menšinové jazyky, ktorými hovoria menšie skupiny štátnych príslušníkov štátu, ktorí sa v tomto štáte usadili po generácie, sú prítomné aj v školách v mnohých krajinách (pozri obrázok B9).

Obrázok B11 sa zameriava na výučbu domáceho jazyka. Presnejšie, skúma, či podľa riadiacich dokumentov na najvyššej úrovni majú študenti z migračného prostredia, ktorí nehovoria jazykom školskej dochádzky doma, nárok (s podmienkami) na výučbu v domácom jazyku.

Domáce jazyky, ktorými hovoria študenti z prisťahovaleckého prostredia, by sa nemali zamieňať s regionálnymi alebo menšinovými jazykmi. Na rozdiel od rečníkov „regionálneho alebo menšinového jazyka“ sa rečníci z prisťahovaleckého prostredia už celé generácie neusadzujú vo svojej hostiteľskej krajine. Okrem toho nemusia byť štátnymi príslušníkmi hostiteľskej krajiny, najmä v prípade novoprichádzajúcich študentov migrantov.

Ako ukazuje obrázok B11, študenti z prostredia migrantov majú nárok na výučbu domáceho jazyka len v šiestich krajinách, ktoré sa väčšinou nachádzajú v severnej Európe. Tento nárok existuje len za podmienok.

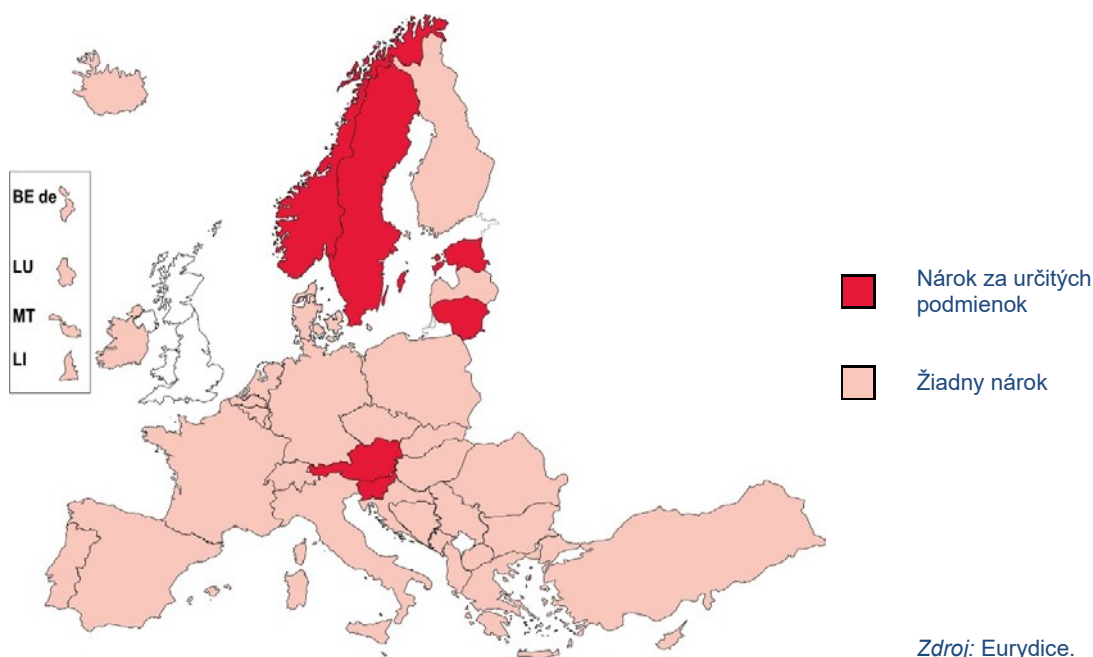
Minimálny počet zainteresovaných študentov je často predpokladom organizovania vyučovacích hodín v domácom jazyku. Toto číslo je 5 vo Švédsku a Litve, 10 v Estónsku a 12 v Rakúsku. Zaujímavosťou môžu pochádzať z rôznych tried a/alebo škôl.

Dostupnosť učiteľov určuje, či sa vyučovanie v domácom jazyku môže poskytovať v Litve, Rakúsku, Švédsku a Nórsku. Ak vo Švédsku uchádzači o učiteľov nemajú požadovanú formálnu kvalifikáciu na vyučovanie, hlavní učitelia rozhodujú o tom, či majú potrebné kompetencie na výučbu domácich jazykov. Ak v Nórsku nie je k dispozícii vhodný personál, obec musí hľadať alternatívne možnosti, ako napríklad diaľkové vzdelávanie.

Ďalšie podmienky platia najmä pre študentov. Vo Švédsku by mal byť príslušným jazykom jazyk, ktorý študenti používajú pri každodennej domácej komunikácii, čo znamená, že študenti by už mali mať určitú znalosť jazyka.

Napokon školy v Slovinsku môžu požiadať o osobitné verejné finančné prostriedky na podporu poskytovania vyučovacích hodín v domácom jazyku. Vyučovanie v domácom jazyku poskytujú zainteresované strany mimo škôl pod podmienkou, že existuje dostatočný záujem a že učitelia sú k dispozícii.

V štyroch krajinách (Rakúsko, Fínsko, Švédsko a Nórsko) je záväzok orgánov vyššieho stupňa k vyučovaniu v domácom jazyku preukázaný aj poskytnutím osobitných učebných osnov alebo učebných osnov pre túto výučbu.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 16 Obrázok B11: Nárok na výučbu v domácom jazyku pre študentov z migračného prostredia v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Obrázok ukazuje, či podľa riadiacich dokumentov na najvyššej úrovni majú študenti z migračného prostredia, ktorí nehovoria jazykom školskej dochádzky doma, nárok na výučbu v domácom jazyku.

Nárok uvedený na obrázku sa vzťahuje na politické podmienky/rámce, ktoré stanovujú právo študentov z migračného prostredia na vyučovanie v domácom jazyku. Pojem „právo“ znamená, že dotknutým študentom sa systematicky umožňuje prístup k výučbe v domácom jazyku/účasť na ňom. Ak toto právo podlieha určitým podmienkam (minimálny počet zainteresovaných študentov atď.), sú vyjadrené v riadiacich dokumentoch (a špecifikované v analýze týkajúcej sa obrázku B11). Vyučovanie v domácom jazyku sa môže uskutočňovať v rámci alebo mimo formálnych školských zariadení a/alebo vyučovacích hodín.

Poskytovanie vyučovania v domácom jazyku organizovaného alebo finančne podporovaného krajinou pôvodu študentov a/alebo mimovládny organizáciami je vylúčené z rozsahu pôsobnosti tohto čísla.

Keďže vo všetkých krajinách, v ktorých majú študenti nárok na výučbu v domácom jazyku, musia byť splnené osobitné podmienky, na obrázku sa zobrazujú len dve kategórie: „nárok za určitých podmienok“ a „žiadny nárok“.

Vymedzenia pojmov „domovský jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „študenti z migračného prostredia“ a „dokumenty riadenia“ sú uvedené v slovníku.

Študenti z migračného prostredia môžu využiť niektoré opatrenia v oblasti jazykovej politiky alebo právne predpisy zamerané na konkrétne jazyky. Napríklad v belgickom francúzskom spoločenstve (čínske, španielske, grécke, talianske, marocké, turecké, tuniské, portugalské a rumunské) sú príslušné jazyky z deviatich krajín, s ktorými Francúzske spoločenstvo Belgicka nadviazalo určité partnerstvo. Rodičia musia do školy predložiť žiadosť, aby ich deti mohli využívať jazykové kurzy. V Írsku sa podľa národnej stratégie cudzích jazykov, ktorá sa uplatňuje od roku 2017, môžu jazyky, ktorými sa najviac hovoria študenti z migračného prostredia (poľština, litovčina a portugalčina), stať súčasťou učebných osnov a študovať na štátne skúšky. V týchto dvoch vzdelávacích systémoch sú vyššie uvedené jazykové kurzy dostupné všetkým študentom, to znamená nielen študentom z prisťahovaleckého prostredia.

Napokon podľa smernice Rady z roku 1977 o vzdelávaní detí migrujúcich pracovníkov by členské štáty EÚ mali prijať „primerané opatrenia na podporu výučby materinského jazyka a kultúry krajiny pôvodu“ pre „deti, pre ktoré je školská dochádzka povinná podľa právnych predpisov hostiteľského štátu“ a „ktoré sú závislé od

každého pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom iného členského štátu“ (37). Niektoré krajiny, ako napríklad Dánsko, zahŕňajú deti, ktoré sú občanmi krajín Európskeho hospodárskeho priestoru, ktoré nie sú súčasťou EÚ, t. j. Islandu, Lichtenštajnska a Nórska.

Niekoľko krajín (Nemecko, Rakúsko, Slovinsko, Fínsko a Švédsko) monitoruje výučbu domáceho jazyka, t. j. systematicky zhromažďuje údaje týkajúce sa tejto oblasti a analyzuje ich s cieľom informovať o tvorbe politik. Z prieskumu Mediendienst Integration, informačnej platformy o migrácii a diskriminácii, ktorý v roku 2012 začala Rada pre migráciu, vyplýva, že 140 000 študentov z migračného prostredia študovalo svoje domáce jazyky v rokoch 2021/2022 (38). V Rakúsku sa v oficiálnej správe uvádza, že v rokoch 2018/2019 sa ako domáce jazyky vyučovalo 26 jazykov pre 31 173 študentov z migračného prostredia (39). V Slovinsku sa podľa ministerstva školstva, vedy a športu v rokoch 2020/2021 navštevovalo 511 študentov domácich⁴⁰ jazykov. Vo Fínsku sa v roku 2020 42 636 študentov naučilo domáce jazyky v povinnej školskej dochádzke. Kurzy boli poskytnuté v 57 jazykoch (41). Z oficiálnych štatistík Švédska napokon vyplýva, že v rokoch 2020/2021 dostalo domáce jazykové vzdelávanie 187 000 študentov. Najštudovanejšími jazykmi boli arabčina (58 700 študentov) a somáľčina (17 200 študentov).⁴²

OKREM CUDZÍCH JAZYKOV SA ČASTO POUŽÍVAJÚ REGIONÁLNE ALEBO MENŠINOVÉ JAZYKY NA DORUČOVANIE CLIL

CLIL sa vzťahuje na bilingválne alebo ponorné vzdelávanie, kde sa aspoň niektoré predmety – napríklad matematika, geografia a prírodné vedy – vyučujú v inom jazyku, ako je jazyk školskej dochádzky. Cieľom tohto typu poskytovania je zvýšiť odbornosť študentov v iných jazykoch, ako je jazyk školskej dochádzky.

Na obrázku B12 sa skúma existencia programov CLIL v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní a postavenie jazykov používaných na poskytovanie CLIL. Tento údaj je doplnený prílohou (príloha 2), v ktorej sa uvádzajú podrobnosti o poskytovaní CLIL v každej krajine, v ktorej sa skúma (jazyky používané na poskytovanie CLIL a zahrnuté úrovne vzdelania).

Ako ukazuje graf, programy CLIL sú zavedené prakticky vo všetkých európskych krajinách. Programy CLIL neposkytujú len Grécko, Bosna a Hercegovina, Island a Turecko.

Najrozšírenejší typ programu CLIL, ktorý je zavedený v 29 vzdelávacích systémoch (z 35 s programami CLIL), pozostáva z vyučovania niektorých predmetov v jazyku školskej dochádzky (štátny jazyk) a iných predmetov v cudzom jazyku. Väčšina vzdelávacích systémov s týmto typom programu CLIL má zavedené až tri rôzne jazykové kombinácie (napr. štátny jazyk a angličtina, štátny jazyk a francúzština, štátny jazyk a nemčina). V niektorých vzdelávacích systémoch však počet jazykových kombinácií presahuje 10 (pozri informácie o Nemecku a Francúzsku v prílohe 2). Vzhľadom na špecifické cudzie jazyky, v ktorých sa CLIL dodáva, sú najčastejšie používanými jazykmi angličtina, francúzština a nemčina a v menšej miere španielčina a taliančina.

Druhý najrozšírenejší typ programu CLIL, ktorý je zavedený v 18 vzdelávacích systémoch, pozostáva z vyučovania niektorých predmetov v štátnom jazyku a iných predmetov v regionálnom alebo menšinovom jazyku. Rovnako ako v prípade predchádzajúceho typu, počet jazykových kombinácií, z ktorých si študenti môžu vybrať, sa líši v jednotlivých vzdelávacích systémoch. Môžu si vybrať z jednej možnosti jazyka (napr. štátny jazyk a poľština v českom jazyku) a viac ako 10 možností (vo Francúzsku, Maďarsku a Rumunsku).

37 Smernica Rady 77/486/EHS z 25. júla 1977 o vzdelávaní detí migrujúcich pracovníkov.

38 https://mediendienst-integration.de/fileadmin/Dateien/Factsheet_Herkunftssprachlicher_Unterricht_2022.pdf

39 https://pubshop.bmbwf.gv.at/index.php?article_id=9&search%5Bcat%5D=4&pub=824

40 <https://www.gov.si/teme/jeziki-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>

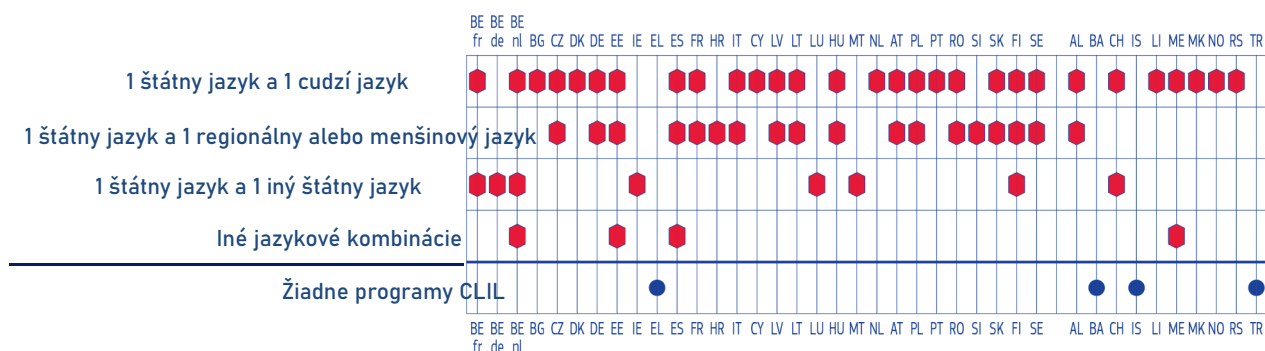
41 https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Omana_aidinkielenä_opetetut_kielet_ja_opetukseen_osallistuneiden_määrätvuonna_2020.pdf

42 <https://www.skolverket.se/download/18.7f8c152b177d982455e15bc/1616397146883/pdf7920.pdf>

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Ďalší typ programu CLIL sa nachádza v krajinách s viacerými štátnymi jazykmi (pozri obrázok A1), ktoré často zavádzajú programy, ktoré poskytujú rôzne predmety v dvoch štátnych jazykoch. Tento typ programu CLIL existuje v Belgicku, Írsku, Luxembursku, na Malte, vo Fínsku a vo Švajčiarsku.

Obmedzený počet krajín poskytuje programy CLIL, ktoré nepatria do uvedených kategórií. Napríklad v belgickom flámskom spoločenstve niektoré programy CLIL zahŕňajú paralelnú výučbu vo viac ako dvoch jazykoch, konkrétne vo dvoch alebo vo všetkých troch štátnych jazykoch (pozri obrázok A1) a v cudzom jazyku. Podobne v Španielsku existujú programy CLIL zahŕňajúce viac ako dva jazyky a okrem toho programy, v ktorých sa niektoré predmety vyučujú v regionálnom jazyku a niektoré sa vyučujú v cudzom jazyku (štátny jazyk – španielčina – sa v týchto programoch používa len v rámci predmetu Lengua Castellana y Literatura). Tento typ programu CLIL sa nachádza aj v Estónsku a Čiernej Hore, kde niektoré školy ponúkajú programy poskytujúce niektoré predmety v menšinovom jazyku (ruština v Estónsku a albánčina v Čiernej Hore) a iné v cudzom jazyku (angličtina v oboch krajinách).

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 17 Obrázok B12: Existencia programov CLIL a štatút jazykov používaných v CLIL v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Na obrázku sú znázornené jazykové kombinácie, ktoré sa používajú v CLIL, ako sa uvádza v učebných osnovách alebo iných riadiacich dokumentoch vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi (výnimky, keď jazyky nie sú špecifikované v týchto dokumentoch, sú uvedené v poznámkach pre jednotlivé krajiny v prílohe 2).

Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aspoň na jednu úroveň vzdelania v rozsahu ISCED 1 – 3. Číslo nešpecifikuje úroveň. Tieto informácie sú uvedené v prílohe 2.

Pojem „regionálny alebo menšinový jazyk“ použitý na obrázku zahŕňa pojem „neteritoriálne jazyky“. Tento údaj sa týka regionálnych alebo menšinových jazykov s oficiálnym štatútom a bez oficiálneho štatútu. Údaj sa nevzťahuje na:

- vzdelávacie programy poskytované v materinskom jazyku študentov pre študentov, ktorých ovládanie jazyka školskej dochádzky nie je dostatočné (pozri obrázok E9);
- programy na medzinárodných školách.

Definície pojmov „obsah a jazykovo integrované vzdelávanie (CLIL)“, „zahraničný jazyk“, „medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „jazyk výučby“, „neteritoriálny jazyk“, „regionálny alebo menšinový jazyk“, „štátny jazyk“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“, pozri slovník.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny na konci prílohy 2.

Zatiaľ čo žiadny z skúmaných vzdelávacích systémov neposkytuje všetky (štyri) typy programov CLIL zobrazených na obrázku B12, štyri majú zavedené tri typy programov (Flámske spoločenstvo Belgicka, Estónska, Španielska a Fínska). V 16 vzdelávacích systémoch sa nachádzajú dva typy programov CLIL. Väčšina vzdelávacích systémov s dvoma typmi programu CLIL poskytuje programy poskytované v štátnom a cudzom jazyku a v štátnom jazyku a regionálnom alebo menšinovom jazyku (Česko, Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko, Švédsko a Albánsko). V 15 vzdelávacích systémoch je zavedený len jeden typ programu CLIL. Najčastejšie ide o štátny jazyk a cudzí jazyk (Bulharsko, Dánsko, Cyprus, Holandsko, Portugalsko, Lichtenštajnsko, Severné Macedónsko, Nórsko

a Srbsko). Ďalšie opatrenia vo vzdelávacích systémoch s jedným typom programu CLIL zahŕňajú programy s dvoma štátnymi jazykmi (nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Írska, Luxemburska a Malty) a programy, ktoré kombinujú štátny jazyk s regionálnym alebo menšinovým jazykom (Chorvátsko a Slovinsko).

Nič nenasvedčuje tomu, že programy CLIL sú sústredené na akejkoľvek konkrétnej úrovni vzdelávania. Vo väčšine európskych krajín existujú programy CLIL na všetkých úrovniach vzdelávania, t. j. na základnom, stredoškolskom a vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Krajiny však často poskytujú špecifické jazykové možnosti len na konkrétnych úrovniach vzdelávania. To znamená, že nie všetky možnosti CLIL, ktoré existujú v krajine, sú k dispozícii na všetkých úrovniach vzdelávania (podrobnosti sú uvedené v prílohe 2).

KAPITOLA C ÚČASŤ

ODDIEL I – POČET CUDZÍCH JAZYKOV, KTORÉ SA ŠTUDENTI NAUČILI

Zabezpečenie toho, aby všetci študenti mali možnosť učiť sa cudzie jazyky, je cieľom európskej politiky. Na zasadnutí Európskej rady v Barcelone sa v roku 2002 politickí činitelia zhodli na tom, že je dôležité „vyučiť aspoň dva cudzie jazyky od útleho veku⁴³“. V odporúčaní Rady z roku 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov⁴⁴ sa opätovne zdôraznil tento cieľ tým, že sa členské štáty vyzývajú, aby pomohli všetkým mladým ľuďom získať do konca vyššieho sekundárneho vzdelávania kompetencie v dvoch iných jazykoch, ako je jazyk ich školskej dochádzky. Mladí ľudia by mali mať možnosť účinne používať jeden z týchto dvoch jazykov na sociálne, vzdelávacie a profesijné účely a druhý na interakciu s ostatnými jazykmi s určitou mierou plynulosti.

Vzhľadom na uvedený cieľ, ktorým je vybaviť mladých ľudí kompetenciami v dvoch cudzích jazykoch, sa v tejto časti uvádzajú údaje o počte cudzích jazykov, ktoré sa študenti naučili podľa úrovne vzdelania a cesty. Konkrétnejšie sa zameriava na percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia jeden cudzí jazyk na primárnej úrovni (pozri obrázok C1) a dva alebo viac cudzích jazykov na nižšej stredoškolskej úrovni (pozri obrázok C3). Rozoberajú⁴⁵ sa aj rozdiely v týchto percentuálnych podieloch medzi rokmi 2013 a 2020 (pozri obrázky C2 a C4). V tejto časti sa okrem toho skúmajú rozdiely vo výučbe cudzích jazykov medzi študentmi všeobecného vzdelávania a študentmi OVP na vyššej stredoškolskej úrovni v roku 2020 (pozri obrázok C5) a porovnáva sa s rokom 2013 (pozri obrázok C6). Napokon sa v nej uvádza priemerný počet cudzích jazykov, ktoré sa študenti naučia v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (pozri obrázok C7).

V oddiele sa používajú údaje z zberu údajov Eurostatu/UOE o počte jazykov, ktoré študenti naučia v danom referenčnom roku. Väčšina predložených údajov sa týka populácie študentov na špecifickej úrovni vzdelávania, konkrétne základného, nižšieho sekundárneho alebo vyššieho sekundárneho vzdelávania⁴⁶. Údaje preto neodhaľujú, aké jazyky a počet jazykov sa študenti učia počas každého roka školskej dochádzky na každej úrovni vzdelávania, ale poskytujú celkový obraz o jazykoch, ktoré sa študenti učia (a koľko sa učia) vo všetkých stupňoch vzdelávania v danom referenčnom roku. Jeden ukazovateľ v oddiele (zobrazený na obrázku C1b) však poskytuje údaje súvisiace s vekom, a preto umožňuje lepšie pochopiť počet jazykov, ktoré sa študenti učia v určitom veku.

Zber údajov Eurostatu/UOE zahŕňa v učebných osnovách vypracovaných najvyššími vzdelávacími orgánmi iba jazyky považované za cudzie jazyky. Regionálne alebo menšinové jazyky sú zahrnuté len vtedy, keď ich učebné osnovy označujú ako alternatívy k cudzím jazykom. Štúdium jazykov ponúkaných popri základných učebných osnovách nie je zahrnuté. Vylúčené sú aj údaje o cudzích štátnych príslušníkoch, ktorí študujú

43 Závery predsedníctva – zasadnutie Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002, C/02/930.

44 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 17.

45 Referenčnými rokmi sú školské roky 2012/2013 a 2019/2020.

46 Údaje Eurostatu použité ako základ pre kapitolu C sa vzťahujú na študentov zúčastňujúcich sa na formálnych vzdelávacích programoch na základnej, nižšej stredoškolskej a vyššej stredoškolskej úrovni. V závislosti od krajiny a organizácie jej vzdelávacieho systému údaje môžu (alebo nemusia) zahŕňať študentov mimo typického vekového rozpätia spojeného s týmito úrovňami. Napríklad vzdelávanie dospelých „druhej šance“ môže byť zahrnuté, ak je súčasťou systému formálneho vzdelávania na týchto úrovniach vzdelávania. Informácie o tom, či údaje o krajine zahŕňajú programy vzdelávania dospelých, možno nájsť vo vnútroštátnych správach o kvalite, oddiel 6.3.1. (pozri webovú stránku Eurostatu (https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/educ_uae_enr_esms.htm)). Okrem toho, pokiaľ ide o (vyššie sekundárne) OVP, údaje Eurostatu sa týkajú všetkých (horných sekundárnych) programov OVP, ktoré existujú v krajine, zatiaľ čo v údajoch Eurydice sa zohľadňujú len programy s kódom ISCED 354 (pozri obrázky B5 a B6). Údaje Eurostatu preto zahŕňajú širšiu škálu (horných sekundárnych) programov OVP ako údaje Eurydice.

svoj rodný jazyk v špeciálnych triedach alebo o tých, ktorí študujú jazyk školskej dochádzky v hosťiteľskej krajine.

Keďže zber údajov Eurostatu/UOE nezahŕňa všetky vzdelávacie systémy, o ktorých sú dostupné informácie z Eurydice, údaje v tomto oddiele systematicky chýbajú za nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Albánska, Švajčiarska, Čiernej Hory a Türikye.

NA ÚROVNI EÚ SA 86 % ZÁKLADNÝCH ŠTUDENTOV UČÍ ASPOŇ JEDEN CUDZÍ JAZYK.

Vo všetkých krajinách okrem⁴⁷Írska sa študenti učia cudzí jazyk (jazyky) ako povinné predmety základného vzdelávania. Toto učenie sa zvyčajne začína vo veku od 6 do 8 rokov alebo niekedy skôr (pozri obrázok B1). Ako je znázornené na obrázku C1a, 86,1 % študentov základného vzdelávania na úrovni EÚ sa učí aspoň jeden cudzí jazyk. Na úrovni krajiny sa však miera účasti na výučbe cudzích jazykov v populácii základných škôl môže značne líšiť v závislosti od veku, v ktorom sa výučba cudzích jazykov stáva povinnou.

V 15 krajinách sa aspoň 96 % študentov primárneho vzdelávania učí jeden alebo viac cudzích jazykov (⁴⁸). Vo všetkých z nich sa učenie cudzieho jazyka stáva povinným najneskôr v prvom roku základného vzdelávania, čo zodpovedá veku 5 rokov na Malte; 7 rokov v Chorvátsku, Lotyšsku a Poľsku; a 6 rokov vo zvyšných 11 krajinách.

Na úrovni EÚ sa 13,9 % študentov primárneho vzdelávania neučí cudzím jazykom v škole. V troch vzdelávacích systémoch tak nerobí aspoň polovica študentov. V niektorých častiach Francúzskeho spoločenstva Belgicka a vo Flámskom spoločenstve Belgicka je vek, v ktorom sa štúdium cudzieho jazyka stáva povinným, 10 rokov, t. j. keď sú študenti v piatom (zo šiestich tried) základného vzdelávania (pozri obrázok B1); v Holandsku majú školy flexibilitu pri rozhodovaní o tom, kedy sa študenti základného vzdelávania musia začať učiť cudzí jazyk (pozri obrázok B1).

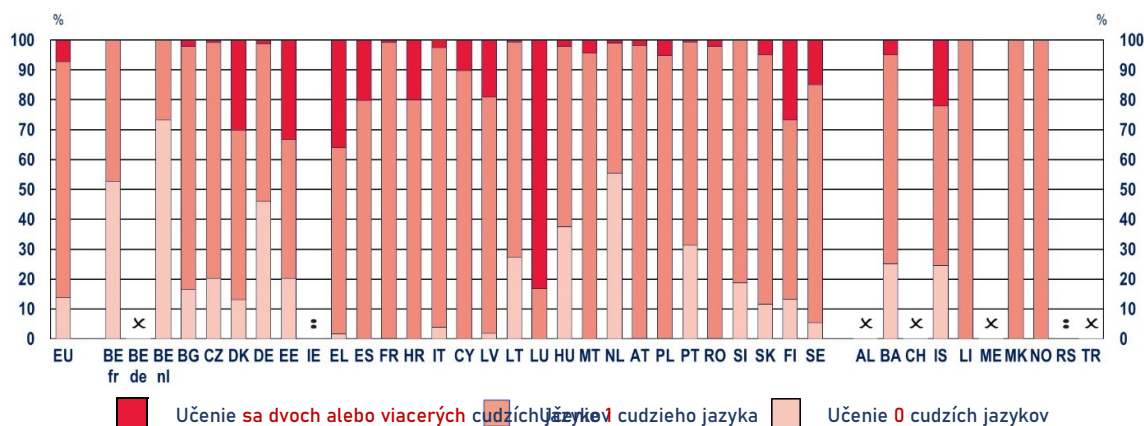
Učenie sa druhého cudzieho jazyka sa často stáva povinným na začiatku nižšieho sekundárneho vzdelávania alebo na konci základného vzdelávania (pozri obrázok B1). Percento základných študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, je preto pomerne malé. Na úrovni EÚ je to 7,2 %. Približne 30 % študentov základného vzdelávania sa však učí dva alebo viac cudzích jazykov v Dánsku, Estónsku a Grécku a toto percento je oveľa vyššie v Luxembursku (83,2 %), kde sa učenie druhého jazyka stáva povinným vo veku 6 rokov.

Na obrázku C1b sa podľa veku uvádza percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzí jazyk v základnom vzdelávaní. Tieto informácie však nie sú dostupné pre všetky vzdelávacie systémy uvedené na obrázku C1a.

47 V Írsku neexistuje žiadna výučba cudzích jazykov v základnom vzdelávaní. Študenti musia študovať dva štátne jazyky: Angličtina a írčina. Ani jeden z nich však nie je v učebných osnovách považovaný za cudzí jazyk.

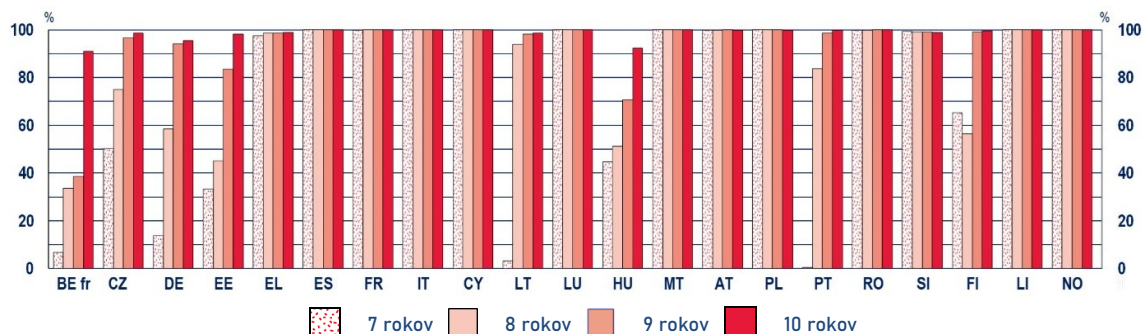
48 Delegácie EL, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LU, MT, AT, PL, RO, LI, MK a NO.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Obrázok 18 Obrázok C1a: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky v základnom vzdelávaní (ISCED 1), podľa počtu jazykov, 2020

Zdroj: Výpočty Eurydice na základe neuverejnených údajov Eurostatu/UOE (posledná aktualizácia 29. septembra 2022).

Obrázok 19 Obrázok C1b: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk v základnom vzdelávaní (ISCED 1), podľa veku, 2020

Vysvetlivky

Percento študentov, ktorí sa učia 0, 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch ISCED 1 (obrázok C1a) alebo určitého veku v ISCED 1 (obrázok C1b), a to aj vtedy, keď sa štúdium cudzích jazykov nezačína v počiatočných rokoch na tejto úrovni. Konkrétnejšie, počet študentov, ktorí sa učia 0, 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vydelí súčtom študentov, ktorí sa učia 0, 1 a 2 (alebo viac) cudzích jazykov vo všetkých rokoch ISCED 1 (obrázok C1a) alebo určitého veku v ISCED 1 (obrázok C1b).

Účasť na zhromažďovaní údajov o veku je dobrovoľná. Preto je zahrnutých menej vzdelávacích systémov.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Türkiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom údajov na obrázku C1a je rok 2019 (údaje za rok 2020 neboli k dátumu extrakcie údajov k dispozícii).

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Írsko: zdrojové údaje pre obrázok C1a boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Luxembursko: zdrojové údaje pre obrázok C1a pre „0 jazykov“ boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov UOE [educ_uae_lang02], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

Na obrázku C1b uvedený vek zodpovedá skutočnému veku študentov a nie ich fiktívnemu veku (vek, v ktorom má byť študent v určitej triede). To môže viesť k určitým nezrovnalostiam medzi nariadeniami, pokiaľ ide o začiatkový vek na výučbu cudzích jazykov a skutočnú účasť na výučbe jazykov, pretože niektorí študenti nemusia byť v triede, v ktorej majú byť. Napríklad vo francúzskom spoločenstve Belgicka sa všetci študenti mali začať učiť cudzí jazyk vo veku 10 rokov (pomyselný vek) (pozri obrázok B1), t. j. v piatom stupni základného vzdelávania. 9,1 % študentov vo veku 10 rokov (skutočný vek) sa však ešte neučí cudzí jazyk. Skutočnosť, že niektorí 10-roční študenti ešte nemusia byť v piatom ročníku základného vzdelávania, to môže čiastočne vysvetliť. Obrázok C1b však väčšinou ilustruje silné vzťahy medzi oficiálnym začiatkovým vekom na výučbu cudzích jazykov (pozri obrázok B1) a skutočnou účasťou na výučbe jazykov.

V 13 z 21 vzdelávacích systémov sa takmer všetci študenti (minimálne 97 %) učia cudzí jazyk v každej vekovej kategórii. V 12 z týchto vzdelávacích systémov sa štúdium cudzích jazykov stáva povinným pred dosiahnutím veku 7 rokov, zatiaľ čo v Slovinsku sa stáva povinným vo veku 7 rokov (pozri obrázok B1).

Vo väčšine vzdelávacích systémov, v ktorých je povinný vek na učenie sa cudzieho jazyka neskorší, existuje jasný vzlet vo vekovej kategórii zodpovedajúci povinnému počiatkovému veku. K tomuto vzletu dochádza vo veku 8 rokov v Česku, Nemecku, Litve a Portugalsku; vo veku 9 rokov v Maďarsku; a vo veku 10 rokov vo francúzskom spoločenstve Belgicka. To súvisí s vekom, v ktorom sa štúdium cudzích jazykov stane povinným pre všetkých študentov v príslušných krajinách v rokoch 2021/2022 (pozri obrázok B1).

V roku 2020 (referenčný rok údajov) by školy v Estónsku a Fínsku mohli rozhodnúť o počiatkovom veku vo veku od 7 do 9 rokov v súlade s nariadeniami najvyššej úrovne. Percento študentov, ktorí sa učia cudzí jazyk, jasne vzrástlo vo veku 9 rokov v oboch krajinách. Zatiaľ čo v Estónsku sa táto flexibilita naďalej uplatňuje, vo Fínsku bola zrušená od roku 2021/2022 v prospech pevného počiatkového veku (7 rokov) (pozri obrázok B2).

Obrázok C1b tiež ukazuje, že v niekoľkých krajinách školy zavádzajú cudzie jazyky do učebných osnov pred povinným vekom. Napríklad v Maďarsku, kde všetci študenti musia začať učiť cudzí jazyk vo veku 9 rokov, najmenej 40 % z nich tak robí vo veku 7 a 8 rokov. Podobne v Česku sa 50 % študentov začína učiť cudzí jazyk o rok skôr, než je vek, v ktorom sa stáva povinným. To znamená, že školy ponúkajú jazykové služby skôr, ako sa vyžaduje.

Okrem toho vo francúzskom spoločenstve Belgicka sa viac ako 30 % študentov učí cudzí jazyk 2 roky predtým, ako sa stane povinným pre všetkých študentov vo veku 10 rokov. Tento výsledok možno vysvetliť rozdielmi v právnych predpisoch na celom území: v niektorých častiach Francúzskeho spoločenstva Belgicka sa študenti začínajú učiť prvý cudzí jazyk ako povinný predmet od veku 8 rokov (pozri obrázok B1).

V ROKOCH 2013 AŽ 2020 SA PERCENTUÁLNY PODIEL PRIMÁRNYCH ŠTUDENTOV, KTORÍ SA UČIA CUDZÍ JAZYK, VÝRAZNE ZVÝŠIL V ÔSMICH KRAJINÁCH.

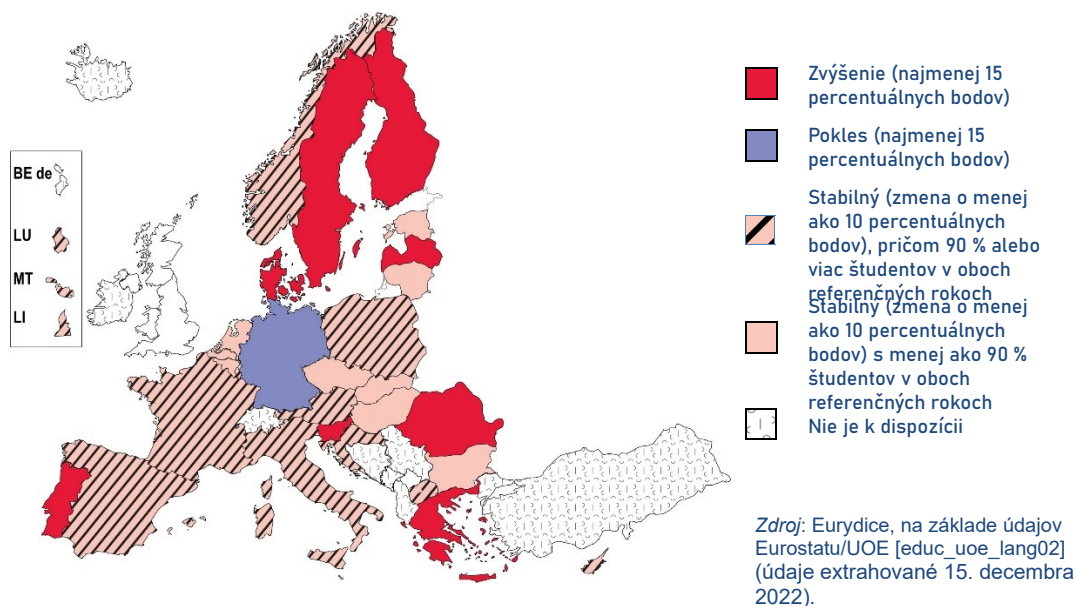
Na úrovni EÚ sa 86,1 % študentov primárneho vzdelávania v roku 2020 učilo jeden alebo viac cudzích jazykov v porovnaní so 79,4 % v roku 2013. Na obrázku C2 sú znázornené tri rôzne trendy počas tohto obdobia.

V najväčšej skupine vzdelávacích systémov (21 vzdelávacích systémov) zostala situácia relatívne stabilná (rozdiel menší ako 10 percentuálnych bodov). V 12 z nich sa viac ako 90 % základných študentov učilo aspoň jeden cudzí jazyk v oboch referenčných rokoch (v Španielsku, Francúzsku, Chorvátsku, Taliansku, na Cypre, v Luxembursku, na Malte, v Rakúsku, Poľsku, Lichtenštajnsku, Severnom Macedónsku a Nórsku). Aj v ostatných deviatich vzdelávacích systémoch zostala situácia relatívne stabilná, aj keď s nižšou mierou účasti (vo francúzskych a flámskych spoločenstvách Belgicka, Bulharska, Česka, Estónska, Litvy, Maďarska, Holandska a Slovenska).

V druhej skupine ôsmich krajín sa podiel primárnych študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky, medzi rokmi 2013 a 2020 zvýšil aspoň o 15 percentuálnych bodov. Zvýšenie sa pohybuje medzi 15 a 25 percentuálnymi

bodmi v Grécku, Lotyšsku, Fínsku a Švédsku a najmenej 30 percentuálnych bodov v Dánsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku. V mnohých prípadoch možno tento nárast vysvetliť zmenami vo veku, v ktorom sa študenti musia začať učiť svoj prvý povinný cudzí jazyk (pozri obrázok B2). Vo Fínsku a Švédsku, kde školy mali flexibilitu pri rozhodovaní o začiatočnom veku v rokoch 2013 a 2020 ⁽⁴⁹⁾, by zvýšenie mohlo odrážať skutočnosť, že základné školy zavádzali cudzie jazyky skôr v roku 2020 ako v roku 2013.

Napokon v Nemecku možno pozorovať opačný trend, keďže podiel študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk, klesol o 13,5 percentuálneho bodu zo 67,9 % v roku 2013 na 54,4 % v roku 2020 (ako však naznačuje poznámka pre jednotlivé krajiny súvisiaca s týmto číslom, mohlo by to čiastočne súvisieť s metodickými zmenami).

Obrázok 20 Obrázok C2: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk v základnom vzdelávaní (ISCED 1), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Percento študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk, sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch ISCED 1, a to aj vtedy, keď sa štúdium cudzích jazykov nezačne v počiatočných rokoch tejto úrovne. Konkrétnejšie, počet študentov, ktorí sa učia 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vydela súčtom študentov, ktorí sa učia 0, 1 a 2 (alebo viac) cudzích jazykov vo všetkých rokoch ISCED 1.

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Metodickú poznámku týkajúcu sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx.

Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom údajov je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 neboli k dátumu extrakcie údajov k dispozícii).

49 To je stále prípad Švédska, zatiaľ čo vo Fínsku sa od roku 2020 zastavil (pozri obrázok B2).

Nemecko: zdrojové údaje za rok 2013 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Írsko: zdrojové údaje za roky 2013 a 2020 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

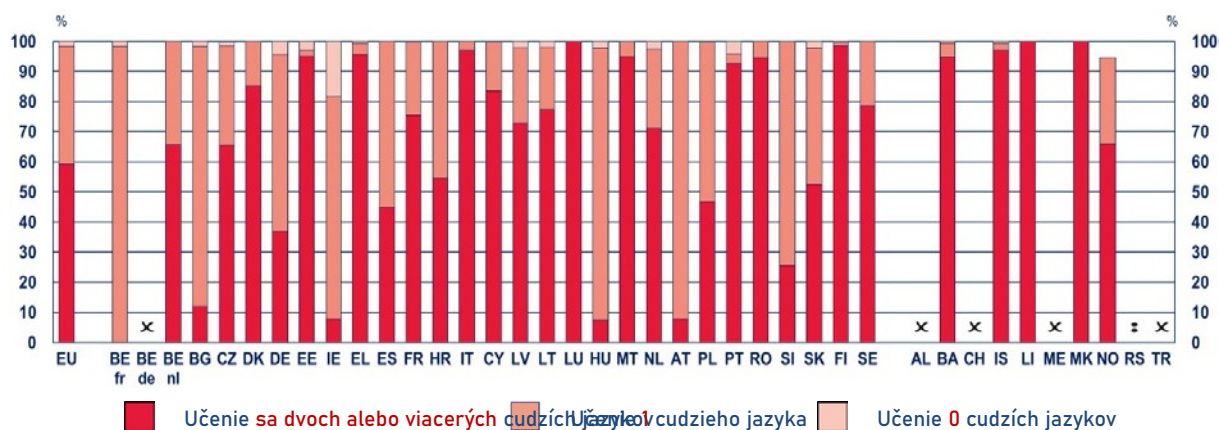
Srbsko: krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

60 % ŠTUDENTOV SA UČIA ASPOŇ DVA CUDZIE JAZYKY NA NIŽŠOM STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ

Vo väčšine krajín sa učenie druhého jazyka stáva povinným najneskôr na začiatku nižšieho sekundárneho vzdelávania (pozri obrázok B1).

Na úrovni EÚ sa 59,2 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním učí dva alebo viac cudzích jazykov. Okrem toho sa v 12 vzdelávacích systémoch viac ako 90 % študentov učí dva alebo viac cudzích jazykov (Estónsko, Grécko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Fínsko, Bosna a Hercegovina, Island, Lichtenštajnsko a Severné Macedónsko). Naopak, v piatich vzdelávacích systémoch sa menej ako 15 % študentov učí dva cudzie jazyky alebo viac. Je to tak v prípade francúzskeho spoločenstva Belgicka, kde neexistuje žiadne ustanovenie o učení sa druhého cudzieho jazyka na tejto úrovni vzdelávania; v Írsku, kde učenie sa druhého cudzieho jazyka nie je povinné; a v Bulharsku, Maďarsku a Rakúsku, kde sa učenie druhého jazyka stáva povinným len vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Šesť ďalších vzdelávacích systémov, v ktorých je povinný len jeden cudzí jazyk počas nižšieho stredoškolského vzdelávania, poskytuje všetkým študentom možnosť osvojiť si ďalší cudzí jazyk na tejto úrovni vzdelávania (pozri obrázok B4). V týchto vzdelávacích systémoch (Španielsko, Chorvátsko, Slovinsko, Slovensko, Švédsko a Nórsko) sa aspoň štvrtina študentov rozhodla učiť sa dva cudzie jazyky na nižšej stredoškolskej úrovni, pričom miera účasti sa pohybovala od 25,6 % v Slovinsku do 78,6 % vo Švédsku.

Z obrázku C3 takisto vyplýva, že 98,4 % študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania v EÚ sa učí aspoň jeden cudzí jazyk. Len v Írsku je podiel študentov, ktorí sa neučia žiadny cudzí jazyk v nižšom stredoškolskom vzdelávaní, vyšší ako 5 %. V tejto krajine možno pomerne vysoký podiel (18,1 %) čiastočne vysvetliť tým, že učenie sa cudzieho jazyka nie je povinné v školskom vzdelávaní, ale všetci študenti sa učia angličtinu a írčinu, čo sú dva úradné jazyky.

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Obrázok 21 Obrázok C3: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky v nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2), podľa počtu jazykov, 2020

Vysvetlivky

Percento študentov, ktorí sa učia 0, 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch ISCED 2. Konkrétnejšie, počet študentov, ktorí sa učia 0, 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vydelí súčtom študentov, ktorí sa učia 0, 1 a 2 (alebo viac) cudzích jazykov vo všetkých rokoch ISCED 2.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02].

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Luxembursko: zdrojové údaje pre obrázok C3 pre „0 jazykov“ a „1 jazyk“ boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

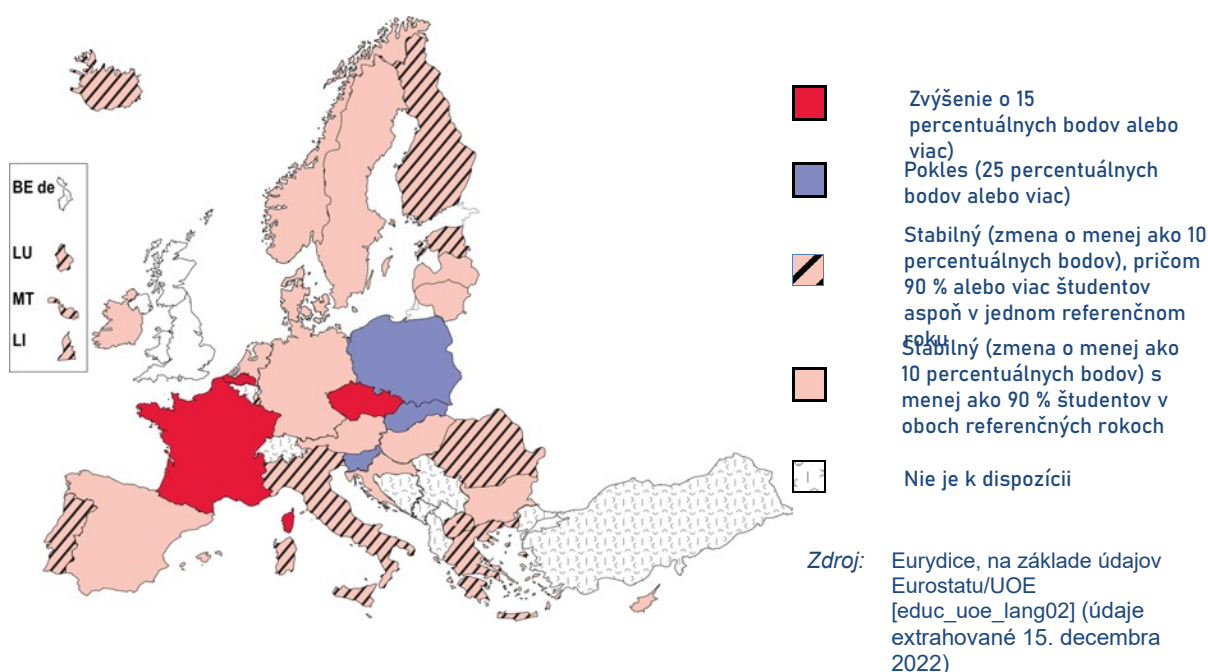
Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

V ROKOCH 2013 AŽ 2020 ZOSTAL PERCENTUÁLNY PODIEL ŠTUDENTOV S NIŽŠÍM SEKUNDÁRNYM VZDELANÍM, KTORÍ SA UČIA DVA ALEBO VIAC CUDZÍCH JAZYKOV, VO VÄČŠINE KRAJÍN STABILNÝ.

Na úrovni EÚ sa takmer dve tretiny študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania v rokoch 2013 a 2020 učili dva alebo viac cudzích jazykov (58,4 % v roku 2013 v porovnaní s 59,2 % v roku 2020). Na obrázku C4 sú znázornené zmeny na úrovni krajiny medzi dvoma referenčnými rokmi.

Vo veľkej väčšine vzdelávacích systémov, v ktorých sú k dispozícii údaje (25 z 31), je rozdiel medzi rokmi 2020 a 2013 malý (rozdiel menší ako 10 percentuálnych bodov). V 11 z týchto vzdelávacích systémov bol podiel študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania, ktorí sa učia minimálne dva cudzie jazyky, vyšší ako 90 % aspoň v jednom referenčnom roku (Estónsko, Grécko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Fínsko, Island, Lichtenštajnsko a Severné Macedónsko). V 14 ďalších vzdelávacích systémoch menej ako 90 % študentov študovalo dva jazyky v oboch referenčných rokoch (Bulharsko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Španielsko, Chorvátsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Holandsko, Rakúsko, Švédsko a Nórsko).

Rozdiel medzi rokmi 2013 a 2020 v percentách študentov, ktorí sa učia dva jazyky, je výraznejší v šiestich vzdelávacích systémoch. V troch z nich sa podiel študentov s nižším stredoškolským vzdelaním, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, zvýšil aspoň o 15 percentuálnych bodov. Zvýšenie bolo tesne nad 15 percentuálnych bodov vo Flámskom spoločenstve Belgicka, zatiaľ čo v Česku a Francúzsku mierne prekročilo 20 percentuálnych bodov. V ostatných troch vzdelávacích systémoch s výrazným rozdielom medzi rokmi 2013 a 2020 (Poľsko, Slovinsko a Slovensko) sa podiel študentov stredných škôl, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, znížil o viac ako 25 percentuálnych bodov. Možno identifikovať rôzne dôvody týchto zmien. Napríklad na Slovensku môže pokles súvisieť s odstránením požiadavky, aby sa každý študent učil dva cudzie jazyky počas nižšieho stredoškolského vzdelávania (pozri obrázok B3). V Poľsku je tento pokles spôsobený reorganizáciou školských tried naprieč úrovňami vzdelávania, avšak počiatkový stupeň a počet rokov povinného druhého štúdia cudzích jazykov zostávajú nezmenené ⁽⁵⁰⁾.

Obrázok 22 Obrázok C4: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov v nižších stredných školách (ISCED 2), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Percento študentov, ktorí sa učia dva (alebo viac) cudzích jazykov, sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch ISCED 2. Konkrétnejšie, počet študentov, ktorí sa učia dva (alebo viac) cudzích jazykov, sa vydá súčtom študentov, ktorí sa učia 0, 1 a 2 (alebo viac) cudzích jazykov vo všetkých rokoch ISCED 2.

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Metodickú poznámku týkajúcu sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr) a Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

50 Od roku 2016 boli triedy 5 a 6, kde učenie sa druhého cudzieho jazyka nie je povinné, presunuté zo základného vzdelávania do nižšieho sekundárneho vzdelávania. Medzitým povinnosť učiť sa druhý cudzí jazyk stále začína v triede 7 a trvá rovnaký počet rokov. Viac informácií o zmenách v štruktúre poľského vzdelávacieho systému nájdete v dokumente Európska komisia/EACEA/Eurydice (2017).

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Türikiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02].

Nemecko: zdrojové údaje za rok 2013 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

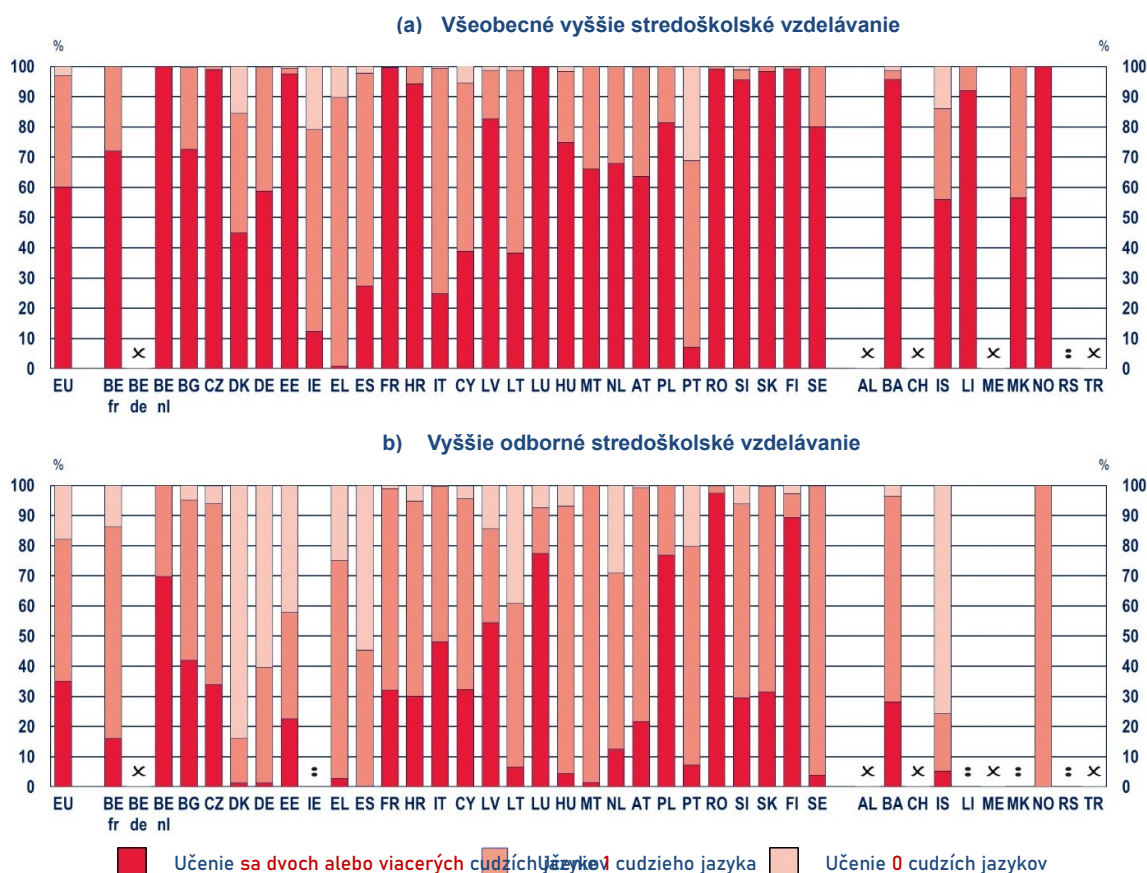
Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

U ŠTUDENTOV VŠEOBECNÉHO VYŠŠIEHO SEKUNDÁRNEHO VZDELÁVANIA JE VÄČŠIA PRAVDEPODOBNOŠŤ, ŽE SA UČIA JAZYKY AKO ŠTUDENTI NA ODBORNÝCH DRÁHACH.

V prípade vyššieho sekundárneho vzdelávania môžu študenti študovať buď vo všeobecnom vzdelávaní, ktoré zvyčajne vedie k vysokoškolskému vzdelávaniu, alebo v odbornom vzdelávaní, čo vedie k štúdiu viac orientovanému na prácu alebo priamo na trh práce. Vzdelávacie programy spojené s týmito cestami sa preto často dosť líšia na vyššej sekundárnej úrovni. Preto sú situácie vo všeobecnom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní uvedené samostatne pre tento a ďalší ukazovateľ. Na úrovni EÚ takmer polovica všetkých študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania (48,7 %) je na programoch odborného vzdelávania⁽⁵¹⁾. Najvyšší podiel študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania zapísaných do odborného programu (65 % alebo viac) je v Česku, Chorvátsku, Holandsku, Rakúsku, Slovinsku, na Slovensku, vo Fínsku, Lichtenštajnsku, Čiernej Hore a Srbsku. Naopak, menej ako tretina študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania je zapísaných do odborného programu v Írsku, Grécku, na Cypre, v Litve, na Malte a na Islande.

51 https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_ENRS05/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.educ_uae_enr.educ_uae_enrs (údaje zo 14. septembra 2022). Údaje sú za rok 2020.

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Obrázok 23 Obrázok C5: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), podľa počtu jazykov, 2020

Vysvetlivky

Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia 0, 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch všeobecného ISCED 3 (obrázok C5a) alebo odborného ISCED 3 (obrázok C5b), a to aj vtedy, keď jazykové vzdelávanie pokračuje až do konca úrovne (pozri obrázky B2, B3, B5 a B6). Konkrétnejšie, počet študentov, ktorí sa učia 0, 1 alebo 2 (alebo viac) cudzích jazykov, sa vydělí súčtom študentov, ktorí sa učia 0, 1 a 2 (alebo viac) cudzích jazykov vo všetkých rokoch všeobecného ISCED 3 (obrázok C5a) alebo odborného ISCED 3 (obrázok C5b).

Agregát EÚ pre odborné vzdelávanie ISCED 3 je označený ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa agregovaných údajov EÚ a údajov o jednotlivých krajinách sú uvedené na stránke https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02].

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Maďarsko: zdrojové údaje pre všeobecnú a odbornú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Luxembursko: zdrojové údaje pre 0 jazykov a 1 jazyk boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Island: referenčným rokom pre všeobecné a odborné údaje ISCED 3 je rok 2019 (údaje za rok 2020 neboli k dátumu extrakcie údajov k dispozícii).

Lichtenštajnsko: zdrojové údaje pre odbornú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3. Údaje ISCED 3, ktoré sú podkladom pre toto číslo, zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

Obrázky C5a a C5b ukazujú, že šanca študentov naučiť sa cudzie jazyky závisí v mnohých vzdelávacích systémoch od cesty, ktorú nasledujú. To odráža rozdiely v požiadavkách, pokiaľ ide o povinné učenie sa cudzích jazykov medzi študentmi všeobecného vzdelávania a študentmi odborného vzdelávania; požiadavky sú často nižšie pre študentov OVP (pozri obrázky B5 a B6). Najmä vo väčšine vzdelávacích systémov je počet rokov strávených štúdiom dvoch cudzích jazykov nižší v prípade študentov OVP ako ich rovesníkov vo všeobecnom vzdelávaní.

Na úrovni EÚ je percentuálny podiel študentov, ktorí sa neučia cudzie jazyky, šesťkrát vyšší v odbornom vzdelávaní ako vo všeobecnom vzdelávaní (18,0 %, resp. 2,9 %). Ako už bolo uvedené, percento študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania, ktoré sa neučia cudzí jazyk, sa vypočíta na základe celkovej populácie študentov na tejto úrovni. Vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní má len Portugalsko viac ako 30 % študentov, ktorí sa v referenčnom roku neučia cudzí jazyk. Naproti tomu v oblasti vyššieho odborného stredoškolského vzdelávania sa približne 30 % alebo viac študentov neučí cudzí jazyk v siedmich krajinách (Dánsko, Nemecko, Estónsko, Španielsko, Litva, Holandsko a Island). Z nich je percentuálny podiel najvyšší v Dánsku (84,0 %) a na Islande (75,8 %). Skutočnosť, že v Dánsku, Nemecku, Estónsku a Španielsku študenti odborného vzdelávania, ktoré umožňujú prístup k terciárnemu vzdelávaniu, nie sú všetci povinní učiť sa aspoň jeden cudzí jazyk, môže čiastočne vysvetliť tieto miery (pozri obrázok B5).

Pri skúmaní údajov o učení sa dvoch alebo viacerých cudzích jazykov existujú aj značné rozdiely medzi všeobecným vzdelávaním a odborným vzdelávaním na vyššej stredoškolskej úrovni. Na úrovni EÚ sa 60,0 % študentov učí aspoň dva cudzie jazyky vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní oproti 35,1 % v odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. V 13 vzdelávacích systémoch sa najmenej 90 % študentov učí dva alebo viac cudzích jazykov vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Len Rumunsko má také vysoké percento študentov, ktorí sa učia dva jazyky v odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Naopak dva vzdelávacie systémy všeobecného vzdelávania (Grécko a Portugalsko) v porovnaní s 11 systémami odborného vzdelávania majú menej ako 10 % študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov na vyššej stredoškolskej úrovni.

V ROKOCH 2013 AŽ 2020 SA PERCENTUÁLNY PODIEL ŠTUDENTOV VYŠŠIEHO SEKUNDÁRNEHO VZDELÁVANIA, KTORÍ SA UČIA DVA ALEBO VIAC JAZYKOV, ZVÝŠIL VO VEĽMI MALOM POČTE KRAJÍN.

Obrázky C6a a C6b ukazujú zmeny, ku ktorým došlo v rokoch 2013 až 2020 v percentách študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov vo všeobecnosti a vyššieho odborného stredoškolského vzdelávania.

Vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní sa v roku 2020 na úrovni EÚ 60,0 % študentov učilo dva alebo viac cudzích jazykov, čo je veľmi podobné percentuálnemu podielu v roku 2013 (58,4 %). Ako už bolo spomenuté, percento študentov podľa počtu vyučovaných jazykov sa vypočíta na základe všetkých študentov vo všetkých stupňoch tejto úrovne vzdelania.

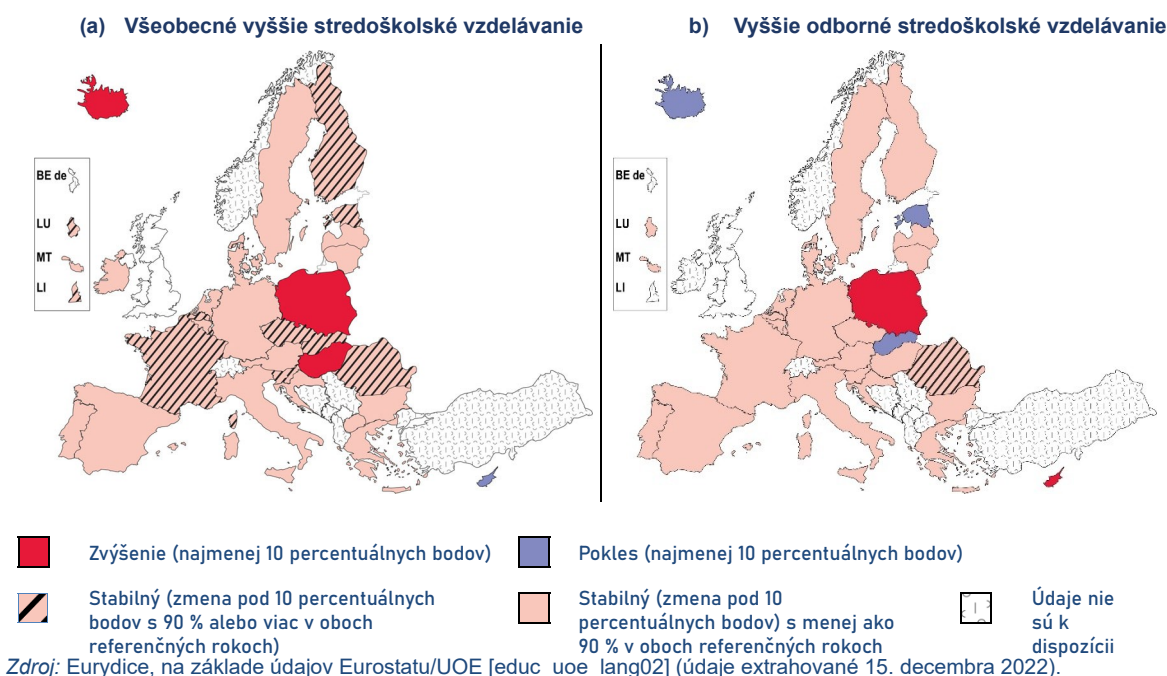
Takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch, kde sú k dispozícii údaje (27 z 31 vzdelávacích systémov), podiel študentov všeobecného vzdelávania, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky, zostal v rokoch 2013 až 2020 stabilný (t. j. rozdiel menší ako 10 percentuálnych bodov). V 10 z týchto vzdelávacích systémov je podiel študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, vyšší ako 90 % v oboch referenčných rokoch. V 17 ďalších vzdelávacích systémoch je podiel študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, nižší ako 90 % v oboch referenčných rokoch.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Na rozdiel od prevládajúceho obrazu stability tri krajiny zaznamenali v rokoch 2013 až 2020 rozdiel najmenej 10 percentuálnych bodov v pomere študentov, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Tento podiel sa znížil na Cypre (o 45 percentuálnych bodov), zatiaľ čo v Poľsku (o 12,2 percentuálneho bodu) a na Islande (o 37,6 percentuálneho bodu) sa zvýšil. Zmenu miery účasti na Cypre možno vysvetliť reformou, ktorá znížila vek, v ktorom už učenie sa druhého cudzieho jazyka nie je povinné (pozri obrázok B3).

V odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní sa v rokoch 2013 a 2020 viac ako tretina študentov učila dva alebo viac cudzích jazykov (34,1 % v roku 2013 v porovnaní s 35,1 % v roku 2020). Tak ako vo všeobecnom vzdelávaní, v prevažnej väčšine vzdelávacích systémov, v ktorých sú k dispozícii údaje (23 z 28), došlo k menšiemu rozdielu v podiele študentov, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky v odbornom vzdelávaní zaznamenaných v rokoch 2013 a 2020 (t. j. menej ako 10 percentuálnych bodov). S výnimkou Rumunska boli tieto podiely v oboch referenčných rokoch nižšie ako 90 %.

V rokoch 2013 až 2020 však v piatich krajinách existoval značný rozdiel (najmenej 10 percentuálnych bodov) v podiele študentov odborného vzdelávania, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky. Na Cypre a v Poľsku sa tento podiel zvýšil; v Estónsku, na Slovensku a na Islande sa znížila (o 39,7, 35,0 a 10,6 percentuálneho bodu).

Obrázok 24 Obrázok C6: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov v rámci vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 3), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Percento študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch všeobecného ISCED 3 (obrázok C6a) alebo odborného ISCED 3 (obrázok C6b), aj keď vzdelávanie pokračuje až do konca tejto úrovne. Konkrétnejšie, počet študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, sa vydělí súčtom študentov, ktorí sa učia 0, 1 a 2 (alebo viac) cudzích jazykov vo všetkých rokoch všeobecného ISCED 3 (obrázok C6a) alebo odborného ISCED 3 (obrázok C6b).

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) a https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educuae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Túrkiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02].

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Írsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre odbornú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Maďarsko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú a odbornú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

Island: referenčným rokom pre všeobecné údaje ISCED 3 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 nie sú k dispozícii).

Lichtenštajnsko: zdrojové údaje za roky 2013 a 2020 týkajúce sa odbornej prípravy ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie pre všeobecnú a odbornú ISCED 3. Údaje ISCED 3, ktoré sú podkladom pre toto číslo, zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Nórsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre všeobecnú a odbornú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „údaje o chýbajúcich hodnotách nemôžu existovať“).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov UOE [educ_uae_lang02], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

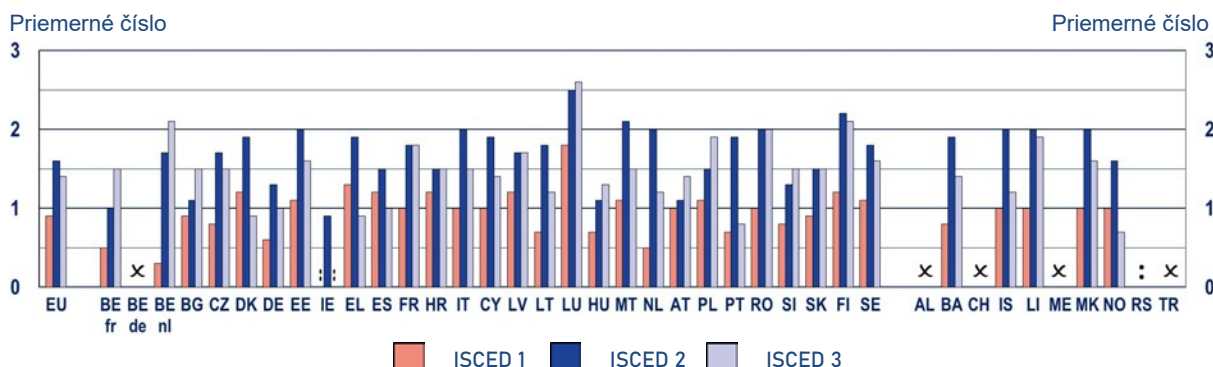
Vo väčšine vzdelávacích systémov je trend rovnaký vo všeobecnom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Podiel študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, zostal stabilný (t. j. rozdiel menší ako 10 percentuálnych bodov) medzi rokmi 2013 a 2020 v 21 vzdelávacích systémoch⁽⁵²⁾. Zvýšila sa najmenej o 10 percentuálnych bodov v oboch typoch vzdelávacích programov v Poľsku.

V niekoľkých prípadoch sa rozdiely v miere účasti študentov, ktorí sa učia aspoň dva cudzie jazyky, medzi jednotlivými obdobiami líšia v závislosti od ich vzdelávacieho programu (t. j. všeobecného alebo odborného vyššieho stredoškolského vzdelávania). V dvoch krajinách (Estónsko a Slovensko) sa podiel študentov odborného vzdelávania, ktoré sa učia dva alebo viac cudzích jazykov, znížil o viac ako 10 percentuálnych bodov, zatiaľ čo situácia vo všeobecnom vzdelávaní zostala stabilná. Na Islande sa tento podiel zvýšil vo všeobecnom vzdelávaní, ale znížil sa v programoch odborného vzdelávania; opak platí na Cypre, kde sa znížilo všeobecné vzdelávanie a zvýšilo sa v programoch odborného vzdelávania.

PRIEMERNÝ POČET CUDZÍCH JAZYKOV, KTORÉ SA ŠTUDENTI UČIA, DOSAHUJE O DVA ČASTEJŠIE NIŽŠIE STREDOŠKOLSKÉ VZDELANIE AKO V PRÍPADE VYŠŠIEHO SEKUNDÁRNEHO VZDELÁVANIA.

Výpočet priemerného počtu cudzích jazykov, ktoré sa učia celé školské obyvateľstvo na danej úrovni vzdelávania, umožňuje jasné porovnanie medzi krajinami. Tieto informácie sú prezentované podľa úrovne vzdelania na obrázku C7 s vyšším stredoškolským vzdelaním vrátane študentov vo všeobecnom aj odbornom vzdelávaní.

52 BE nl, BG, CZ, DK, DE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SI, FI a SE.

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang03] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Obrázok 25 Obrázok C7: Priemerný počet naučených cudzích jazykov na študenta v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020

Vysvetlivky

Priemerný počet naučených cudzích jazykov sa vypočíta so zreteľom na všetkých študentov vo všetkých rokoch príslušného stupňa vzdelávania bez ohľadu na to, či sa učia jeden alebo viac cudzích jazykov vo všetkých stupňoch.

Súhrn EÚ za rok 2020 pre ISCED 3 je označený ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“.

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov sú uvedené na stránke https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx.

Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode k tejto kapitole.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang03].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre ISCED 1 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii).

Nemecko: zdrojové údaje pre ISCED 2 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Grécko: zdrojové údaje pre ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Írsko: zdrojové údaje pre ISCED 1 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Maďarsko: zdrojové údaje pre ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Island: referenčným rokom pre ISCED 3 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang03], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

Vyučovanie druhého jazyka sa často začína na konci základného vzdelávania alebo na začiatku nižšieho sekundárneho vzdelávania (pozri obrázok B1). To vysvetľuje, prečo je priemerný počet cudzích jazykov, ktoré sa učia v európskych vzdelávacích systémoch, systematicky nižší ako 2,0 v základnom vzdelávaní, hoci sa zvyčajne pohybuje od 0,5 do 1,2. Priemer je najvyšší v Luxembursku (1,8), kde je vek, v ktorom sa deti začínajú učiť svoj druhý cudzí jazyk, najmladší (vo veku 6 rokov). Naopak, najnižší počet cudzích jazykov, ktoré sa naučia v základnom vzdelávaní, je vo Flámskom spoločenstve Belgicka (0,3), kde sa učenie prvého cudzieho jazyka stáva povinným vo veku 10 rokov.

V prípade nižšieho sekundárneho aj vyššieho sekundárneho vzdelávania je priemerný počet cudzích jazykov, ktoré sa učili, od 1,0 do 1,9 vo väčšine vzdelávacích systémov. Okrem toho je tento počet aspoň 2,0 v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania a vyššieho sekundárneho vzdelávania len v troch vzdelávacích systémoch (Luxembursko, Rumunsko a Fínsko). V ôsmich ďalších vzdelávacích systémoch dosahuje 2,0 alebo viac pre jednu z dvoch úrovní vzdelávania. V siedmich z týchto vzdelávacích systémov dosahuje tento počet v priemere 2,0 len v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania (Estónsko, Taliansko, Malta, Holandsko, Island, Lichtenštajnsko a Severné Macedónsko). Naopak, vo Flámskom spoločenstve Belgicka dosahuje priemer 2,0 len v prípade vyššieho sekundárneho vzdelávania. Najnižšie priemery pod 1,0 sú zaznamenané v prípade vyššieho sekundárneho vzdelávania v Dánsku, Grécku, Portugalsku a Nórsku a v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania v Írsku.

ODDIEL II – CUDZIE JAZYKY, KTORÉ SA ŠTUDENTI UČIA

Oceňovanie jazykovej rozmanitosti je jednou z hlavných zásad EÚ. V skutočnosti má EÚ so svojimi 27 členskými štátmi 24 úradných jazykov. Pri zvažovaní všetkých krajín, na ktoré sa vzťahuje táto správa, t. j. 37 európskych krajín, sa vstupujú do hry ďalšie⁵³ jazyky. Okrem toho väčšina európskych krajín oficiálne uznáva regionálne alebo menšinové jazyky v rámci svojich hraníc na právne alebo administratívne účely (pozri obrázok A1).

Vzhľadom na jazykovú rozmanitosť v Európe sa v tejto časti skúma, ktoré cudzie jazyky sa študenti základného a (nižšieho a vyššieho) stredoškolského vzdelávania učia (pozri obrázky C8 – C11). V oddiele sa okrem toho rozoberajú zmeny percentuálneho podielu študentov, ktorí sa učia angličtinu, francúzštinu, nemčinu a španielčinu v rokoch 2013 až 2020 (pozri obrázky C12 – C15), a rozdiely vo výučbe cudzích jazykov medzi študentmi všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania a študentmi vyššieho odborného stredoškolského vzdelávania (pozri obrázok C16).

Zdrojom údajov je zber údajov Eurostat/UOE, čo znamená, že úvod do tohto zberu údajov uvedený v prvej časti tejto kapitoly sa vzťahuje aj na tento oddiel.

ANGLIČTINA JE NAJVIAC NAUČENÝ CUDZÍ JAZYK V CELEJ EURÓPE

Obrázok C8 ukazuje, že angličtina je nepochybne najviac naučeným cudzím jazykom v Európe. Takmer vo všetkých európskych krajinách je angličtina jazykom, ktorý sa učí väčšina študentov počas základného a (nižšieho a vyššieho) stredoškolského vzdelávania. To odráža regulačné rámce analyzované v kapitole B, v ktorej sa v mnohých krajinách uvádza angličtina ako povinný predmet (pozri obrázok B7) a/alebo predmet, ktorý musia všetky školy zahrnúť do poskytovania vzdelávania (pozri obrázok B8a).

Existuje len veľmi málo krajín, v ktorých sa väčšina študentov učí cudzí jazyk iný ako angličtina. Írsko, ako anglicky hovoriaca krajina, je jedným z nich, pričom francúzština je najviac naučený cudzí jazyk. V Luxembursku je nemčina najviac naučená cudzí jazyk v základnom a vyššom stredoškolskom vzdelávaní (úzko za ňou nasleduje francúzština), zatiaľ čo v nižšom stredoškolskom vzdelávaní sa všetci študenti učia nemčinu aj francúzštinu. V Lichtenštajnsku sa všetci študenti nižšieho sekundárneho vzdelávania učia francúzštinu a angličtinu (v základnom a vyššom stredoškolskom vzdelávaní je prevládajúcim jazykom angličtina). V Belgicku sa študenti bežne učia jazyky iných spoločenstiev. Konkrétnejšie, vo flámskom spoločenstve Belgicka je francúzština najviac naučeným jazykom na všetkých úrovniach vzdelávania. Vo francúzskom spoločenstve Belgicka prevláda holandčina v základnom vzdelávaní (v stredoškolskom vzdelávaní prevláda angličtina)⁽⁵⁴⁾.

Podiel študentov, ktorí sa učia najbežnejší cudzí jazyk, sa v jednotlivých krajinách a úrovniach vzdelávania líši (pozri údaje v prílohe 1). Tieto rozdiely možno čiastočne vysvetliť rozdielmi v trvaní povinného štúdia cudzích jazykov (pozri kapitolu B oddiel I).

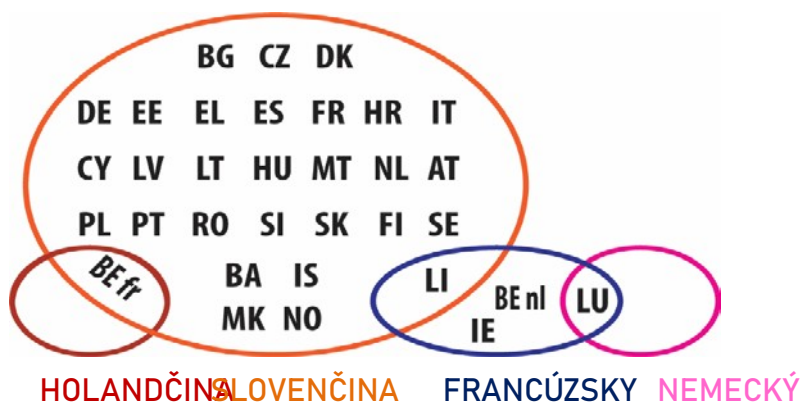
V základnom vzdelávaní v Španielsku, na Cypre, v Luxembursku, na Malte, v Rakúsku, Lichtenštajnsku, Severnom Macedónsku a Nórsku sa všetci alebo takmer všetci študenti (99 – 100 %) učia prevládajúcim cudzím jazykom. Naopak, vo Flámskom spoločenstve Belgicka, kde je najviac naučeným jazykom francúzština, ho len 26,1 % študentov primárneho vzdelávania považuje za predmet. Toto percento je podobné vo francúzskom spoločenstve Belgicka, kde sa 33,1 % študentov primárneho vzdelávania učí najbežnejší jazyk, t. j. holandčina. Percentuálne podiely sú tiež relatívne nízke v Holandsku a Maďarsku, kde sa menej ako polovica všetkých študentov základného vzdelávania (44,6 % a 45,9 %) učí najbežnejší cudzí jazyk (angličtina). Vo všetkých vzdelávacích systémoch s nižším podielom študentov primárneho vzdelávania, ktorí sa učia prevládajúcim cudzím jazykom, sa učenie cudzích jazykov stáva povinným pomerne neskoro (podrobnosti o začiatčom veku sú uvedené v obrázkoch B1 a B2).

53 Podrobnosti o pokrytí tejto správy pre jednotlivé krajiny nájdete v úvode správy.

54 Databáza Eurostatu/UOE neposkytuje údaje za nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka. Podrobnosti o nariadeniach sú uvedené v kapitole B, obrázku B7 a súvisiacich poznámkach pre jednotlivé krajiny.

V oblasti nižšieho sekundárneho vzdelávania sa prevažná väčšina študentov – viac ako 90 % – v takmer všetkých európskych vzdelávacích systémoch učí prevládajúcim cudzím jazykom. Existuje len niekoľko vzdelávacích systémov s nižším percentom študentov, ktorí sa učia prevládajúci jazyk. Jedným z nich je Írsko, krajina bez povinného štúdia cudzích jazykov (pozri obrázky B1 a B2), kde sa 49,2 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním učí po francúzsky. Vo francúzskom spoločenstve Belgicka sa 49,7 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním učí angličtinu, čo v tomto stupni vzdelávania prevláda (angličtina úzko nasleduje holandčina, ktorá sa učí 47,3 % študentov). Podiel študentov s nižším stredoškolským vzdelaním, ktorí sa učia najbežnejší cudzí jazyk, je tiež nižší (menej ako 90 %) v Maďarsku, kde sa 74,6 % študentov učí angličtinu.

Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia prevládajúci jazyk, je nižší v prípade vyššieho sekundárneho vzdelávania ako v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania (pozri priemer EÚ v prílohe 1). Je to čiastočne preto, že niektorí študenti, najmä študenti na odborných dráhach, sa neučia žiadne cudzie jazyky (pozri obrázok C5) a čiastočne preto, že na štúdium je k dispozícii väčšia škála cudzích jazykov (pozri obrázok B8). V približne polovici všetkých európskych krajín sa však viac ako 90 % študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania učí prevládajúcim cudzím jazykom. Najnižšie podiely sú v troch severných krajinách, konkrétne v Dánsku, na Islande a v Nórsku, kde sa len 40 % až 60 % študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania učí prevládajúci cudzí jazyk (angličtina); a v Írsku, kde sa 50,8 % študentov všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania učí prevládajúcim cudzím jazykom (francúzsky).

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Obrázok 26 Obrázok C8: Najviac naučený cudzí jazyk v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020

Vysvetlivky

Krajiny, v ktorých sa väčšina študentov učí ten istý jazyk na všetkých úrovniach vzdelávania, sú uvedené v hlavnej oblasti príslušného jazykového oválneho jazyka. Krajiny, v ktorých sa cudzí jazyk, ktorý sa učí väčšina študentov, líšia v závislosti od úrovne vzdelania, sú uvedené v priesečníku príslušných jazykových oválov. Tento prístup sa používa aj vtedy, keď sa rovnaké percento študentov na rovnakej úrovni vzdelávania učí dva rôzne jazyky.

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohe 1. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko: úradnými štátnymi jazykmi sú holandčina, francúzština a nemčina (pozri obrázok A1). Tieto jazyky sa však používajú vo vymedzených jazykových oblastiach a nie sú uznané ako administratívne jazyky na celom území krajiny. Najmä francúzština sa považuje za cudzí jazyk vo Flámskom spoločenstve Belgicka a flámčina (holandčina) sa vo francúzskom spoločenstve Belgicka považuje za cudzí jazyk.

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Túrkiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (a preto sa na obrázku nezobrazujú).

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre údaje ISCED 1 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii).

Írsko: zdrojové údaje pre ISCED 1 (všetky skúmané jazyky) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1. Okrem toho v prípade ISCED 3 sa tento údaj týka len všeobecného vzdelávania. Dôvodom je, že nie sú k dispozícii žiadne súhrnné údaje o (všeobecnom a odbornom) ISCED 3.

Luxembursko: hoci úradnými štátnymi jazykmi sú francúzština, nemčina a luxemburčina (pozri obrázok A1), na účely štatistiky vzdelávania sa francúzština a nemčina počítajú ako cudzie jazyky.

Malta: Angličtina je úradným jazykom popri maltčine (pozri obrázok A1), ale na účely štatistiky vzdelávania sa počíta ako cudzí jazyk.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje (a preto sa na obrázku nezobrazujú).

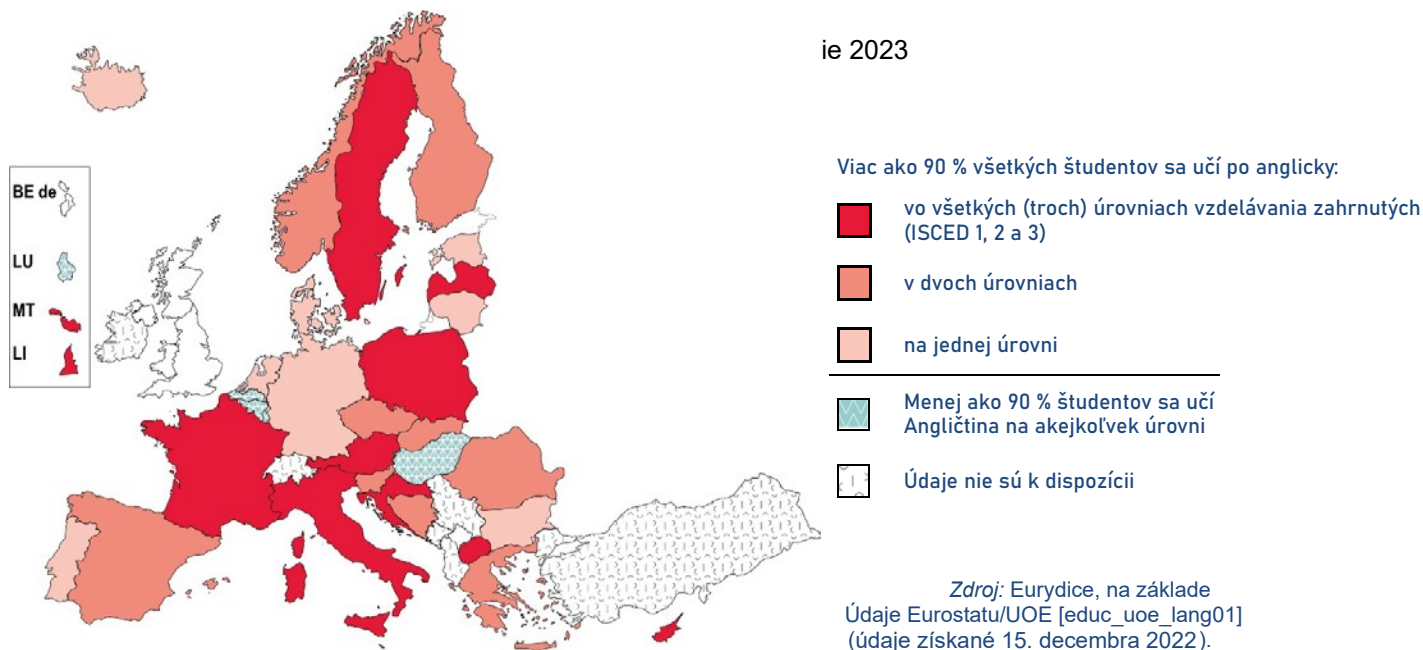
VIAC AKO 90 % ŠTUDENTOV SA UČÍ ANGLIČTINU ASPOŇ NA JEDNEJ ÚROVNI VZDELÁVANIA V TAKMER VŠETKÝCH EURÓPSKYCH KRAJINÁCH.

Ako je znázornené na predchádzajúcom obrázku, angličtina sa v Európe široko učí. Na úrovni EÚ sa 84,1 % študentov primárneho vzdelávania učí angličtinu. Percento je ešte vyššie v nižších stredných školách, kde sa prakticky všetci študenti (98,3 %) učia angličtinu. V prípade vyššieho sekundárneho vzdelávania sa číslo na úrovni EÚ znižuje približne o 10 percentuálnych bodov na 88,1 %. Dá sa to vysvetliť nižším podielom študentov odborného vzdelávania, ktorí sa učia cudzie jazyky (pozri obrázok C5) a väčšou škálou cudzích jazykov, ktoré poskytujú vyššie stredné školy (pozri obrázok B8).

Na obrázku C9 sú znázornené krajiny, v ktorých sa vysoký podiel študentov (viac ako 90 %) učí po anglicky a uvádza počet úrovní vzdelávania s tak vysokým podielom. Na obrázku sú tiež znázornené krajiny, v ktorých podiel študentov, ktorí sa učia angličtinu, nedosahuje 90 % na žiadnej zvažovanej úrovni vzdelania.

V 11 krajinách (Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Malta, Rakúsko, Poľsko, Švédsko, Lichtenštajnsko a Severné Macedónsko) sa viac ako 90 % študentov učí angličtinu na všetkých úrovniach vzdelávania, t. j. od začiatku školskej dochádzky až po stredoškolské štúdium. V dvoch z týchto krajín (Malta a Lichtenštajnsko) sa všetci študenti (100 %) učia angličtinu počas celého obdobia školskej dochádzky. V ďalších deviatich krajinách (Česko, Grécko, Španielsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Bosna a Hercegovina a Nórsko) sa viac ako 90 % študentov učí angličtinu na dvoch úrovniach vzdelávania a v ôsmich krajinách (Bulharsko, Dánsko, Nemecko, Estónsko, Litva, Holandsko, Portugalsko a Island) na jednej úrovni. Ak sa viac ako 90 % študentov učí angličtinu len na jednom stupni vzdelávania, je vždy na nižšom stredoškolskom vzdelávaní (podrobnosti sú uvedené v prílohe 1).

Naproti tomu v troch európskych krajinách, konkrétne v Belgicku, Luxembursku a Maďarsku, podiel študentov, ktorí sa učia angličtinu, nedosahuje 90 % na žiadnej zvažovanej úrovni vzdelania. Ako už bolo uvedené, v Belgicku a Luxembursku sa študenti bežne učia rôzne štátne jazyky (pozri obrázky A1 a C8), v ktorých sa vysvetľuje nižšie percento študentov, ktorí sa učia angličtinu. Napriek tomu sa angličtina aj v uvedených troch krajinách učí viac ako 70 % študentov aspoň na jednom stupni vzdelávania (konkrétne vyššie stredoškolské vzdelanie v Belgicku a Luxembursku a nižšie a vyššie stredoškolské vzdelanie v Maďarsku).

Obrázok 27 Obrázok C9: Krajiny s vysokým podielom študentov (viac ako 90 %), ktorí sa učia angličtinu v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020

Vysvetlivky

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov sú uvedené na stránke https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre údaje ISCED 1 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii). Okrem toho boli zdrojové údaje pre ISCED 2 označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Nemecko: zdrojové údaje pre ISCED 2 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Írsko: zdrojové údaje boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Grécko: zdrojové údaje pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Maďarsko: zdrojové údaje pre ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Malta: Angličtina je úradným jazykom popri maltčine (pozri obrázok A1), ale na účely štatistiky vzdelávania sa počíta ako cudzí jazyk.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

NA ÚROVNI EÚ SÚ NAJPOPULÁRNEJŠÍMI CUDZÍMI JAZYKMI PO ANGLIČTINE FRANCÚZŠTINA A NEMČINA.

Na obrázku C8 sa ukázalo, že takmer vo všetkých európskych krajinách je angličtina najviac naučený cudzí jazyk v základnom a stredoškolskom vzdelávaní. Na obrázku C9 sa preukázalo, že takmer v každej krajine, na ktorú sa vzťahuje táto správa, sa aspoň na jednej úrovni vzdelávania učí angličtina viac ako 90 %

študentov. Na základe dvoch predchádzajúcich čísel je na obrázku C10 znázornený, ktorý jazyk je druhým najviac naučeným cudzím jazykom v európskych krajinách.

Na úrovni EÚ je francúzština druhým najviac naučeným cudzím jazykom v oblasti základného vzdelávania a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Na týchto dvoch úrovniach sa učí 5,5 % a 30,6 % študentov. Je tiež populárnym predmetom vyššieho sekundárneho vzdelávania (18,9 % študentov sa ho učí na úrovni EÚ), hneď po nemčine. Francúzsko je obzvlášť populárne v mnohých krajinách strednej a južnej Európy. Ide o druhý najviac naučený cudzí jazyk na aspoň jednej úrovni vzdelávania (s najmenej 10 % študentov, ktorí sa ho učia) v Nemecku, Grécku, Španielsku, Taliansku, na Cypre, v Luxembursku, Holandsku, Rakúsku, Portugalsku, Rumunsku a Lichtenštajnsku. Učenie sa francúzštiny je menej bežné vo východoeurópskych krajinách (okrem Rumunska) a v severských krajinách (pozri prílohu 1).

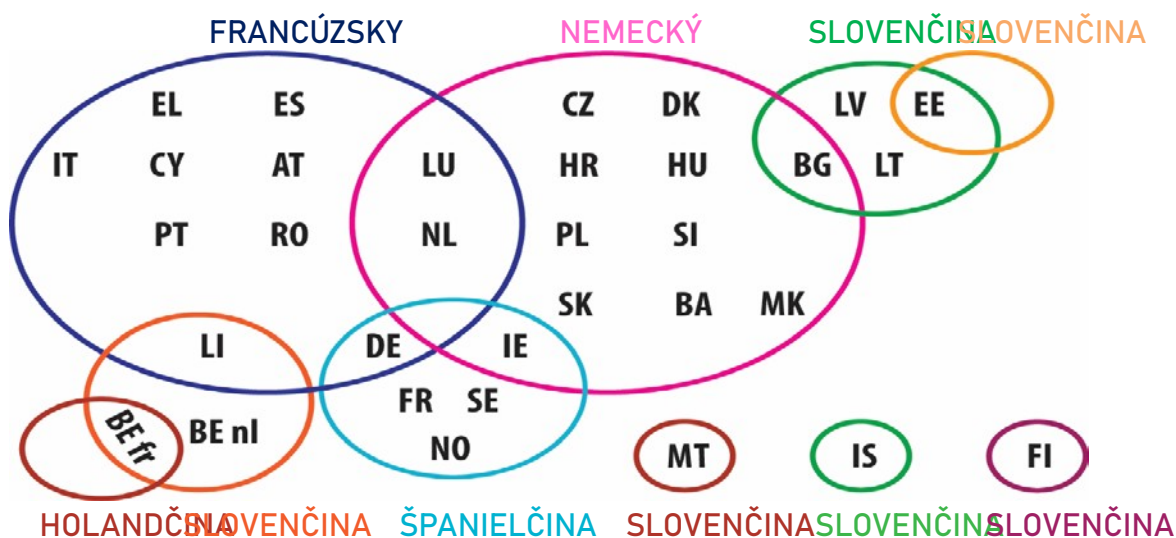
Nemčina je druhým najviac naučeným cudzím jazykom v EÚ vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní, pričom 20,0 % študentov ho berie ako predmet. Tento jazyk sa široko učí v krajinách strednej a juhovýchodnej Európy (Bulharsko, Česko, Chorvátsko, Maďarsko, Poľsko, Slovinsko, Slovensko, Bosna a Hercegovina a Severné Macedónsko) a v Dánsku, Írsku, Luxembursku a Holandsku. Nemčina je menej populárna v krajinách južnej Európy (Španielsko, Taliansko, Cyprus a Portugalsko) a vo francúzskom spoločenstve Belgicka a Fínska, kde sa menej ako 10 % študentov učí na akejkoľvek vzdelávacej úrovni.

Na úrovni EÚ sa španielčina učí 17,7 % študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania a 18,0 % študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania. Je druhým najviac naučeným cudzím jazykom (s najmenej 10 % študentov, ktorí sa ho učia) na nižšom stredoškolskom vzdelávaní v Írsku, vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní v Nemecku a v nižších stredných školách, ako aj v stredoškolskom vzdelávaní vo Francúzsku, Švédsku a Nórsku.

V porovnaní s uvedenými jazykmi sa ruština menej bežne učí pri posudzovaní EÚ ako celku: iba 2,2 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním a 2,7 % študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania sa to učí. Ruština je však stále druhým najviac naučeným cudzím jazykom aspoň na jednom stupni vzdelávania v Bulharsku, Estónsku, Lotyšsku a Litve. Napríklad v Estónsku, Lotyšsku a Litve sa približne 60 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním učí rusky.

Vo všeobecnosti je angličtina druhým najviac naučeným jazykom vo vzdelávacích systémoch, kde nie je prvým cudzím jazykom (pozri obrázok C8), konkrétne vo francúzskom spoločenstve Belgicka (v základnom vzdelávaní) a vo Flámskom spoločenstve Belgicka (v stredoškolskom vzdelávaní). V Lichtenštajnsku sa všetci študenti nižšieho sekundárneho vzdelávania učia angličtinu aj francúzštinu (a preto sú tieto jazyky zobrazené na obrázku C8 aj na obrázku C10). V Luxembursku je angličtina tretím cudzím jazykom po nemčine a francúzštine (a preto nie je znázornená na obrázku C10).

Niekoľko menej rozšírených jazykov sa v niektorých krajinách učí buď z historických dôvodov alebo z dôvodu geografickej blízkosti. Napríklad vo Fínsku, kde je druhý štátny jazyk (švédsky alebo fínsky, v závislosti od hlavného jazyka školskej dochádzky) povinný (pozri obrázok B7), je švédsky jazyk druhým najviac naučeným cudzím jazykom na všetkých úrovniach vzdelávania. Na Islande je dánčina druhým najviac naučeným cudzím jazykom, čo možno vysvetliť tým, že popri angličtine je dánsky na Islande povinný (pozri obrázok B7). Vo francúzskom spoločenstve Belgicka je holandčina, ktorá je jedným z troch štátnych jazykov Belgicka, druhým najviac naučeným jazykom v stredoškolskom vzdelávaní. Na Malte, taliančina je populárny cudzí jazyk, prichádza po angličtine: 55,1 % študentov nižšieho sekundárneho vzdelávania a 25,4 % študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania sa to učí. V Estónsku sa vďaka veľkej rusky hovoriacej populácii 20,7 % študentov učí estónčinu ako cudzí jazyk v základnom vzdelávaní, čo z neho robí druhý najviac naučený cudzí jazyk na tejto úrovni vzdelávania.

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Obrázok 28 Obrázok C10: Druhý najviac naučený cudzí jazyk v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020

Vysvetlivky

Tento údaj zohľadňuje iba jazyky, ktoré sa naučilo viac ako 10 % študentov (a súvisiace úrovne vzdelania).

Krajiny, v ktorých je druhý najviac naučený cudzí jazyk (s viac ako 10 % študentov, ktorí sa ho učia), rovnaké na všetkých úrovniach vzdelávania, sú uvedené v hlavnej oblasti príslušného jazykového oválneho jazyka. Krajiny, v ktorých sa druhý najviac naučený cudzí jazyk líši v závislosti od úrovne vzdelania, sú uvedené v priesečníku príslušných jazykových oválov.

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohe 1. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko: úradnými štátnymi jazykmi sú holandčina, francúzština a nemčina (pozri obrázok A1). Tieto jazyky sa však používajú vo vymedzených jazykových oblastiach a nie sú uznané ako administratívne jazyky na celom území krajiny. Najmä francúzština sa považuje za cudzí jazyk vo Flámskom spoločenstve Belgicka a flámčina (holandčina) sa vo francúzskom spoločenstve Belgicka považuje za cudzí jazyk.

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Türkiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (na obrázku sa preto nezobrazujú).

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre údaje ISCED 1 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii).

Dánsko: zdrojové údaje pre ISCED 1 (všetky skúmané jazyky okrem angličtiny, ktorá je zobrazená na obrázku C8 a „neznáme“) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1.

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Írsko: zdrojové údaje pre ISCED 1 (všetky skúmané jazyky) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1. Okrem toho v prípade ISCED 3 sa tento údaj týka len všeobecného vzdelávania. Dôvodom je, že nie sú k dispozícii žiadne súhrnné údaje o (všeobecnom a odbornom) ISCED 3.

Luxembursko: hoci úradnými štátnymi jazykmi sú francúzština, nemčina a luxemburčina (pozri obrázok A1), na účely štatistiky vzdelávania sa francúzština a nemčina počítajú ako cudzie jazyky.

Fínsko: Švédčina je úradným jazykom popri fínčine (pozri obrázok A1), ale na účely štatistiky vzdelávania sa počíta ako cudzí jazyk.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje (a preto sa na obrázku nezobrazujú).

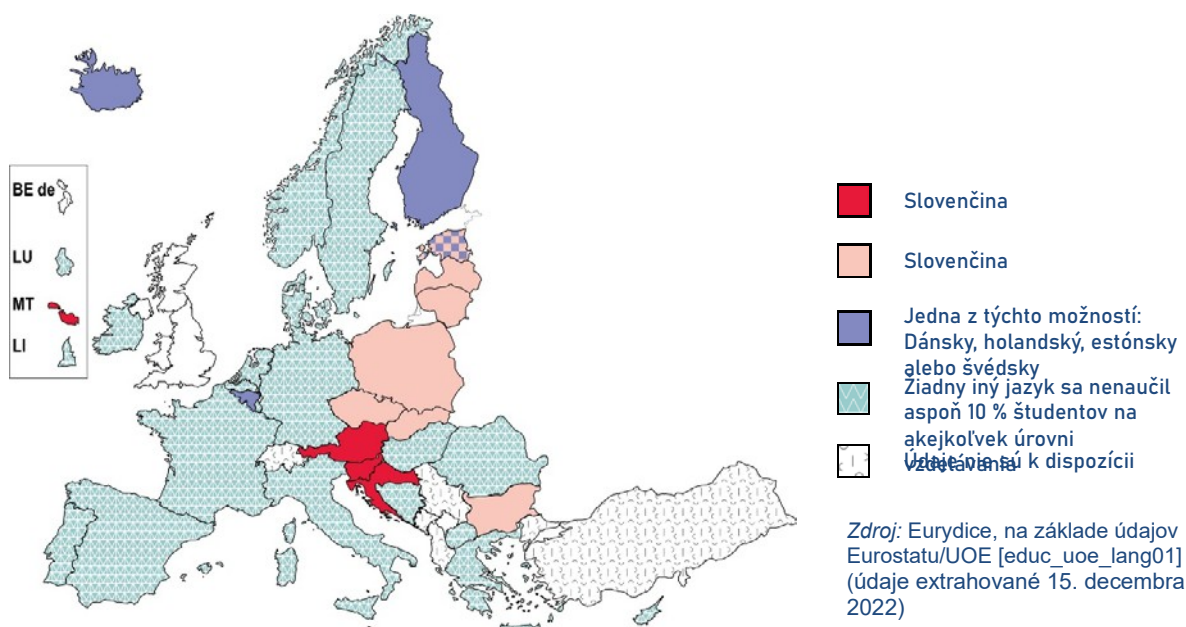
CUDZIE JAZYKY INÉ AKO ANGLIČTINA, FRANCÚZŠTINA, NEMČINA A ŠPANIELČINA SA ZRIEDKA UČIA

Na obrázku C11 sú zvýraznené krajiny, v ktorých sa cudzie jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina učia aspoň 10 % študentov základného alebo stredoškolského vzdelávania. V prípade vyššieho sekundárneho vzdelávania sa číslo zameriava na všeobecné vzdelávanie s cieľom prezentovať najväčšiu rozmanitosť. Dôvodom je skutočnosť, že študenti odborného vzdelávania majú tendenciu učiť sa menej cudzích jazykov (pozri obrázok C5).

Len šesť iných jazykov ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina sa učí ako cudzie jazyky 10 % alebo viac študentov aspoň v jednom vzdelávacom systéme a v jednom stupni vzdelávania. Sú to dánske, holandské, estónske, talianske, ruské a švédske.

Na úrovni EÚ sa 3,4 % študentov všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania učí po taliansky (percentuálne podiely sú nižšie v základnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní). Viac ako 10 % študentov sa učí taliančinu na nižšom sekundárnom a/alebo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní v Chorvátsku, na Malte, v Rakúsku a Slovinsku. Taliančina je obzvlášť populárna na Malte, kde sa to učí 55,1 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním a 34,6 % študentov vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní.

Ruština sa na úrovni EÚ učí 3,0 % študentov všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania (percentá sú nižšie v primárnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní). Tento jazyk sa učí viac ako 10 % študentov aspoň na jednom stupni vzdelávania v Bulharsku, Česku, Estónsku, Lotyšsku, Litve, Poľsku a na Slovensku. Ruština je pomerne bežnou voľbou v pobaltských krajinách, kde sa to učí približne 60 % študentov s nižším stredoškolským vzdelaním.

Obrázok 29 Obrázok C11: Cudzie jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina, ktoré sa naučia aspoň 10 % študentov základného a všeobecného sekundárneho vzdelávania (ISCED 1 – 3), 2020

Vysvetlivky

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Tento údaj zohľadňuje len iné jazyky ako angličtinu, francúzštinu, nemčinu a španielčinu, ktoré sa učia aspoň 10 % študentov.

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohe 1. Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko: úradnými štátnymi jazykmi sú holandčina, francúzština a nemčina (pozri obrázok A1). Tieto jazyky sa však používajú vo vymedzených jazykových oblastiach a nie sú uznané ako administratívne jazyky na celom území krajiny. Preto sa flámčina (holandčina) považuje za cudzí jazyk vo francúzskom spoločenstve Belgicka.

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Estónsko: v prípadoch, keď sa estónčina vyučuje ako druhý jazyk, sa estónčina na štatistické účely považuje za cudzí jazyk.

Fínsko: Švédčina je úradným jazykom popri fínčine (pozri obrázok A1), ale na účely štatistiky vzdelávania sa počíta ako cudzí jazyk.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3. Údaje ISCED 3, ktoré sú podkladom pre toto číslo, zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

Niektoré jazyky sa bežne učia len v jednom vzdelávacom systéme. Konkrétne sa vo francúzskom spoločenstve Belgicka široko učí holandčina, mnoho študentov sa učí švédsky jazyk vo Fínsku a dánčina sa vo veľkej miere učí na Islande (pozri aj obrázky C8 a C10). V Estónsku kvôli veľkej rusky hovoriacej populácii približne jedna pätina študentov v každom stupni vzdelávania študuje estónčinu ako cudzí jazyk.

ČORAZ VIAC ŠTUDENTOV SA UČÍ ANGLIČTINU, NAJMÄ V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ

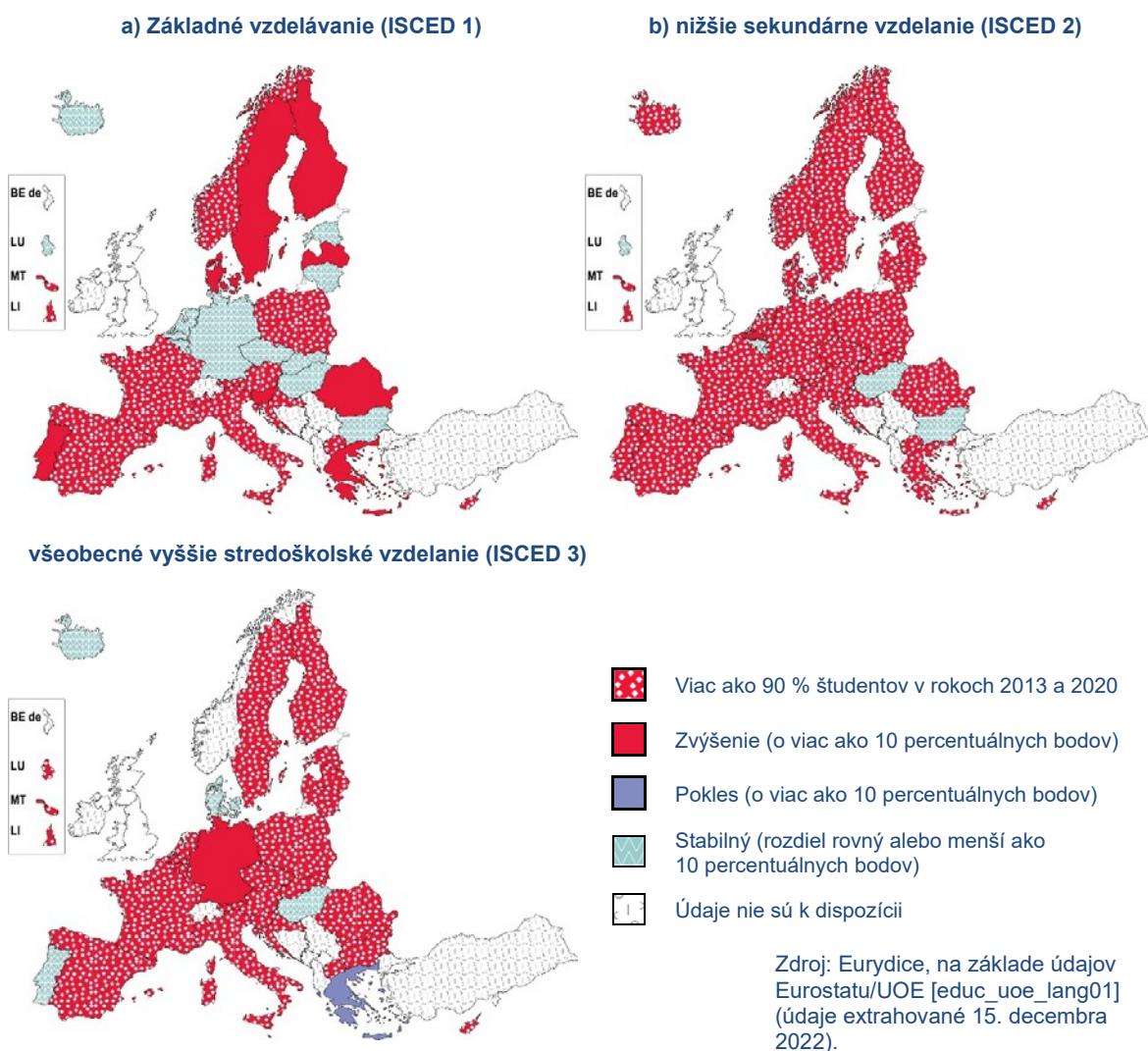
Takmer vo všetkých európskych krajinách je angličtina prevládajúcim cudzím jazykom v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (pozri obrázok C8). To odráža regulačné rámce analyzované v kapitole B, v ktorej sa v mnohých krajinách uvádza angličtina ako povinný predmet (pozri obrázok B7) a/alebo predmet, ktorý musia všetky školy zahrnúť do poskytovania vzdelávania (pozri obrázok B8a).

Na úrovni EÚ sa v rokoch 2013 až 2020 percentuálny podiel študentov primárneho vzdelávania, ktorí sa učia angličtinu, zvýšil o 6,9 percentuálneho bodu zo 77,2 % na 84,1 %. Zvýšenie bolo menej významné v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania: 1,6 percentuálneho bodu a 1,9 percentuálneho bodu (podrobnosti sú uvedené v prílohe 1).

Na obrázku C12a sú znázornené zmeny na úrovni krajiny v pomere študentov, ktorí sa učia angličtinu v základnom vzdelávaní. Zmena bola významná najmä v Rumunsku, kde sa v roku 2013 menej ako polovica všetkých študentov primárneho vzdelávania (45,3 %) učila angličtinu, zatiaľ čo v roku 2020 to bolo 88,2 % (zvýšenie o 42,9 percentuálneho bodu). Nárast percentuálneho podielu študentov primárneho vzdelávania, ktorí sa učia angličtinu, bol významný aj v Dánsku, Grécku, Lotyšsku, Portugalsku a Slovinsku, pričom všetky sa zvýšili o 23 až 34 percentuálnych bodov, a vo Fínsku a Švédsku, kde sa percentuálne podiely zvýšili o 16,7 percentuálneho bodu. Nárast v uvedených krajinách možno vysvetliť zvýšeným podielom študentov primárneho vzdelávania, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk (pozri obrázok C2), a skutočnosťou, že prvým naučeným cudzím jazykom je často angličtina (pozri obrázok C8).

Z obrázku C12a tiež vyplýva, že 11 európskych krajín – konkrétne Španielsko, Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Malta, Rakúsko, Poľsko, Lichtenštajnsko, Severné Macedónsko a Nórsko – už v roku 2013 malo veľmi vysoké percento študentov primárneho vzdelávania, ktoré sa učia angličtinu (viac ako

90 %). Naopak, vo flámskom spoločenstve Belgicka a Luxemburska sa študenti vo všeobecnosti neučia angličtinu v základnom vzdelávaní (učia sa iné jazyky, ktoré sú zobrazené na obrázku C8) a tento model zostáva v priebehu času stabilný (pozri prílohu 1).

Obrázok 30 Obrázok C12: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia angličtinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohu 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) a https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Túrkiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre údaje ISCED 1 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii). Okrem toho boli zdrojové údaje za rok 2020 pre ISCED 2 označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Nemecko: zdrojové údaje za rok 2013 (všetky úrovne zahrnuté v obrázku) a zdrojové údaje za rok 2020 (ISCED 2) boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedené vo vysvetlivkách.

Írsko: zdrojové údaje (všetky zahrnuté úrovne a oba referenčné roky) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Grécko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Maďarsko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Malta: Angličtina je úradným jazykom popri maltčine (pozri obrázok A1), ale na účely štatistiky vzdelávania sa počíta ako cudzí jazyk.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3. Údaje ISCED 3, ktoré sú podkladom pre toto číslo, zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Nórsko: zdrojové údaje pre všeobecnú ISCED 3 (2013 a 2020) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

V obrázkoch C12b a C12c sa uvádzajú trendy vo výučbe angličtiny v nižších stredných školách a vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní.

V prípade nižšieho stredoškolského vzdelávania sa v rokoch 2013 až 2020 takmer nezmenilo. Dôvodom je najmä to, že takmer vo všetkých európskych krajinách sa viac ako 90 % študentov učilo angličtinu už v roku 2013. Flámske spoločenstvo Belgicka je jediným vzdelávacím systémom s významnou zmenou – nárastom o 16,4 percentuálneho bodu – medzi dvoma referenčnými rokmi. Toto zvýšenie možno čiastočne vysvetliť regulačnou zmenou, ktorá posilnila učenie sa druhého cudzieho jazyka (podrobnosti o vývoji právnych predpisov sú uvedené v grafe B3 a v grafe C10 sú uvedené podrobnosti o druhom najnaučenejšom cudzom jazyku).

Podobne ako v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania, vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, vo veľkej väčšine krajín s údajmi sa viac ako 90 % študentov učilo angličtinu už v roku 2013. Nemecko je jedinou krajinou, ktorá zaznamenala výrazný nárast – 10,2 percentuálneho bodu – v pomere študentov všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania, ktorí sa učia angličtinu medzi dvoma referenčnými rokmi. Grécko naopak zaznamenalo výrazný pokles – 12,9 percentuálneho bodu – medzi rokmi 2013 a 2020 (ako však naznačuje poznámka pre jednotlivé krajiny súvisiaca s číselným údajom, mohlo by to čiastočne súvisieť s metodickými zmenami).

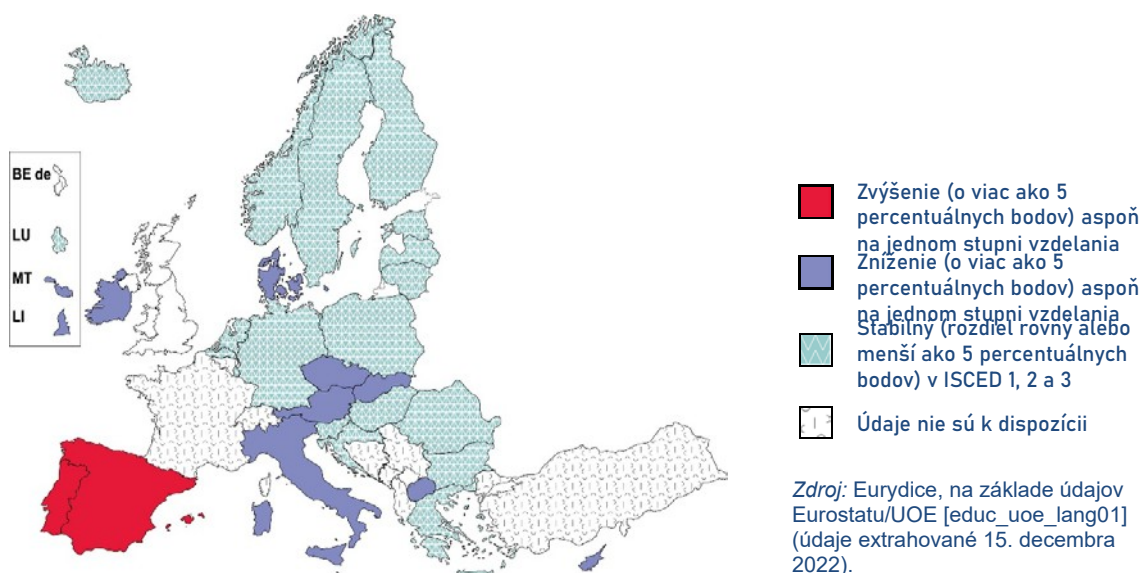
V ROKOCH 2013 AŽ 2020 SA PERCENTUÁLNY PODIEL ŠTUDENTOV, KTORÍ SA UČIA FRANCÚZŠTINU, MIERNE ZNÍŽIL VO VIACERÝCH KRAJINÁCH.

Na úrovni EÚ je francúzština druhým najviac naučeným cudzím jazykom v základnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní (pozri údaje na obrázku C10 v prílohe 1). V približne jednej tretine európskych krajín sa v predpisoch stanovuje, že všetky školy musia poskytovať francúzštinu aspoň na jednej úrovni vzdelávania (pozri obrázok B8a) a v niekoľkých krajinách sa všetci študenti musia učiť francúzsky aspoň počas jedného roka povinnej školskej dochádzky (pozri obrázok B7).

Na obrázku C13 sú znázornené zmeny na úrovni jednotlivých krajín (presahujúce 5 percentuálnych bodov) v pomere študentov, ktorí sa učia francúzsky v rámci základného, nižšieho sekundárneho a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania v rokoch 2013 až 2020. Zmeny sa zobrazujú, ak sa uskutočnili aspoň na jednej z posudzovaných úrovní vzdelávania.

Počas posudzovaného obdobia zaznamenalo 10 európskych krajín (Česko, Dánsko, Írsko, Taliansko, Cyprus, Malta, Rakúsko, Slovensko, Lichtenštajnsko a Severné Macedónsko) pokles podielu študentov, ktorí sa učia francúzsky jazyk, o viac ako 5 percentuálnych bodov. V Írsku a na Cypre došlo k poklesu v dvoch úrovniach vzdelávania: nižšie a všeobecné vyššie stredoškolské vzdelanie. V ostatných krajinách s poklesom presahujúcim 5 percentuálnych bodov bola ovplyvnená len jedna úroveň: nižšie stredoškolské vzdelanie v Taliansku, na Malte a v Severnom Macedónsku a všeobecné vyššie stredoškolské vzdelanie v Česku, Dánsku, Rakúsku, na Slovensku a v Lichtenštajnsku. Vo väčšine uvedených krajín bol pokles pomerne mierny, medzi 5 a 10 percentuálnymi bodmi. Len Írsko a Severné Macedónsko zaznamenali výraznejšie poklesy: 12,4 percentuálneho bodu a 11,7 percentuálneho bodu (obe v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania).

V rokoch 2013 až 2020 zaznamenali dve európske krajiny (Španielsko a Portugalsko) zvýšenie podielu študentov, ktorí sa učia francúzštinu, o viac ako 5 percentuálnych bodov. V Španielsku došlo k nárastu (o 13,7 percentuálneho bodu) v základnom vzdelávaní a v Portugalsku k nemu došlo v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania (7,9 percentuálneho bodu).

Obrázok 31 Obrázok C13: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia francúzštinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornená zmena v akejkoľvek úrovni vzdelania (ISCED 1, ISCED 2 a/alebo všeobecná ISCED 3).

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) a https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Belgicko: úradnými štátnymi jazykmi sú holandčina, francúzština a nemčina (pozri obrázok A1). Tieto jazyky sa však používajú vo vymedzených jazykových oblastiach a nie sú uznané ako administratívne jazyky na celom území krajiny. Preto sa francúzština považuje za cudzí jazyk vo Flámskom spoločenstve Belgicka.

Belgicko (BE fr) a Francúzsko: zdrojové údaje (všetky zahrnuté úrovne a oba referenčné roky) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Túrkiye: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre údaje ISCED 1 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii).

Dánsko a Írsko: zdrojové údaje pre ISCED 1 (2013 a 2020) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1.

Nemecko: zdrojové údaje za rok 2013 (všetky úrovne zahrnuté v obrázku) a zdrojové údaje za rok 2020 (ISCED 2) boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkazy uvedené vo vysvetlivkách.

Grécko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Luxembursko: hoci úradnými štátnymi jazykmi sú francúzština, nemčina a luxemburčina (pozri obrázok A1), na účely štatistiky vzdelávania sa francúzština a nemčina počítajú ako cudzie jazyky.

Maďarsko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Holandsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre ISCED 1 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1.

Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3. Údaje uvedené v tabuľke ISCED 3 zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Nórsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje všeobecná ISCED 3.

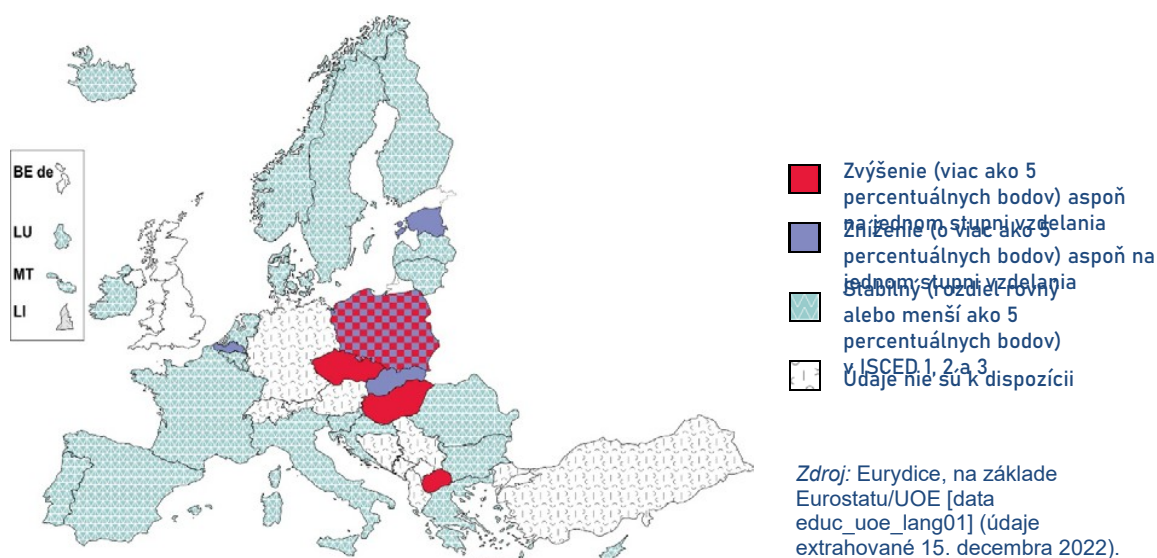
Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

V PRIEBEHU ČASU JE PODIEL ŠTUDENTOV, KTORÍ SA UČIA NEMČINU, STÁLE PODOBNÝ VO VÄČŠINE KRAJÍN.

Nemčina je ďalším populárnym cudzím jazykom v európskych krajinách. Na úrovni EÚ ide o druhý najviac naučený cudzí jazyk vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní (pozri údaje na obrázku C10 v prílohe 1). Vo viacerých krajinách musia všetky školy aspoň na jednej úrovni vzdelávania poskytnúť študentom príležitosť učiť sa po nemecky (pozri obrázok B8a).

Na obrázku C14 sú znázornené zmeny na úrovni jednotlivých krajín (presahujúce 5 percentuálnych bodov) v pomere študentov, ktorí sa učia nemčinu v rámci základného, nižšieho sekundárneho a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania v rokoch 2013 až 2020. Zmeny sa zobrazujú, ak sa uskutočnili aspoň na jednej z príslušných úrovní vzdelávania.

Počas posudzovaného obdobia žiadna európska krajina nezaznamenala významnú zmenu percentuálneho podielu študentov, ktorí sa učia nemčinu v základnom vzdelávaní. Sedem vzdelávacích systémov zaznamenalo zmeny presahujúce 5 percentuálnych bodov nižšieho a/alebo všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania.

Obrázok 32 Obrázok C14: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia nemčinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornená zmena v akejkoľvek úrovni vzdelania (ISCED 1, ISCED 2 a/alebo všeobecná ISCED 3).

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje podľa úrovne ISCED sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) a https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Belgicko (BE nl): referenčným rokom pre údaje ISCED 1 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 1 nie sú k dispozícii).

Dánsko a Írsko: zdrojové údaje pre ISCED 1 (2013 a 2020) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1.

Nemecko a Rakúsko: zdrojové údaje (všetky zahrnuté úrovne a oba referenčné roky) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Grécko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Luxembursko: hoci úradnými štátnymi jazykmi sú francúzština, nemčina a luxemburčina (pozri obrázok A1), na účely štatistiky vzdelávania sa francúzština a nemčina počítajú ako cudzie jazyky.

Maďarsko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Holandsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre ISCED 1 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 1.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3. Údaje ISCED 3, ktoré sú podkladom pre toto číslo, zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Nórsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaji nezohľadňuje všeobecná ISCED 3.

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

V Česku a Severnom Macedónsku sa zvýšil percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia nemčinu v nižších stredných školách a vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Nárast v týchto krajinách bol výraznejší v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania, kde sa podiel zvýšil približne o 15 percentuálnych bodov (podrobnosti sú uvedené v prílohe 1). V Maďarsku došlo k zvýšeniu o 10 percentuálneho bodu a v Poľsku o 6,9 percentuálneho bodu vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní.

Najvýraznejší pokles percentuálneho podielu študentov, ktorí sa učia nemčinu, bol zaznamenaný v nižších stredných školách v Poľsku a na Slovensku: 28,4 percentuálneho bodu a 25,4 percentuálneho bodu. V Poľsku možno tento pokles vysvetliť reorganizáciou školských tried na všetkých úrovniach vzdelávania, pričom nižšie stredoškolské vzdelanie v súčasnosti pozostáva zo štyroch tried, z ktorých dve nezahŕňajú povinné štúdium druhého cudzieho jazyka (podrobnosti sú uvedené v analýze týkajúcej sa obrázku C4). Napriek týmto poklesom však v Poľsku aj na Slovensku zostáva nemčina druhým najviac naučeným cudzím jazykom v tomto stupni vzdelania (pozri údaje na obrázku C10 v prílohe 1). Flámske spoločenstvo Belgicka a Estónsko zaznamenali aj pokles percentuálneho podielu študentov, ktorí sa učia nemčinu, ku ktorým došlo vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (8,9 percentuálneho bodu a 10,2 percentuálneho bodu).

V ROKOCH 2013 AŽ 2020 SA PERCENTUÁLNY PODIEL ŠTUDENTOV, KTORÍ SA UČIA ŠPANIELČINU, ZVÝŠIL V ŠIESTICH KRAJINÁCH A ZNÍŽIL SA LEN V DVOCH KRAJINÁCH.

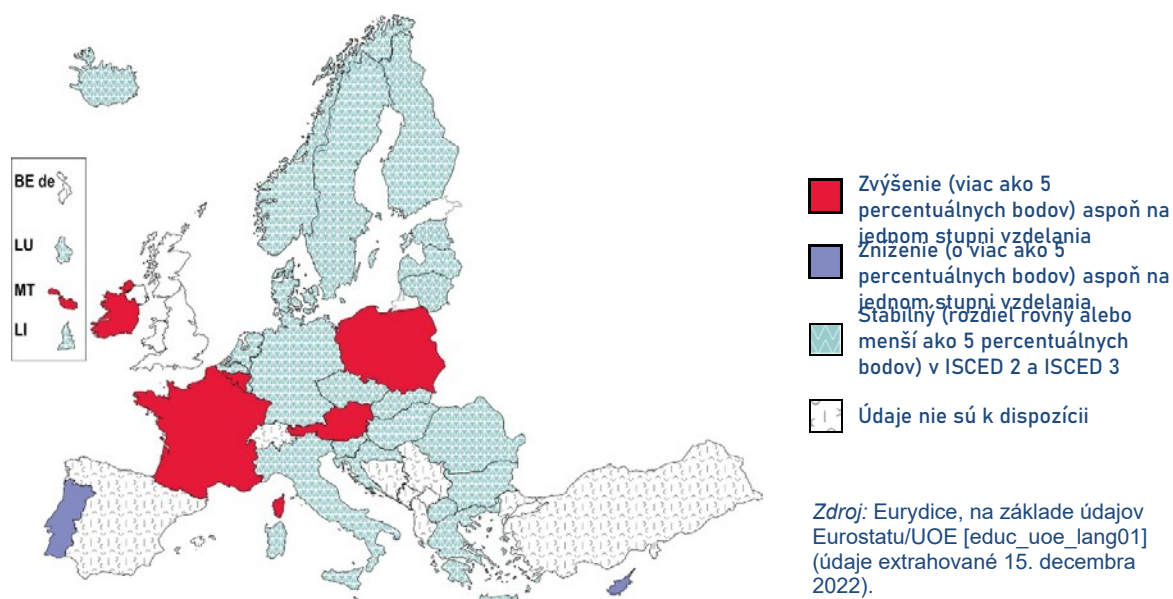
Vzdelávacie orgány vo väčšine európskych krajín kladú menší dôraz na španielčinu ako angličtinu, francúzštinu alebo nemčinu. V skutočnosti žiadna európska krajina nešpecifikuje španielčinu ako povinný cudzí jazyk pre všetkých študentov aspoň počas jedného školského roka (pozri obrázok B7) a len dve krajiny (Švédsko a Nórsko) vyžadujú, aby všetky školy na špecifických úrovniach vzdelávania poskytovali študentom príležitosť učiť sa španielsky (pozri obrázok B8a).

Ako už bolo uvedené v tejto časti, španielčina nie je v žiadnej európskej krajine najviac naučená cudzí jazyk (pozri obrázok C8) a je druhým najviac naučeným cudzím jazykom aspoň na jednom stupni vzdelávania (s najmenej 10 % študentov, ktorí sa ho učia) len v piatich krajinách (Nemecko, Írsko, Francúzsko, Švédsko a Nórsko) (pozri obrázok C10).

Na obrázku C15 sa skúmajú zmeny (prekračujúce 5 percentuálnych bodov) v pomere študentov, ktorí sa učia španielčinu v nižších a všeobecných vyšších stredných školách v rokoch 2013 až 2020. Zmeny sa zobrazujú, ak sa uskutočnili aspoň na jednej z dvoch posudzovaných úrovní vzdelávania.

Ako vyplýva z obrázku, šesť európskych vzdelávacích systémov zaznamenalo počas posudzovaného obdobia nárast o viac ako 5 percentuálnych bodov v pomere študentov sekundárneho vzdelávania, ktorí sa učia španielsky. Nárast bol najvýraznejší v prípade nižšieho stredoškolského vzdelávania vo Francúzsku: 17,6 percentuálneho bodu. Poľsko zaznamenalo druhý najväčší nárast o 11,9 percentuálneho bodu vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. Zvýšenie zostávajúcich štyroch vzdelávacích systémov (Francúzske spoločenstvo Belgicka, Írsko, Malty a Rakúska) sa pohybovalo medzi 5 a 7 percentuálnymi bodmi.

V dvoch krajinách (Cyprus a Portugalsko) sa podiel stredoškolských študentov, ktorí sa učia španielčinu, znížil v rokoch 2013 až 2020 o viac ako 5 percentuálnych bodov. Na Cypre došlo k poklesu všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania (14,7 percentuálneho bodu) a v Portugalsku k poklesu došlo v nižších stredných školách (5,3 percentuálneho bodu).

Obrázok 33 Obrázok C15: Trendy v percentách študentov, ktorí sa učia španielsky vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2 – 3), 2013 a 2020

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornená zmena v akejkoľvek úrovni vzdelania (ISCED 2 alebo všeobecná ISCED 3). Základné vzdelávanie (ISCED 1) sa nezohľadňuje, pretože na tejto úrovni sa Španielčina len zriedka učí.

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny sa týkajú prestávok v časových radoch len vtedy, ak k nim došlo v roku 2013 alebo 2020. Prestávky v časových radoch medzi týmito dvoma referenčnými rokmi, ktoré sa mohli vyskytnúť v niektorých krajinách, nie sú uvedené.

Údaje podľa úrovne ISCED (ISCED 2 a ISCED 3) sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov pozri https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) a https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr) a Dánsko: zdrojové údaje pre ISCED 2 (2013 a 2020) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaje nezohľadňuje ISCED 2.

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Nemecko: zdrojové údaje za rok 2013 (obe úrovne, na ktoré sa vzťahuje údaj) a zdrojové údaje za rok 2020 (ISCED 2) boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkazy uvedené vo vysvetlivkách.

Španielsko: zdrojové údaje (pokryté úrovne aj oba referenčné roky) boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Grécko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Maďarsko: zdrojové údaje za rok 2020 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Island: referenčným rokom pre údaje ISCED 3 je rok 2019 namiesto roku 2020 (údaje za rok 2020 o ISCED 3 nie sú k dispozícii).

Bosna a Hercegovina: údaje za rok 2013 nie sú k dispozícii.

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3. Údaje ISCED 3, ktoré sú podkladom pre toto číslo, zahŕňajú všeobecné vzdelávanie aj odborné vzdelávanie.

Nórsko: zdrojové údaje za rok 2013 pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať). Preto sa v tomto údaji nezohľadňuje všeobecná ISCED 3.

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

PERCENTO ŠTUDENTOV, KTORÍ SA UČIA ANGLIČTINU, JE ZVYČAJNE VYŠŠIE VO VŠEOBECNOM STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ AKO V ODBORNÝCH DRÁHACH.

Vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní sa rozlišujú dva hlavné typy programov: všeobecné a odborné. Ako už bolo uvedené (pozri obrázok C5 a súvisiacu analýzu), takmer polovica všetkých študentov vyššieho sekundárneho vzdelávania je na programe odborného vzdelávania. Študenti vo všeobecnosti a odborné programy bežne sledujú pomerne odlišné učebné osnovy. Preto stojí za to analyzovať, či existujú rozdiely v učení cudzích jazykov.

Takmer vo všetkých krajinách, na ktoré sa vzťahuje táto správa, najviac naučeným cudzím jazykom vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní je angličtina (pozri údaje týkajúce sa obrázku C8 v prílohe 1). Platí to tak pre všeobecné programy vyššieho sekundárneho vzdelávania, ako aj pre vyššie odborné stredoškolské programy ⁽⁵⁵⁾.

Vzhľadom na to, že angličtina je najviac naučený cudzí jazyk v takmer všetkých európskych krajinách, graf C16 sa zameriava na rozdiel v percentách študentov, ktorí sa učia angličtinu vo všeobecnom vyššom stredoškolskom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní.

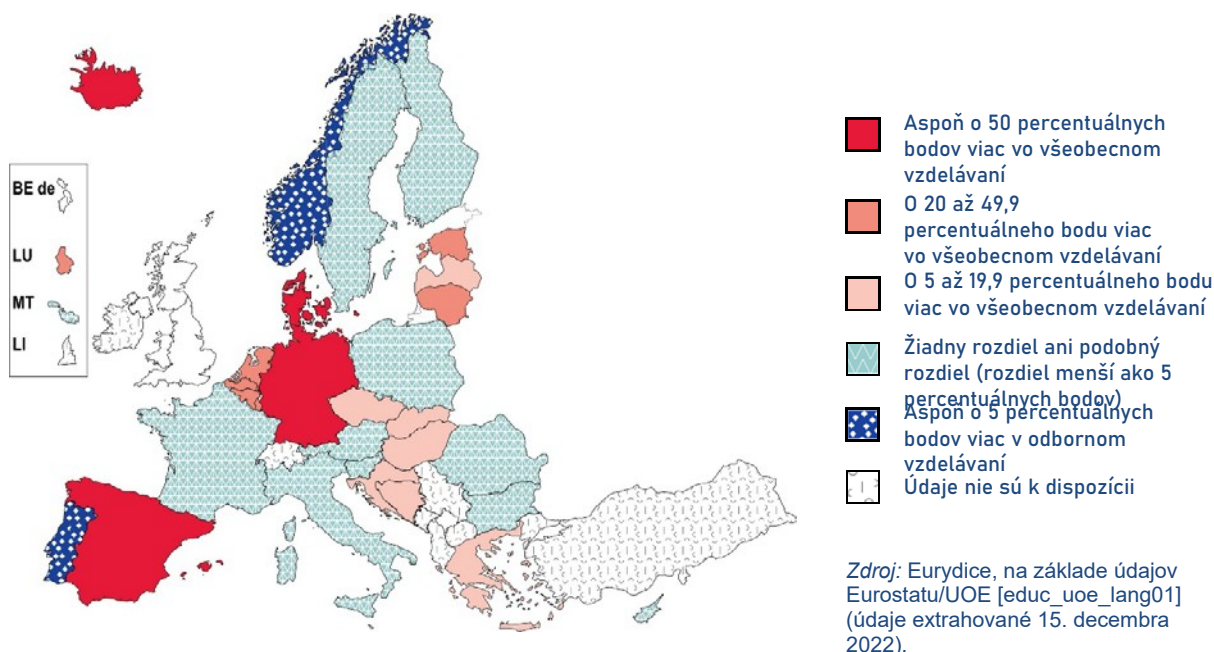
Na úrovni EÚ sa 95,7 % študentov všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania a 79,2 % študentov na odborných dráhach učí angličtinu (pozri prílohu 1).

Viaceré európske krajiny zaznamenávajú podstatne vyššie percento študentov, ktorí sa učia angličtinu vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní ako na odborných dráhach. Rozdiel je obzvlášť významný – najmenej o 50 percentuálnych bodov viac vo všeobecnom vzdelávaní – v Dánsku, Nemecku, Španielsku a na Islande. Medzi týmito krajinami Dánsko zaznamenáva najväčší rozdiel medzi študentmi na rôznych cestách: 78,0 % študentov všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania sa učí angličtinu, ale iba 15,4 % študentov na odborných dráhach tak robí (rozdiel 62,6 percentuálneho bodu). Ďalšími systémami vzdelávania, ktoré zaznamenávajú podstatné rozdiely medzi všeobecným vzdelávaním a odborným vzdelávaním (20 až 43 percentuálnych bodov), sú francúzske a flámske spoločenstvá Belgicka, Estónska, Litvy, Luxemburska a Holandska. Vo väčšine týchto vzdelávacích systémov sa študenti OVP musia učiť cudzie jazyky počas kratšieho počtu rokov ako študenti všeobecného vzdelávania (pozri obrázok B5).

Naopak, rovnaký alebo podobný podiel študentov (t. j. žiadny rozdiel alebo rozdiel menší ako 5 percentuálnych bodov) sa učia angličtinu v rámci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania a vyššieho odborného stredoškolského vzdelávania v Bulharsku, Francúzsku, Taliansku, na Cypre, na Malte, v Rakúsku, Poľsku, Rumunsku, Slovinsku, Fínsku a Švédsku.

Podiel študentov odbornej prípravy, ktorí sa učia angličtinu, je aspoň o 5 percentuálnych bodov vyšší ako vo všeobecnom vzdelávaní len v dvoch krajinách: Portugalsko a Nórsko (rozdiel 11,3 a 7,3 percentuálneho bodu).

55 Obrázok C8, ktorý zobrazuje cudzie jazyky, ktoré sa študenti najviac naučili, sa týka základného, nižšieho sekundárneho a všeobecného a odborného vyššieho stredoškolského vzdelávania (agregované údaje). Samostatné údaje o všeobecnom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní sú uverejnené na internetovej stránke Eurostatu (kód údajov: [educ_uae_lang01]).

Obrázok 34 Obrázok C16: Rozdiely v percentách študentov, ktorí sa učia angličtinu vo všeobecnom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), 2020

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornený rozdiel medzi percentuálnymi podielmi študentov, ktorí sa učia angličtinu vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3).

Údaje sú k dispozícii v prílohe 1. Metodické poznámky týkajúce sa údajov sú uvedené na stránke https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx.

Informácie o rozsahu zberu údajov Eurostatu/UOE nájdete v úvode kapitoly C (oddiel I).

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de), Albánsko, Švajčiarsko, Čierna Hora a Turecko: na tieto krajiny sa nevzťahuje zber údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01].

Írsko: zdrojové údaje boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Grécko: zdrojové údaje pre všeobecnú ISCED 3 boli označené ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Maďarsko: zdrojové údaje pre všeobecnú a odbornú ISCED 3 boli označené ako „prelom v časových radoch“ a „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite odkaz uvedený vo vysvetlivkách.

Malta: Angličtina je úradným jazykom popri maltčine, ale na účely štatistiky vzdelávania sa počíta ako cudzí jazyk.

Island: referenčným rokom pre údaje je rok 2019 (údaje za rok 2020 nie sú k dispozícii).

Lichtenštajnsko: zdrojové údaje pre odbornú ISCED 3 boli označené ako „neuplatňuje sa“ (t. j. „chýbajúca hodnota“; údaje nemôžu existovať).

Severné Macedónsko: nie je k dispozícii žiadne členenie medzi všeobecným ISCED 3 a odborným ISCED 3.

Srbsko: táto krajina je zahrnutá do zberu údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01], ale nie sú k dispozícii žiadne údaje.

KAPITOLA D UČITELIA

ODDIEL I – KVALIFIKÁCIA A ODBORNÁ PRÍPRAVA

Učitelia zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvíjaní zručností študentov v cudzích jazykoch. Preto je dôležité preskúmať ich kvalifikáciu, stupeň špecializácie predmetov a príležitosti na odbornú prípravu, ktoré majú.

Prvý ukazovateľ v tejto časti skúma stupeň špecializácie predmetov výučby cudzích jazykov na bežných školách (pozri obrázok D1). Druhý ukazovateľ sa konkrétnejšie zameriava na učiteľov, ktorí poskytujú CLIL a skúmajú ich kvalifikáciu (pozri obrázok D2). V treťom ukazovateli sa načrtáva odborná príprava učiteľov na vyučovanie vo viacjazyčnom prostredí (pozri obrázok D3). Štvrtý a posledný ukazovateľ skúma prítomnosť činností v oblasti kontinuálneho profesijného rozvoja spojených s koncepciou „jazykového povedomia v školách“ (pozri ilustráciu D4).

Väčšina ukazovateľov v tomto oddiele sa opiera o údaje zhromaždené prostredníctvom siete Eurydice, ktoré sa vzťahujú na 39 vzdelávacích systémov v 37 krajinách ⁽⁵⁶⁾. Tretí ukazovateľ využíva iný zdroj údajov, konkrétne údaje z medzinárodného prieskumu Teaching and Learning International Survey (TALIS) 2018. Tento ukazovateľ sa vzťahuje na menej krajín ako ukazovatele založené na údajoch Eurydice ⁽⁵⁷⁾.

V CELEJ EURÓPE MAJÚ ZA VÝUČBU CUDZÍCH JAZYKOV V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ SPOLOČNÚ ZODPOVEDNOSŤ VŠEOBECNÝCH A ŠPECIALIZOVANÝCH UČITEĽOV.

Učitelia, ktorí poskytujú výučbu cudzích jazykov, môžu mať rôzne profily, pokiaľ ide o ich tematickú špecializáciu. Môžu byť kvalifikovaní na vyučovanie všetkých (alebo takmer všetkých) predmetov v učebných osnovách, alebo sa môžu špecializovať na výučbu obmedzeného počtu predmetov (všeobecne až do troch predmetov). Učitelia v prvej kategórii sú v tejto správe určení ako „všeobecní učitelia“, zatiaľ čo učitelia v druhej kategórii sa považujú za „špecializovaných učiteľov“. Všeobecní učitelia sa môžu označovať aj ako „triedni učitelia“, pretože sú zodpovední za konkrétnu skupinu študentov v škole.

Na základe obsahu odporúčaní vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi sa v grafe D1 skúma stupeň odbornosti predmetov učiteľov cudzích jazykov v základnom vzdelávaní.

Obrázok poukazuje na tri prístupy, z ktorých každý sa nachádza v približne jednej tretine vzdelávacích systémov s odporúčaniami najvyššej úrovne o stupni špecializácie predmetov učiteľov cudzích jazykov. V 14 vzdelávacích systémoch je zodpovednosť za výučbu cudzích jazykov v základnom vzdelávaní pridelená špecializovaným učiteľom (len). Kontrastný prístup, ktorý sa uplatňuje v 11 vzdelávacích systémoch, zahŕňa rozdelenie tejto zodpovednosti na všeobecných učiteľov. Vo zvyšných vzdelávacích systémoch s príslušnými odporúčaniami na najvyššej úrovni (10 vzdelávacích systémov) môžu odborní učitelia aj všeobecní učitelia vyučovať cudzie jazyky v základnom vzdelávaní.

Ak sa odporúčania najvyššej úrovne vzťahujú na všeobecných učiteľov aj špecializovaných učiteľov, niekedy neposkytujú ďalšie špecifikácie. To znamená, že generalisti (trieda) učitelia a odborníci na predmety môžu vyučovať cudzie jazyky zameniteľne, napríklad v závislosti od cudzích jazykových zručností jednotlivých všeobecných učiteľov. V niektorých krajinách však úradné dokumenty obsahujú ďalšie usmernenia alebo požiadavky. Napríklad v Poľsku môžu učitelia všeobecných aj špecializovaných učiteľov vyučovať cudzie jazyky počas prvých troch rokov základného vzdelávania, ale od štvrtého roka je zodpovednosť pridelená odborným odborníkom. Vo Švédsku sa od všeobecných učiteľov očakáva, že vyučujú predmet „angličtina“, zatiaľ čo špecializovaní učitelia by mali vyučovať predmet „moderný jazyk“, ktorý zahŕňa cudzie jazyky iné ako angličtinu. Ďalšie špecifikácie sa týkajú odbornej prípravy, ktorú by mali absolvovať všeobecní učitelia na výučbu cudzích jazykov. Napríklad v Bulharsku a Slovinsku môžu učitelia všeobecných učiteľov vyučovať

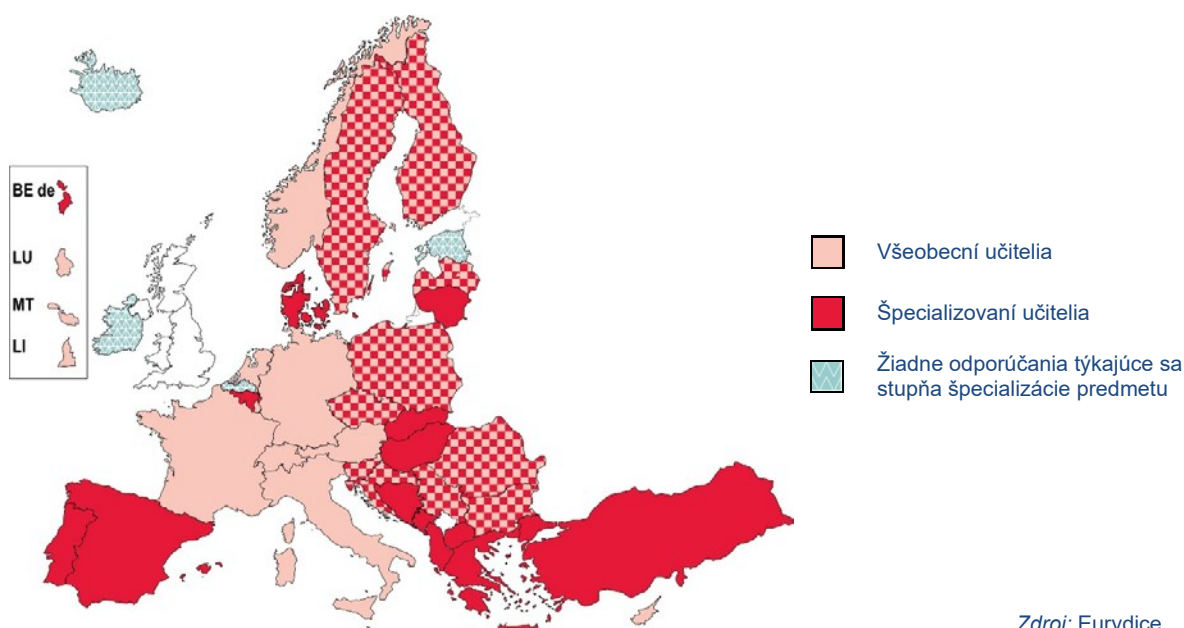
56 Podrobnosti o pokrytí tejto správy pre jednotlivé krajiny nájdete v úvode správy.

57 Podrobnosti o systéme TALIS a jeho pokrytí krajinou sú uvedené v časti Štatistické databázy a terminológia.

cudzí jazyky v primárnom vzdelávaní spolu s tematickými špecialistami, musia však absolvovať doplnkový program jazykového štúdia.

V krajinách, kde špecializovaní učitelia vyučujú cudzie jazyky v primárnom vzdelávaní, sa bežne vyučujú iné učebné oblasti tematickými špecialistami. Medzi najtypickejšie oblasti – okrem cudzích jazykov – patrí telesná výchova, hudba a umenie (a náboženstvo, etika a informačné a komunikačné technológie, keď učebné osnovy základného vzdelávania zahŕňajú tieto predmety). Výnimkami v tejto súvislosti sú Portugalsko, Bosna a Hercegovina a Srbsko, kde sú cudzie jazyky jedinou oblasťou základného vzdelávania, ktorú vyučujú špecializovaní učitelia.

Neexistujú žiadne odporúčania najvyššej úrovne týkajúce sa stupňa špecializácie predmetov učiteľov cudzích jazykov v základnom vzdelávaní len v štyroch vzdelávacích systémoch: Flámske spoločenstvo Belgicka, Estónska, Írska a Islandu. Vo Flámskom spoločenstve Belgicka a Islandu všeobecní učitelia bežne vyučujú cudzie jazyky na tejto úrovni vzdelávania.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 35 Obrázok D1: Stupeň odbornosti predmetov učiteľov cudzích jazykov v základnom vzdelávaní (ISCED 1), 2021/2022

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornený stupeň tematickej špecializácie učiteľov cudzích jazykov v základnom vzdelávaní, ako sa uvádza v odporúčaniach vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi.

Číslo sa vzťahuje len na všeobecné bežné vzdelávanie (t. j. nezohľadňujú sa špeciálne triedy s rozšírenou výučbou cudzích jazykov).

Definície pojmov „zahraničný jazyk“, „všeobecný učiteľ“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „špecializovaný učiteľ“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávacia) autorita“ sú uvedené v slovníku.

Poznámka pre jednotlivé krajiny

Dánsko: učitelia kvalifikovaní na vyučovanie na základných školách s jednou štruktúrou (Folkeskolen; ISCED 1 a 2) by mali byť schopné dodať akýkoľvek predmet. Popri všeobecnom profile sa však potenciálni učitelia Folkeskolenu musia špecializovať na obmedzený počet predmetov (vo všeobecnosti dva alebo tri predmety). V zákone Folkeskole sa uvádza, že učitelia by mali v zásade učiť predmety, na ktoré sa špecializujú. Preto sa tento údaj vzťahuje na „špecializovaných učiteľov“.

Vzhľadom na to, že žiaci postupujú k vyšším platovým triedam, obraz znázornený na obrázku D1 sa mení. V nižších stredných školách, takmer vo všetkých krajinách s odporúčaniami najvyššej úrovne o stupni

odbornosti predmetov učiteľov cudzích jazykov, by mali vyučovať cudzie jazyky len odborníci na predmety. Výnimkami sú Chorvátsko a Lotyšsko, do ktorých môžu byť zapojení všeobecní učitelia aj špecializovaní učitelia; a Nórsko, kde je zodpovednosť pridelená všeobecným učiteľom. Vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní v celej Európe vyučujú cudzie jazyky iba špecializovaní učitelia.

UČITELIA, KTORÍ POSKYTUJÚ CLIL, ZVYČAJNE MUSIA PREUKÁZAŤ SVOJE SCHOPNOSTI V CUDZOM JAZYKU

Väčšina krajín má zavedené dvojjazyčné alebo ponorné vzdelávanie, kde sa aspoň niektoré predmety – napríklad matematika, geografia a prírodné vedy – vyučujú v cudzom jazyku (pozri obrázok B12). V tejto správe sa tento typ ustanovenia označuje ako „CLIL typ A“ (pozri slovník).

V ideálnom prípade, aby učitelia mohli vyučovať predmet v cudzom jazyku, musia mať veľmi dobrú znalosť predmetu aj jazyka, v ktorom sa vyučuje. Okrem toho by mali byť oboznámení s požiadavkami metodiky CLIL.

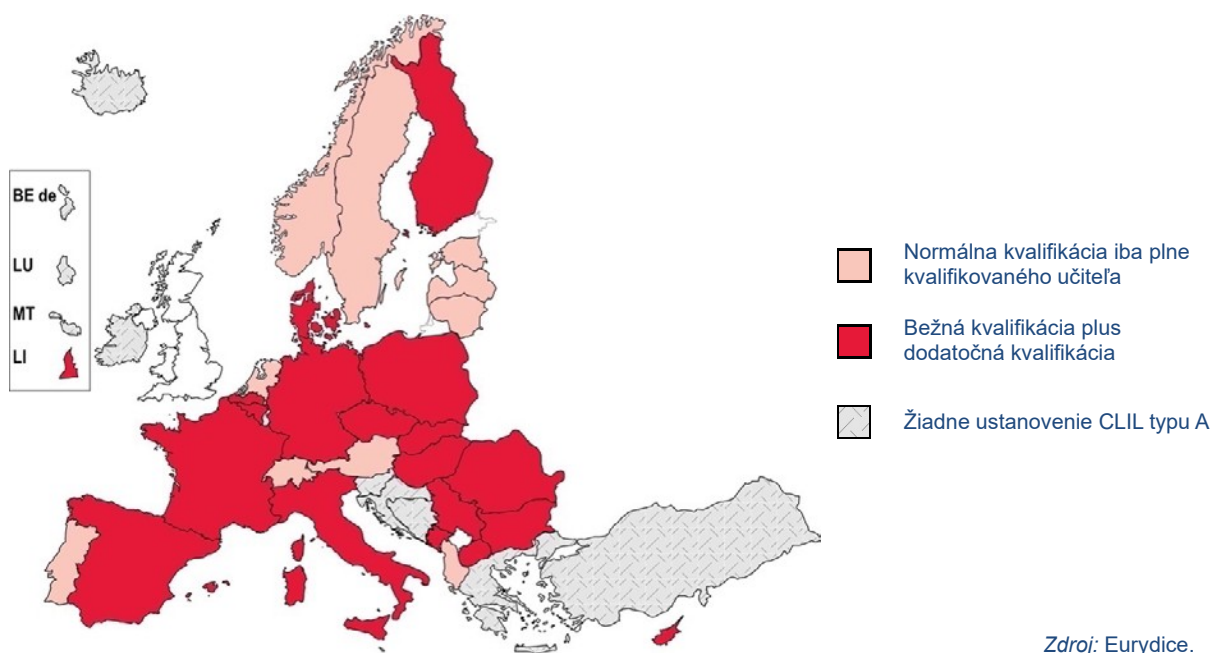
Na obrázku D2 sú zhrnuté požiadavky stanovené najvyššími (vzdelávacími) orgánmi pre učiteľov poskytujúcich programy CLIL typu A. Z toho vyplýva, že v približne dvoch tretinách vzdelávacích systémov s programami CLIL typu A (19 z 29 systémov) nariadenia odkazujú na špecifické (dodatočné) kvalifikácie. V približne jednej tretine systémov s programami CLIL typu A (10 vzdelávacích systémov) neexistujú žiadne osobitné požiadavky najvyššej úrovne pre učiteľov nad rámec bežnej kvalifikácie učiteľa.

Vo väčšine vzdelávacích systémov s predpismi týkajúcimi sa špecifických kvalifikácií na poskytovanie CLIL sa stanovené požiadavky vzťahujú na učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom cudzom jazyku. Títo učitelia zvyčajne musia preukázať, že majú dostatočnú znalosť príslušného jazyka. Minimálna požadovaná znalosť cudzieho jazyka zvyčajne zodpovedá úrovni B2 alebo úrovni C1 Spoločného európskeho referenčného rámca Rady Európy pre jazyky (CEFR) ⁽⁵⁸⁾. V závislosti od krajiny sa ako dôkaz o odbornej spôsobilosti cudzieho jazyka uznávajú rôzne typy osvedčení alebo diplomov (napr. osvedčenie Cambridge English v Dánsku alebo štátna jazyková skúška na Slovensku).

V obmedzenom počte krajín ide požiadavky nad rámec znalosti cieľového cudzieho jazyka. Napríklad vo Francúzsku perspektívni učitelia CLIL potrebujú kvalifikáciu, ktorá dokazuje ich schopnosť používať cieľový cudzí jazyk, ako aj pochopenie špecifik výučby CLIL. V Španielsku sa v niektorých autonómnych komunitách musia učitelia zúčastňovať na kurzoch odbornej prípravy o metodike CLIL. Porovnateľná požiadavka sa uplatňuje v Taliansku, kde je možné absolvovať odbornú prípravu metodiky CLIL buď ako súčasť počiatočného vzdelávania učiteľov (ITE) (60 kreditov Európskeho systému prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS)), alebo ako súčasť CPD (20 kreditov ECTS).

Treba tiež poznamenať, že ak predpisy na najvyššej úrovni nešpecifikujú dodatočné požiadavky na poskytovanie CLIL, učitelia môžu stále musieť preukázať svoje zručnosti a kompetencie v danej oblasti. V závislosti od rozdelenia zodpovednosti za prijímanie učiteľov do zamestnania sa môžu osobitné požiadavky vymedziť na úrovniach pod najvyššou úrovňou rozhodovania, napríklad regionálnymi orgánmi alebo školami.

58 Podrobné informácie o CEFR sa nachádzajú na webovej stránke Rady Európy (<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>).

Obrázok 36 Obrázok D2: Kvalifikácia potrebná na prácu v školách poskytujúcich vyučovanie typu A CLIL v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Druh požadovanej dodatočnej kvalifikácie

- Byť fr — Kvalifikácia získaná v cieľovom jazyku; alebo
— Osvedčenie (zadané na základe skúšky) preukazujúce dôkladnú znalosť cieľového jazyka.
 - Byť nl Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni CEFR C1.
 - BG Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni CEFR B2 (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
 - SLOVENČIN A Znalosť cieľového jazyka na úrovni C1 podľa CEFR (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
Bakalársky titul v cieľovom jazyku; alebo
 - SPOJENÉ ŠTÁTY Certifikát Cambridge English; alebo
Doklad o písomnej a ústnej odbornej spôsobilosti v cieľovom jazyku (napr. ukončenie nejazyčného štúdia na britskej alebo americkej univerzite).
 - DE Doklad o odbornej spôsobilosti v cieľovom jazyku zvyčajne na úrovni C1 podľa CEFR (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
 - ES Osvedčenie a/alebo skúška preukazujúca dôkladnú znalosť cieľového jazyka (vyžaduje sa vo väčšine autonómnych spoločenstiev). Požadovaná minimálna úroveň je zvyčajne úroveň CEFR B2, ale v autonómnych spoločenstvách existujú určité rozdiely (napr. Aragónsko, Navarra, Madrid a Valencia vyžadujú úroveň CEFR C1). Okrem toho niektoré autonómne spoločenstvá (napr. Navarra a Madrid) vyžadujú certifikáciu jazykových schopností (acreditación/habilitación en lenguas extranjeras) vydanú úradnými jazykovými školami (Escuelas Oficiales de Idiomas) alebo inými úradnými inštitúciami. Niektoré ďalšie autonómne spoločenstvá (napr. Cataluňa a Extremadura) vyžadujú osobitnú odbornú prípravu v oblasti metodiky CLIL.
- Nižšie sú uvedené príklady požiadaviek v dvoch autonómnych spoločenstvách.
- Cataluňa: učelia musia byť zdatní v cieľovom jazyku minimálne na úrovni B2 podľa CEFR a

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	absolvovať 90 hodín odbornej prípravy v metodike CLIL.
	— Extremadura: učitelia musia získať osobitnú akreditáciu vo vzdelávaní CLIL, ktorá zahŕňa odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni CEFR ako B2 a má aspoň rok predchádzajúcich skúseností v CLIL alebo aspoň 50 hodín osobitnej odbornej prípravy v metodike CLIL v oficiálnom stredisku odbornej prípravy učiteľov.
FR	— Kvalifikácie preukazujúce schopnosť učiteľov používať cieľový cudzí jazyk v kontexte predmetu, ktorý sa má vyučovať (odbornosť na minimálnej úrovni CEFR B2) a ich pochopenie špecifik výučby CLIL.
	— V prípade medzinárodných sekcií musia učitelia hovoriť aj dvoma jazykmi sekcie ako rodení hovoriaci.
	— Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni CEFR C1; a
TO JE	— Ukončenie jednoročného univerzitného štúdia v metodike CLIL (60 kreditov ECTS), ktoré sa môže uskutočniť ako súčasť ITE; alebo
	— Absolvovanie kurzu v metodike CLIL (20 kreditov ECTS), ktorý možno absolvovať v rámci odbornej prípravy učiteľov v zamestnaní.
CY	Absolvovanie intenzívneho kurzu odbornej prípravy v zamestnaní zameraného na metodiku CLIL.
SLOVENČIN A	Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni C1 podľa CEFR (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
	Vysokoškolský titul udelený v krajine, v ktorej je cieľovým jazykom úradný jazyk; alebo
SLOVENČIN A	— Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni CEFR B2; alebo
	— Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na úrovni uznanej za rovnocennú s úrovňou B2 CEFR (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
SLOVENČIN A	Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku na minimálnej úrovni CEFR B2.
SLOVENČIN A	Absolvovanie štátnej jazykovej skúšky v cieľovom jazyku (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
	Jazyková kvalifikácia v úradnom jazyku; alebo
SLOVENČIN A	Ukončenie vysokoškolského štúdia v cieľovom jazyku; alebo
	— Vyplnenie ITE v krajine, v ktorej je cieľovým jazykom úradný jazyk.
SLOVENČIN A	Osvedčenie preukazujúce odbornosť na minimálnej úrovni C1 podľa CEFR (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).
	— Znalosť angličtiny na minimálnej úrovni CEFR B2; a
JA	— Odborná príprava v CLIL (pôvodne 20 modulov; zredukovaná na 10 modulov).
MK	Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku (platí len pre CLIL zahŕňajúci francúzštinu).
	— Osvedčenie preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku minimálne na úrovni CEFR B2 s požiadavkou na dosiahnutie úrovne C1 CEFR do piatich rokov prostredníctvom CPD; alebo
	— Iné osvedčenia alebo diplomy preukazujúce odbornosť v cieľovom jazyku (so stredoškolským diplomom je najnižšia možná úroveň dôkazu o jazykovej spôsobilosti); alebo
RS	— Osvedčenie preukazujúce odbornú spôsobilosť na minimálnej úrovni CEFR B1 pre tých, ktorí vyučujú spolu s kvalifikovaným učiteľom cudzieho jazyka (platí len pre učiteľov, ktorí nemajú akademický titul v cieľovom jazyku).

Vysvetlivky

Na obrázku sú uvedené kvalifikácie požadované najvyššími (vzdelávacími) orgánmi na prácu v školách poskytujúcich vyučovanie typu A CLIL. Uvedené požiadavky sa vzťahujú aspoň na jednu úroveň vzdelania v rozsahu ISCED 1 – 3.

Na obrázku sa „dodatočná kvalifikácia“ vzťahuje na kvalifikácie/osvedčenia, ktoré by učitelia mali získať okrem úplnej pedagogickej kvalifikácie získanej vo svojej domovskej krajine. Vysokoškolské vzdelanie získané v cieľovej krajine sa uvádza, keď ich úradné dokumenty uvádzajú medzi možnými dokladmi o kvalifikácii.

Definície pojmov „CLIL typ A“, „CLIL typ B“, „Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (CEFR)“, „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Švajčiarsko: v centrálnych nariadeniach sa uvádza, že kantóny musia zabezpečiť primeranú kvalifikáciu v súvislosti s cudzími jazykmi a metódou CLIL.

Čierna Hora: údaje sa týkajú pilotného projektu CLIL zahŕňajúceho angličtinu.

ODBORNÁ PRÍPRAVA NA VÝUČBU VO VIACJAZYČNÝCH TRIEDACH NIE JE BEŽNÁ MEDZI UČITEĽMI V EURÓPE

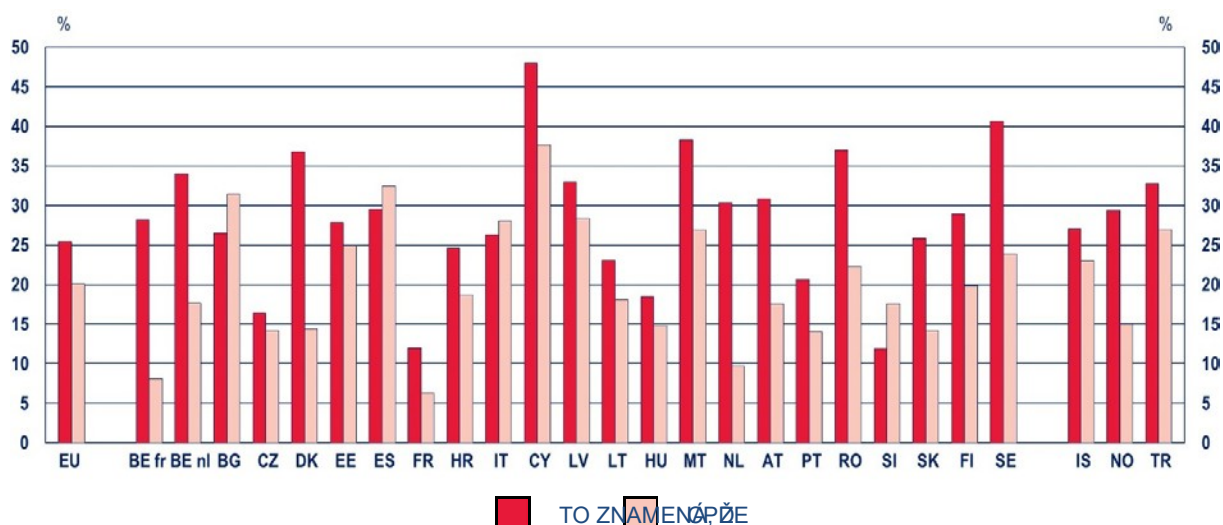
V Európe pracujú mnohí učitelia v heterogénnom jazykovom a kultúrnom prostredí, ktoré sú formované jazykovými a kultúrnymi kontextmi špecifickými pre jednotlivé krajiny a/alebo prítomnosťou migrantov (pozri kapitolu A). Koexistencia rôznych jazykov v školách je určite výhodou⁽⁵⁹⁾. Vyžaduje si to však aj to, aby učitelia boli schopní oceniť bohatý jazykový repertoár svojich študentov. Odborná príprava učiteľov v ITE a v CPD zohráva významnú úlohu pri vybavovaní všetkých učiteľov kompetenciami, ktoré potrebujú na prijatie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti vo svojich triedach.

Na obrázku D3 sa uvádza percentuálny podiel učiteľov s nižším sekundárnym vzdelaním, ktorí absolvovali odbornú prípravu v oblasti riadenia viacjazyčných a multikultúrnych tried, ako sa uvádza v dokumente OECD TALIS 2018. Tento údaj sa týka učiteľov všetkých predmetov a zobrazuje údaje o odbornej príprave v ITE aj CPD.

Údaje uvedené na obrázku D3 sú založené len na dvoch rôznych témach zahrnutých do ITE a CPD, ktorými sa zaoberala OECD TALIS 2018⁽⁶⁰⁾. Odpovede učiteľov ukazujú, že „vzdelávanie v multikultúrnych a viacjazyčných učebniach“ patrí medzi najmenej často riešené témy vo svojom ITE a v činnostiach CPD, ktoré vykonávajú. Naopak, aktivity ITE a CPD súvisiace s predmetmi učiteľov boli najčastejšie. Napríklad, pokiaľ ide o ITE, „obsah niektorých alebo všetkých predmetov, ktoré vyučujem“, „pedagógia niektorých alebo všetkých predmetov, ktoré vyučujem“ a „učebná prax v niektorých alebo všetkých predmetoch, ktoré vyučujem“ patria medzi najčastejšie opakujúce sa odpovede (OECD, 2019a, s. 129).

59 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019.

60 Pokiaľ ide napríklad o obsah ITE, ďalšími prvkami riešenými v programe TALIS 2018 boli: „Obsah niektorých alebo všetkých predmetov, ktoré vyučujem“; „Pedagógia niektorých alebo všetkých predmetov, ktoré vyučujem“; „Všeobecná pedagogika“; „Cvičenie v triede v niektorých alebo všetkých predmetoch, ktoré vyučujem“; „Vzdelávanie v prostredí so zmiešanou schopnosťou“; „Vzdelávanie medziškolských zručností (napr. tvorivosť, kritické myslenie, riešenie problémov)“; „Využívanie IKT (informačných a komunikačných technológií) na výučbu“; „Študentské správanie a riadenie učebne“; „Monitorovanie rozvoja a vzdelávania študentov“; „Uľahčovanie prechodu študentov z úrovne ISCED 2011 na úroveň 1 ISCED 2011“; a „uľahčujúca hra“.

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Obrázok 37 Obrázok D3: Percentuálny podiel učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí absolvovali odbornú prípravu v oblasti výučby vo viacjazyčnom alebo multikultúrnom prostredí, 2018

Vysvetlivky

Tento údaj vychádza z odpovedí učiteľov na otázky 6 a 23 programu TALIS 2018: „Zahrnuli sa do vášho formálneho [vzdelávania alebo odbornej prípravy] tieto prvky?“ a „Začlenili sa niektoré z nižšie uvedených tém do vašich činností profesijného rozvoja počas posledných 12 mesiacov?“ Dĺžka tyčí ukazuje percentuálny podiel učiteľov, ktorí odpovedali „áno“ na „Učenie v multikultúrnom alebo viacjazyčnom prostredí“, možnosť f) v otázke 6 (kategória „ITE“ na obrázku) a j) v otázke 23 (kategória „CPD“ na obrázku).

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí sa v roku 2018 zúčastnili na programe TALIS.

Pozri prílohu 1 pre údaje a S.E.s. Ďalšie informácie o systéme TALIS sú uvedené v oddiele „Štatistické databázy a terminológia“.

Definície pojmov „pokračujúci profesijný rozvoj“, „počiatočné vzdelávanie učiteľov (ITE) a Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sú uvedené v slovníku.

Ako vyplýva z grafu, približne štvrtina učiteľov (25,4 %) v krajinách EÚ absolvovala odbornú prípravu o tom, ako vyučovať vo viacjazyčnom prostredí počas svojho ITE. Vo väčšine krajín je však tento podiel výrazne vyšší ako úroveň EÚ. Je to najvyššia na Cypre (48,0 %), kde takmer jeden z dvoch učiteľov bol vyškolený na riadenie jazykovej rozmanitosti vo svojich triedach. Naproti tomu v Česku, Francúzsku, Litve, Maďarsku, Portugalsku a Slovinsku je percentuálny podiel budúcich učiteľov, ktorí absolvovali odbornú prípravu v tejto oblasti, nižší ako percentuálny podiel pre EÚ. Dve najnižšie percentá (približne 10 %) hlásili učители vo Francúzsku a Slovinsku.

Vo všetkých vzdelávacích systémoch s relatívne vysokým podielom 15-ročných študentov, ktorí doma hovoria hlavne iným jazykom ako vyučovací jazyk (minimálne 15 %; pozri obrázok A2), účasť učiteľov na ITE na výučbe vo viacjazyčnom prostredí je zvyčajne nad úrovňou EÚ. Týka sa to francúzskych a flámskych spoločenstiev Belgicka, Cypru, Španielska, Malty, Rakúska a Švédska.

Vo veľkej väčšine krajín je pravdepodobnejšie, že mladí učители absolvovali kurz ITE, ktorý sa zaoberal otázkou výučby v multikultúrnom alebo viacjazyčnom prostredí. Tento pozitívny trend vyplýva z porovnania percentuálneho podielu mladých učiteľov (mladších ako 35 rokov) s percentuálnym podielom starších učiteľov (35 rokov alebo viac), ktorí uviedli, že ukončili takýto kurz: 35,3 % na úrovni EÚ v porovnaní s 23,4 % v prípade EÚ (pozri prílohu 1). Rozdiel je teda 11,9 percentuálneho bodu v prospech mladšej generácie. Najväčší rozdiel v Nórsku je 32,6 percentuálneho bodu v prospech mladšej generácie.

Z prechodu z ITE na CPD vyplýva, že v EÚ sa jedna pätina učiteľov (20,1 %) zúčastnila na činnostiach CPD týkajúcich sa výučby v multikultúrnom alebo viacjazyčnom prostredí počas 12 mesiacov pred prieskumom. Najvyšší percentuálny podiel učiteľov, ktorí ukončili CPD na túto tému, bol, rovnako ako v prípade ITE, na Cypre, pričom o tom informovalo 37,7 % učiteľov. Naproti tomu 10 % alebo menej nižších stredoškolských učiteľov vykonávalo činnosti CPD na túto tému vo francúzskom spoločenstve Belgicka, Francúzska a Holandska.

V NIEKTORÝCH EURÓPSKÝCH KRAJINÁCH MÔŽU UČITELIA NAVŠTEVOVAŤ AKTIVITY ODBORNEJ PRÍPRAVY TÝKAJÚCEJ SA JAZYKOVÉHO POVEDOMIA NA ŠKOLÁCH.

Odporúčanie Rady z roku 2019 týkajúce sa komplexného prístupu k výučbe jazykov a učenia sa jazykov je zamerané aj na zlepšenie celkovej jazykovej kompetencie študentov, pričom sa zameriava na zlepšenie výučby moderných jazykov v školách. Takáto celková jazyková kompetencia zahŕňa zručnosti v rôznych typoch jazykov vrátane jazyka školskej dochádzky a jazykov, ktorými hovoria doma deti s viacjazyčným pôvodom. V záujme dosiahnutia tohto cieľa sa v odporúčaní Rady členské štáty EÚ vyzývajú, aby zaujali komplexnejší prístup k výučbe a učeniu sa jazykov, a to najmä podporou rozvoja jazykového povedomia v⁶¹ školách.

Jazykové povedomie v školách je pojem, ktorý odkazuje na viacjazyčný a celoškolský prístup, ktorý zahŕňa komplexnú jazykovú stratégiu zahŕňajúcu nepretržitú reflexiu o jazykovom rozmere vo všetkých aspektoch školského života; zahŕňa tiež zastrešujúci prístup k výučbe všetkých jazykov v školách (jazyk školy, domáce jazyky, cudzie jazyky, mŕtve jazyky atď.). Konkrétnejšie, jazykové školy si cenia jazykovú rozmanitosť svojich študentov, uznávajú ich počiatkové jazykové zručnosti a používajú ich ako zdroj vzdelávania. Školy s znalosťou jazyka podporujú všetkých učiteľov pri riešení používania jazyka špecifického pre obsah vo svojich príslušných tematických oblastiach, a to aj zvyšovaním informovanosti o rôznych jazykových registroch a slovnej zásobe (Európska komisia, 2018).

Dotazník použitý na zhromažďovanie informácií Eurydice pre túto správu zahŕňal sériu otázok týkajúcich sa aktivít v oblasti CPD týkajúcich sa jazykového povedomia v školách pre učiteľov alebo vedúcich učiteľov v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. CPD sa vzťahuje na formálnu odbornú prípravu na pracovisku, ktorá umožňuje zamestnancom rozširovať, rozvíjať a aktualizovať svoje znalosti, zručnosti a postoje počas celej svojej kariéry. Činnosti CPD sa môžu poskytovať v rôznych formátoch, ako sú kurzy, semináre, partnerské pozorovanie a podpora zo strany sietí odborníkov z praxe. CPD je profesionálnou povinnosťou takmer vo všetkých krajinách (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2021c). Činnosti CPD sú preto dobrým spôsobom, ako osloviť všetkých zamestnancov v službe, aby sa mohli oboznámiť s novými učebnými postupmi.

Cieľom vyšetrovania bolo zhromaždiť informácie o rozsahu, v akom sa pomerne nový prístup k vyučovaniu zameraný na podporu jazykového povedomia v školách šíri medzi zamestnancov škôl prostredníctvom činností CPD. Poskytovatelia údajov 39 vyšetrovaných vzdelávacích systémov mali možnosť poskytnúť až tri príklady činností CPD týkajúcich sa jazykového povedomia na školách. Zozbierané údaje zahŕňajú iba činnosti CPD akreditované, finančne podporované alebo organizované najvyššími vzdelávacími orgánmi (samostatne alebo v spolupráci s medzinárodnými organizáciami) (62).

61 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019.

62 Dotazník obsahoval vyššie uvedené vymedzenie pojmu „jazykové povedomie v školách“ a použil pološtruktúrované otázky s otvorenými rámčekmi, čo poskytovateľom údajov umožnilo opísať činnosti CPD. Okrem toho poskytla tieto príklady konkrétnych vzdelávacích cieľov činností CPD týkajúcich sa jazykového povedomia v školách:

- ako zaviesť komplexnú jazykovú stratégiu v školách (t. j. všeobecný prístup k výučbe všetkých jazykov v školách a okrem toho aj jazykový rozmer, ktorý odráža všetky aspekty školského života),
- ako oceniť jazykovú rozmanitosť v školách;
- ako hodnotiť jazykový repertoár študentov;

Obsahová analýza príkladov poskytnutých činností CPD (ich krátke opisy) poukazuje na niektoré kľúčové tematické oblasti súvisiace s koncepciou jazykového povedomia v školách. Tieto tematické oblasti možno zoskupiť do troch kategórií, ktoré sa čiastočne prekrývajú: (1) podpora jazykovo citlivej výučby⁽⁶³⁾, 2. začlenenie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti vo viacjazyčných triedach a (3) výučba jazyka vyučovania vo viacjazyčných triedach.

Prvú tematickú oblasť, ktorá podporuje jazykovo citlivú výučbu, možno ilustrovať prostredníctvom činností CPD poskytovaných v Nemecku, Francúzsku, Rakúsku a Fínsku. V Nemecku sa jedna činnosť odbornej prípravy učiteľov v zamestnaní zameraná na učiteľov matematiky zameriavala na pomoc učiteľom pri navrhovaní hodín, počas ktorých sa spoluvytvárali matematické a jazykové znalosti. To by sa mohlo dosiahnuť napríklad prostredníctvom obsahovo špecifických diskusií, počas ktorých sa študenti naučili jasne formulovať matematické problémy a myšlienky pomocou správnych technických pojmov v štruktúrovanom a zrozumiteľnom⁶⁴ prejave. Vo Francúzsku ponúka ministerstvo národného vzdelávania, mládeže a športu príležitosti na odbornú prípravu školiteľom učiteľov, vedúcim učiteľom a inšpektorom, ktoré im umožňujú pochopiť jazykový rozmer vo výučbe a učení sa a všeobecnejšie v školskom⁶⁵ živote. V Rakúsku bola jazykovo citlivá výučba jednou z tém, ktoré sa riešili v module odbornej prípravy, ktorý je k dispozícii v rámci činností ITE a CPD⁶⁶. Ďalšie témy zahŕňali získavanie jazyka, diagnostické jazykové hodnotenie, jazyk (jazyky) a identitu. Niektoré ďalšie inšpiratívne príklady činností CPD súvisiacich s jazykovo citlivou výučbou možno nájsť vo Fínsku. Napríklad kurz odbornej prípravy učiteľov v zamestnaní zameraný najmä na učiteľov vyššieho sekundárneho vzdelávania je zameraný na to, aby účastníci mohli vypracovať a realizovať komplexný projekt týkajúci sa jazykovo citlivého vyučovania v školách⁽⁶⁷⁾.

Druhá tematická oblasť – zahŕňajúca jazykovú a kultúrnu rozmanitosť vo viacjazyčných triedach – sa týka skutočnosti, že viacjazyčné učebne sú realitou pre značný počet študentov (pozri obrázok A4). Dôležitým cieľom je preto pomôcť učiteľom osvojiť si viacjazyčnosť a podporovať viacjazyčných študentov, najmä tým, že im pomôže dosiahnuť vysokú úroveň odbornosti v jazyku vzdelávania. Luxembursko má napríklad tri úradné jazyky a podstatnú časť študentov, ktorí nehovoria jazykom školskej dochádzky (pozri obrázky A1 a A2). V tejto súvislosti je cieľom jednej činnosti CPD zameranej na učiteľov na všetkých úrovniach vzdelávania poskytnúť účastníkom lepšie pochopenie toho, čo znamená byť viacjazyčný a ako učiť viacjazyčných študentov⁽⁶⁸⁾. Švajčiarsko má tiež obzvlášť rôznorodé jazykové prostredie (pozri obrázok A1). Cieľom jednej činnosti CPD je najmä pomôcť účastníkom vyučovať vo viacjazyčných triedach a riešiť špecifické otázky týkajúce sa jazyka školskej dochádzky. Okrem toho táto činnosť osobitne školí učiteľov,

— ako oceniť zručnosti študentov v rôznych jazykoch;

— ako využívať zručnosti študentov ako vzdelávací zdroj;

— ako vyučovať vo viacjazyčných triedach;

— ako pomôcť študentom rozvíjať akademické jazykové zručnosti (t. j. pokročilé zručnosti v jazyku školskej dochádzky na rozdiel od každodenných jazykových zručností používaných v základnej interpersonálnej komunikácii).

Obrázok D4 a súvisiaci text sú v podstate založené na opisoch činností CPD uvedených v otvorených otázkach.

63 Jazykovo citlivá výučba je zastrešujúci pojem, ktorý odkazuje na koncept aj vyučovacie postupy. Uznáva jazykový rozmer vo vzdelávaní a „úlohu jazykov vo vzdelávaní, raste identity a blahobyte na individuálnej aj kolektívnej úrovni“ (Bergroth a kol., 2022, s. 13). Keďže jazykovo citlivá výučba sa týka všetkých jazykov, ktoré sa vyučujú v škole a hovoria študentmi, vedie to k zhodnocovaniu viacjazyčnosti. Jazykovo citlivá výučba je preto koncepcia, ktorá je veľmi blízka koncepcii jazykového povedomia v školách, ktorú presadzuje odporúčanie Rady z roku 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov.

64 <https://www.akademie.rub.de/zertifikatskurse/mathematikunterricht-sprachsensibel-gestalten/#tab-19c35bca6dd135c9ea5>

65 https://magistere.education.fr/local/magistere_offers/index.php?v=formation

66 http://oesz.at/OESZNEU/UPLOAD/016/Basiskompetenzen_sprachliche_Bildung_FINAL.pdf

67 <https://www.laurea.fi/koulutus/taydennyskoulutus/kielitetoinen-opetus-toisella-asteella/>

68 <https://ssl.education.lu/ifen/liste-formationen?dispDomaine=101&idSsDomaine=1622>

aby podporovali alofónnych študentov čerpaním z vlastných zdrojov študentov (vzdelávacích alebo jazykových⁶⁹).

Obrázok 38 Obrázok D4: Príklady kľúčových pojmov opisujúcich činnosti CPD týkajúce sa „jazykového povedomia v školách“, 2021/2022

Vysvetlivky

Tento údaj obsahuje príklady kľúčových pojmov používaných na opis činností CPD týkajúcich sa jazykového povedomia v školách, akreditovaných, finančne podporovaných alebo organizovaných najvyššími vzdelávacími orgánmi (samostatne alebo v spolupráci s medzinárodnými organizáciami) a zamerané na učiteľov alebo vedúcich učiteľov v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. Tieto príklady sú prevzaté z činností CPD uvedených v texte priradenom k obrázku.

Definície pojmov „pokračujúci profesijný rozvoj“ a „jazykové povedomie v školách“ sú uvedené v slovníku.

Tretia a posledná tematická oblasť – výučba jazyka vzdelávania vo viacjazyčných triedach – zatiaľ čo stále zahŕňa viacjazyčnosť, sa zameriava konkrétnejšie na jazyk vzdelávania a jeho kľúčovú úlohu vo vzdelávaní. Napríklad v Írsku sa učiteľom, ktorí poskytujú podporu študentom, ktorí nie sú zdatní v jazyku školskej dochádzky, ponúka odborná príprava o tom, ako hodnotiť úroveň angličtiny študentov a ako používať domáce jazyky študentov na podporu rozvoja ich angličtiny.

69 <https://www.hep-bejune.ch/fr/Formations-continues/Formations-postgrades/CAS/education-Plurilinguisme-Bildung-Mehrsprachigkeit/CAS-education-Plurilinguisme-Bildung-Mehrsprachigkeit.html>

ODDIEL II – NADNÁRODNÁ MOBILITA

Rozvoj nadnárodnej mobility učiteľov počas štúdia alebo kariéry je dlhodobou prioritou EÚ. V záveroch Rady EÚ o profesionálnom rozvoji učiteľov a vedúcich pracovníkov škôl sa v roku 2009 zdôraznila potreba postupne rozširovať nadnárodnú mobilitu, najmä pokiaľ ide o učiteľov, s „názorom na to, aby sa obdobie vzdelávania v zahraničí – tak v rámci Európy, ako aj v širšom svete – stalo pravidlom a nie výnimkou“⁷⁰. Nedávno sa v záveroch Rady z mája 2022 o posilnení mobility učiteľov a školiteľov požaduje celý rad opatrení na podporu európskej mobility učiteľov v rámci ich počiatočnej odbornej prípravy a odbornej prípravy na⁷¹pracovisku.

Vzhľadom na uvedenú prioritu sa táto časť zameriava na nadnárodnú mobilitu učiteľov cudzích jazykov ako študentských učiteľov alebo odborníkov z praxe. Po prvé, skúma, či orgány vyššieho stupňa odporúčajú, aby potenciálni učitelia cudzích jazykov strávili určitý čas v cieľovej jazykovej krajine počas svojho počiatočného vzdelávania (pozri obrázok D5). Potom poskytuje percentuálny podiel učiteľov nižšieho sekundárneho cudzieho jazyka, ktorí vycestujú do zahraničia na profesionálne účely, a porovnáva tieto údaje v priebehu času (pozri obrázok D6). V tomto oddiele sa uvádzajú aj systémy financovania na najvyššej úrovni, ktoré sú k dispozícii na podporu nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov (pozri ilustráciu D7). Okrem toho sa v ňom porovnáva percentuálny podiel učiteľov cudzích jazykov, ktorí vycestujú do zahraničia, s podporou programov EÚ s národnými/regionálnymi programami (pozri ilustráciu D8). Nakoniec, táto časť objasňuje hlavné dôvody, prečo učitelia cudzích jazykov chodia do zahraničia, a čas, ktorý trávajú na odborných cestách v iných krajinách (pozri obrázky D9 a D10).

Keďže trendy uvedené v tomto oddiele sa týkajú obdobia rokov 2013 – 2018, treba mať na pamäti, že tieto trendy mohli byť dočasne postihnuté pandémiou COVID-19.

Štyri ukazovatele v tomto oddiele sú založené na údajoch z TALIS (⁷²). Vzťahujú sa na 22 európskych krajín (členské štáty EÚ a krajiny mimo EÚ). Zvyšné dva ukazovatele predstavujú informácie založené na údajoch poskytnutých sieťou Eurydice, ktorá zahŕňa 37 krajín.

ODPORÚČANIA NAJVVYŠŠEJ ÚROVNE SA ZRIEDKAVO ODVOLÁVAJÚ OSOBITNE NA CEZHRANIČNÚ MOBILITU BUDÚCICH UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV.

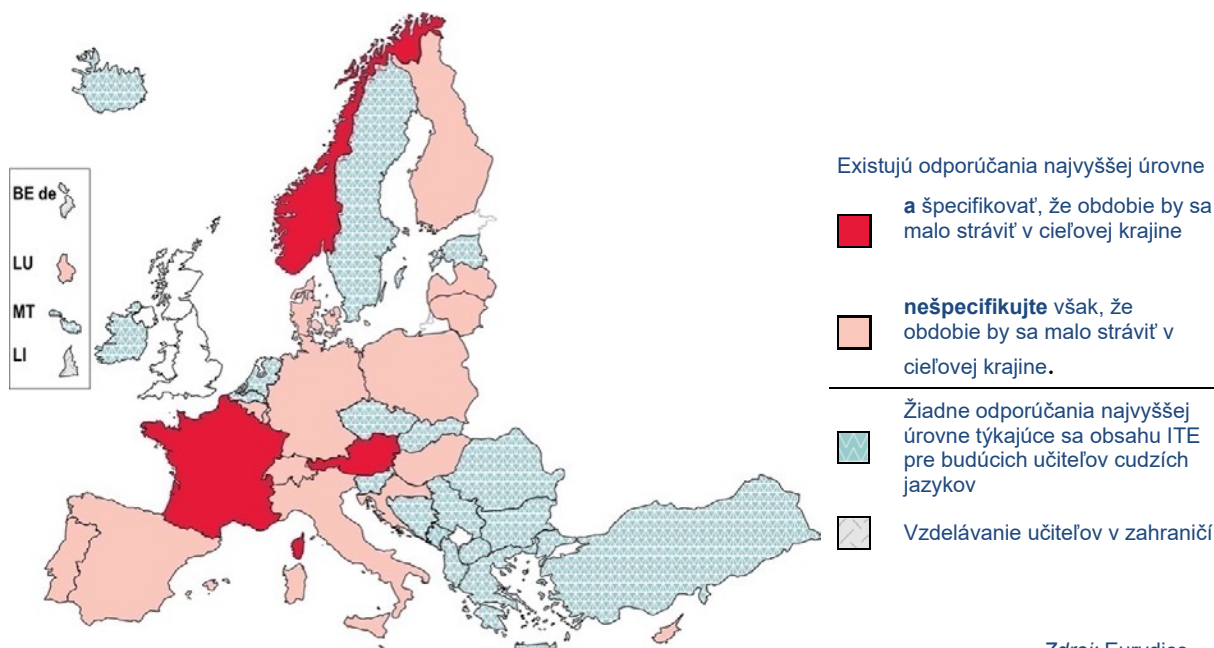
Stráviť obdobie v cieľovej jazykovej krajine počas ITE je obzvlášť dôležité pre budúcich učiteľov cudzích jazykov. To môže výrazne zlepšiť ich znalosť jazyka, ktorý budú vyučovať. Môže im tiež poskytnúť skúsenosti z prvej ruky s kultúrou cieľovej jazykovej krajiny.

Na obrázku D5 sa zobrazuje prítomnosť odporúčaní vydaných najvyššími (vzdelávacími) orgánmi týkajúcimi sa obsahu ITE pre učiteľov cudzích jazykov a ak takéto odporúčania existujú, poskytujú sa v ňom informácie o usmerneniach týkajúcich sa pobytu v cieľovej krajine.

70 Závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET2020), Ú. v. EÚ C 119, 28.5.2009, s. 3.

71 Závery Rady z 21. apríla 2022 o posilnení mobility učiteľov a školiteľov, najmä európskej mobility, počas ich počiatočnej odbornej prípravy a odbornej prípravy na pracovisku, Ú. v. EÚ C 167, 21.4.2022.

72 Podrobné informácie o systéme TALIS sa nachádzajú v časti Štatistické databázy a terminológia.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 39 Obrázok D5: Existencia odporúčaní najvyššej úrovne týkajúcich sa obsahu ITE pre budúcich učiteľov cudzích jazykov a obdobia, ktoré sa má stráviť v cieľovej krajine jazyka, 2021/2022

Vysvetlivky

Ak existujú odporúčania najvyššej úrovne týkajúce sa obsahu ITE pre aspoň jeden typ učiteľov cudzích jazykov (t. j. všeobecných alebo špecializovaných učiteľov; podrobnosti pozri na obrázku D1 alebo jeden stupeň vzdelania (ISCED 1 – 3), krajina je v závislosti od svojej situácie zaradená do jednej z dvoch hlavných kategórií (tmavočervená alebo svetločervená).

Ak učitelia cudzích jazykov trávajú obdobie v krajine alebo regióne, v ktorom sa hovorí jazykom, ktorý sa má vyučovať (cieľový jazyk), môže to zahŕňať čas strávený v škole (ako asistent), na univerzite (navštevujú kurzy) alebo na pracovnej stáži. Cieľom je poskytnúť potenciálnym učiteľom priamy kontakt s jazykom, ktorý budú vyučovať, a kultúrou príslušnej krajiny.

Vymedzenie pojmov „zahraničný jazyk“, „počítačová výchova učiteľov (ITE)“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“ nájdete v slovníku.

Ako vyplýva z obrázku, približne v polovici skúmaných krajín orgány vyššieho stupňa v oblasti vzdelávania neposkytujú žiadne odporúčania týkajúce sa ITE pre budúcich učiteľov cudzích jazykov. Ak sú takéto odporúčania zavedené, zaoberajú sa rôznymi aspektmi ITE vrátane napríklad organizovania teoretických kurzov, stáží v oblasti výučby cudzích jazykov v škole a/alebo pobytov v cieľovej krajine jazyka.

Spomedzi krajín, ktoré poskytujú niektoré odporúčania týkajúce sa obsahu ITE, len tri odporúčajú, aby budúci učitelia cudzích jazykov strávili určité obdobie v cieľovej jazykovej krajine pred ukončením svojej pedagogickej kvalifikácie. V Rakúsku sa odporúča jeden semester v zahraničí. Vo Francúzsku sa odporúča, aby špecializovaní učitelia cudzích jazykov strávili určitý čas v cieľovej krajine jazyka, ale trvanie nie je špecifikované. Podobne všeobecné odporúčanie existuje aj v Nórsku, kde vnútroštátne usmernenia pre základné a nižšie stredoškolské vzdelávanie učiteľov naznačujú, že vzhľadom na to, že budú vyučovať cudzie jazyky, učitelia všeobecných učiteľov by mali počas štúdia absolvovať pobyt v zahraničí. Krajina pobytu nie je špecifikovaná, ale angličtina je povinným predmetom pre žiakov základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania (pozri obrázok B7) a od všeobecných učiteľov sa očakáva, že ju budú vyučovať (pozri obrázok D1).

Pokiaľ ide o skúmané odporúčania, Írsko predstavuje konkrétny prípad. V tejto krajine môžu inštitúcie odbornej prípravy slobodne rozhodovať o obsahu ITE, ktoré ponúkajú učiteľom cudzích jazykov (t. j. na obrázku nie sú uvedené žiadne odporúčania najvyššej úrovne). Na to, aby boli učitelia zamestnaní, sa však

musia zaregistrovať v Rade pre vyučovanie (ktorá umožňuje jednotlivcom vyučovať na štátom financovaných školách). Na registráciu musia budúci učitelia cudzieho jazyka na nižšom a všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní stráviť v cieľovej krajine aspoň 6 mesiacov (od roku 2023 sa obdobie skrátilo na 3 mesiace).

Hoci počet krajín s príslušnými odporúčaniami zostáva obmedzený, je potrebné zvážiť dva ďalšie aspekty týkajúce sa cezhraničnej mobility študentských učiteľov. Po prvé, v krajinách bez osobitných odporúčaní najvyššej úrovne môžu jednotlivé inštitúcie vysokoškolského vzdelávania stále špecifikovať, že potenciálni učitelia cudzích jazykov musia absolvovať časť svojho štúdia v cieľovej krajine jazyka. Po druhé, odporúčania krajín na najvyššej úrovni v súčasnosti bežne stanovujú, že všetci študenti – to znamená nielen potenciálni učitelia cudzích jazykov – by mali mať možnosť absolvovať časť štúdia v zahraničí. Cezhraničná mobilita budúcich učiteľov cudzích jazykov sa preto môže stimulovať prostredníctvom odporúčaní, ktoré presahujú odporúčania uvedené na obrázku D5.

NADNÁRODNÁ MOBILITA UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV SA ČASOM ZVÝŠILA

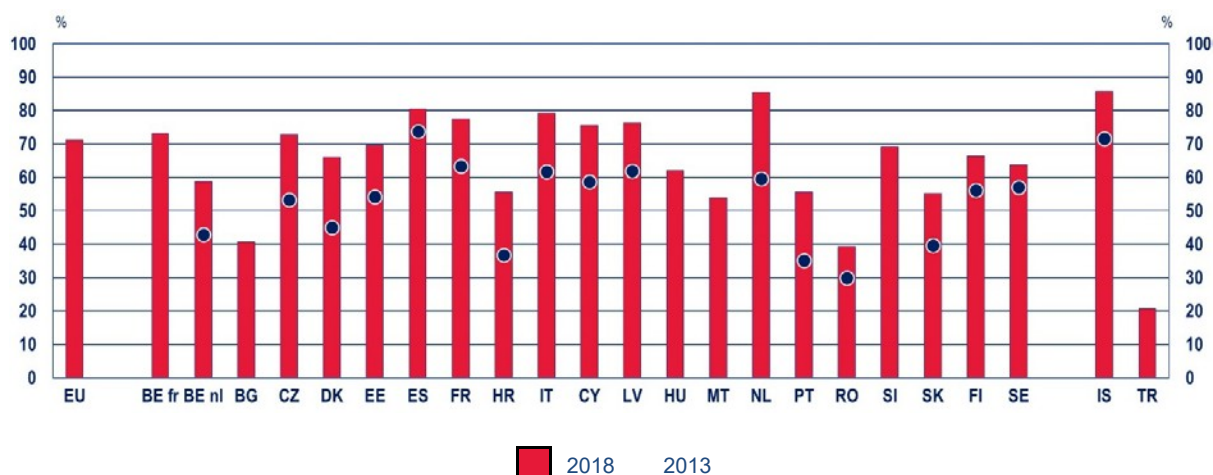
Na obrázku D5 sa preskúmali odporúčania najvyššej úrovne týkajúce sa ITE v súvislosti s nadnárodnou mobilitou budúcich učiteľov cudzích jazykov. Z toho vyplýva, že len málo krajín predložilo odporúčania v tejto oblasti. Na obrázku D6 je znázornená aj nadnárodná mobilita učiteľov cudzích jazykov, ale z inej perspektívy. Zohľadňuje skutočnú prax nadnárodnej mobility, ktorú uviedli učitelia v TALIS 2018. Konkrétne obsahuje údaje o percentuálnom podiele učiteľov cudzích jazykov na nižších stredných školách, ktorí uviedli, že počas štúdia alebo kariéry odišli do zahraničia na profesionálne účely. Porovnáva sa v nej aj postupy nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov v rokoch 2018 a 2013.

Ako vyplýva z obrázku D6, v roku 2018 približne 70 % učiteľov cudzích jazykov v EÚ vycestovalo do zahraničia aspoň raz, ako študent, učiteľ alebo ako obaja. Španielsko, Holandsko a Island majú najvyšší podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov, pričom viac ako 80 % z nich vykazuje nadnárodnú mobilitu.

V porovnaní s tým sú učitelia iných predmetov oveľa menej mobilní: na úrovni EÚ len 36,0 % z nich vycestovalo do zahraničia počas svojho vzdelávania alebo odbornej prípravy alebo počas svojej kariéry učiteľa (pozri prílohu 1). Cyprus a opäť Island majú najväčší podiel učiteľov iných predmetov, ktorí sú mobilní (63,5 % a 80,1 %).

Učitelia cudzích jazykov musia samozrejme trénovať a precvičovať jazyk, ktorý vyučujú. Musia tiež zažiť úzky kontakt s jednou z krajín, v ktorých sa hovorí jazykom, ktorý vyučujú, aby získali hlbší kultúrny pohľad, aby sa mohli podeliť so svojimi študentmi. Preto sa zdá, že nadnárodná mobilita je pre učiteľov cudzích jazykov viac ako pre učiteľov iných predmetov profesionálnou potrebou. Napriek tomu takmer 30 % moderných učiteľov cudzích jazykov, ktorí sa zúčastnili na prieskume v EÚ, nikdy nebolo v zahraničí na profesionálne účely, čo môže mať vplyv na kvalitu výučby cudzích jazykov. V Bulharsku, Rumunsku a Túrkiye bola mobilná len menšina učiteľov cudzích jazykov. Toto percento je najnižšie v Túrkiye, kde len 20,7 % učiteľov cudzích jazykov bolo v zahraničí ako učiteľ alebo počas svojho ITE.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018 a 2013.

Obrázok 40 Obrázok D6: Percentuálny podiel moderných učiteľov cudzích jazykov na nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2), ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely, 2013 a 2018

Vysvetlivky

Tento údaj vychádza z odpovedí učiteľov na otázky 15 a 56 TALIS 2018 a otázky č. 15 a 48 TALIS 2013: „Vyučujete v súčasnom školskom roku nasledujúce kategórie predmetov?“ a „Už ste niekedy boli v zahraničí na profesionálne účely vo svojej kariére učiteľa alebo počas vzdelávania/odbornej prípravy učiteľov?“

Dĺžka tyčí a poloha modrých kruhov ukazujú percentuálny podiel učiteľov, ktorí si zvolili možnosť e) pre otázku 15 a odpovedali „áno“ aspoň na jednu zo situácií mobility [možnosti a) – e) v roku 2018 a možnosti b) – f) v roku 2013].

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí v roku 2018 odpovedali na otázky TALIS súvisiace s mobilitou.

Pozri prílohu 1 pre údaje a S.E.s. Ďalšie informácie o systéme TALIS sú uvedené v oddiele „Štatistické databázy a terminológia“.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Trendy v priebehu času možno pozorovať na základe 17 európskych vzdelávacích systémov⁽⁷³⁾, ktoré odpovedali na otázky o nadnárodnej mobilitě v oboch kolách programu TALIS. Z porovnania údajov z TALIS 2013 a 2018 vyplýva, že v týchto vzdelávacích systémoch bolo viac učiteľov cudzích jazykov v zahraničí na profesionálne účely v roku 2018⁽⁷⁴⁾. Podiel učiteľov cudzích jazykov, ktorí boli v zahraničí, bol v roku 2018 o 14,6 percentuálneho bodu vyšší ako v roku 2013, pričom sa zvýšil z 57,6 % na 72,2 % (pozri prílohu 1). Mobilita učiteľov cudzích jazykov sa zvýšila vo všetkých 17 vzdelávacích systémoch, ktoré reagovali na otázky súvisiace s mobilitou v rokoch 2013 a 2018. Najväčší nárast bol v Holandsku s nárastom o 26,0 percentuálneho bodu. Najmenší nárast bol vo Švédsku, pričom len o 6,7 percentuálneho bodu bolo v roku 2018 viac ako v roku 2013.

Nárast nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov nie je izolovaným javom. Podiel učiteľov iných predmetov, ktorí strávili čas na profesionálne účely v inej krajine, sa v rokoch 2013 až 2018 v podobnej miere zvýšil z 20,0 % na 36,3 % v EÚ (pozri prílohu 1).

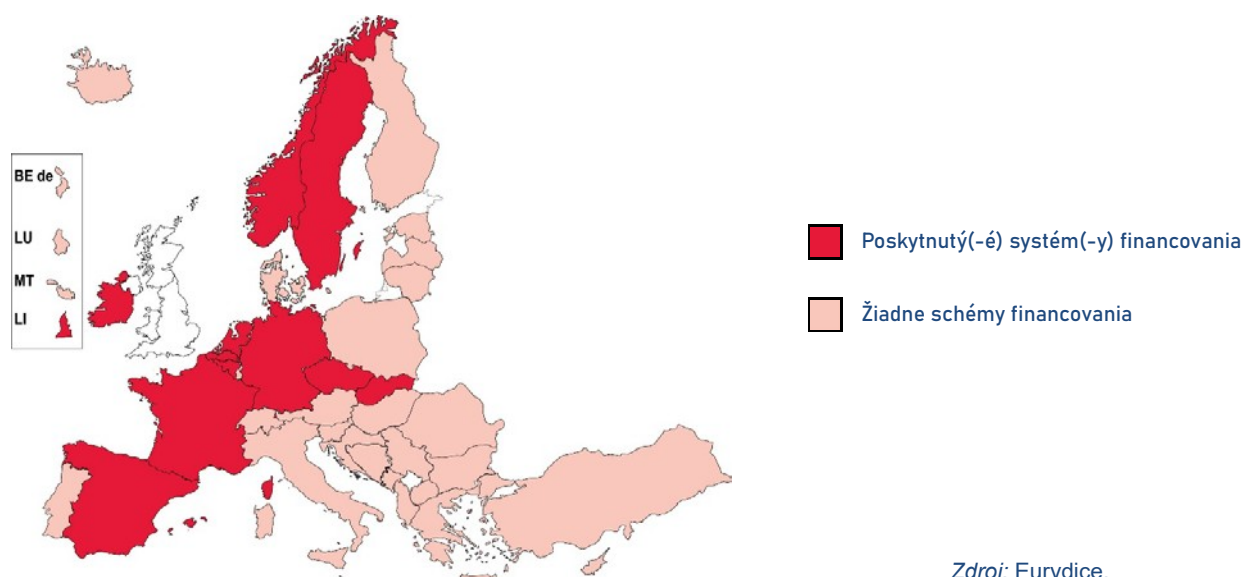
73 BE nl, CZ, DK, EE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, NL, PT, RO, SK, FI, SE a IS.

74 Pokiaľ ide o platnosť porovnania, čitatelia by mali vedieť, že otázky týkajúce sa mobility sa medzi prieskumom z roku 2013 a prieskumom z roku 2018 mierne líšili. V roku 2013 boli otázky týkajúce sa mobility zavedené filtrujúcou otázkou („Už ste niekedy boli v zahraničí na profesionálne účely vo svojej kariére učiteľa alebo počas vzdelávania/odbornej prípravy učiteľov: áno/nie?“), zatiaľ čo v roku 2018 nebola otázka filtrovania. Napriek tomuto rozdielu v otázkach týkajúcich sa mobility v rokoch 2013 až 2018 a hoci vplyv tohto rozdielu nie je známy, možno však predpokladať, že zvýšenie nie je spôsobené len zmenami v dotazníku.

VNÚTROŠTÁTNE SYSTÉMY FINANCOVANIA NADNÁRODNEJ MOBILITY UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV EXISTUJÚ NAJMÄ V ZÁPADOEURÓPSKÝCH KRAJINÁCH

Niektoré krajiny majú systémy financovania najvyššej úrovne na podporu nadnárodnej mobility svojich učiteľov cudzích jazykov. Cieľom týchto systémov financovania je podporiť učiteľov, ktorí chcú stráviť určitý čas v zahraničí na profesionálne účely. Ilustrácia D7 sa zameriava na systémy na podporu nadnárodnej mobility učiteľov v rokoch 2021/2022, hoci v praxi z dôvodu pandémie COVID-19 z nich profitovalo menej učiteľov ako pred pandemiou. Hoci žiadna krajina nenahlásila, že osobitné systémy financovania na najvyššej úrovni podporujúce mobilitu boli od roku 2020 zrušené, niektoré systémy neboli poskytnuté v roku 2020, 2021 a/alebo 2022, zatiaľ čo iné sa presunuli na online formáty.

Ako vyplýva z obrázku D7, systémy financovania podporujúce profesionálnu nadnárodnú mobilitu učiteľov základných a všeobecných stredných škôl existujú v tuctu krajín, najmä v západnej Európe. Systémy financovania sa môžu vzťahovať na všetkých učiteľov bez ohľadu na predmet, ktorý vyučujú, alebo sa môžu osobitne zameriavať na učiteľov cudzích jazykov. Tieto systémy podporujú tak základných učiteľov, ako aj všeobecných stredoškolských učiteľov, s výnimkou francúzskych a flámskych spoločenstiev Belgicka, Írska a Nórska, kde ich môžu využívať len stredoškolskí učelia.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 41 Obrázok D7: Systémy financovania, ktoré poskytujú orgány najvyššej úrovne na podporu nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Mapa ukazuje, či systémy financovania, ktoré podporujú nadnárodnú mobilitu učiteľov cudzích jazykov v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, poskytujú orgány vyššieho stupňa vzdelávania.

Systémy financovania môžu využívať učelia všetkých predmetov alebo osobitne tí, ktorí vyučujú cudzie jazyky. Berú sa do úvahy len systémy financovania, ktoré fungujú v celej krajine/vzdelávacom systéme alebo v významnej geografickej oblasti (tie, ktoré sú obmedzené na určitú geografickú polohu, sú preto vylúčené). Systémy financovania by sa mali vzťahovať na nadnárodné prekračovanie geografických hraníc a mali by byť určené ako dlhodobé prvky vzdelávacieho systému pokrývajúce niekoľko po sebe nasledujúcich rokov (iniciatívy s krátkodobým financovaním založeným na projektoch, ktoré sa vzťahujú len na 1 alebo 2 roky, sú vylúčené).

Systémy financovania na podporu učiteľov, aby sa presťahovali do zahraničia, aby sa zúčastnili konferencie alebo workshopu, dokončili doktorandské štúdium alebo vyučovali v škole v ich krajine pôvodu (ak sa líši od krajiny, v ktorej pracujú), sa tu nepovažujú. Podobne sú z rozsahu pôsobnosti tohto čísla vylúčené aj dvojstranné vzdelávacie programy a medzinárodné systémy financovania, ako je program EÚ Erasmus+ a program Nordplus a programy jazykových asistentov pre začínajúcich učiteľov alebo vysokoškolských študentov.

Poskytovatelia údajov Eurydice boli vyzvaní, aby nahlásili najviac tri systémy financovania.

Definície pojmov „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ a „orgány najvyššej úrovne“ sú uvedené v slovníku.

Bližší pohľad na systémy financovania, ktoré uviedli poskytovatelia údajov Eurydice, ukazuje, že tieto systémy majú rôzne ciele, napríklad zlepšenie jazykových a výučbových zručností učiteľov alebo rozvoj kultúrneho povedomia pri výučbe cudzích jazykov. Tieto ciele môžu dosiahnuť aj rôznymi spôsobmi, a to aj prostredníctvom študijných pobytov, kurzov odbornej prípravy, tieňovania pracovných miest, stáží alebo vyučovacích období. Dĺžka období mobility podporovaných vnútroštátnymi systémami sa tiež líši. Najčastejšie učitelia chodia do zahraničia na krátku dobu, zvyčajne 1 alebo 2 týždne.

Počet cieľových krajín sa tiež líši v jednotlivých systémoch financovania. Niektoré systémy financovania sa zameriavajú na učiteľov, ktorí vyučujú konkrétny cudzí jazyk: poskytujú týmto učiteľom príležitosť stráviť čas v krajine, v ktorej sa hovorí jazykom, ktorý vyučujú. To je napríklad prípad Nórska, kde učitelia francúzskeho jazyka majú možnosť zúčastniť sa na ďalších vzdelávacích kurzoch alebo individuálnych programoch (stienenie pracovného miesta) vo Francúzsku počas 2 až 21 dní.

V Španielsku, Francúzsku, Švédsku a Lichtenštajnsku sa oznámené systémy financovania zameriavajú na mnoho rôznych krajín. V Španielsku poskytuje program profesionálnych návštev (*Estancias Profesionales*) učiteľom základných a všeobecných stredných škôl bez ohľadu na predmet, ktorý vyučujú, možnosť stráviť 2 týždne v zahraničí na študijné a pozorovacie návštevy v školách v 14 rôznych krajinách. Vo Francúzsku sa učitelia cudzích jazykov na všeobecných stredných školách (vrátane tých, ktorí sa zúčastňujú na školách poskytujúcich CLIL) môžu zúčastňovať na jazykových, pedagogických a kultúrnych aktivitách (*étapes de perfectionnement linguistique, pédagogique et culturel*) v zahraničí počas 2 týždňov v šiestich až ôsmich cieľových krajinách. Vo Švédsku program partnerstva Atlas, ktorého cieľom je podporovať medzinárodnú spoluprácu medzi učiteľmi a školami, poskytuje všetkým učiteľom príležitosť zúčastňovať sa na výmenách učiteľov vo všetkých krajinách mimo EÚ. V Lichtenštajnsku, ako sa uvádza vo vyhláske o pedagogických službách z roku⁷⁵2004, štát financuje profesionálne cesty učiteľov cudzích jazykov do krajín, v ktorých sa hovorí jazykmi, ktoré vyučujú.

Tri belgické spoločenstvá s tromi rôznymi vyučovacími jazykmi (francúzsky, holandský a nemecký) podpísali v apríli 2015 dohodu, ktorej cieľom je podporovať možnosti učiteľov cudzích jazykov každého spoločenstva vyučovať v jednom z ďalších dvoch spoločenstiev počas obdobia najmenej jedného roka. Aj keď táto transkomunitná iniciatíva nie je sama osebe nadnárodná, stojí za zmienku. Cieľom iniciatívy je umožniť školám zabezpečiť jazykové kurzy s rodenými hovoriacimi ako učiteľmi. Podobne sa vo Švajčiarsku organizujú výmeny učiteľov francúzskeho, nemeckého a talianskeho jazyka medzi rôznymi jazykovými regiónmi. Títo učitelia jazykov majú možnosť stráviť krátky (do 5 týždňov) alebo dlhý (do 12 mesiacov) pobyt v inom jazykovom regióne ako asistent triedy. Cieľom je pomôcť učiteľom rozvíjať ich jazykové a výučbové kompetencie a nadviazať spoluprácu medzi školami v rôznych jazykových regiónoch.

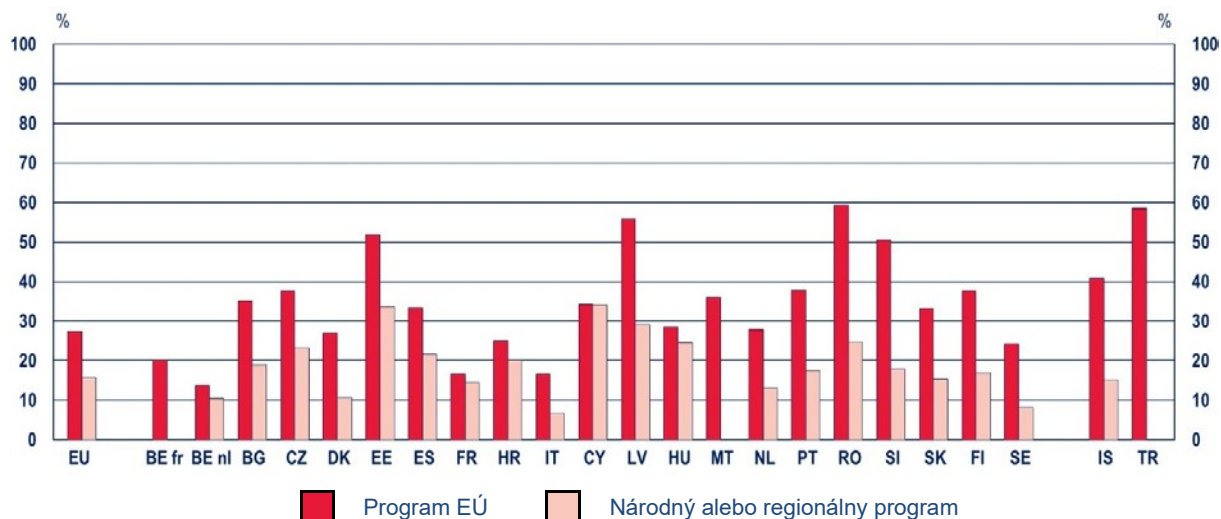
PROGRAMY EÚ ZOHRÁVAJÚ VÝZNAMNÚ ÚLOHU V NADNÁRODNEJ MOBILITE UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV

Na obrázku D8 je znázornený percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním, ktorí uviedli, že boli v zahraničí na profesionálne účely s podporou nadnárodných programov mobility. Špecifikuje sa v ňom typ programu mobility (program EÚ, ako je Erasmus+ alebo národný/regiónálny program), s ktorým cestovali do zahraničia. Toto číslo sa týka len nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov počas ich kariéry.

V EÚ je percentuálny podiel mobilných moderných učiteľov cudzích jazykov, ktorí čerpali finančné prostriedky EÚ, v priemere takmer dvojnásobok percentuálneho podielu tých, ktorí čerpali finančné prostriedky z národného alebo regionálneho programu. Podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov, ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely prostredníctvom programu EÚ, je 27,4 % v porovnaní s 15,7 % v prípade

75 <https://www.gesetze.li/konso/2004092000>

národných alebo regionálnych programov. V 10 vzdelávacích systémoch (Dánsko, Taliansko, Holandsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Švédsko a Island) bol tento trend ešte výraznejší, pričom aspoň dvakrát viac učiteľov vycestovalo do zahraničia s financovaním z prostriedkov EÚ než s vnútroštátnym alebo regionálnym financovaním. Naproti tomu vo flámskom spoločenstve Belgicka, Francúzska, Chorvátska, Cypru a Maďarska bol vplyv oboch zdrojov financovania približne rovnaký.

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018

Obrázok 42 Obrázok D8: *Percentuálny podiel mobilných moderných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí odišli do zahraničia na profesionálne účely s podporou programu mobility, 2018*

Vysvetlivky

Tento údaj vychádza z odpovedí učiteľov na otázky č. 15 a 56 programu TALIS 2018: „Vyučujete v súčasnom školskom roku nasledujúce kategórie predmetov?“ a „Už ste niekedy boli v zahraničí na profesionálne účely vo svojej kariére učiteľa alebo počas vzdelávania/odbornej prípravy učiteľov?“ Dĺžka barov ukazuje percentuálny podiel učiteľov, ktorí odpovedali „áno“ na možnosť b) „ako učiteľ v programe EÚ“ a/alebo c) „ako učiteľ v regionálnom alebo národnom programe“. Učitelia mohli využiť oba typy programov.

Učitelia cudzích jazykov sú tí, ktorí si zvolili možnosť e) pre otázku č. 15. Mobilní učitelia sú tí, ktorí odpovedali „áno“ aspoň jednej z možností a) – e) v otázke 56.

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí v roku 2018 odpovedali na otázky TALIS súvisiace s mobilitou.

Pozri prílohu 1 pre údaje a S.E.s. Ďalšie informácie o systéme TALIS sú uvedené v oddiele „Štatistické databázy a terminológia“.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámka pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr), Malta a Turecko: vzorka bola nedostatočná (menej ako 5 rôznych škôl alebo 30 učiteľov) pre kategóriu „národné alebo regionálne programy“.

V porovnaní s rokom 2013 sa podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov, ktorí boli súčasťou programov EÚ, výrazne nezmenil, zatiaľ čo podiel, ktorý bol súčasťou národných alebo regionálnych programov, sa zvýšil o 4,3 percentuálneho bodu (S.E. 0,86) (pozri prílohu 1). V dôsledku toho bol v európskych krajinách relatívny príspevok programov EÚ k mobilite učiteľov cudzích jazykov v porovnaní s relatívnym príspevkom národných alebo regionálnych programov v roku 2013 v priemere o niečo vyšší (25,1 % (S.E. 0,89) v porovnaní s 11,1 % (S.E. 0,53)) než v roku 2018 (27,2 % (S.E. 0,71) oproti 15,4 % (S.E. 0,67)).

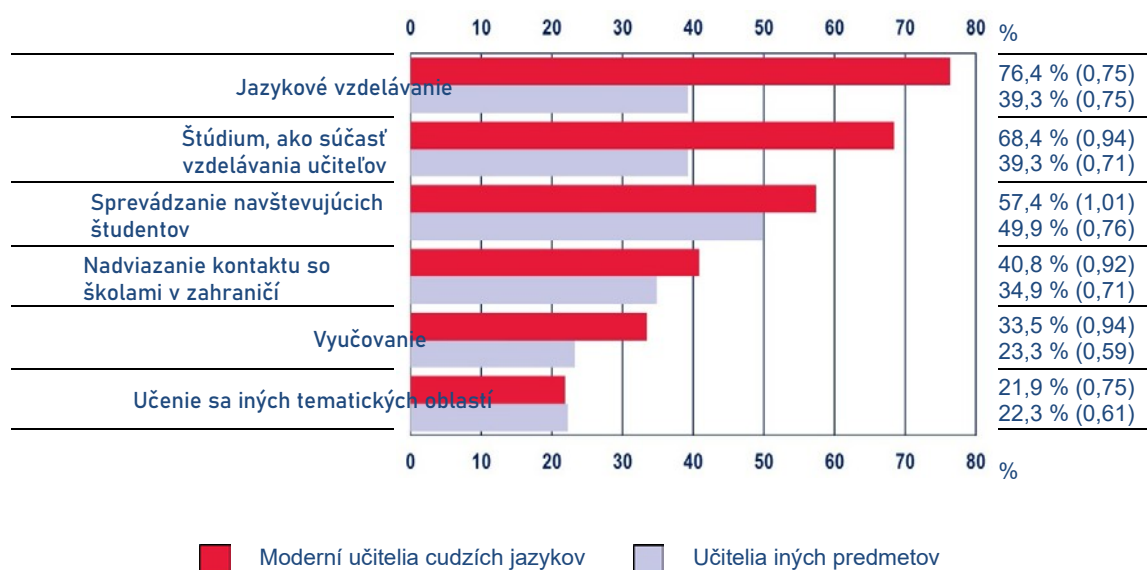
VIAC AKO DVE TRETINY UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV VYCESTUJÚ DO ZAHRANIČIA NA VÝUČBU JAZYKOV A AKO SÚČASŤ SVOJHO POČIATOČNÉHO VZDELÁVANIA

V grafe D9 sú načrtnuté účely, na ktoré učitelia cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním trávajú obdobia v inej krajine počas štúdia alebo kariéry. Presnejšie, uvádza sa v ňom percentuálny podiel nadnárodných mobilných učiteľov, ako priemer EÚ, podľa profesionálneho účelu vycestovania do zahraničia. Toto percento sa zobrazuje pre učiteľov cudzích jazykov a učiteľov iných predmetov.

Ako vyplýva z obrázku D9, profesionálne účely na vycestovanie do zahraničia sa medzi týmito dvoma kategóriami učiteľov do určitej miery líšia.

V EÚ je hlavným dôvodom odchodu učiteľov cudzích jazykov do zahraničia vzdelávanie jazykov (76,4 %). V Španielsku, Taliansku a Maďarsku to uviedlo viac ako 80 % mobilných učiteľov cudzích jazykov ako dôvod na cestovanie (pozri prílohu 1). Jedným z najúčinnejších spôsobov, ako môžu učitelia zlepšiť svoju znalosť jazyka alebo jazykov, ktoré vyučujú, je navštíviť jednu z krajín, v ktorých sa rozprávajú. Tento konkrétny dôvod nadnárodnej mobility preto veľmi úzko súvisí s prácou. V porovnaní s tým na úrovni EÚ len 39,3 % mobilných učiteľov, ktorí vyučujú iné predmety, uviedlo jazykové vzdelávanie ako profesionálny účel na vycestovanie do zahraničia.

Na úrovni EÚ takmer 70 % mobilných učiteľov cudzích jazykov študovalo v zahraničí v rámci vzdelávania učiteľov, hoci len niekoľko krajín má odporúčania v tejto oblasti (pozri ilustráciu D5). Rozdiely medzi krajinami sú dosť výrazné: približne 80 % mobilných učiteľov cudzích jazykov v Španielsku a Taliansku študovalo v zahraničí v rámci vzdelávania učiteľov, zatiaľ čo menej ako 50 % tak urobilo v Chorvátsku, Lotyšsku, Portugalsku, Slovinsku, na Islande a v Tureku. Pre porovnanie, na úrovni EÚ len 39,3 % učiteľov vyučujúcich iné predmety uviedlo, že študujú v zahraničí ako súčasť svojho vzdelávania.

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Obrázok 43 Obrázok D9: Percentuálny podiel mobilných učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2) z profesionálnych dôvodov pre odchod do zahraničia, úroveň EÚ, 2018

Vysvetlivky

Tento údaj vychádza z odpovedí učiteľov na otázky 15 a 57 programu TALIS 2018: „Učíte v súčasnom školskom roku nasledujúce kategórie predmetov?“ a „Boli tieto činnosti profesionálne účely vašich návštev v zahraničí?“ Učitelia boli požiadaní, aby poskytli čo najviac odpovedí.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Učitelia cudzích jazykov sú tí, ktorí si zvolili možnosť e) pre otázku č. 15. Učitelia iných predmetov sú tí, ktorí si nevybrali možnosť e) pre otázku č. 15, ale zvolili si akúkoľvek inú možnosť od písmen a) až i). Mobilní učitelia sú tí, ktorí odpovedali „áno“ aspoň jednej z možností a) – e) v otázke 56.

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí odpovedali na otázku 57 TALIS v roku 2018: Česko, Dánsko, Estónsko, Španielsko, Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Holandsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Švédsko, Island a Turecko.

Dôvody pobytu v zahraničí sa uvádzajú v zostupnom poradí podľa percentuálneho podielu učiteľov cudzích jazykov, ktorí ich nahlasujú.

Ďalšie informácie o TALIS sú uvedené v prílohe 1, pokiaľ ide o údaje špecifické pre jednotlivé krajiny, pozri oddiel „Štatistické databázy a terminológia“.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Učitelia môžu tiež zohrávať úlohu pri podpore skutočnej mobility študentov a virtuálnej mobility študentov. Pedagogickí zamestnanci môžu sprevádzať študentov, ktorí cestujú do zahraničia, a môžu tiež vytvoriť základ pre budúcu spoluprácu medzi školami, napríklad prípravou programov nadnárodnej mobility alebo rozvojom spoločných projektov, v rámci ktorých budú nové technológie podporovať výmeny medzi študentmi. Podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov, ktorí už navštívili študentov, je 57,4 % v EÚ, čo je o niečo viac ako u učiteľov iných predmetov (49,9 %). Mobilní učitelia cudzích jazykov boli tiež v zahraničí, aby nadviazali kontakt so školami častejšie ako učitelia iných predmetov (40,8 % a 34,9 %).

Na úrovni EÚ nie je výučba v zahraničí taká bežná ako výučba jazykov medzi mobilnými učiteľmi cudzích jazykov (33,5 %), ale stále je o niečo bežnejšia ako u učiteľov iných predmetov (23,3 %). „Vyučovanie“ sa najčastejšie uvádzalo ako dôvod mobility učiteľov cudzích jazykov v Rumunsku (označované 68,3 % učiteľov cudzích jazykov). Viac ako 40 % mobilných učiteľov cudzích jazykov v Španielsku a Francúzsku uviedlo, že vyučovalo v zahraničí. Naopak, v Chorvátsku a Portugalsku tak urobilo menej ako 15 % z nich.

Napokon, cestovanie do zahraničia s cieľom dozvedieť sa o iných predmetoch nie je bežným dôvodom mobility, pričom podobné a nízke percento mobilných učiteľov cudzích jazykov (21,9 %) a učiteľov iných predmetov (22,3 %) uviedlo, že na tento účel odišli do zahraničia.

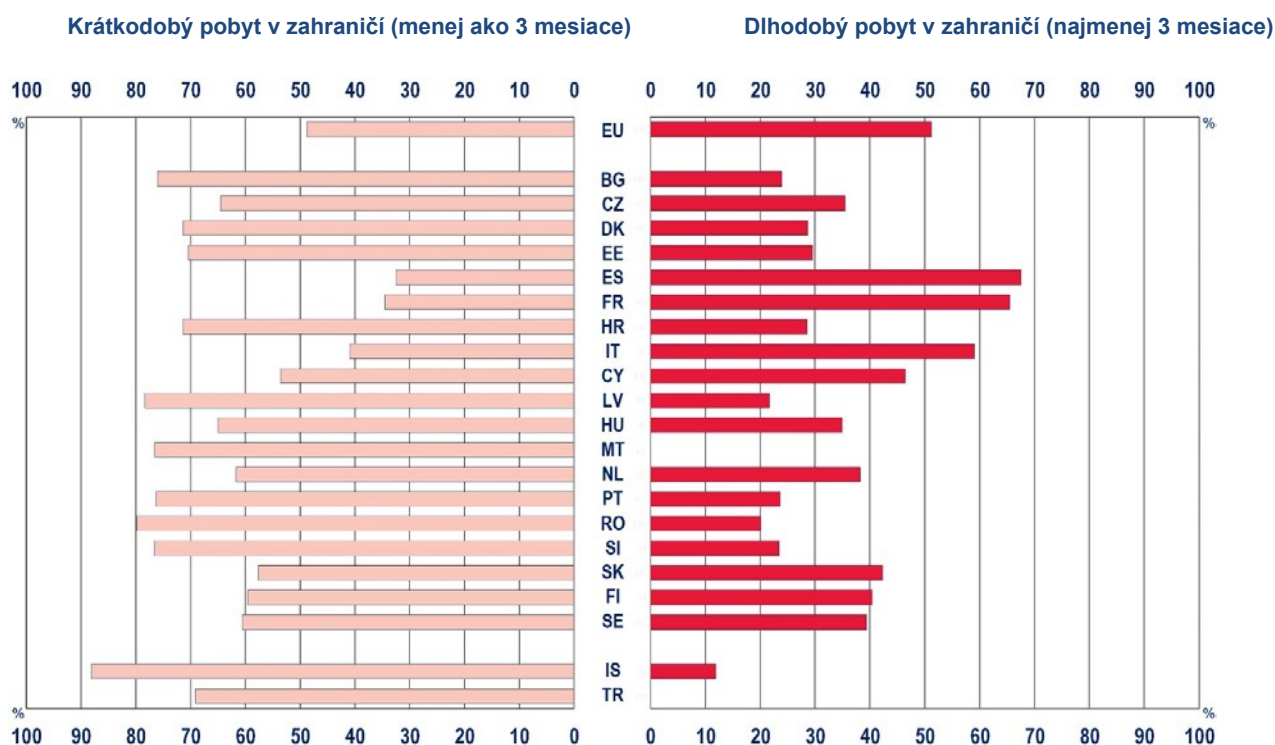
Z údajov z TALIS 2013 (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2017) vyplýva, že vývoj účelov nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov zostal v priebehu času stabilný. Poradie od najbežnejších dôvodov, prečo učitelia cudzích jazykov chodia do zahraničia na profesionálne účely, je v rokoch 2013 a 2018 rovnaké napriek nárastu mobility učiteľov cudzích jazykov vo všetkých krajinách (pozri obrázok D6).

DĹŽKA POBYTU UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV V ZAHRANIČÍ SA MEDZI JEDNOTLIVÝMI KRAJINAMI ZNAČNE LÍŠI.

Na obrázku D10 je znázornené trvanie mobilných pobytov učiteľov cudzích jazykov v zahraničí počas ich ITE a kariéry. Toto trvanie zodpovedá všetkým obdobiam stráveným v zahraničí, ktoré sa sčítajú. Presnejšie povedané, na obrázku D10 sa rozlišuje medzi pobytmi v zahraničí v trvaní menej ako 3 mesiace (krátke pobyty) a pobytmi v zahraničí v trvaní najmenej 3 mesiace (dlhé pobyty).

Ako vyplýva z obrázku D10, na úrovni EÚ je percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov, ktorí podávajú správy o krátkodobých a dlhodobých pobytach v zahraničí, približne podobný (48,8 % a 51,2 %).

Keď sa však uvažuje o jednotlivých krajinách, takmer vo všetkých z nich väčšina mobilných učiteľov cudzích jazykov strávila počas štúdia a kariéry celkovo menej ako 3 mesiace v zahraničí (krátky pobyt). Je to viditeľné najmä v Bulharsku, Lotyšsku, na Malte, v Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku a na Islande. V Španielsku, Francúzsku a Taliansku je však situácia opačná: v týchto krajinách viac ako polovica mobilných učiteľov cudzích jazykov uviedla dlhodobé pobyty v zahraničí (67,5 %, 65,5 % a 59,1 %).

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Obrázok 44 Obrázok D10: Percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2) na dlhých a krátkodobých pobytoch v zahraničí, 2018

Vysvetlivky

Tento údaj vychádza z odpovedí učiteľov na otázky 15 a 58 programu TALIS 2018: „Vyučujete v súčasnom školskom roku nasledujúce kategórie predmetov?“ a „Celkovo, ako dlho ste zostali v zahraničí na profesionálne účely?“ Odpovede „tri až dvanásť mesiacov“ (možnosť 2) a „viac ako rok“ (možnosť 3) boli zlúčené do kategórie „dlhší pobyt“.

Učiteľia cudzích jazykov sú tí, ktorí si zvolili možnosť e) pre otázku č. 15. Mobilní učiteľia sú tí, ktorí odpovedali „áno“ aspoň jednej z možností a) – e) v otázke 56.

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí odpovedali na otázku 58 TALIS v roku 2018.

Ďalšie informácie o TALIS sú uvedené v prílohe 1 pre údaje a S.E.s., pozri oddiel „Štatistické databázy a terminológia“.

Vymedzenie pojmu „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr, BE nl): táto otázka sa v krajine neriadila.

Malta a Túrkiye: vzorka je nedostatočná (menej ako 5 rôznych škôl alebo 30 učiteľov) pre kategóriu „dlhé pobyty v zahraničí“.

KAPITOLA E VYUČOVACIE PROCESY

ODDIEL I – ČAS VÝUČBY A VÝSLEDKY VZDELÁVANIA

Táto časť, ktorá obsahuje šesť ukazovateľov, sa zaoberá najmä vyučovacím časom prideleným na výučbu cudzích jazykov ako povinných predmetov v rámci denného povinného všeobecného vzdelávania ⁽⁷⁶⁾. Presnejšie sa v ňom skúma, koľko času majú školy venovať výučbe cudzích jazykov, ako to stanovujú najvyššie vzdelávacie orgány ⁽⁷⁷⁾. Vyučovací čas mimo tohto rámca sa neuvádza (napr. cudzie jazyky považované za nepovinné predmety alebo vyučované ako súčasť učebných osnov, o ktorých sa rozhodlo na úrovni školy).

Otázka času výučby sa posudzuje z rôznych uhlov vrátane rozdielu medzi časom stráveným v prvom a druhom cudzom jazyku (pozri obrázok E2), vzťahom medzi vyučovacím časom venovaným prvému cudziemu jazyku a počtom rokov strávených jeho výučbou (pozri obrázok E3), relatívnou váhou výučby cudzích jazykov v rámci učebného plánu (pozri obrázok E4) a napokon zmenami v počte hodín venovaných výučbe cudzích jazykov (pozri obrázok E5). Tento oddiel okrem toho obsahuje informácie o očakávaných minimálnych úrovniach dosiahnutého vzdelania pre prvý a druhý cudzí jazyk v dvoch referenčných bodoch: koniec nižšieho stredoškolského vzdelávania a ukončenie všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania (pozri obrázok E6).

Všetky ukazovatele v tomto oddiele sa opierajú o údaje zhromaždené prostredníctvom siete Eurydice, ktoré sa vzťahujú na 39 vzdelávacích systémov v 37 krajinách ⁽⁷⁸⁾. Ukazovatele času výučby ukazujú údaje o jednotlivých vzdelávacích dráhach v Luxembursku ⁽⁷⁹⁾ a Lichtenštajnsku ⁽⁸⁰⁾, čo umožňuje porovnanie 42 vzdelávacích systémov/vzdelávacích dráh.

VYUČOVACÍ ČAS VENOVANÝ CUDZÍM JAZYKOM JE PODSTATNE VYŠŠÍ V STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ AKO V ZÁKLADNOM VZDELÁVANÍ

Obrázok E1 zobrazuje minimálny počet hodín venovaných výučbe všetkých cudzích jazykov, ktoré sa vyučujú ako povinné predmety počas fiktívneho roka (t. j. celková výučba pre danú úroveň vzdelávania

76 Dotknuté cudzie jazyky sú tie, ktoré sú povinné pre všetkých študentov na danom stupni alebo stupni vzdelania. Okrem toho rozsah pôsobnosti vylučuje predškolské vzdelávanie, aj keď v niektorých vzdelávacích systémoch sú niektoré stupne tohto stupňa vzdelania povinné pre deti.

77 Údaje zbierajú spoločne Eurydice a OECD Network for the Collection and the Adjudication of System-Level Descriptive Information on Educational Structures, Policy and Practices (NESLI) na dvojročnom základe. Údaje uvedené v tejto správe pochádzajú zo zberu údajov za roky 2020/2021. Ďalšie informácie o vyučovacom čase na školách v Európe nájdete v dvojročnej správe Eurydice na túto tému (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2021a).

78 Podrobnosti o pokrytí tejto správy pre jednotlivé krajiny nájdete v úvode správy.

79 *Enseignement secondaire classique* (klasické stredoškolské vzdelávanie) a *enseignement secondaire général* (všeobecné stredoškolské vzdelávanie).

80 *Gymnasium* (typ školy s pokročilými požiadavkami), *Oberschule* (typ školy so základnými požiadavkami) a *Realschule* (typ školy so strednými požiadavkami).

vydelená počtom stupňov tohto stupňa vzdelania) ⁽⁸¹⁾. Tento údaj zahŕňa dva stĺpcové grafy, ktoré poskytujú údaje o základnom vzdelávaní a dennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní samostatne.

Na úrovni základného vzdelávania sa počet hodín za pomyselný rok venovaných výučbe cudzích jazykov ako povinných predmetov pohybuje od 13 hodín (v Maďarsku) do 407 hodín (v Luxembursku). Napriek tomuto širokému rozsahu je počet vyučovaných hodín vo väčšine vzdelávacích systémov 30 až 69 hodín (27 vzdelávacích systémov). V povinných triedach všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok sa počet vyučovaných hodín za pomyselný rok vo všetkých vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach, ktoré sa posudzujú, pohybuje od 74 hodín (v Nórsku) do 373 hodín (v Luxembursku (v Luxembursku (*enseignement secondaireclassique*)).

Dva kľúčové faktory môžu vysvetliť nižší počet vyučovaných hodín v základnom vzdelávaní. Prvá sa týka veku, v ktorom sa učenie cudzieho jazyka stáva povinným. Vyučovacie čas je relatívne nízky vo francúzskom spoločenstve Belgicka (31 hodín), Nemecku (37 hodín), Portugalsku (36 hodín) a Bosne a Hercegovine (32 hodín), kde sa učenie cudzích jazykov stáva povinným po druhom stupni základného vzdelávania, na rozdiel od väčšiny ostatných vzdelávacích systémov (pozri obrázok B1).

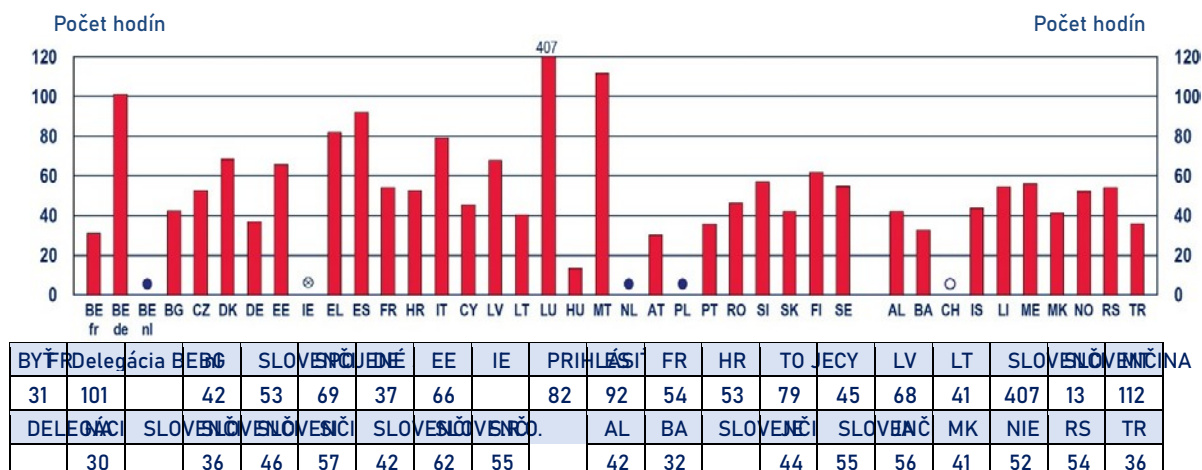
Druhý faktor sa týka štruktúry vzdelávacích systémov. Počet hodín pridelených na výučbu cudzích jazykov sa zvyčajne zvyšuje, keď študenti napredujú v školských triedach (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2021a). Preto, keď je dĺžka základného vzdelávania relatívne krátka (napríklad 4 roky), ako napríklad v Nemecku (37 hodín) a Rakúsku (30 hodín), deti opúšťajú túto fázu vzdelávania v mladšom veku, čo znamená, že v tomto štádiu vzdelávania dostávajú menej hodín výučby cudzích jazykov ako deti vo vzdelávacích systémoch, kde základné vzdelávanie trvá dlhšie.

Uvedené dva faktory sa vzťahujú aj na Maďarsko, v ktorom je na výučbu cudzích jazykov vyčlenený mimoriadne nízky počet hodín (13 hodín). V Maďarsku existujú štyri stupne základného vzdelávania a v poslednom ročníku sa učenie cudzích jazykov stáva povinným. V závislosti od školy sa však študenti môžu začať učiť cudzí jazyk skôr, a preto dostanú dodatočný čas na vyučovanie.

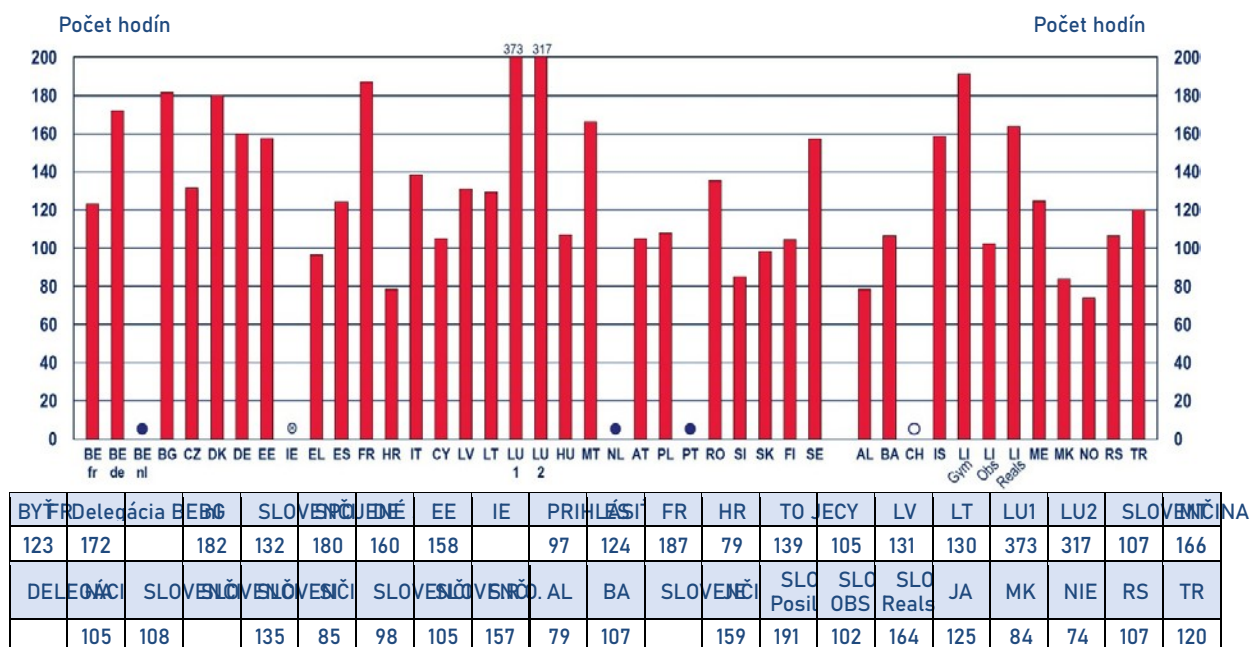
Počet hodín venovaných výučbe cudzích jazykov v základnom vzdelávaní je viac ako 69 hodín v šiestich vzdelávacích systémoch (nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Grécka, Španielska, Talianska, Luxemburska a Malty). Vzdelávacie systémy nemecky hovoriaceho spoločenstva Belgicka, Talianska, Luxemburska a Malty majú spoločný charakter: CLIL sa používa ako prístup k vyučovaniu v niektorých stupňoch (alebo takmer vo všetkých stupňoch v prípade Luxemburska) povinného všeobecného vzdelávania na plný úväzok. Tento osobitný prístup k vyučovaniu, podľa ktorého sa učebné osnovy vyučujú v (aspoň) dvoch jazykoch (pozri obrázok B12), by mohol čiastočne vysvetliť pomerne vysoký počet hodín venovaných výučbe cudzích jazykov v týchto vzdelávacích systémoch. Počet hodín je najvyšší v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka (101 hodín), Luxembursku (407 hodín) a na Malte (112 hodín).

81 Počet platových tried zahrnutých do denného povinného všeobecného vzdelávania sa v jednotlivých vzdelávacích systémoch značne líši. V niektorých prípadoch sa povinné všeobecné vzdelávanie na plný úväzok zastaví na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania; v iných prípadoch zahŕňa čiastočne alebo úplne vyššie stredoškolské vzdelanie (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2020). S cieľom odstrániť odchýlky vyplývajúce z rozdielov v počte platových tried v dennom povinnom všeobecnom vzdelávaní sa vo väčšine ukazovateľov týkajúcich sa času výučby uvádza minimálny počet vyučovaných hodín za pomyselný rok.

(a) Základné vzdelávanie

b) Denné povinné všeobecné stredoškolské vzdelávanie

Horizontálna flexibilita Čas výučby definovaný na úrovni kantónu Bez povinného cudzieho jazyka

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 45 Obrázok E1: Počet hodín povinnej výučby cudzích jazykov počas pomyselného roka v základnom a celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, 2020/2021

Vysvetlivky

Na tomto obrázku je znázornený minimálny odporúčaný čas výučby cudzích jazykov, ktoré sa vyučujú ako povinné predmety pre všetkých študentov, ako to stanovujú orgány vyššieho stupňa vzdelávania.

Vyučovací čas na pomyselný rok v základnom vzdelávaní (alebo denné povinné všeobecné stredoškolské vzdelávanie) zodpovedá celkovému množstvu vyučovaného času v základnom vzdelávaní (alebo dennému povinnému všeobecnému stredoškolskému vzdelávaniu) vydelenejmu počtom stupňov základného vzdelávania (alebo denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania).

Horizontálna flexibilita: najvyššie vzdelávacie orgány určujú celkový čas výučby pre skupinu (alebo všetky) predmety v rámci konkrétnej triedy. Školy/miestne orgány sa potom môžu slobodne rozhodnúť, koľko času prideliť jednotlivým subjektom. Ak sa to vzťahuje na polovicu alebo viac ako polovicu platových tried základného a/alebo denného povinného

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

všeobecného stredoškolského vzdelávania, použije sa osobitný symbol ●. Ak sa horizontálna flexibilita uplatňuje na menej ako polovicu stupňov základného vzdelávania alebo denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania, tieto triedy sú vylúčené z výpočtu pomyselných rokov. To platí pre Francúzske spoločenstvo Belgicka a Portugalska v oblasti základného vzdelávania.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): v triedach 3 a 4 existuje horizontálna flexibilita.

Bulharsko: v posledných dvoch stupňoch denného povinného všeobecného vzdelávania, ktoré zodpovedajú prvým 2 rokom vyššieho stredoškolského vzdelávania, sú na obrázku uvedené údaje za cestu intenzívneho učenia sa cudzích jazykov.

Nemecko: údaje predstavujú vážený priemerný čas výučby cudzích jazykov vypočítaný sekretariátom Stálej konferencie ministrov školstva a kultúrnych záležitostí spolkových krajín na základe počtu študentov zapísaných do rôznych typov škôl.

Írsko: vyučovanie cudzích jazykov nie je povinné. Úradné jazyky, angličtina a írčina, sa učia všetkým študentom.

Španielsko: údaje predstavujú vážené priemery vnútroštátnych a regionálnych predpisov o učebných osnovách a školských kalendároch (referenčný rok 2020/2021). Na výpočet vážených priemerov sa použili štatistické údaje o počte študentov podľa triedy a autonómnej komunity vykázaných štatistickým úradom ministerstva školstva a odborného vzdelávania (referenčný rok 2018/2019).

Taliansko: údaje za posledné dve triedy povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok sa týkajú liceo Scientifico.

Luxembursko: LU1 zodpovedá triede *sekundárskej triedy* (klasické stredoškolské vzdelanie); LU2 zodpovedá *enseignement secondaire général* (všeobecné stredoškolské vzdelávanie).

Maďarsko: v platových triedach 9 a 10, posledné dve triedy denného povinného vzdelávania, zodpovedajú Gimnázium.

Rakúsko: nie sú k dispozícii žiadne údaje za posledný stupeň povinného všeobecného vzdelávania na plný úväzok.

Rakúsko a Lichtenštajnsko: údaje nezahŕňajú vyučovací čas pre triedy 1 a 2 pre Rakúsko a stupeň 1 v prípade Lichtenštajnska, keďže cudzie jazyky sa vyučujú prostredníctvom iných predmetov, a nie ako samostatné predmety. Prezentované údaje preto podceňujú čas výučby pridelený cudzím jazykom.

Poľsko: v prvých troch (zo štyroch) stupňoch základného vzdelávania existuje horizontálna flexibilita.

Portugalsko: v posledných dvoch zo šiestich ročníkov základného vzdelávania existuje horizontálna flexibilita. V prvých troch stupňoch denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania existuje horizontálna flexibilita pre prvý a druhý cudzí jazyk ako povinné predmety, zatiaľ čo v posledných troch cudzích jazykoch nie je povinné učenie sa cudzích jazykov.

Švédsko: v prípade denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania údaje zahŕňajú vyučovací čas pre druhý jazyk, ktorý nie je povinným predmetom pre všetkých študentov (pozri obrázok B1).

Lichtenštajnsko: Li Gym zodpovedá gymnáziu (typ školy s pokročilými požiadavkami); Li Obs zodpovedá *Oberschule* (druh školy so základnými požiadavkami) a Li Reals zodpovedá Realschule (typ školy so strednými požiadavkami).

Švajčiarsko: na vnútroštátnej úrovni nie sú vymedzené žiadne štandardné učebné osnovy ani štandardný čas výučby. Učebné osnovy a plánovaný čas výučby určuje 26 kantónov na regionálnej úrovni.

Ako už bolo uvedené, v povinných stupňoch denného všeobecného stredoškolského vzdelávania je rozsah vyučovaných hodín za teoretický rok vo všetkých vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach pomerne široký (od 74 do 373 hodín). V rámci tohto širokého spektra možno identifikovať štyri skupiny vzdelávacích systémov/vzdelávacích dráh s relatívne porovnateľným počtom vyučovaných hodín.

Prvá skupina pozostáva z 15 vzdelávacích systémov/vzdelávacích dráh, kde sa 74 hodín (Nórsko) a 108 hodín (Poľsko) za pomyselný rok venuje výučbe cudzích jazykov ako povinných predmetov; druhý obsahuje deväť vzdelávacích systémov/vzdelávacích dráh, ktoré delia od 120 hodín (Türkiye) do 139 hodín (Taliansko) za pomyselný rok na povinnú výučbu cudzích jazykov. Väčšina vzdelávacích systémov/vzdelávacích ciest patrí do týchto dvoch skupín.

Jedenástimi vzdelávacími systémami/vzdelávacími cestami sa skladá tretia skupina, kde čas výučby pridelený cudzím jazykom ako povinný predmet sa pohybuje od 157 hodín (vo Švédsku) do 191 hodín [v Lichtenštajnsku (*Gymnasium*)]. Napokon, dva spôsoby všeobecného vzdelávania v Luxembursku

(*enseignement secondaire général a enseignement secondaireclassique*) poskytujú zďaleka najvyšší počet vyučovaných hodín (317 hodín a 373 hodín za teoretický rok).

Podrobnejšie porovnanie vyučovacieho času prideleného cudzím jazykom v základnom vzdelávaní a vyučovacieho času venovaného týmto predmetom počas povinných ročníkov všeobecného stredoškolského vzdelávania ukazuje, že počet vyučovaných hodín za pomyselný rok je vyšší v povinných stupňoch všeobecného stredoškolského vzdelávania takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach (Luxembursko je výnimkou). Vo väčšine z nich je počet aspoň dvojnásobný a je trikrát (alebo viac) vyšší v o niečo viac ako jednej tretine z nich. Všetky vzdelávacie systémy s výrazne nižším počtom vyučovaných hodín v základnom vzdelávaní výrazne zvyšujú možnosti študentov učiť sa cudzie jazyky tým, že poskytujú oveľa viac času na vyučovanie v povinných stupňoch stredoškolského vzdelávania. Platí to najmä v Maďarsku, kde je počet hodín za pomyselný rok osemkrát vyšší.

PRVÝ CUDZÍ JAZYK OVLÁDA NAJVÄČŠÍ PODIEL ČASU VÝUČBY CUDZÍCH JAZYKOV VO VŠETKÝCH KRAJINÁCH

Na obrázku E1 sa uvádza minimálny čas výučby pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú ako povinné predmety v základnom a celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní. Na obrázku E2 sa porovnáva minimálny počet hodín pridelených na výučbu prvého a druhého cudzieho jazyka ako povinných predmetov. Vzťahuje sa na celé povinné všeobecné vzdelávanie na plný úväzok. S cieľom odstrániť rozdiely vyplývajúce z rozdielov v počte platových tried v dennom povinnom všeobecnom vzdelávaní poskytuje vyučovací čas za pomyselný rok, t. j. zodpovedajúci celkovému množstvu vyučovaného času v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní vydelenému počtom rokov v tomto období vzdelávania.

Na rozdiel od iných predmetov učebných osnov, ako je matematika, sa cudzie jazyky neučia ako povinné predmety vo všetkých stupňoch denného povinného všeobecného vzdelávania (pozri obrázok B2). Okrem toho učenie sa druhého cudzieho jazyka nie je v niektorých vzdelávacích systémoch povinné (pozri obrázok B3). Tieto špecifické črty cudzích jazykov ako predmetov učebných osnov sa musia brať do úvahy pri porovnávaní času výučby medzi vzdelávacími systémami.

Vyučovací čas pre prvý cudzí jazyk ako povinný predmet sa pohybuje od 39 do 114 hodín za pomyselný rok takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach. Medzi tie, v ktorých je vyučovací čas v dolnej časti tohto rozpätia, t. j. tie, ktoré majú šesť najnižších hodnôt (39 až 54 hodín za pomyselný rok), patria Cyprus, Maďarsko, Švédsko, Bosna a Hercegovina, Island, Severné Macedónsko a Srbsko. Vzdelávacie systémy s vyučovacím časom v najvyššom rozsahu, t. j. so štyrmi najvyššími hodnotami (od 105 do 114 hodín za pomyselný rok) sú nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Bulharska, Španielska a Malty. V Luxemburgu je vyučovací čas venovaný výučbe prvého cudzieho jazyka výrazne mimo tohto rozsahu (199 hodín v *enseignement secondaire général a 223 v enseignement secondaire classique*).

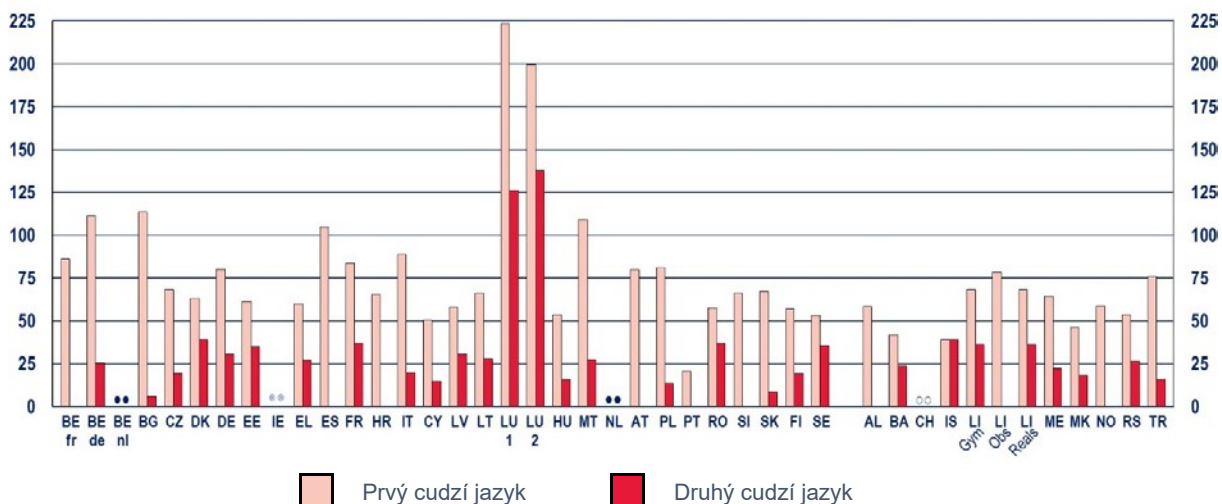
Vo vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach, v ktorých je učenie sa druhého cudzieho jazyka povinné, je počet hodín za teoretický rok strávený štúdiom pomerne obmedzený v takmer všetkých vzdelávacích systémoch, od 6 do 39 hodín. Vzdelávacie systémy s vyučovacím časom v dolnej časti rozsahu, t. j. s hodnotami nižšími ako 10 hodín za pomyselný rok, sú Bulharsko (6 hodín) a Slovensko (v uvedenom poradí 8 hodín). Vzdelávacie systémy s vyučovacím časom v najvyššom rozsahu, t. j. s hodnotami, ktoré sa rovnajú alebo sú vyššie ako 35 hodín za pomyselný rok, sú Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Rumunsko, Švédsko, Island a Lichtenštajnsko (*Gymnasium a Realschule*).

Vyučovací čas venovaný druhému cudziemu jazyku je opäť pomerne pozoruhodne vysoký v Luxembursku (126 hodín v triede *sekundárstva a 138 hodín v enseignement secondaire General*) a ďaleko prevyšuje všetky ostatné krajiny. V Luxembursku sa ako vyučovacie jazyky vo vzdelávaní alternatívne používajú francúzština a nemčina, ktoré sa vyučujú ako cudzie jazyky.

Rozdiely v triede, v ktorej sa učenie druhého cudzieho jazyka stáva povinným, často vysvetľujú rozdiely v čase výučby medzi vzdelávacími systémami/vzdelávacími dráhami. V Európe sa študenti zvyčajne začínajú učiť druhý cudzí jazyk ako povinný predmet v nižšom stredoškolskom vzdelávaní; menšina z nich začína skôr, v základnom vzdelávaní alebo neskôr v triede, ktorá presahuje povinnú školskú dochádzku (pozri obrázok B1).

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach posudzovaných v tomto oddiele (Island je výnimkou; pozri poznámku pre danú krajinu), počet vyučovaných hodín za pomyselný rok je systematicky vyšší v prípade prvého povinného cudzieho jazyka ako v prípade druhého. Rozdiel sa pohybuje od 17 hodín (vo Švédsku) do 108 hodín (v Bulharsku). Vo vzdelávacích systémoch, v ktorých je rozdiel najväčší, t. j. viac ako 81 hodín (nemecko hovoriace spoločenstvo Belgicka, Bulharsko (cestovná cesta zabezpečujúca intenzívne štúdium cudzích jazykov), Luxembursko (kurzová trieda secondaire) a Malta), sa študenti prvého cudzieho jazyka učia v určitej fáze vzdelávania ako vyučovací jazyk (poskytovanie CCLIL).

Horizontálna flexibilita

Čas výučby definovaný na úrovni kantónu

Bez povinného cudzieho jazyka

(Hodiny)	BY (FR)	BY (de)	BY (deleg)	BG (deleg)	SLO (SLO)	ESP (ESP)	CY (CY)	EE (EE)	IE (IE)	PL (PL)	PT (PT)	RO (RO)	SI (SI)	SK (SK)	FI (FI)	SE (SE)	AL (AL)	BA (BA)	CH (CH)	IS (IS)	LI (Gym)	LI (Obs)	LI (Reals)	LI (JA)	LI (MK)	LI (NIE)	ME (ME)	MK (MK)	NO (NO)	RS (RS)	TR (TR)
Prvý cudzí jazyk	86	111		114	68	63	80	61	60	105	84	66	89	50	58	66	223	199	54	109											
Druhý cudzí jazyk	0	25		6	20	39	31	35	27	0	37	0	20	15	31	28	126	138	16	27											
Prvý cudzí jazyk		80	81	20	58	66	67	57	53	58	42		39	68	78	68	64	46	59	54	76										
Druhý cudzí jazyk		0	14	0	37	0	8	19	36	0	24		39	36	0	36	22	18	0	27	16										

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 46 Obrázok E2: Počet hodín za pomyselný rok pridelených na výučbu prvého a druhého cudzieho jazyka ako povinných predmetov v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, 2020/2021

Vysvetlivky

Na tomto obrázku je znázornený minimálny odporúčaný čas výučby pre prvý a druhý cudzí jazyk, ktorý sa vyučuje ako povinné predmety pre všetkých študentov, ako sú stanovené najvyššími vzdelávacími orgánmi.

Vyučovací čas za pomyselný rok v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní zodpovedá celkovému počtu vyučovaného času počas tohto obdobia vzdelávania vydelenému počtom stupňov denného povinného všeobecného vzdelávania.

Horizontálna flexibilita: najvyššie vzdelávacie orgány určujú celkový čas výučby pre skupinu (alebo všetky) predmety v rámci konkrétnej triedy. Školy/miestne orgány sa potom môžu slobodne rozhodnúť, koľko času pridelí jednotlivým subjektom. Ak sa to vzťahuje na polovicu alebo viac ako polovicu platových tried v dennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, použije sa osobitný symbol •. Ak sa horizontálna flexibilita uplatňuje na menej ako polovicu platových tried v dennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, tieto triedy sú vylúčené z výpočtu pomyselných rokov. To platí pre Francúzske spoločenstvo Belgicka, Poľska a Portugalska (ďalšie informácie sú uvedené v poznámkach pre jednotlivé krajiny na obrázku E1).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky pre jednotlivé krajiny uvedené na obrázku E1.

Francúzsko: najvyššie vzdelávacie orgány definujú vyučovací čas pre prvý a druhý cudzí jazyk spoločne v poslednom ročníku denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania. V tomto prípade sa tento čas vydell dvoma a výsledok rozdelenia pridelený prvému a druhému cudziemu jazyku rovnako.

Island: najvyššie vzdelávacie orgány definujú čas výučby pre prvý a druhý cudzí jazyk spoločne pre všetky stupne. V tomto prípade sa tento čas vydell dvoma a výsledok rozdelenia pridelený prvému a druhému cudziemu jazyku rovnako.

KRAJINY, V KTORÝCH VÝUČBA CUDZÍCH JAZYKOV TRVÁ NAJDLHŠIE, NEMUSIA MAŤ NEVYHNUTNE NAJVIŠŠÍ ČAS VÝUČBY.

Obrázok E3 zobrazuje vzťah medzi dvoma faktormi, ktoré výrazne ovplyvňujú výučbu cudzích jazykov v škole: minimálny čas výučby pridelený cudzím jazykom a trvanie výučby, pokiaľ ide o školské roky. Presnejšie, obrázok E3 znázorňuje vzťah medzi časom výučby prvého cudzieho jazyka ako povinným predmetom a trvaním tohto učenia. Vykazujú sa iba časy inštrukcií pre stupne, za ktoré sú k dispozícii údaje⁽⁸²⁾.

Celkovo číslo naznačuje, že medzi týmito dvoma faktormi existuje pozitívny, aj keď pomerne slabý vzťah. Z podrobnejšej analýzy však vyplýva, že hoci niektoré krajiny vyučujú prvý cudzí jazyk ako povinný predmet pre rovnaký počet tried, výrazne sa líšia, pokiaľ ide o celkový čas výučby, ktorý pridávajú na jeho výučbu. Tento rozdiel je obzvlášť zreteľný v prípade krajín s 10-ročnou rezervou: v Nórsku je čas výučby pridelený prvému cudziemu jazyku 588 hodín, zatiaľ čo v Španielsku toto číslo dosahuje 1 050 hodín.

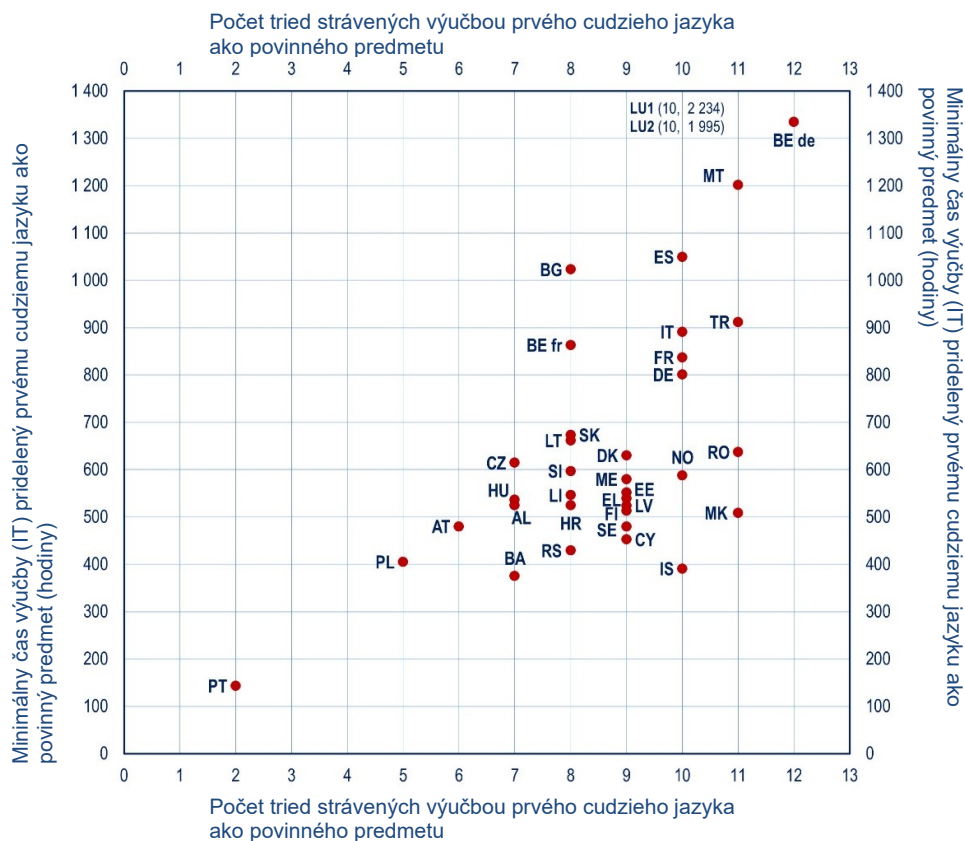
Naopak, krajiny, ktoré pridávajú podobné množstvo vyučovacieho času, tak môžu urobiť počas celkom odlišného počtu rokov v rámci povinnej školskej dochádzky. Napríklad v Maďarsku a v Severnom Macedónsku sa odporúča vyučovací čas 536 hodín a 509 hodín pre prvý cudzí jazyk ako povinný predmet. Toto ustanovenie trvá 7 rokov v Maďarsku a 11 rokov v Severnom Macedónsku.

Na obrázku E3 je znázornený aj zoskupenie 11 krajín (Dánsko, Estónsko, Grécko, Chorvátsko, Lotyšsko, Litva, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Lichtenštajnsko a Čierna Hora) s podobným profilom; pridávajú 700 až 500 hodín na výučbu prvého povinného cudzieho jazyka počas 8 – 9 školských rokov.

V nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka, Luxemburska a Malty, kde prvý vyučovaný cudzí jazyk je tiež vyučovacím jazykom, je čas výučby pridelený tomuto jazyku najvyšší v celej Európe. Oficiálne učebné osnovy v týchto troch vzdelávacích systémoch predpisujú 1 335 hodín počas obdobia 12 rokov v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka, 2 234 a 1 995 hodín (pre triedu sekundárskej triedy *a zmyslu secondaire général, r espetively*) počas 10 rokov v Luxembursku a 1 201 hodín počas 11 rokov na Malte.

82 Ďalšie informácie nájdete vo vysvetlivke. Osobitné informácie o trvaní výučby prvého cudzieho jazyka sú k dispozícii na obrázku B2

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Hodiny	Byt' fr	Byt' de	BG	SLOVENČINA	ES	FR	IT	IE	EE	PL	HR	LT	LV	LT	LU1	LU2	SLOVENČINA	
TO	63	1335	1023	614	630	801	551	539	1050	837	525	891	452	524	662	2234	1995	536
	MT	NA	SLOVENČINA	SLOVENČINA	SLOVENČINA	SLOVENČINA	AL	BA	JE	SLO	Posil	JA	MK	NIE	RS	TR		
TO	201	480	405	143	637	597	673	513	480	525	375	391	546	580	509	588	429	912

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 47 Obrázok E3: Vzťah medzi vyučovacím časom pre prvý cudzí jazyk a počtom stupňov, počas ktorých sa tento jazyk vyučuje v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, 2020/2021

Vysvetlivky

Údaje uvádzajú minimálny vyučovací čas (v hodinách) odporúčaný pre prvý cudzí jazyk ako povinný predmet pre všetkých študentov vo vzťahu k počtu tried strávených výučbou tohto povinného cudzieho jazyka počas denného povinného všeobecného vzdelávania.

Počet rokov strávených výučbou prvého cudzieho jazyka ako povinného predmetu závisí od dvoch faktorov: počet stupňov, počas ktorých sa prvý cudzí jazyk vyučuje ako povinný predmet, a dĺžka denného povinného všeobecného vzdelávania, ktorý sa medzi vzdelávacími systémami líši.

V prípade niektorých vzdelávacích systémov (Francúzske spoločenstvo Belgicka, Rakúska, Poľska, Portugalska a Lichtenštajnska) sa zobrazený počet hodín vzťahuje na počet tried, za ktoré je možné uvádzať údaje. Napríklad sa nezohľadnili triedy (a ich vyučované hodiny), v ktorých sa uplatňuje horizontálna flexibilita. Ďalšie vysvetlenia sú uvedené v poznámkach k jednotlivým krajinám. Viac informácií o trvaní výučby prvého cudzieho jazyka ako povinného predmetu nájdete na obrázku B2.

Horizontálna flexibilita: najvyššie vzdelávacie orgány určujú celkový čas výučby pre skupinu (alebo všetky) predmety v rámci konkrétnej triedy. Školy/miestne orgány sa potom môžu slobodne rozhodnúť, koľko času pridať jednotlivým subjektom.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): v triedach 3 a 4 existuje horizontálna flexibilita.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Belgicko (BE nl): tento údaj nezahŕňa údaje o tomto vzdelávacom systéme, keďže horizontálna flexibilita sa vzťahuje na všetky stupne povinného všeobecného vzdelávania na plný úväzok.

Bulharsko: v posledných dvoch stupňoch denného povinného všeobecného vzdelávania, ktoré zodpovedajú prvým dvom rokom všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania, sú na obrázku uvedené údaje za cestu intenzívneho štúdia cudzích jazykov.

Nemecko: údaje predstavujú vážený priemerný čas výučby cudzích jazykov vypočítaný sekretariátom Stálej konferencie ministrov školstva a kultúrnych záležitostí spolkových krajín na základe počtu študentov zapísaných do rôznych typov škôl.

Írsko: vyučovanie cudzích jazykov nie je povinné. Úradné jazyky, angličtina a írčina, sa učia všetkým študentom.

Španielsko: údaje predstavujú vážené priemery vnútroštátnych a regionálnych predpisov o učebných osnovách a školských kalendároch (referenčný rok 2020/2021). Na výpočet vážených priemerov sa použili štatistické údaje o počte študentov podľa triedy a autonómnej komunity vykázaných štatistickým úradom ministerstva školstva a odborného vzdelávania (referenčný rok 2018/2019).

Taliansko: údaje za posledné dve triedy povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok sa týkajú liceo Scientifico.

Francúzsko: najvyššie vzdelávacie orgány definujú vyučovací čas pre prvý a druhý cudzí jazyk spoločne v poslednom ročníku denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania. V tomto prípade sa čas vydelený dvoma a výsledok rozdelenia pridelený prvému a druhému cudziemu jazyku rovnako.

Luxembursko: LU1 zodpovedá triede *sekundárskej triedy* (klasické stredoškolské vzdelanie); LU2 zodpovedá *enseignement secondaire général* (všeobecné stredoškolské vzdelávanie).

Maďarsko: v platových triedach 9 a 10, posledné dve triedy denného povinného vzdelávania, zodpovedajú Gimnázium.

Holandsko: tento údaj nezahŕňa údaje za túto krajinu, keďže orgány vyššieho stupňa vzdelávania nešpecifikujú minimálny čas výučby pre každý predmet učebného plánu, ale pre všetky predmety učebných osnov spolu na úrovni vzdelávania.

Rakúsko: v prípade stredoškolského vzdelávania údaje zodpovedajú *Allgemeinbildende höhere Schule* (akademická stredná škola). Študenti sa učia prvý cudzí jazyk ako povinný predmet po dobu 9 rokov, to znamená celé trvanie povinnej školskej dochádzky. Toto číslo znázorňuje vyučovací čas len 6 rokov. Za prvé dva roky (prvý cudzí jazyk sa vyučuje prostredníctvom iných predmetov a nie ako samostatný subjekt) a za posledný rok (chýbajúce údaje) nebolo možné poskytnúť žiadne údaje.

Poľsko: prvý cudzí jazyk sa vyučuje ako povinný predmet počas celého denného povinného vzdelávania (osem stupňov). Údaje sa však môžu poskytovať len od stupňa 4, ako predtým, ako sa uplatňuje horizontálna flexibilita.

Portugalsko: prvý cudzí jazyk je povinným predmetom v 7 z 12 rokov denného povinného všeobecného vzdelávania (od 3. ročníka do 9. stupňa). Údaje by sa však mohli poskytnúť len pre triedy 3 a 4, keďže v prípade ostatných sa uplatňuje horizontálna flexibilita.

Island: najvyššie vzdelávacie orgány definujú čas výučby pre prvý a druhý cudzí jazyk spoločne pre všetky stupne. V tomto prípade sa čas vydelený dvoma a výsledok rozdelenia pridelený prvému a druhému cudziemu jazyku rovnako.

Lichtenštajnsko: v stredoškolskom vzdelávaní údaje zodpovedajú gymnáziu (najvyššej úrovni stredoškolského vzdelania). Študenti sa učia prvý cudzí jazyk ako povinný predmet po dobu 9 rokov, to znamená celé trvanie povinného všeobecného vzdelávania na plný úväzok. Toto číslo znázorňuje vyučovací čas len 8 rokov. Za prvú triedu nebolo možné poskytnúť žiadne údaje (prvý cudzí jazyk sa vyučuje prostredníctvom iných predmetov a nie ako samostatný subjekt).

Severné Macedónsko: vek odchodu do povinnej školskej dochádzky na plný úväzok sa líši, čo znamená, že trvanie, počas ktorého sa študenti učia prvý cudzí jazyk, sa tiež líši (od 11 do 13 rokov).

Švajčiarsko: údaj nezahŕňa údaje z tejto krajiny, keďže na vnútroštátnej úrovni nie sú vymedzené žiadne štandardné učebné osnovy ani štandardný čas výučby. Učebné osnovy a plánovaný čas výučby určuje 26 kantónov na regionálnej úrovni.

PODIEL VYUČOVACIEHO ČASU PRIDELENÉHO NA VÝUČBU CUDZÍCH JAZYKOV JE VÝRAZNE VYŠŠÍ V STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ AKO V ZÁKLADNOM VZDELÁVANÍ.

Obrázok E4 zachytáva váhu výučby cudzích jazykov v učebných osnovách pre základné a denné povinné všeobecné stredoškolské vzdelávanie. Na tento účel skúma minimálny počet vyučovacích hodín venovaných

cudzím jazykom, ktoré sú povinné pre všetkých študentov, ako podiel celkového času vyučovania prideleného na výučbu celého povinného učebného plánu.

Takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach je podiel času prideleného cudzím jazykom ako povinným predmetom vo vzťahu k celkovému času výučby venovanému vyučovaniu povinných učebných osnov (oveľa) vyšší v povinných stupňoch všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok ako v základnom vzdelávaní. V 10 vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach sa rozdiel rovná alebo je vyšší ako 10 percentuálnych bodov (Francúzske spoločenstvo Belgicka, Bulharska, Nemecka, Francúzska, Litvy, Maďarska, Švédska, Islandu a Lichtenštajnska (*Realschule a Gymnasium*)).

V porovnaní s týmto trendom je *enseignement secondaire général* (všeobecné stredoškolské vzdelávanie) v Luxembursku jedinou vzdelávacou cestou, kde je percentuálny podiel vyučovacieho času venovaného cudzím jazykom vyšší v základnom vzdelávaní. Špecifický kontext jazykového vzdelávania v Luxembursku, v ktorom sa prvý a druhý cudzí jazyk používa ako vyučovací jazyk, to môže vysvetliť (pozri obrázky E1 a E2). Okrem toho je v troch vzdelávacích systémoch/vzdelávacích dráhach (Španielsko, Chorvátsko a Luxembursko (*enseignement secondaire classique*)) rozdiel medzi základným a denným povinným všeobecným stredoškolským vzdelaním obmedzený na menej ako 1 percentuálny bod.

Pokiaľ ide konkrétnejšie o čas venovaný výučbe cudzích jazykov ako podiel času stráveného poskytovaním celého učebného plánu v základnom vzdelávaní, výučba cudzích jazykov ako povinných predmetov predstavuje vo väčšine vzdelávacích systémov 5 % až 10 % celkového času výučby. V niekoľkých vzdelávacích systémoch, konkrétne vo francúzskom spoločenstve Belgicka, Maďarska, Rakúska a Portugalska, je podiel celkového času výučby cudzích jazykov ako povinných predmetov nižší ako 5 %. V Rakúsku sa v prvých dvoch rokoch základného vzdelávania vyučujú cudzie jazyky prostredníctvom poskytovania CLIL, čo tu nie je uvedené. V ostatných troch vzdelávacích systémoch sa učenie cudzích jazykov stáva v základnom vzdelávaní povinnou pomerne neskoro (pozri obrázok B1).

Na druhom konci spektra predstavuje výučba cudzích jazykov približne 11 % celkového času výučby v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka, Grécka, Španielska, Chorvátska, Lotyšska a Čiernej Hory a 14,9 % na Malte. Luxembursko vyniká, pričom 44,0 % celkového času výučby sa venuje cudzím jazykom.

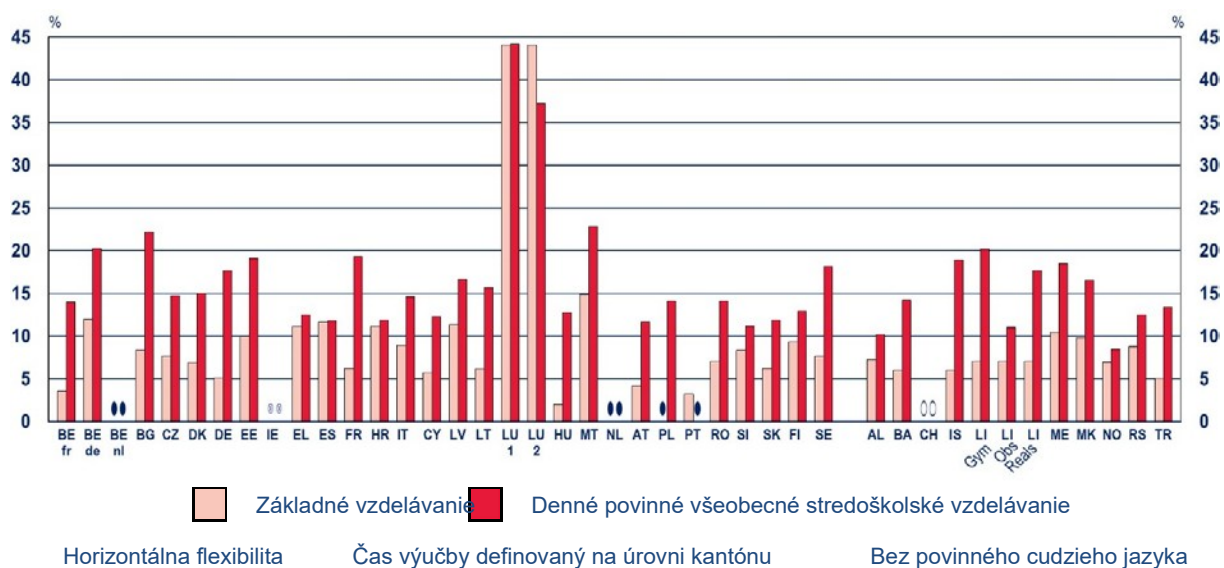
Rozdiely medzi vzdelávacími systémami možno vysvetliť štruktúrnymi faktormi, ktoré už boli zdôraznené (pozri obrázky E1 a E2), ako je počet stupňov v základnom a celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní alebo faktormi osobitne súvisiacimi s cudzimi jazykmi (t. j. počet povinných cudzích jazykov a začiatkový vek na ich učenie a ich váha v učebných osnovách).

Pokiaľ ide o povinné všeobecné stredoškolské vzdelávanie na plný úväzok, percentuálny podiel vyučovacieho času venovaného cudzím jazykom sa pohybuje od 10 % do 19 % vo väčšine vzdelávacích systémov. V porovnaní so základným vzdelávaním je teda väčšia odchýlka. Percentuálny podiel Albánska je v dolnej časti rozpätia (10,2 %), zatiaľ čo podiel v Estónsku (19,1 %) a Francúzsku (19,3 %) je na vrchole.

Len niekoľko vzdelávacích systémov je mimo tohto rozsahu. Nórsko má najnižší podiel času prideleného cudzím jazykom (8,5 %). V tejto krajine je povinný len jeden cudzí jazyk v celodennom povinnom všeobecnom vzdelávaní, čo môže aspoň čiastočne vysvetliť nízku hodnotu. Vzdelávacie systémy s najvyšším podielom, t. j. 20 % a viac, prijímajú CLIL ako vzdelávací prístup vo všetkých školách na všetkých školách alebo v niektorých stupňoch denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania [nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka, Bulharska (Belgicko⁸³), Luxemburska a Malty]. Výnimkou je Lichtenštajnsko (Gymnasium) (20,1 %), kde CLIL nie je v týchto triedach uvedená. Rovnako ako v oblasti základného vzdelávania, Luxembursko vyniká: 37,2 % (*enseignement secondaire général*) a 44,2 % (*enseignement secondaire classique*) z celkového času výučby sa venuje výučbe cudzích jazykov.

83 V posledných dvoch triedach denného povinného vzdelávania, ktoré zodpovedajú prvým 2 rokom vyššieho sekundárneho vzdelávania, sa údaje vzťahujú na cestu intenzívneho učenia sa cudzích jazykov.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

%	BYT FR	BYT de	BYT de	BG gáci	SLO VEN	SLO VEN	SLO VEN	EE	IE	PRI HE	AS FR	HR	TO JCY	LV	LT	SLO 1	SLO 2	SLO VEN	ČINA		
Primárne	3.6	11.9		8.3	7.6	6.9	5.1	9.9		11.1	11.6	6.3	11.1	8.9	5.7	11.3	6.1	44.0	44.0	2.0	14.9
Sekundárne	14.0	20.2		22.2	14.8	15.0	17.7	19.1		12.5	11.8	19.3	11.9	14.6	12.3	16.7	15.7	44.2	37.2	12.8	22.8
		DELE GÁ	SLO VEN	SLO VEN	SLO VEN	SLO VEN	SLO VEN	AL	BA	SLO VEN	VEN	Posi	SLO OBS	Reals	JA	MK	NIE	RS	TR		
Primárne		4.2		3.2	7.0	8.3	6.3	9.4	7.7	7.2	6.0		6.0	7.0	7.0	7.0	10.5	9.8	6.9	8.8	5.0
Sekundárne		11.7	14.1		14.1	11.1	11.9	12.9	18.1	10.2	14.2		18.9	20.1	11.0	17.6	18.5	16.5	8.5	12.5	13.3

Zdroj: Eurydice

Obrázok 48 Obrázok E4: Čas výučby pridelený cudzím jazykom ako povinný predmet ako podiel celkového času výučby v základnom a celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, 2020/2021

Vysvetlivky

Údaje zodpovedajú času výučby (stanovené najvyššími vzdelávacími orgánmi) pridelenému všetkým cudzím jazykom ako povinné predmety vyučované všetkým študentom, vydelené celkovým časom výučby pre všetky predmety povinného učebného plánu vynásobeným 100.

Horizontálna flexibilita: najvyššie vzdelávacie orgány určujú celkový čas výučby pre skupinu (alebo všetky) predmety v rámci konkrétnej triedy. Školy/miestne orgány sa potom môžu slobodne rozhodnúť, koľko času pridelí jednotlivým subjektom. Ak sa to vzťahuje na polovicu alebo viac ako polovicu platových tried základného a/alebo denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania, použije sa osobitný symbol ●. Ak sa horizontálna flexibilita uplatňuje na menej ako polovicu stupňov základného vzdelávania alebo denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania, tieto triedy sú vylúčené z výpočtu pomyselných rokov. To platí pre Francúzske spoločenstvo Belgicka a Portugalska v oblasti základného vzdelávania.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

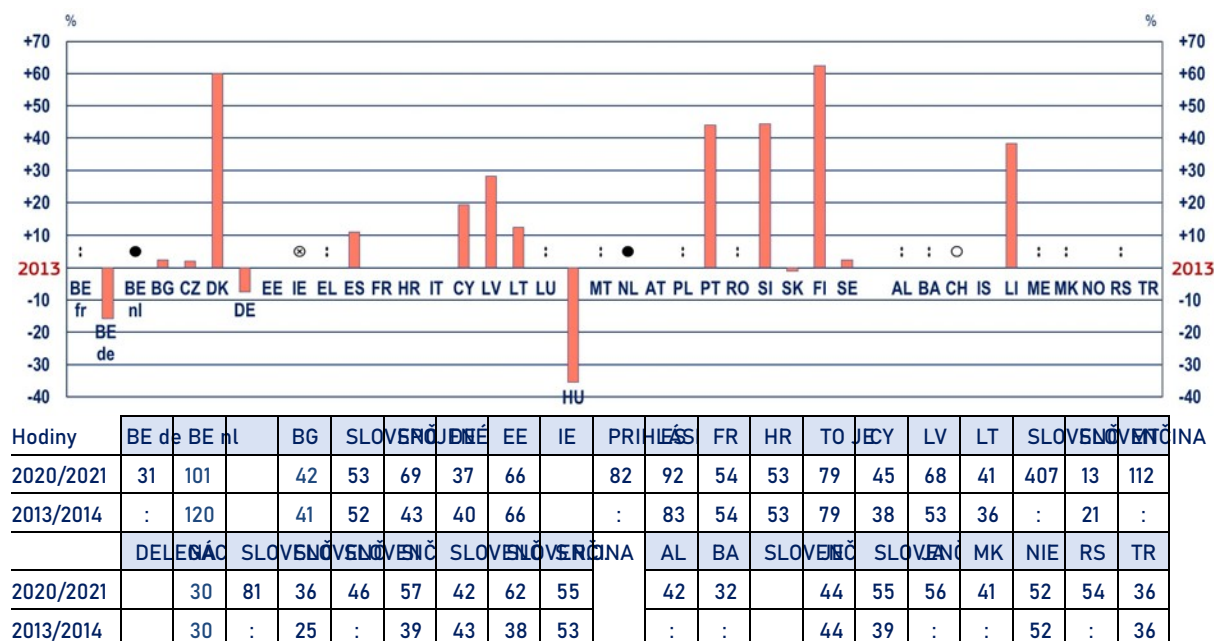
Pozri poznámky pre jednotlivé krajiny uvedené na obrázku E1.

**V CELEJ EURÓPE ZOSTÁVA VYUČOVACÍ ČAS VENOVANÝ CUDZÍM JAZYKOM
RELATÍVNE STABILNÝ NADČASY**

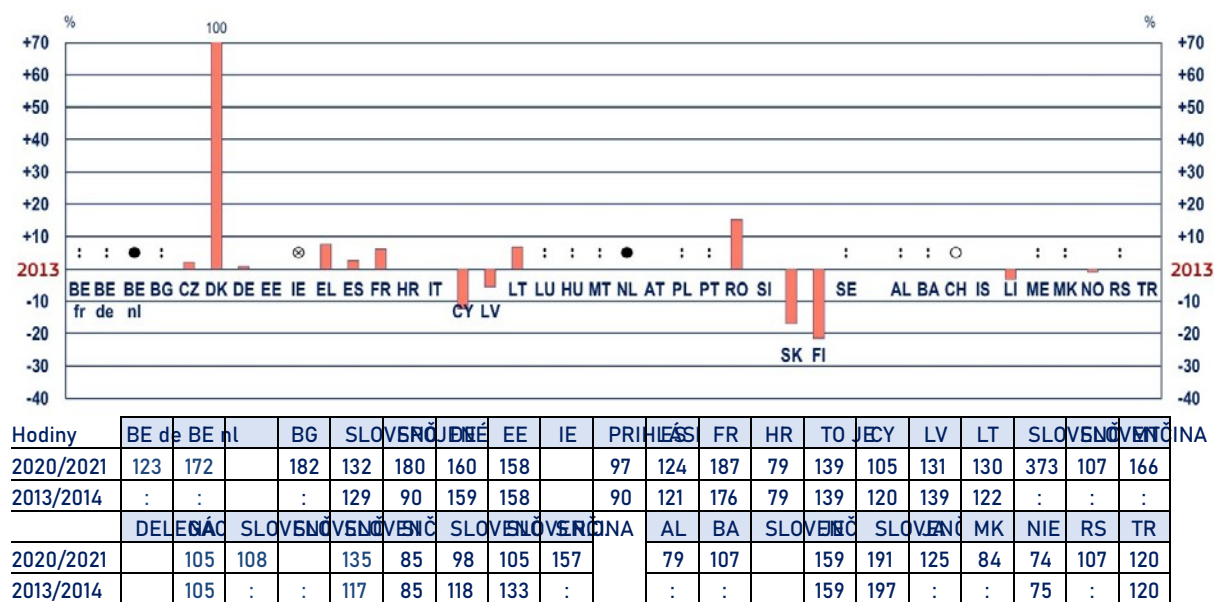
Na obrázku E5 sú znázornené zmeny (v percentách) odporúčaného minimálneho času výučby za pomyselný rok ⁽⁸⁴⁾ prideleného cudzím jazykom vyučovaným ako povinné predmety pre všetkých študentov v rokoch 2020/2021 v porovnaní s rokom 2013/2014, ktorý sa používa ako východisková hodnota. Tento údaj sa zameriava na základné vzdelávanie a povinné všeobecné stredoškolské vzdelávanie na plný úväzok. Porovnanie dvoch referenčných rokov sa môže uskutočniť len v prípade mierne menej ako dvoch tretín vzdelávacích systémov; vysvetlenia špecifické pre jednotlivé krajiny týkajúce sa otázok porovnateľnosti sú uvedené v poznámkach pod číslom.

84 Celkový počet vyučovaného času za pomyselný rok zodpovedá celkovému množstvu vyučovaného času na základné vzdelávanie/povinné všeobecné stredoškolské vzdelanie na plný úväzok vydelenému počtom stupňov základného/plnodenného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania.

(a) Základné vzdelávanie

b) Denné povinné všeobecné stredoškolské vzdelávanie

Horizontálna flexibilita

Čas výučby definovaný na úrovni kantónu

Bez povinného cudzieho jazyka

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 49 Obrázok E5: Zmeny (v percentuálnych podieloch) odporúčanej minimálnej doby výučby za pomyselný rok pridelený cudzím jazykom ako povinným predmetom v rokoch 2013/2014 až 2020/2021

Vysvetlivky

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Na tomto obrázku je znázornený percentuálny rozdiel medzi vyučovacím časom venovaným cudzím jazykom ako povinným predmetom v rokoch 2020/2021 a vyučovacím časom venovaným cudzím jazykom ako povinným predmetom v rokoch 2013/2014, ktorý sa používa ako východiskový bod.

V tabuľkách s údajmi sa uvádza počet hodín venovaných výučbe cudzích jazykov ako povinných predmetov na teoretický rok v rokoch 2020/2021 a 2013/2014. Vyučovací čas na pomyselný rok v základnom vzdelávaní/povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní na plný úväzok zodpovedá celkovému počtu vyučovaného času v danom období vzdelávania vydelenému počtom rokov základného/plnodenného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania.

Porovnanie nie je možné vykonať medzi všetkými vzdelávacími systémami z dôvodu chýbajúcich údajov v rokoch 2013/2014 alebo rozdielov v metodike použitej na zber údajov medzi dvoma referenčnými rokmi. V oboch prípadoch je symbol „:“ uvedený na roky 2013/2014 v tabuľkách a na obrázku a podrobné informácie sú uvedené v poznámkach pre jednotlivé krajiny⁸⁵).

Horizontálna flexibilita: najvyššie vzdelávacie orgány určujú celkový čas výučby pre skupinu (alebo všetky) predmety v rámci konkrétnej triedy. Školy/miestne orgány sa potom môžu slobodne rozhodnúť, koľko času pridelíť jednotlivým subjektom. Ak sa to vzťahuje na polovicu alebo viac ako polovicu platových tried základného a/alebo denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania, použije sa osobitný symbol ●. Ak sa horizontálna flexibilita uplatňuje na menej ako polovicu stupňov základného vzdelávania alebo denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania, tieto triedy sú vylúčené z výpočtu pomyselných rokov. To platí pre Francúzske spoločenstvo Belgicka a Portugalska v oblasti základného vzdelávania v rokoch 2020/2021.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Ďalej uvedené poznámky pre jednotlivé krajiny sa týkajú najmä otázok porovnateľnosti medzi dvoma referenčnými rokmi. Ďalšie poznámky týkajúce sa jednotlivých krajín k všeobecnejším otázkam sú k dispozícii na obrázku E1.

Belgicko (BE fr): existuje rozdiel v metodike (rôzne kódovanie).

Belgicko (BE de) a Švédsko: existuje rozdiel v metodike (rôzne kódovanie na vykazovanie povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok).

Belgicko (BE nl) a Holandsko: uplatňuje sa horizontálna flexibilita.

Bulharsko: existuje rozdiel v metodike (rôzne kódovanie pre podávanie správ o predmetoch v rámci povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok).

Grécko: od roku 2016/2017 existuje len jeden typ celodennej základnej školy. Eliminované sa rozlišovanie medzi školami implementujúcimi pravidelné učebné osnovy a školami implementujúcimi jednotný revidovaný učebný plán. Zmenil sa aj denný rozvrh a počet hodín výučby. Porovnanie preto nie je možné na úrovni základného vzdelávania.

Luxembursko: existuje rozdiel v metodike (rôzne kódovanie pre národné jazyky).

Malta: existuje rozdiel v metodike (rôzne prístupy použité na podávanie správ o zimnom a letnom rozvrhu).

Maďarsko: v metodike je rozdiel (rozdielny rozsah).

Poľsko: existuje rozdiel v metodike (podstatné zmeny v štruktúre vzdelávania). Horizontálna flexibilita sa uplatňuje (v niekoľkých triedach) v rokoch 2013/2014 a 2020/2021.

Portugalsko: v rokoch 2020/2021 v rámci povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania na plný úväzok bola v prvých troch triedach horizontálna flexibilita a v posledných troch triedach neboli vyučované žiadne cudzie jazyky ako povinné predmety. Preto nie je možné vykonať žiadne porovnanie s údajmi za roky 2013/2014.

Rumunsko: existuje rozdiel v metodike (zmena vykazovania školského obdobia v základnom vzdelávaní).

Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Severné Macedónsko a Srbsko: za rok 2013/2014 nie sú k dispozícii žiadne údaje.

Lichtenštajnsko: údaje zodpovedajú gymnáziu v celodennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní.

V základnom vzdelávaní neexistuje žiadna alebo takmer žiadna zmena v približne polovici vzdelávacích systémov, pre ktoré je možné porovnať. Veľmi malé variácie môžu jednoducho vyplývať z kolísania počtu

85 Úplné údaje o vyučovacom čase na školách za roky 2013/2014 nájdete v správe Eurydice na túto tému za rok 2015 (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2015).

vyučovacích dní, v závislosti napríklad od toho, kedy prázdniny klesali počas celého roka a od konkrétneho usporiadania školského roka.

V krajinách s rozdielmi medzi dvoma referenčnými rokmi sa vo väčšine z nich zvýšil čas výučby venovaný cudzím jazykom. Zvýšenie sa pohybovalo od približne 10 % do 20 % v Španielsku, na Cypre a v Litve; v Lotyšsku, Portugalsku, Slovinsku a Lichtenštajnsku sa zvýšenie pohybovalo približne od 30 % do 45 %; napokon v rokoch 2020/2021 sa v Dánsku a Fínsku v porovnaní s rokom 2013/2014 zvýšil čas vyučovania cudzích jazykov o viac ako 50 %.

Čas výučby sa znížil len v troch vzdelávacích systémoch (nemecko hovoriacom spoločenstve Belgicka, Nemecka a Maďarska). V Maďarsku došlo k podstatným zmenám v národných učebných osnovách, čo viedlo najmä k tomu, že sa viac času vyučovania prideleno pružným predmetom vybraným jednotlivými školami, ktoré sú vylúčené z rozsahu tejto analýzy. Nemecky hovoriace spoločenstvo Belgicka však zostáva medzi tými, ktoré poskytujú najviac času na výučbu cudzích jazykov v základnom vzdelávaní (pozri obrázok E1).

V prípade denného povinného všeobecného stredoškolského vzdelávania, podobne ako v prípade základného vzdelávania, je počet krajín so znateľnou zmenou (t. j. rovným alebo väčším ako 3 %) dosť podobný počtu krajín, v ktorých nedošlo k žiadnej zmene alebo len sotva. Ak však existujú viditeľné rozdiely, sú vo všeobecnosti menšie ako v základnom vzdelávaní. Počet krajín, ktoré sa zvyšujú alebo skracujú vyučovací čas na výučbu cudzích jazykov v dennom povinnom všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, je zhruba podobný.

Na Cypre, na Slovensku a vo Fínsku sa skrátenie vyučovacieho času venovaného cudzím jazykom ako povinným predmetom pohybuje od približne 10 % do 20 %. Čas výučby pridelený na výučbu cudzích jazykov sa výrazne zvýšil v piatich krajinách (Dánsko, Grécko, Francúzsko, Litva a Rumunsko). V Dánsku došlo k mimoriadne výraznému nárastu (100 %). V tejto krajine sa pre všetkých študentov stalo povinným naučiť sa druhý cudzí jazyk, zatiaľ čo pred učením sa druhý jazyk bol v učebných osnovách označený ako nepovinný (pozri obrázok B3).

Len málo krajín vykazuje rovnaký trend na oboch úrovniach vzdelávania. Medzi nimi najvýraznejšia zmena nastala v Dánsku, kde sa zvýšil čas vyučovania. Naopak, na Cypre, v Lotyšsku a najmä vo Fínsku sa zvýšil počet vyučovacích hodín venovaných výučbe cudzích jazykov v základnom vzdelávaní, pričom sa znížil počet povinných tried všeobecného stredoškolského vzdelávania.

NA KONCI STREDOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA SA OČAKÁVA, ŽE ŠTUDENTI DOSIAHNU ÚROVEŇ B2 V PRVOM CUDZOM JAZYKU A V DRUHOM STUPNI B1

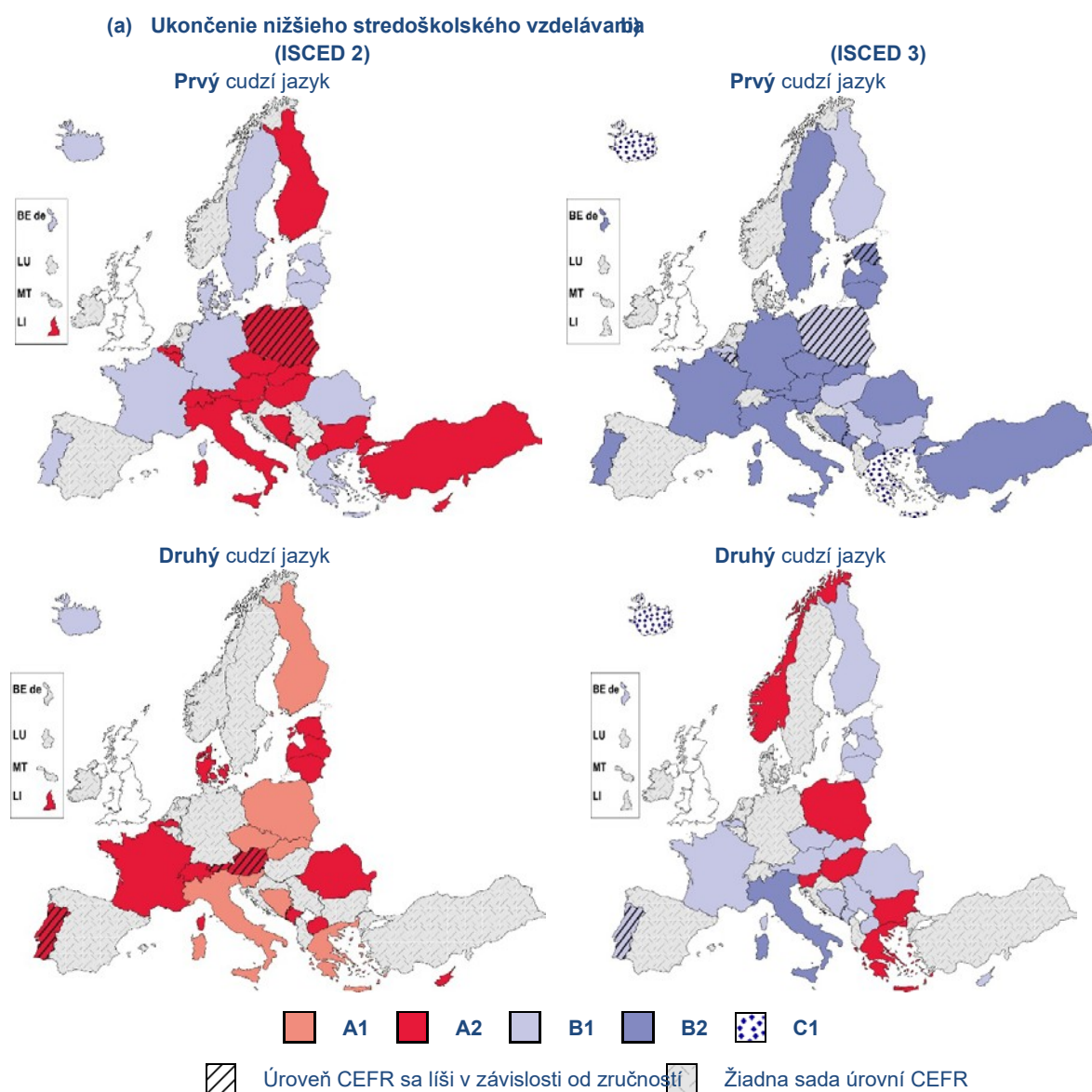
CEFR je rámec pre učenie sa jazykov, výučbu a hodnotenie, ktorý vypracovala Rada Európy. CEFR opisuje znalosť cudzích jazykov na šesťbodovej stupnici: A1 a A2 (základní používatelia), B1 a B2 (nezávislí používatelia) a C1 a C2 (odborní používatelia). Zmenšené opisy komunikačných kompetencií (čítanie, písanie, počúvanie a rozprávanie) sú sprevádzané podrobnou analýzou komunikačných kontextov, tém, úloh a účelov. Tento rámec umožňuje porovnať testy a skúšky medzi jazykmi a štátnymi hranicami. Poskytuje tiež základ pre uznávanie jazykových kompetencií a kvalifikácií, čím uľahčuje vzdelávaciu a profesijnú mobilitu (Rada Európy, 2020). V odporúčaní Rady z roku 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov sa odporúča posilniť používanie CEFR „najmä s cieľom inšpirovať vývoj jazykových učebných plánov, testovania a hodnotenia“⁽⁸⁶⁾.

Na obrázku E6 sú znázornené očakávané minimálne úrovne dosiahnutého vzdelania pre prvý a druhý cudzí jazyk ako povinné predmety (pre všetkých študentov) v dvoch referenčných bodoch: koniec nižšieho stredoškolského vzdelávania a ukončenie všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania. V súčasnosti približne dve tretiny európskych vzdelávacích systémov, v ktorých je štúdium cudzích jazykov povinné, používajú CEFR na stanovenie minimálnej úrovne dosiahnutého vzdelania v cudzích jazykoch v týchto dvoch referenčných bodoch. To sa bežne vzťahuje na prvý povinný cudzí jazyk a druhý povinný cudzí jazyk.

86 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 18.

Pri porovnávaní úrovne dosiahnutého vzdelania prvého a druhého cudzieho jazyka v rovnakom referenčnom bode sa vo všeobecnosti očakáva, že úroveň dosiahnutého vzdelania bude vyššia v prípade prvého cudzieho jazyka ako v prípade druhého. Na konci nižšieho sekundárneho vzdelávania sa minimálna úroveň vo všeobecnosti pohybuje medzi A2 a B1 pre prvý jazyk a medzi A1 a A2 v prípade takmer všetkých vzdelávacích systémov. Na konci všeobecného vyššieho stredoškolského vzdelávania väčšina európskych krajín definuje B2 ako minimálnu úroveň dosiahnutého vzdelania pre prvý cudzí jazyk a B1 ako minimálnu úroveň dosiahnutého vzdelania v druhom cudzom jazyku. Pokiaľ ide o druhý jazyk (na konci všeobecného vyššieho stredoškolského vzdelávania), úrovne dosiahnutého vzdelania sa v celej Európe rozprestierajú vo väčšej miere: od A2 v Bulharsku, Grécku, Maďarsku, Poľsku, Slovinsku a Nórsku po C1 Island. Len dve krajiny stanovujú minimálnu úroveň dosiahnutého vzdelania na pokročilých alebo skúsených používateľských úrovniach jazyka (C1 alebo C2): Grécko pre prvý cudzí jazyk (C1) a Island pre prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk (C1).

V niektorých vzdelávacích systémoch sú očakávané výsledky pre prvý a druhý jazyk rovnaké v rovnakom referenčnom bode. To je prípad ôsmich vzdelávacích systémov (Flámske spoločenstvo Belgicka, Cypru, Rakúska, Švajčiarska, Islandu, Lichtenštajnska, Čiernej Hory a Severného Macedónska) na konci nižšieho sekundárneho vzdelávania. Podobný trend sa vyskytuje v šiestich vzdelávacích systémoch (Flámske spoločenstvo Belgicka, Talianska, Rumunska, Fínska, Islandu a Srbska) na konci všeobecného vyššieho stredoškolského vzdelávania.

Zdroj: Eurydice.

Obrázok 50 Obrázok E6: Očakávaná minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania v prvom a druhom cudzom jazyku na konci nižšieho a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2 – 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Na tomto obrázku je znázornená očakávaná minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania v prvom a druhom cudzom jazyku ako povinný predmet. Presnejšie povedané, vzťahuje sa na minimálnu úroveň dosiahnutého vzdelania stanovenú ako výsledok vzdelávania najvyššími vzdelávacími orgánmi. CEFR sa používa na vyjadrenie úrovni dosiahnutých výsledkov. Pokrýva sa len šesť hlavných úrovní (t. j. A1, A2, B1, B2, C1 a C2); podúrovne sa neberú do úvahy.

Ak sa úroveň CEFR líši v závislosti od štyroch hlavných zručností (čítanie, počúvanie, písanie a rozprávanie), úroveň dosiahnutého vzdelania stanovená pre väčšinu zo štyroch zručností sa uvádza na obrázku; ak sa úroveň dosiahnutého vzdelania pre dve hlavné zručnosti (napr. čítanie a počúvanie) líši od úrovne dosiahnutej pre dve zostávajúce hlavné zručnosti (napr. písanie a rozprávanie), minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania je uvedená na obrázku. Vo všetkých týchto prípadoch sa doplňujúce informácie uvádzajú v poznámkach pre jednotlivé krajiny.

Žiadny súbor na úrovni CEFR: táto kategória zahŕňa tri rôzne situácie: (1) výučba cudzích jazykov (prvý a/alebo druhý cudzí jazyk) nie je povinná pri nižšom a/alebo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní; (2) CEFR sa nepoužíva

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

na vymedzenie úrovne dosiahnutého vzdelania; a (3) v učebných osnovách nie je vymedzená žiadna minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania. Informácie o jednotlivých krajinách sú uvedené v texte.

Vymedzenie pojmov „Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (CEFR)“, „zahraničný jazyk“ a „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ sa nachádza v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr): na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania sa úrovne CEFR pre prvý cudzí jazyk líšia v závislosti od štyroch hlavných zručností: B1 pre počúvanie, písanie a rozprávanie; B2 pre čitateľské zručnosti.

Estónsko: na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania sa úrovne CEFR pre prvý cudzí jazyk líšia v závislosti od štyroch hlavných zručností: B2 pre čítanie, počúvanie a rozprávanie; B1 pre písanie.

Francúzsko: na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania je pre druhý cudzí jazyk očakávaná úroveň dosiahnutého vzdelania aspoň v dvoch jazykových zručnostiach.

Rakúsko: na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania sú pre druhý cudzí jazyk stanovené rôzne úrovne pre dva typy hovoriacich zručností: A2 je nastavený pre hovorenie produkcie, zatiaľ čo A1 je potrebný pre hovorenie interakcie. Na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania sa úrovne CEFR líšia v závislosti od toho, koľko rokov sa študenti naučili svoj druhý povinný cudzí jazyk (4 alebo 6 rokov) a/alebo príslušné hlavné zručnosti (po 6 rokoch, B2 pre čítanie a B1 na počúvanie, rozprávanie a písanie; a po 4 rokoch, B1).

Portugalsko: na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania sa očakáva, že študenti druhého cudzieho jazyka dosiahnu A2 vo francúzštine a nemčine; v španielčine závisí úroveň od zručnosti (B1 pre čítanie a počúvanie; A2 pre rozprávanie a písanie).

Poľsko: úrovne CEFR sa líšia v závislosti od štyroch hlavných zručností pre prvý cudzí jazyk: A2 za hovorenie a písanie a B1 pre zručnosti v čítaní a počúvaní na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania; a B1 pre rečnícke a písanie zručnosti a B2 pre čítanie a počúvanie zručnosti na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania.

Z porovnania minimálnych úrovní dosiahnutého vzdelania stanovených pre študentov cudzích jazykov na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania a všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania vyplýva, ako by sa dalo očakávať, že na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania existuje bežná tendencia k vyššej úrovni dosiahnutého vzdelania ako na konci nižšieho sekundárneho vzdelávania. Existuje všeobecné očakávanie, že študenti dosiahnu ďalší pokrok v ďalšom štúdiu. Platí to tak pre prvý cudzí jazyk, ako aj pre druhý cudzí jazyk.

Väčšina krajín stanovila rovnaké minimálne štandardy pre štyri hlavné komunikačné zručnosti (počúvanie, rozprávanie, čítanie a písanie). Vo francúzskom spoločenstve Belgicka, Estónska, Rakúska, Poľska a Portugalska sa však špecifickým zručnostiam pridávajú rôzne minimálne úrovne dosiahnutého vzdelania (pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny). Z tejto rôznorodosti nevzniká žiadny jasný trend. Napríklad na konci všeobecného vyššieho stredoškolského vzdelávania francúzske spoločenstvo Belgicka stanovuje úroveň dosiahnutého vzdelania na úrovni B1 pre počúvanie, písanie a hovorenie a B2 pre zručnosti v čítaní pre prvý cudzí jazyk, zatiaľ čo v Estónsku je stanovené na B2 pre čítanie, počúvanie a rozprávanie a B1 pre písanie.

Rozdiely v minimálnej dosiahnutej úrovni môžu závisieť aj od študovaných jazykov. To je prípad Portugalska a Fínska. V Portugalsku môžu študenti študovať francúzštinu, nemčinu alebo španielčinu ako druhý jazyk. Na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania sa očakáva, že študenti dosiahnu A2 vo francúzštine a nemčine, zatiaľ čo v španielčine sa očakáva, že študenti dosiahnu úroveň závisí od zručností (B1 pre čítanie a počúvanie a A2 pre hovorenie a písanie). Vo Fínsku je minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania angličtiny ako prvého cudzieho jazyka vyššia ako v prípade iných jazykov (t. j. B1 na konci nižšieho sekundárneho vzdelávania a B2 na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania).

Tri hlavné dôvody môžu vysvetliť, prečo v niektorých vzdelávacích systémoch nie je stanovená žiadna úroveň dosiahnutého vzdelania podľa CEFR.

Po prvé, štúdium cudzích jazykov (pre prvý a/alebo druhý cudzí jazyk) nemusí byť povinné v nižšom a/alebo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní. To je prípad Írska, kde žiadne cudzie jazyky nie sú povinnými predmetmi. Vzťahuje sa aj na francúzske spoločenstvo Belgicka, Nemecka, Španielska, Chorvátska, Švédska a Albánska, kde v žiadnom štádiu stredoškolského vzdelávania nie je druhý cudzí

jazyk povinný pre všetkých študentov. V Bulharsku, Maďarsku a Nórsku je druhý cudzí jazyk povinný len vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní, zatiaľ čo v Dánsku je povinný len v nižších stredných školách. Na Malte nie sú žiadne cudzie jazyky povinné predmety v posledných dvoch rokoch všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania.

Po druhé, CEFR sa nemôže použiť na vymedzenie úrovne dosiahnutého vzdelania. Týka sa to Španielska a Chorvátska, kde je povinný len jeden cudzí jazyk, a Luxemburska, Malty a Holandska, kde sú povinné dva cudzie jazyky. V Nórsku a Túrkiye závisí používanie CEFR na vymedzenie úrovni dosiahnutého vzdelania od príslušného cudzieho jazyka (druhý pre Nórsko a prvý pre Túrkiye). Podobný zmiešaný prístup možno nájsť v Dánsku, Švajčiarsku, Lichtenštajnsku a Srbsku, kde používanie CEFR závisí od úrovne vzdelania (používa sa na konci nižšieho stredoškolského vzdelávania v prvých troch krajinách a na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania v poslednej).

Napokon v Albánsku nie je v učebných osnovách stanovená žiadna minimálna úroveň dosiahnutého vzdelania pre prvý povinný cudzí jazyk (neexistuje žiadny druhý povinný cudzí jazyk).

ODDIEL II – OPATRENIA NA PODPORU TESTOVANIA A JAZYKOVÉHO VZDELÁVANIA

Vyučovaci čas pridelený cudzím jazykom, o ktorom sa diskutuje v oddiele I tejto kapitoly, je čas určený na poskytovanie formálnych vzdelávacích príležitostí pre študentov v školskom kontexte. Testovanie a prijímanie podporných opatrení v oblasti jazykového vzdelávania, ktoré sú predmetom tohto druhého oddielu, sú ďalšími dôležitými rozmermi procesu učenia sa/vyučovania.

Testovanie môže mať mnoho podôb, ktoré sú do značnej miery formované ich účelom: môže to byť diagnostické, formatívne alebo súhrnné⁽⁸⁷⁾. V odporúčaní Rady z roku 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov sa podporuje „používanie kombinácie“ týchto troch foriem⁽⁸⁸⁾ hodnotenia.

Táto časť sa zaoberá súhrnnými testami cudzích jazykov, ktoré vedú k vydaniu osvedčenia na konci všeobecného stredoškolského vzdelávania (pozri obrázok E7). Diskusia sa zameriava na rozmanitosť cudzích jazykov, pre ktoré sú tieto testy k dispozícii. To úzko súvisí s obrázkami B7 a B8 v kapitole B a oddiele II kapitoly C. Tento oddiel sa týka aj diagnostického hodnotenia jazykov na konci predškolského vzdelávania alebo začiatku základného vzdelávania. Zameriava sa na hodnotenie jazyka vzdelávania, ktorý môže byť cudzím jazykom pre niektorých študentov (napr. novoprichádzajúcich študentov migrantov) (pozri obrázok E8).

Opatrenia na podporu jazykového vzdelávania, o ktorých sa diskutuje v tomto oddiele (pozri obrázok E9), sa obmedzujú na opatrenia zamerané na novoprichádzajúcich študentov zo základného a nižšieho sekundárneho vzdelávania, ktoré vo väčšine krajín zodpovedajú povinnému vzdelávaniu. V odporúčaní Rady z roku 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov sa uznávajú osobitné potreby tejto osobitnej skupiny študentov, najmä pokiaľ ide o jazyk vyučovania⁽⁸⁹⁾.

Všetky ukazovatele v tomto oddiele sa opierajú o údaje zhromaždené prostredníctvom siete Eurydice, ktoré sa vzťahujú na 39 vzdelávacích systémov v 37 krajinách⁽⁹⁰⁾.

VO VÄČŠINE KRAJÍN EXISTUJÚ NÁRODNÉ TESTY PRE 6 AŽ 12 CUDZÍCH JAZYKOV

Na obrázku E7 sú zobrazené cudzie jazyky, ktoré sa testujú prostredníctvom vnútroštátnych testov, ktoré vedú k vydaniu osvedčenia na konci všeobecného stredoškolského vzdelávania. Vnútroštátne testy sú štandardizované testy/skúšky stanovené najvyššími vzdelávacími orgánmi a vykonávané v rámci ich zodpovednosti. Ako ukazuje obrázok, väčšina krajín používa vnútroštátne testy. Testované cudzie jazyky možno zoskupiť do troch hlavných kategórií.

Prvá kategória zahŕňa angličtinu, francúzštinu a nemčinu, ktoré sa testujú prostredníctvom národných testov (ak existujú) v prevažnej väčšine vzdelávacích systémov, po ktorých tesne nasleduje ruština, španielčina a taliančina, ktoré sú tiež testované vo väčšine z nich. Druhú kategóriu tvoria čínština, latinčina, klasická gréčtina (91), japončina, portugalčina, arabčina, moderná gréčtina, maďarčina, poľština a turečtina. Tieto

87 Diagnostické hodnotenia sú predbežné hodnotenia, ktoré poskytujú inštruktorom informácie o predchádzajúcich znalostiach, porozumeniach a mylných predstavách študentov pred zavedením novej koncepcie alebo činnosti. Diagnostické hodnotenie sa môže použiť aj na stanovenie východiskovej hodnoty pre to, koľko akademického rastu nastalo v čase ukončenia lekcie. „Summatívne hodnotenia sú hodnotenia študentov..., ktoré sa vyskytujú často (ale nie vždy) na konci kurzu, modulu alebo jednotky na meranie toho, ako dobre študenti splnili ciele výučby.“ „Formatívne hodnotenie sa nevzťahuje na typ hodnotenia študentov, ale na načasovanie tohto hodnotenia“ (McComas, 2014). Konajú sa počas inštrukcií. Študentom a učiteľom poskytujú spätnú väzbu o procese výučby/učenia s cieľom zlepšiť ho a pomôcť študentom zlepšiť ich akademickú výkonnosť.

88 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 21.

89 Tamtiež.

90 Podrobnosti o pokrytí tejto správy pre jednotlivé krajiny nájdete v úvode správy.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

jazyky sa testujú prostredníctvom vnútroštátnych testov v 5 až 10 vzdelávacích systémoch. Posledná kategória obsahuje jazyky, ktoré sú testované v menej ako piatich vzdelávacích systémoch. To je napríklad prípad modernej hebrejčiny (štyri vzdelávacie systémy), perzskej, fínskej, litovskej, holandskej a švédskej (tri vzdelávacie systémy).

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
SlovenčinaENC				•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•								•	•			
FrancúzskyFR/				•	•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•								•	•		
Nemecký DEL					•	•		•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•								•	•		
SlovenčinaSlov				•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•								•	•		
Španielčinašp				•	•	•	•	•	•			•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•									•	•	
SlovenčinaITA				•			•	•				•	•		•				•	•		•	•	•	•	•	•	•									•	•		
Čiňan Slov							•	•				•	•						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•										•	•	
Latinčina Lat					•	•						•	•						•	•		•	•	•	•	•	•	•												
Gréčtina (klasické) Slov						•						•	•						•	•		•	•	•	•	•	•	•												
Japonské JPN							•	•				•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Portugalčinapor							•	•				•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Arabčina Slov							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Gréčtina (moderné) GRE				•			•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
MaďarčinaSlov							•					•	•						•	•		•	•	•	•	•	•	•											•	•
Poľština pol:							•	•				•	•						•	•		•	•	•	•	•	•	•											•	•
Turecké Slov							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Hebrejčina: (moderné) heb							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Perzský FAS							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Slovenčinaplu												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Slovenčinazap							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
HolandčinaNLI							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Čeština CES							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov							•					•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
SlovenčinaSlov												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•											•	•
Ostatné												•	•						•	•			•	•	•	•	•	•										•	•	
Žiadne vnútroštátne testy, ktoré by testovali cudzie jazyky, ktoré by viedli k vydaniu certifikátu	•	•	•							•	•							•	•																				•	•

Obrázok 51 Obrázok E7: Cudzie jazyky testované prostredníctvom vnútroštátnych testov vo všeobecnom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), 2021/2022

Vysvetlivky

Rozsah pôsobnosti tohto čísla sa týka len vnútroštátnych testov, ktoré vedú k vydaniu osvedčenia na konci všeobecného stredoškolského vzdelávania. Uvedené cudzie jazyky sa nemusia týkať celej školskej populácie na tejto úrovni

vzdelávania, pretože cudzie jazyky testované prostredníctvom vnútroštátnych testov sa môžu líšiť v závislosti od vzdelávacích dráh.

Cudzie jazyky sú uvedené v zostupnom poradí podľa počtu vzdelávacích systémov, ktoré ich testujú prostredníctvom vnútroštátnych testov. Ak je počet uvedených jazykov rovnaký, jazyky sú zoradené podľa ich ISO kódu (ISO 639 – 3) (pozri <https://iso639-3.sil.org/>, posledný prístup: 11. júla 2022).

Úradné jazyky EÚ sa zobrazujú pri testovaní aspoň v dvoch vzdelávacích systémoch; všetky ostatné jazyky sú zobrazené, keď sú testované aspoň v troch vzdelávacích systémoch. Všetky jazyky, ktoré sa nezobrazujú, sú na obrázku označené ako „iné“ a špecifikované v poznámkach pre jednotlivé krajiny.

Definície pojmov „zahraničný jazyk“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ a „národný test“ sú uvedené v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE de): neexistuje žiadny národný test, ale všetci študenti v poslednom ročníku vyššieho sekundárneho vzdelávania sa zúčastnia na skúške *diplôme d'études en langue française* (študijný diplom vo francúzskom jazyku) a po absolvovaní testu dostanú osvedčenie.

Nemecko: skúšky *Abitur* (všeobecná prijímacia kvalifikácia na vysokoškolské vzdelanie) stanovujú orgány vyššieho stupňa vzdelávania takmer vo všetkých *spolkových krajinách*. Jazyky sa môžu v jednotlivých spolkových krajinách líšiť.

Francúzsko: „Iné“ zahŕňa albánsky, amatérsky, arménsky, Bambara, baskický, Berber Tashelhit, Berber Kabyle, Berber Riffian, Breton, bulharský, katalánsky, kambodžský, korzičský, kreolský, Fula, Gallo, Hausa, Hindi, indonézsky-malajský, kórejský, laotský, macedónsky, malgašský, melanézsky jazyk, nórčina, okcitan, regionálne jazyky Alsaska a Moselle (známe ako alsaský a Moselle frankónsky dialekt), Swahili, Tahitian, Tamil, Vietnamci, Wallisian a Futunan.

Maďarsko: každý jazyk vyučovaný v škole môže byť testovaný na *matura skúšku* (národný test na konci stredoškolského vzdelávania). Uvedené cudzie jazyky sú tie, ktoré boli testované v rokoch 2020/2021.

Rakúsko: „Iné“ zahŕňa bosniansky, chorvátsky a srbský.

Fínsko: „Iné“ zahŕňa samské jazyky (Severná, Skolt a Inari).

Nórsko: „Iné“ zahŕňa albánsky, amharský, bosniansky, kantónsky, Dari, filipínsky, hindský, islandský, kórejský, kurdský (Sorani), Lule Sami, North-Sami, Oromo, Panjabi, Pashto, srbský, posunkový jazyk, Somálsko, Južné Sami, Tamil, Thai, Tigrinya, Urdu a Vietnamcov.

Väčšina krajín s národnými testami, ktoré vedú k získaniu certifikátu na konci všeobecného stredoškolského testu medzi 6 a 12 cudzími jazykmi. V troch krajinách, konkrétne v Nemecku, Francúzsku a Nórsku, je počet testovaných cudzích jazykov mimoriadne vysoký: 24, 60 a 45 cudzích jazykov.

ODPORÚČANIE ALEBO POŽIADAVKA NA TESTOVANIE JAZYKA ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY PRE MALÉ DETI EXISTUJE V O NIEČO MENEJ AKO POLOVICI VZDELÁVACÍCH SYSTÉMOV.

Zvládnutie jazyka vyučovania je kľúčom k tomu, aby každý študent dobre fungoval v škole. Okrem toho sa teraz uznáva, že na úspešné učenie sa musia študenti rozvíjať jazykové kompetencie, ktoré „prekročia spontánny a všeobecne neformálny jazyk používaný v každodennom spoločenskom živote“ (Rada Európy, 2015, s. 10). Špecifický jazyk používaný v akademickom prostredí, často označovaný ako „akademický jazyk“, sa v mnohých ohľadoch líši od bežného jazyka, ktorý obsahuje napríklad špecializovanú slovnú zásobu alebo zložité vety s konektormi doložiek. Hoci rozvoj vysokej úrovne odbornej spôsobilosti v jazyku vzdelávania môže byť náročný pre všetkých študentov, platí to najmä pre tých, ktorí doma nehovoria jazykom školskej dochádzky (pozri obrázok A2).

Rastie aj povedomie o tom, že vzhľadom na jazykovú a kultúrnu realitu študentov, keď sa líšia od hlavného jazyka (a kultúry) školy, má pozitívny vplyv na blaho a úspechy študentov v škole, najmä vo vzťahu k jazyku školskej dochádzky (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2019). Rôzne konkrétne podporné opatrenia, ako je organizovanie kurzov materinského jazyka (pozri obrázok E9), môžu pomôcť oceniť špecifické jazykové a kultúrne okolnosti študentov a všeobecnejšie prispieť k zlepšeniu ich výsledkov v škole (Siarova, 2022).

V pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k návrhu odporúčania Rady o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov, sa dôrazne podporuje „rozdelenie síl jazykového vzdelávania“ (Európska komisia, 2018, s. 24) prostredníctvom komplexnejšieho prístupu k učeniu sa jazykov a výučbe v škole. V tejto inovatívnej a všestrannej perspektíve sa odporúča aj hodnotenie (a validácia) jazykových kompetencií študentov (t. j. posúdenie všetkých jazykov, ktoré študenti môžu (čiastočne) poznať).

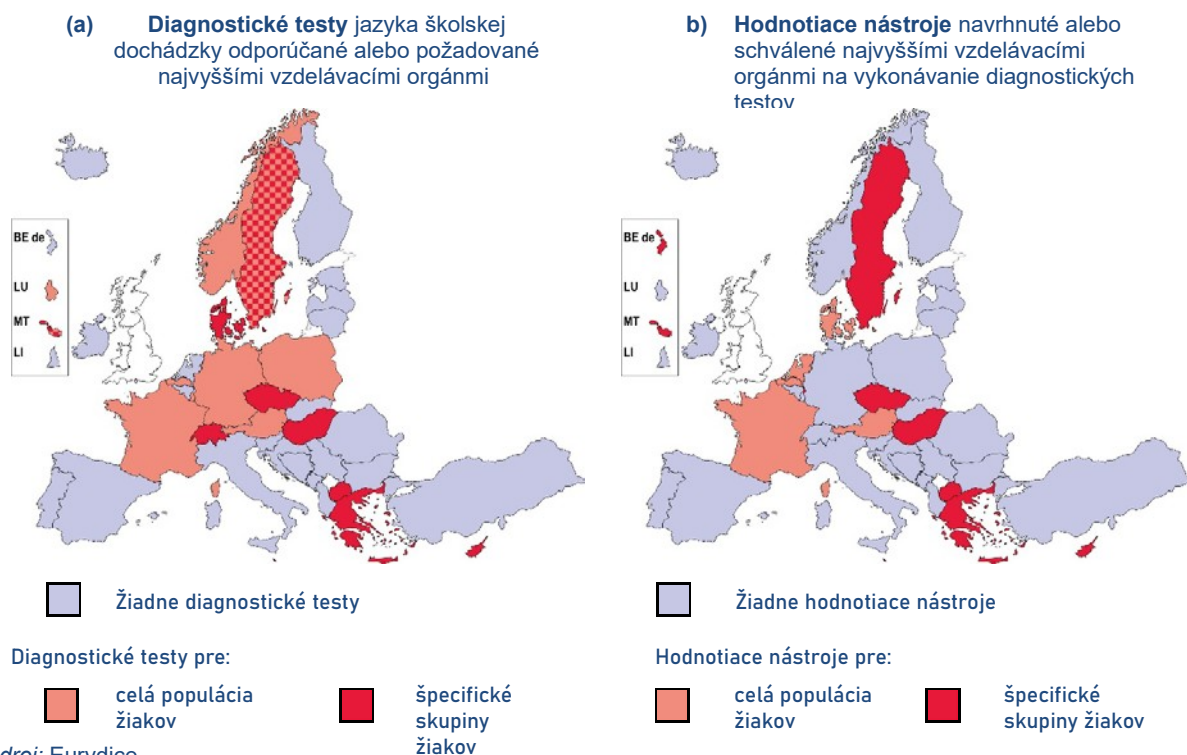
V európskych krajinách v súčasnosti neexistuje žiadne odporúčanie ani požiadavka najvyšších vzdelávacích orgánov, aby školy vykonávali diagnostické testy plného jazykového repertoáru študentov, t. j. ich jazyka školskej dochádzky, materinského jazyka, cudzích jazykov atď. Existujúce diagnostické testy sa zameriavajú výlučne na jazyk školskej dochádzky.

Účelom obrázku E8 je ukázať, či orgány vyššieho stupňa vzdelávania odporúčajú alebo vyžadujú, aby školy vykonávali diagnostické testy jazyka školskej dochádzky na konci predškolského alebo začiatku základného vzdelávania [mapa a)]. Takisto sa v ňom uvádza, či orgány vyššieho stupňa v oblasti vzdelávania navrhli alebo schválili hodnotiace nástroje na vykonávanie týchto testov [mapa b)]. Koniec predškolského vzdelávania a začiatok základného vzdelávania sú kritickými bodmi vo vzdelávaní, pretože často zodpovedajú obdobiu, v ktorom sa začína vyučovanie gramotnosti. V oboch mapách sa takisto uvádza, či sa diagnostické testy a hodnotiace nástroje týkajú všetkých žiakov alebo len špecifických skupín, napríklad novoprichádzajúcich žiakov migrantov alebo tých, ktorí majú dyslexiu.

Ako je znázornené na obrázku (mapa a)), orgány vyššieho stupňa vzdelávania v 16 vzdelávacích systémoch (z 39) odporúčajú alebo vyžadujú, aby školy vykonávali diagnostické testy kompetencií žiakov v jazyku školskej dochádzky na konci predškolského vzdelávania a/alebo na začiatku základného vzdelávania. Polovica z nich testuje všetkých žiakov, zatiaľ čo druhá polovica testuje len špecifické skupiny žiakov. Na Malte a vo Švédsku sa odporúča (alebo sa vyžaduje) školám, aby posúdili aj celú populáciu žiakov a osobitné kategórie žiakov.

Najviac testovanými skupinami žiakov (Česko, Grécko, Cyprus, Malta, Švédsko a Švajčiarsko) sú noví migranti a/alebo tí, ktorí nehovoria jazykom školskej dochádzky. Ďalšími špecifickými kategóriami žiakov, na ktorých sa skúmajú diagnostické testy, sú žiaci v školách, kde viac ako 30 % školskej populácie pochádza zo zraniteľných oblastí (Dánsko); osoby identifikované ako zraniteľné skupiny, napríklad žiaci z rómskej komunity alebo grécki navrátilci (Grécko); žiaci s dyslexiou (Maďarsko a Švédsko); a žiaci starší ako očakávaný školský vek (Severné Macedónsko).

Orgány vyššieho stupňa vzdelávania vo väčšine vzdelávacích systémov, v ktorých je testovanie kompetencií žiakov v jazyku školskej dochádzky odporúčaním alebo požiadavkou, navrhli alebo schválili aj osobitné hodnotiace nástroje. Výnimkou sú Nemecko, Luxembursko, Poľsko, Švajčiarsko a Nórsko [mapa b)]. Naopak, hoci neexistuje žiadne odporúčanie ani požiadavka vykonávať diagnostické testy na konci predškolského vzdelávania a/alebo na začiatku základného vzdelávania [mapa a)], orgány vyššieho stupňa vzdelávania v nemecky hovoriacom spoločenstve Belgicka a Holandska navrhli alebo schválili hodnotiace nástroje. Zameriavajú sa na žiakov, ktorých znalosť jazyka vzdelávania je nižšia ako úroveň A2 CEFR (Nemecko hovoriace spoločenstvo Belgicka) a trojročných až štvorročných žiakov (Holandsko).

Obrázok 52 Obrázok E8: Testovanie jazyka vzdelávania na konci predškolského vzdelávania (ISCED 0) a/alebo začiatku základného vzdelávania (ISCED 1), 2021/2022

Vysvetlivky

Testy zamerané len na zručnosti v čítaní sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti čísla. „Celá populácia žiakov“ sa vzťahuje na celú školskú populáciu daného veku.

Vymedzenia pojmov „diagnostický test“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávací) orgán“ pozri slovník.

Poznámka pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE nl): cieľovou populáciou žiakov v teste KOALA je celá päťročná populácia žiakov okrem novoprichádzajúcich žiakov migrantov.

MENŠINA KRAJÍN PROPAGUJE ALEBO FINANČNE PODPORUJE VÝUČBU MATERINSKÉHO JAZYKA NOVOPRICHÁDZAJÚCICH ŠTUDENTOV MIGRANTOV

Novoprichádzajúci migrujúci študenti sú špecifickou skupinou študentov, ktorí čelia určitému počtu výziev. Týkajú sa migračného procesu (napr. opustenia domovskej krajiny a prispôbenia sa novým pravidlám v hostiteľskej krajine), všeobecnej sociálno-ekonomickej a politickej situácie hostiteľskej krajiny (napr. zdroje určené na vzdelávanie) a účasti na vzdelávaní (napr. nevhodné umiestnenie do platovej triedy alebo poskytovanie jazyka a nedostatočná sociálna a emocionálna podpora). Na riešenie týchto výziev sa výskum zasadzuje za komplexný prístup k poskytovaniu podpory vrátane opatrení na podporu jazykového vzdelávania, ktorý zohľadňuje akademické, sociálne a emocionálne potreby novoprichádzajúcich migrujúcich študentov (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2019).

V kontexte tejto správy, ktorá sa zameriava na výučbu jazykov, sa však dôraz kladie na podporné opatrenia v oblasti jazykového vzdelávania, najmä na tie, ktoré propagujú alebo finančne podporujú orgány vyššieho stupňa vzdelávania. Opatrenia na podporu jazykového vzdelávania, ktoré prispievajú k rozvoju učebného prostredia bohatého na jazyk, sú prospešné nielen pre novoprichádzajúcich študentov migrantov, ktorí často nehovoria jazykom školskej dochádzky, ale aj pre celú populáciu škôl (Európska komisia, 2018).

Ako vyplýva z obrázku E9, orgány vyššieho stupňa vzdelávania v takmer všetkých krajinách buď finančne podporujú alebo spomalia aspoň jedno z týchto podporných opatrení v oblasti jazykového vzdelávania:

- ďalšie hodiny v jazyku školskej dochádzky
- upravený učebný plán (t. j. učebný plán, ktorého štandardné požiadavky boli upravené)
- triedy materinského jazyka
- asistent učiteľa v triede
- bilingválne vyučovanie predmetov (materský jazyk a jazyk školskej dochádzky).

Najrozšírenejším opatrením na podporu jazykov, ktoré sa uplatňuje takmer vo všetkých európskych krajinách, je poskytovanie ďalších vyučovacích hodín v jazyku školskej dochádzky počas školských hodín. Zvyčajne je poskytovanie takýchto tried časovo obmedzené. Vo Fínsku má mimoriadne dlhé trvanie: študenti ho môžu využiť 6 rokov odo dňa, keď nastúpia do školy. Len Bulharsko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Albánsko, Severné Macedónsko a Nórsko takéto ustanovenie neoznámia. Tieto krajiny, s výnimkou Albánska a Nórska, však organizujú ďalšie kurzy v jazyku vyučovania mimo školských hodín.

Poskytovanie ďalších tried v jazyku vyučovania mimo školských hodín je opatrením na podporu jazykov, ktoré sa propaguje alebo finančne podporuje v mierne menej ako dvoch tretinách vzdelávacích systémov. V niektorých z nich sa počas leta poskytuje podpora jazykového vzdelávania. To je napríklad prípad Malty. Letný jazykový kurz „Language to Go“, ktorý organizuje oddelenie učiacich sa migrantov, sa osobitne zameriava na novoprichádzajúcich študentov migrantov a študentov s poruchami učenia sa v maltčine a/alebo angličtine.

V niekoľkých vzdelávacích systémoch orgány vyššieho stupňa financujú poskytovanie ďalších tried v jazyku vzdelávania bez toho, aby špecifikovali, či by sa mali organizovať počas alebo mimo školských hodín. To je napríklad prípad Flámskeho spoločenstva Belgicka, Estónska, Lotyšska a Holandska. V Rakúsku zvolená úprava dodatočných tried závisí od výsledkov študentov v teste kompetencií nemeckého jazyka: tí, ktorí si vyžadujú veľkú podporu, sa vyučujú mimo školských hodín, zatiaľ čo tí, ktorí potrebujú miernu podporu, dostanú ďalšie hodiny v rámci školských hodín.

Okrem doplnkových tried v jazyku vzdelávania je zavedenie prispôbeného učebného plánu ďalším podporným opatrením, ktoré je široko dostupné pre novoprichádzajúcich študentov migrantov v celej Európe. Je zavedená vo viac ako polovici skúmaných krajín.

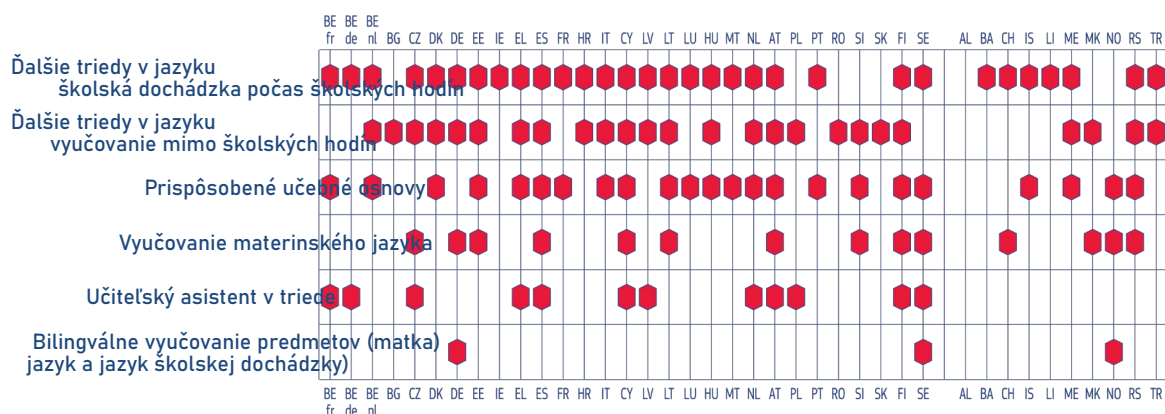
Vzhľadom na to, že o niečo viac ako jedna tretina krajín informovala o propagácii alebo finančnej podpore výučby materinského jazyka novoprichádzajúcich študentov migrantov, ide o menej populárne opatrenie. V niektorých prípadoch toto ustanovenie závisí od krajiny pôvodu študentov a/alebo od existencie dvojstranných dohôd medzi hostiteľskou krajinou a krajinou pôvodu (napr. Česko a Severné Macedónsko). Na Cypre sa vyučovanie materinského jazyka ponúka prostredníctvom vnútroštátneho projektu financovaného zo štrukturálnych fondov EÚ. V Nemecku a Španielsku závisí dostupnosť poskytovania materinského jazyka od spolkových krajín a autonómnych spoločenstiev.

V o niečo menej ako jednej tretine vzdelávacích systémov sa pedagogickí asistenti používajú v triedach na uľahčenie vzdelávania novoprichádzajúcich študentov migrantov. Treba tiež poznamenať, že práca pedagogických asistentov sa nemusí nevyhnutne obmedzovať na pomoc novoprichádzajúcim študentom migrantov; môže byť k dispozícii pre všetkých študentov, ktorí potrebujú podporu. Tak je to napríklad vo Fínsku.

Napokon, málo krajín – len Nemecko, Švédsko a Nórsko – poskytuje dvojjazyčnú výučbu predmetov vrátane materinského jazyka študentov a jazyka školskej dochádzky.

Pri zvažovaní všetkých analyzovaných podporných opatrení len jedna krajina, konkrétne Albánsko, neoznámia žiadne opatrenia.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Zdroj: Eurydice.

Obrázok E9: Opatrenia na podporu jazykového vzdelávania pre novoprichádzajúcich migrujúcich študentov v primárnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 2), 2021/2022

Vysvetlivky

Na obrázku je znázornené, či orgány vysokoškolského vzdelávania propagujú alebo finančne podporujú niektoré z uvedených podporných opatrení v oblasti jazykového vzdelávania pre novoprichádzajúcich migrujúcich študentov.

Keď novoprichádzajúci migrujúci študenti navštevujú ďalšie hodiny počas školských hodín, nezúčastňujú sa hodín plánovaných v tom čase na poskytovanie štandardných učebných osnov svojim rovesníkom.

Keď novoprichádzajúci migrujúci študenti navštevujú ďalšie hodiny po školských hodinách, navštevujú tieto hodiny po vyučovaní naplánovanom na poskytovanie štandardných učebných osnov svojim rovesníkom (a samým).

Upravený učebný plán sa vzťahuje na učebný plán, ktorého štandardné požiadavky boli upravené tak, aby zodpovedali osobitným potrebám a okolnostiam novoprichádzajúcich študentov migrantov.

Ak orgány vyššieho stupňa vzdelávania financujú poskytovanie ďalších tried v jazyku školskej dochádzky bez toho, aby špecifikovali, či by sa tieto dodatočné triedy mali organizovať počas alebo mimo vyučovacích hodín, obe možnosti sú uvedené na obrázku.

Definície pojmov „jazyk vzdelávania“, „Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED)“, „novo prichádzajúci migrujúci študenti“ a „orgán najvyššej úrovne (vzdelávacie) orgán“ nájdete v slovníku.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Nemecko: poskytovanie podporných opatrení závisí od spolkových krajín. Zobrazené informácie predstavujú najbežnejšie podporné opatrenia v 16 spolkových krajinách v krajine.

Španielsko: o podporných opatreniach pre novoprichádzajúcich študentov z radov migrantov rozhodujú autonómne komunity. Obrázok zobrazuje opatrenia, ktoré možno nájsť v celom Španielsku, ale nie nevyhnutne v každom autonómnom spoločenstve.

Holandsko: školy dostávajú osobitné finančné prostriedky, keď prijímajú študentov z prísťahovaleckého prostredia. Rozhodli sa, ako tieto finančné prostriedky vynaložia. Tieto finančné prostriedky sú k dispozícii na obdobie, počas ktorého trvá status migranta, t. j. štyri roky.

REFERENCIE

Bergroth, M., Dražnik, T., Llompart Esbert, J., Pepiot, N., van der Worp, K. a Sierens, S. (2022), *Linguisticky citlivé vzdelávanie učiteľov: Súbor nástrojov pre úlohy reflexie a akčný výskum* (<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021018583>), posledný prístup: 13. júla 2022.

Council of Europe (1992), *Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (ECRML)*, séria európskych zmlúv, č. 148 (<http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/148.htm>), posledný prístup: 20. mája 2022.

Rada Európy (2015), *Jazyková dimenzia vo všetkých predmetoch: Príručka pre rozvoj učebných plánov a odborná príprava učiteľov* (<https://www.ecml.at/coe-docs/language-dimensions-subjects-EN.pdf>), naposledy prístupná: 17. mája 2022.

Rada Európy (2020), *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: Vzdelávanie, výučba, hodnotenie – Companion volume*, Rada Európy Publishing, Štrasburg (<https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-vyučba/16809ea0d4>), posledný prístup: 30. novembra 2021.

EACEA (Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru) (2015), *Porovnávací prehľad odporúčaného ročného vyučovacieho času v dennom povinnom vzdelávaní v Európe* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8a70d336-9f16-4907-8908-d44d3cc690fe/language-en>), posledný prístup: 30. januára 2023.

Európska komisia (2012), *Prvý európsky prieskum o jazykových kompetenciách: Záverečná správa*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/42ea89dc-373a-4d4f-aa27-9903852cd2e4>), posledný prístup: 6. júla 2022.

EUROpean Commission (2013), *Study on Education Support for novoprichádzajúcich migrujúcich detí* (<http://bookshop.europa.eu/en/study-on-educational-support-for-newly-arrived-migrant-children-pbNC3112385/>), naposledy prístupná: 12. novembra 2021.

European Commission (2018), pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k návrhu odporúčania Rady o komplexnom prístupe k výučbe a učení sa jazykov, COM(2018) 272 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD%3A2018%3A174%3AFIN>), posledný prístup: 15. decembra 2022.

European Commission/EACEA/Eurydice (2015), *Jazyky sekundárneho vzdelávania: Prehľad domácich testov v Európe: 2014/15*, správa Eurydice, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

European Commission/EACEA/Eurydice (2017), *Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2017*, správa Eurydice, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Európska komisia/EACEA/Eurydice (2018), *Štruktúra európskych systémov vzdelávania 2018/19: Schematické diagramy*, Eurydice – fakty a čísla, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

European Commission/EACEA/Eurydice (2019), *Integrácia študentov z migračného prostredia do schoolov v Európe: Vnútroštátne politiky a opatrenia*, správa Eurydice, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Európska komisia/EACEA/Eurydice (2020), *Štruktúra európskych vzdelávacích systémov 2020/21: Schematické diagramy*, Eurydice – fakty a čísla, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Európska komisia/EACEA/Eurydice (2021a), *Odporúčaný ročný vyučovací čas v oblasti povinného denného vzdelávania v Európe – 2020/21*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Európska komisia/EACEA/Eurydice (2021b), *Štrukturálne ukazovatele na monitorovanie systémov vzdelávania a odbornej prípravy v Európe – 2021: Prehľad hlavných reforiem od roku 2015*, správa Eurydice, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Európska komisia/EACEA/Eurydice (2021c), *Učitelia v Európe: Kariéra, rozvoj a blahobyť*, správa Eurydice, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

Gerken, M. (2022), *Uľahčenie vykonávania Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov prostredníctvom umelej inteligencie* (<https://rm.coe.int/min-lang-2022-4-ai-and-ecrml-en/1680a657c5>), posledný prístup: 18. mája 2022.

MCComas, W. F. (ed.) (2014), *The Language of Science Education: Rozšírený glosár kľúčových pojmov a pojmov vo výučbe avzdelávaní vedy* (<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-94-6209-497-0.pdf>), naposledy prístupný: 8. júla 2022.

OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj) (2019a), *výsledky TALIS 2018 (zväzok I): Učitelia a vedúci pracovníci škôl ako celoživotní študenti*, OECD Publishing, Paríž (https://www.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en), posledný prístup: 18. mája 2020.

Siarova, H. (2022), *Vzdelávacie intervencie na podporu novoprichádzajúcich migrantov a vysídlených detí v ich potrebách jazykového vzdelávania*, NESET ad hoc správy, č. 2/2022 (https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2022/09/NESET_AHQ_Languages.pdf), naposledy prístupné: 2. decembra 2022.

UNESCO UIS (Inštitút Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru), (2012), *Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED 2011)* (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-sk.pdf>), posledný prístup: 19. januára 2021.

Wallace, S. (ed.) (2015), *slovník vzdelávania*, Oxford University Press, Oxford. Doi: 10.1093/acref/9780199679393.001.0001.

SLOVNÍK

Akademický jazyk: špecifická jazyková forma, ktorá sa lexicky a gramaticky líši od bežného jazyka, často obsahujúca špecializovanú slovnú zásobu alebo konkrétne gramatické štruktúry (napr. konektory klauzule) a používa sa na rôzne špecifické účely, ako je zhrnutie, porovnávanie a kontrastovanie. Študenti musia rozvíjať svoje akademické jazykové zručnosti, aby sa úspešne naučili obsah ► učebných osnov.

Certifikát: úradný doklad o kvalifikácii udelenej študentovi po ukončení určitého štádia alebo úplného vzdelávania alebo odbornej prípravy. Udeľovanie certifikátov sa môže zakladať na rôznych formách hodnotenia; záverečná skúška nie je nutnou podmienkou.

Klasický jazyk: staroveký jazyk, ako je klasická gréčtina alebo latinčina, ktorý sa už nehovorí v žiadnej krajine, a preto sa vyučuje na iné účely ako komunikáciu. Cieľom učenia môže byť získanie hlbšieho poznania koreňov moderného jazyka, ktorý vznikol z daného klasického jazyka, čítanie a pochopenie pôvodných textov v starovekej literatúre alebo oboznámenie sa s civilizáciou, ktorá používa tento jazyk. V niektorých učebných osnovách sa klasické jazyky považujú za ► cudzie jazyky.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (CEFR): rámec pre jazykové vzdelávanie, výučbu a hodnotenie, ktorý vypracovala Rada Európy. Jeho hlavným cieľom je uľahčiť transparentnosť a porovnateľnosť pri poskytovaní jazykového vzdelávania a kvalifikácií.

CEFR poskytuje komplexný opis kompetencií potrebných na komunikáciu v ► cudzom jazyku, súvisiacich znalostí a zručností a rôznych kontextov komunikácie.

V CEFR sa vymedzuje šesť úrovní spôsobilosti od „základného používateľa“ po „odborného používateľa“:

- A1 („prerušenie“),
- A2 („prest'ahovanie“),
- B1 („prah“),
- B2 („Výhoda“),
- C1 („účinná prevádzková spôsobilosť“)
- C2 („mastery“).

Umožňuje merať pokrok študentov a používateľov cudzích jazykov (Rada Európy, 2020).

Obsahové a jazykové integrované vzdelávanie (CLIL): Všeobecný termín na označenie rôznych typov dvojjazyčného alebo ponorného vzdelávania. Dva typy CLIL boli definované na základe stavu jazykov používaných na výučbu rôznych predmetov (okrem jazykov a ich literatúry/kultúry).

CLIL typ A: ustanovenie, v ktorom sa vyučujú rôzne predmety v jazyku určenom v ► učebných osnovách najvyššej úrovne ako ► cudzí jazyk. Počet predmetov vyučovaných v cudzom jazyku sa môže líšiť. V niektorých prípadoch (prípád 1) sa všetky predmety (okrem jazykov) vyučujú v cudzom jazyku. V iných (prípád 2) sa niektoré predmety (iné ako jazyky) vyučujú v cudzom jazyku a iné sa vyučujú v hlavnom ► jazyku školskej dochádzky v krajine.

CLIL typ B: ustanovenie, v ktorom sa vyučujú rôzne predmety v ► regionálnom alebo menšinovom jazyku, ► neteritoriálnom jazyku alebo ► štátnom jazyku (v krajinách s viac ako jedným štátnym jazykom) a iné predmety (iné ako jazyky) sa vyučujú v druhom jazyku, ktorým môže byť akýkoľvek iný jazyk. Na rozdiel od CLIL typu A (prípád 1), v CLIL type B sa predmety iné ako jazyky vždy vyučujú aspoň v dvoch jazykoch. Okrem metódy zahŕňajúcej dva jazyky sa v zriedkavých prípadoch používajú tri (alebo viaceré) jazyky na výučbu rôznych predmetov (napr. štátny jazyk, regionálny alebo menšinový jazyk a cudzí jazyk).

Kontinuálny profesijný rozvoj (CPD): v kontexte tejto správy sa CPD vzťahuje na formálnu odbornú prípravu učiteľov a/alebo vedúcich učiteľov počas celej svojej kariéry, ktorá im umožňuje rozširovať, rozvíjať a aktualizovať svoje znalosti, zručnosti a postoje. Zahŕňa odbornú prípravu založenú na predmetoch, ako aj pedagogickú prípravu. Ponúkajú sa rôzne formáty, ako sú kurzy, semináre, partnerské pozorovanie a

podpora zo strany sietí odborníkov z praxe. V niektorých prípadoch môžu činnosti CPD viesť k dodatočnej kvalifikácii.

Učebné osnovy: úradný ► riadiaci dokument vydaný ► najvyššími orgánmi, v ktorom sú podrobne opísané študijné programy a/alebo niektoré z týchto programov: obsah vzdelávania, ciele vzdelávania, ciele dosiahnutého vzdelania, usmernenia k hodnoteniu žiakov alebo učebné osnovy. Vo vzdelávacom systéme môže byť kedykoľvek v platnosti viac ako jeden typ riadiaceho dokumentu, ktorý môže školám uložiť rôzne úrovne povinnosti dodržiavať ich požiadavky.

Diagnostický test: „Test, ktorého účelom je vyhodnotiť silné stránky a oblasti rozvoja študenta. ... Je to spôsob, ako zistiť, akú úroveň podpory alebo výzvy bude študent potrebovať. Diagnostický test je často prvým krokom k vypracovaniu individuálneho vzdelávacieho plánu. Zvyčajne sa vykonáva, keď študent vstúpi do svojho štúdia a jeho výsledky sa niekedy označujú ako „vstupné správanie“ alebo východiskový bod (Wallace, 2015). Diagnostické testy môžu byť vnútroštátne/štandardizované alebo môžu byť definované samotnými školami a učiteľmi.

Vzdelávacia dráha: v niektorých krajinách si študenti musia vybrať špecializovanú študijnú oblasť z rôznych možností na sekundárnej úrovni; napríklad sa od nich môže vyžadovať výber medzi literárnym a vedeckým štúdiom alebo medzi rôznymi typmi škôl, ako je Gymnasium alebo Realschule v Nemecku. Táto koncepcia sa vzťahuje len na bežné školy. Nesnaží sa opísať veľmi špecifické typy vzdelávania, ako sú ► CLIL, experimentálne školy a hudobné školy.

Cudzí jazyk: jazyk opísaný ako taký v ► učebných osnovách stanovených ► najvyššími vzdelávacími orgánmi. Použitý opis je založený na definícii súvisiacej so vzdelávaním, ktorá nesúvisí s politickým postavením jazyka. Niektoré jazyky, ktoré sa z politického hľadiska považujú za regionálne alebo menšinové jazyky, sa teda môžu zahrnúť do učebných osnov ako cudzie jazyky. Rovnako sa niektoré ► klasické jazyky môžu považovať za cudzie jazyky v určitých učebných osnovách. Cudzie jazyky sa môžu označovať aj ako „moderné jazyky“ (na jasné odlišenie týchto jazykov od klasických jazykov) alebo „druhý alebo tretí jazyk“ (na rozdiel od „prvého jazyka“, ktorý sa môže použiť na opis ► jazyka výučby v krajinách s viac ako jedným ► štátnym jazykom).

Generálny učiteľ: učiteľ (zvyčajne v základnom vzdelávaní), ktorý je kvalifikovaný na vyučovanie všetkých (alebo takmer všetkých) predmetov v učebných osnovách vrátane ► cudzích jazykov. Títo učitelia môžu poskytovať výučbu cudzích jazykov bez ohľadu na to, či absolvovali odbornú prípravu v danej oblasti.

Domovský jazyk: jazyk, ktorým často hovoria doma ► študenti z migračného prostredia. Líši sa od ► jazyka vzdelávania. V mnohých prípadoch je domácim jazykom študenta ich materinský jazyk.

Počiatkové vzdelávanie učiteľov (ITE): obdobie štúdia a odbornej prípravy, počas ktorého budú potenciálni učitelia navštevovať akademické kurzy zamerané na predmety a absolvovať odbornú prípravu (buď súbežne alebo po sebe) s cieľom získať vedomosti a zručnosti potrebné na to, aby sa stali učiteľmi. Toto obdobie končí, keď sa budúci učitelia kvalifikujú ako učitelia.

Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED): referenčná medzinárodná klasifikácia pre organizovanie vzdelávacích programov a súvisiacich kvalifikácií podľa úrovni a oblastí. Bola vypracovaná s cieľom uľahčiť porovnanie štatistík a ukazovateľov v oblasti vzdelávania medzi krajinami na základe jednotných a medzinárodne dohodnutých definícií. Pokrytie ISCED sa vzťahuje na všetky organizované a trvalé možnosti vzdelávania pre deti, mladých ľudí a dospelých vrátane osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami, a to bez ohľadu na inštitúcie alebo organizácie, ktoré ich poskytujú, alebo na formu, v akej sa poskytujú.

Súčasná klasifikácia – ISCED 2011 (UNESCO UIS, 2012) – má deväť úrovní, ktoré začínajú na ISCED 0 (vzdelávanie v ranom detstve) a rozsah ISCED 8 (doktorandská alebo rovnocenná úroveň).

Táto správa sa vzťahuje na štyri úrovne ISCED (ISCED 0 – 3), pričom v centre prešetrovania je ISCED 1 – 3. Hlavné charakteristiky predmetných úrovní sú nasledovné.

ISCED 0: vzdelávanie v ranom detstve

Programy vzdelávania v ranom detstve sú zvyčajne navrhnuté s holistickým prístupom na podporu skorého kognitívneho, fyzického, sociálneho a emocionálneho vývoja detí a na predstavenie malých detí organizovanému vyučovaniu mimo rodinného kontextu.

Programy ISCED 0 sa zameriavajú na deti mladšie ako vek vstupu do ISCED 1. Existujú dve kategórie programov ISCED 0: rozvoj vzdelávania v ranom detstve a predškolské vzdelávanie. Prvý z nich má vzdelávací obsah určený pre mladšie deti (vo veku od 0 do 2 rokov), zatiaľ čo druhý je určený pre deti od 3 rokov do veku, v ktorom začínajú základné vzdelanie.

ISCED 1: základné vzdelávanie

Základné vzdelávanie poskytuje vzdelávacie a vzdelávacie aktivity, ktoré sú zvyčajne navrhnuté tak, aby umožnili študentom rozvíjať základné zručnosti v čítaní, písaní a matematike (t. j. gramotnosť a matematická gramotnosť). Vytvára pevný základ pre učenie a správne pochopenie základných oblastí vedomostí a podporuje osobný rozvoj, čím pripravuje študentov na nižšie stredoškolské vzdelávanie. Poskytuje základné učenie s malou, ak vôbec, špecializáciou.

Obvyklý alebo zákonný vek vstupu zvyčajne nie je mladší ako 5 rokov alebo starší ako 7 rokov. Táto úroveň zvyčajne trvá 6 rokov, aj keď jej trvanie sa môže pohybovať od 4 do 7 rokov. Základné vzdelanie zvyčajne trvá do veku 10 až 12 rokov.

ISCED 2: nižšie stredoškolské vzdelanie

Programy na úrovni ISCED 2 alebo nižšie sekundárne vzdelávanie zvyčajne vychádzajú zo základných procesov výučby a učenia sa, ktoré začínajú na ISCED 1. Vzdelávacím cieľom je zvyčajne položiť základy pre celoživotné vzdelávanie a osobný rozvoj a pripraviť študentov na ďalšie vzdelávacie príležitosti. Programy na tejto úrovni sa zvyčajne organizujú na základe učebných osnov, ktoré sú viac zamerané na predmet a zavádzajú teoretické koncepty v širokom spektre predmetov.

Niektoré vzdelávacie systémy môžu ponúkať programy odborného vzdelávania na ISCED 2 s cieľom poskytnúť jednotlivcom zručnosti relevantné pre zamestnanie.

ISCED 2 začína po 4 až 7 rokoch vzdelávania ISCED 1. Študenti vstupujú do ISCED 2 zvyčajne vo veku 10 až 13 rokov (najbežnejšie je 12 rokov).

ISCED 3: vyššie stredoškolské vzdelávanie

Programy na úrovni ISCED 3 alebo vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní sú zvyčajne určené pre študentov, ktorí ukončili stredoškolské vzdelávanie v rámci prípravy na terciárne alebo vysokoškolské vzdelávanie, alebo aby poskytovali zručnosti relevantné pre zamestnanie alebo oboje. Programy na tejto úrovni ponúkajú študentom viac tematických, špecializovaných a hĺbkových programov ako v prípade nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2). Sú viac diferencované, s väčším rozsahom možností a prúdov k dispozícii.

Programy ISCED 3 môžu byť všeobecné alebo odborné. Niektoré programy ISCED 3 umožňujú priamy prístup k ISCED 4 a/alebo ISCED 5, 6 alebo 7.

ISCED 3 začína po 8 až 11 rokoch vzdelávania od začiatku ISCED 1. Žiaci vstupujú na túto úroveň zvyčajne vo veku od 14 do 16 rokov. Programy ISCED 3 sa zvyčajne končia 12 alebo 13 rokov po začatí ISCED 1 (alebo okolo 17 alebo 18 rokov).

Jazyk ako povinný predmet: akýkoľvek jazyk určený ako povinný predmet v ► učebných osnovách alebo iných ► riadiacich dokumentoch vypracovaných ► najvyššími vzdelávacími orgánmi. Výraz sa môže použiť na označenie situácií, keď sa všetci študenti osobitného vzdelávacieho programu alebo v konkrétnej triede musia naučiť jazyk, alebo v osobitnom kontexte osobitných učebných osnov pre rôzne ► vzdelávacie cesty.

Jazyk ako nárok: akýkoľvek jazyk uvedený v ► učebných osnovách alebo iných ► riadiacich dokumentoch vypracovaných ► najvyššími vzdelávacími orgánmi, ktoré si študenti môžu vybrať ako voliteľný predmet. Nárok znamená, že školy musia zabezpečiť, aby poskytovali to, čo si študent vyberie. V súvislosti s cudzími a klasickými jazykmi sa výraz môže použiť na označenie situácií, keď si všetci študenti osobitného vzdelávacieho programu alebo v určitej triede majú právo vybrať si jazyk, alebo v osobitnom kontexte osobitných učebných plánov pre rôzne ► vzdelávacie cesty.

Jazykové povedomie v školách: pojem, ktorý odkazuje na viacjazyčný a celoškolský prístup, ktorý zahŕňa komplexnú jazykovú stratégiu zahŕňajúcu nepretržitú úvahu o jazykovom rozmere vo všetkých aspektoch školského života a navrhovanie zastrešujúceho prístupu k výučbe všetkých jazykov v školách (► jazyk vzdelávania, ► domáce jazyky, ► cudzie jazyky (vrátane ► klasických jazykov) atď.). Očakáva sa, že tento prístup zapojí všetkých učiteľov a vedúcich pracovníkov škôl a zapojí rodičov, iných opatrovateľov a

širšiu miestnu komunitu. Konkrétne, jazykové školy si cenia jazykovú rozmanitosť svojich študentov, uznávajú ich predchádzajúce jazykové zručnosti a používajú ich ako zdroj vzdelávania. Školy s znalosťou jazyka podporujú učiteľov pri riešení používania konkrétnych jazykov vo svojich príslušných tematických oblastiach, a to aj zvyšovaním informovanosti o rôznych jazykových registroch a slovnej zásobe (Európska komisia, 2018).

Jazyk vyučovania: jazyk, ktorý sa používa na poskytovanie obsahu ► učebných osnov a v širšom zmysle na komunikáciu v rámci školy a mimo nej, so zainteresovanými stranami, ako sú rodičia a vzdelávacie orgány.

Národný test: štandardizovaný test/preskúmanie stanovený ► najvyššími verejnými orgánmi a vykonaný v rámci ich zodpovednosti. Štandardizované testy/skúšky sú všetky formy testu, ktoré (1) vyžadujú, aby všetci účastníci testu odpovedali na tie isté otázky (alebo otázky vybrané zo spoločnej databázy otázok) a (2) sú hodnotené štandardným alebo konzistentným spôsobom. Medzinárodné testy alebo prieskumy, ako je SurveyLang, nie sú v rozsahu pôsobnosti ani testy navrhnuté na úrovni školy, aj keď boli vypracované na základe centrálne navrhnutého referenčného rámca (Európska komisia/EACEA/Eurydice, 2015).

Novoprichádzajúci migrujúci študenti: študenti narodení mimo svojej súčasnej krajiny pobytu rodičom narodeným aj mimo hostiteľskej krajiny, ktorí sú v školskom veku alebo menej (podľa vnútroštátnych predpisov o povinnom vzdelávaní) a následne navštevujú formálne vzdelávanie v hostiteľskej krajine (Európska komisia, 2013).

Neteritoriálny jazyk: jazyk „používaný štátnymi príslušníkmi štátu, ktorý sa líši od jazyka alebo jazykov používaných zvyšným obyvateľstvom štátu, ale ktorý, hoci sa tradične používa na území štátu, nemožno identifikovať s konkrétnou oblasťou“ (Rada Európy, 1992). Napríklad Rómovia je neteritoriálny jazyk.

Úradný jazyk: jazyk používaný na právne účely a na účely verejnej správy v určitej oblasti daného štátu. Oficiálny štatút môže byť obmedzený na časť štátu alebo sa môže rozšíriť na celé jeho územie. Všetky ► štátne jazyky sú úradnými jazykmi, ale nie všetky jazyky s úradným jazykovým statusom sú štátnymi jazykmi (napríklad dánsky, ktorý má v Nemecku úradný jazyk, je ► regionálny alebo menšinový jazyk a nie štátny jazyk).

Regionálny alebo menšinový jazyk: jazyk, ktorý „tradične používajú na danom území štátu štátni príslušníci tohto štátu, ktorí tvoria skupinu, ktorá je číselne menšia ako zvyšok obyvateľstva štátu“; líši sa od ► štátnych jazykov tohto štátu (Rada Európy, 1992). Vo všeobecnosti ide o jazyky obyvateľstva, ktoré majú svoje etnické korene v príslušných oblastiach alebo boli usadené v príslušných regiónoch po celé generácie. Menšinové/regionálne jazyky môžu mať štatút ► úradného jazyka, ale podľa definície sa tento štatút obmedzí na oblasti, v ktorých sa nimi hovoria.

Odborný učiteľ: učiteľ kvalifikovaný na vyučovanie obmedzeného počtu predmetov (všeobecne najviac troch predmetov). To zahŕňa buď ► cudzie jazyky, alebo jeden alebo viac cudzích jazykov a (iné) témy.

Štátny jazyk: každý jazyk s oficiálnym statusom v celej krajine. Každý štátny jazyk je ► úradným jazykom.

Riadiace dokumenty: rôzne druhy úradných dokumentov obsahujúcich predpisy, usmernenia a/alebo odporúčania pre vzdelávacie inštitúcie.

Študenti z migračného prostredia: študenti, ktorí navštevujú školu v inej krajine, ako je krajina pôvodu alebo krajina pôvodu oboch rodičov. Tieto mandáty zahŕňajú niekoľko právne odlišných situácií vrátane situácií utečencov, žiadateľov o azyl, detí migrujúcich pracovníkov, detí štátnych príslušníkov tretích krajín s dlhodobým pobytom, detí pracovníkov z krajín mimo EÚ, ktoré nie sú osobami s dlhodobým pobytom, detí s nelegálnym pobytom a detí prisťahovaleckého pôvodu, na ktoré sa nevyhnutne nevzťahujú právne ustanovenia týkajúce sa osobitne vzdelávania. V tejto definícii sa nezohľadňujú jazykové menšiny, ktoré sa v krajinách usadili viac ako dve generácie.

Teoretický vek študentov: v školskom systéme normálny vek študentov, keď začínajú alebo končia určitý stupeň alebo úroveň vzdelania. Predčasný alebo neskorý vstup do školskej dochádzky, opakovanie ročníka alebo iné prerušenie školskej dochádzky sa neberú do úvahy.

Najvyšší (vzdelávací) orgán: najvyšší orgán zodpovedný za vzdelávanie v danej krajine, zvyčajne na vnútroštátnej (štátnej) úrovni. V prípade Belgicka, Nemecka a Španielska sú však správne orgány spoločenstiev, spolkových krajín a autonómnych spoločenstiev buď úplne zodpovedné, alebo majú spoločnú zodpovednosť s vnútroštátnou úrovňou za všetky alebo väčšinu oblastí súvisiacich so vzdelávaním. Tieto

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

správne orgány sa preto považujú za orgány najvyššej úrovne pre oblasti, v ktorých nesú zodpovednosť, zatiaľ čo za oblasti, za ktoré nesú zodpovednosť spoločne s vnútroštátnou úrovňou, sa obe považujú za orgány najvyššej úrovne.

ŠTATISTICKÉ DATABÁZY A TERMINOLÓGIA

Medzinárodná databáza PISA 2018

PISA je medzinárodný prieskum uskutočnený pod záštitou OECD na meranie úrovne výkonnosti 15-ročných študentov v čítaní, matematickej gramotnosti a vedeckej gramotnosti. Prieskum je založený na reprezentatívnej vzorke 15-ročných študentov, ktorí sa zúčastňujú buď nižšieho sekundárneho alebo vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2 alebo 3), v závislosti od štruktúry systému. Medzinárodný prieskum PISA okrem merania výkonnosti obsahuje dotazníky na identifikáciu premenných v školskom a rodinnom kontexte, ktoré môžu objasniť výsledky prieskumu. Všetky ukazovatele sa vzťahujú tak na verejné školy, ako aj na súkromné školy, či už s pomocou grantu alebo inak.

Prieskumy v Pise sa vykonávajú každé tri roky. Prvý prieskum sa uskutočnil v roku 2000; nasledujúce kolá sa uskutočnili v rokoch 2003, 2006, 2009, 2012, 2015 a 2018.

Spomedzi krajín, ktoré sa zúčastňujú na tejto správe, sa len Lichtenštajnsko nezúčastnilo na zbere údajov za PISA 2018.

Výberové konanie zahŕňalo výber škôl a potom študentov. Snažil sa ponúknuť každému študentovi rovnakú pravdepodobnosť, že bude vybraný bez ohľadu na veľkosť alebo umiestnenie školy, ktorú navštevoval. Na tento účel boli vybrané školy s pravdepodobnosťou úmernou počtu 15-ročných študentov. V rámci školy bol vybraný pevný počet študentov. Tento postup je navrhnutý tak, aby obmedzil variabilitu pravdepodobnosti, že študent bude súčasťou vzorky.

Ak sa údaje považujú za platné pre celý súbor krajiny, je nevyhnutné dodržiavať určité prísne požiadavky, ako je analýza S.E. (odhad chýb súvisiacich s výberom vzorky). V dôsledku toho sa vnímateľný rozdiel medzi dvoma údajmi môže považovať za nevýznamný zo štatistického hľadiska (pozri aj vysvetlenia v časti „Štatistické pojmy“).

Hodnoty EÚ (odhady obyvateľstva) uvedené v tejto správe sú vážené priemery odhadov počtu obyvateľov krajín/regiónov EÚ, ktoré sa zúčastnili na prieskume PISA v roku 2018. To znamená, že príspevok každej krajiny k odhadu štatistického ukazovateľa na európskej úrovni je úmerný veľkosti krajiny, t. j. počtu 15-ročných študentov s nechýbajúcimi hodnotami. Databáza PISA 2018 je k dispozícii na webovej stránke OECD (<http://www.oecd.org/pisa/data/>).

Dotazníky PISA 2018 sú k dispozícii aj na webovej stránke OECD (<https://www.oecd.org/pisa/data/2018database/>).

Databáza TALIS 2018

Talis je medzinárodný prieskum uskutočnený pod záštitou OECD, ktorý sa zameriava na pracovné podmienky učiteľov a vzdelávacie prostredie v školách. Hlavnými témami sú vedenie školy; vzdelávanie učiteľov; hodnotenie a spätná väzba pre učiteľov; pedagogické presvedčenie, postoje a vyučovacie postupy učiteľov; hlásený pocit sebaúčinnosti učiteľov; spokojnosť učiteľov s prácou a prostredie v školách a triedach, v ktorých pracujú; a napokon aj nadnárodná mobilita učiteľov.

Prieskum sa zameriava najmä na učiteľov nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2). Vychádza z dotazníkov učiteľov a hlavných učiteľov. Všetky ukazovatele sa vzťahujú tak na verejné školy, ako aj na súkromné školy, či už s pomocou grantu alebo inak.

Prvé kolo prieskumu sa uskutočnilo v roku 2008 a druhé kolo sa uskutočnilo v roku 2013. Najnovšie údaje pochádzajú z tretieho cyklu prieskumu (2018). OECD v súčasnosti pripravuje program TALIS 2024.

V tejto správe sa využívajú údaje o odbornej príprave učiteľov a nadnárodnej mobilite učiteľov. Údaje o odbornej príprave učiteľov sa týkajú 26 vzdelávacích systémov v 25 krajinách zapojených do tejto správy, ktoré sa zúčastnili na programe TALIS 2018. Údaje o nadnárodnej mobilite učiteľov sú k dispozícii v obmedzenom počte vzdelávacích systémov (23). V tejto správe sa uvádzajú aj údaje o trendoch založené na cykloch programu TALIS v rokoch 2013 a 2018. Údaje o trendoch sa týkajú 17 vzdelávacích systémov, ktoré sa zúčastnili oboch cyklov.

Štandardný postup výberu vzoriek zahŕňal výber 200 škôl z každej krajiny a 20 učiteľov (na školu) vyučujúcich na nižšej stredoškolskej úrovni (ISCED 2).

V prípade, že sa údaje vzťahujú na celý súbor krajín, je nevyhnutné splniť určité prísne požiadavky, ako je analýza S.E. (odhad chýb súvisiacich s výberom vzorky), v dôsledku čoho sa vnímateľný rozdiel medzi dvoma položkami údajov môže považovať za nevýznamný zo štatistického hľadiska (pozri aj vysvetlenia v časti „Štatistické pojmy“).

Hodnoty EÚ (odhady obyvateľstva) uvedené v tejto správe sú vážené priemery hodnôt krajín/regiónov EÚ, ktoré sa zúčastnili na programe TALIS v roku 2018. To znamená, že príspevok každej krajiny k odhadu štatistického ukazovateľa na európskej úrovni je úmerný veľkosti krajiny, t. j. počtu učiteľov ISCED 2 s nechýbajúcimi hodnotami.

Údaje programu TALIS za rok 2018 sú k dispozícii na webovom sídle OECD (<https://www.oecd.org/education/talis/talis-2018-data.htm>).

Dotazníky TALIS 2018 sú k dispozícii aj na webovej stránke OECD (<https://www.oecd.org/education/school/talis2018questionnaires.htm>).

Štatistické pojmy

Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED): pozrite si glosár.

Štandardná chyba (SE): prieskum PISA 2018 a TALIS 2018, rovnako ako všetky ostatné rozsiahle prieskumy vzdelávania (predchádzajúce prieskumy OECD PISA a Taliss, Medzinárodná asociácia pre hodnotenie pokroku dosiahnutého v oblasti vzdelávania v medzinárodnom čítaní Literacy Study a Trends v medzinárodných prieskumoch v oblasti matematiky a vedy atď.), skúmajú len reprezentatívnu vzorku cieľových populácií. Všeobecne platí, že pre každú populáciu existuje nekonečný počet možných vzoriek. Preto sa z jednej vzorky na druhú odhady pre parameter populácie (priemer, percento, korelácia atď.) môžu líšiť. S.E. spojený s akýmkoľvek odhadom parametra populácie kvantifikuje túto neistotu výberu vzorky. Na základe tohto odhadovaného parametra a príslušného S.E. je možné vytvoriť interval spoľahlivosti, ktorý odráža, do akej miery sa hodnota vypočítaná zo vzorky môže líšiť od jednej vzorky k druhej. Za predpokladu odhadovaného priemeru 50 a S.E. 5 sa preto interval spoľahlivosti s chybou typu I 5 % rovná $[50 - (1,96 \times 5); 50 + (1,96 \times 5)]$, t. j. približne [40; 60]. Preto možno povedať, že existuje len 5 šancí zo 100, že sa mylí, ak sa hovorí, že priemer populácie je v tomto intervale.

Všetky S.E. zaznamenané v tejto správe boli vypočítané pomocou metód opätovného odberu vzoriek a podľa metodiky rôznych technických dokumentov prieskumu PISA a systému TALIS.

S.E. údaje z prieskumu sú uvedené v prílohe 1.

Štatistická významnosť. Vzťahuje sa na 95 % úroveň spoľahlivosti. Napríklad významný rozdiel znamená, že rozdiel sa štatisticky výrazne líši od nuly s 95 % úrovňou spoľahlivosti.

PRÍLOHY

PRÍLOHA 1: PODROBNÉ ŠTATISTICKÉ ÚDAJE

Kapitola A

	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LX	LT	LU	HU
% 2018	11.5	17.4	24.1	17.4	12.9	5.8	8.1	17.8	5.4	9.1	6.2	20.6	11.5	3.3	7.1	22.3	10.5	5.9	82.9	2.2
S.E.	0.21	0.85	2.28	1.33	1.17	0.51	0.39	0.95	0.40	0.59	0.47	0.76	0.66	0.28	0.37	0.53	0.70	0.41	0.42	0.23
Δ 2003-2015	:	10.5	0.7	-7.4	:	3.8	3.8	4.1	:	4.8	2.6	2.9	1.8	:	3.9	:	1.7	:	-8.0	1.7
S.E.		1.56	2.50	1.75		0.38	0.59	0.96		0.86	0.72	1.76	0.98		0.48		1.42		0.59	0.26
Δ 2003-2018	:	10.2	6.9	-5.5	:	4.8	4.2	10.1	:	6.7	3.0	4.8	4.8	:	5.1	:	2.2	:	-9.6	1.6
S.E.		1.11	2.70	1.84		0.54	0.62	1.11		0.79	0.61	1.64	1.00		0.45		1.31		0.58	0.26
Δ 2015-2018	:	-0.4	6.2	1.9	4.2	1.0	0.4	6.0	-0.4	1.8	0.4	1.9	3.1	0.2	1.1	:	0.5	0.5	-1.6	-0.1
S.E.		1.63	3.05	1.79	1.50	0.60	0.53	1.22	0.71	0.90	0.77	1.24	0.92	0.45	0.56		1.10	0.62	0.60	0.33
	MT	ML	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	ME	MK	NO	RS	TR	
% 2018	82.8	9.8	20.5	1.7	3.1	3.1	9.9	8.7	7.6	17.6	4.0	6.5	27.0	7.2	4.2	7.2	10.2	5.2	7.0	
S.E.	0.54	0.76	0.90	0.29	0.34	0.55	0.39	0.74	0.49	1.03	0.53	0.44	1.20	0.45	0.25	0.39	0.55	0.58	0.91	
Δ 2003-2015	:	-7.4	9.8	0.9	1.4	:	:	4.9	3.1	8.2	:	:	14.0	4.0	:	:	3.9	:	5.4	
S.E.		1.42	1.20	0.18	0.35			1.00	0.57	1.28			1.38	0.43			0.80		1.26	
Δ 2003-2018	:	-4.8	11.5	1.5	1.7	:	:	4.8	4.7	10.0			14.9	5.5	:	:	5.1		5.2	
S.E.		1.49	1.17	0.30	0.40			1.07	0.54	1.25			1.39	0.50			0.77		1.17	
Δ 2015-2018	:	-4.9	2.6	1.7	0.6	0.2	0.4	2.3	-0.1	1.9			0.9	1.6	1.1	1.4	1.1		-0.2	
S.E.	0.74	0.98	1.31	0.33	0.44	0.62	0.60	0.97	0.72	1.48			1.69	0.58	0.35	0.52	0.81		1.37	

Δ Rozdiel medzi konkrétnymi referenčnými rokmi

Zdroj: Eurydice, na základe PISA 2018, 2015 a 2003.

Tabuľka 1: Percentuálny podiel 15-ročných študentov, ktorí doma hovoria hlavne iným jazykom ako vyučovacím jazykom, 2018 (údaje za obrázky A2) a rozdiely medzi rokmi 2003 a 2015, 2003 a 2018 a 2015 a 2018 a 2018 a 2018

Vysvetlivky

Údaje vypočítané na základe otázky prieskumu PISA „Akým jazykom hovoríte doma väčšinu času?“ (ST16Q01(31) v PISA 2003, a ST022Q01TA v PISA 2015 a 2018). Kategória „Jazyk testu“ sa používa ako proxy pre hovorenie rovnakým jazykom doma ako v škole.

Pri zvažovaní rozdielov medzi rokmi 2003 a 2015, 2003 a 2018 a 2015 a 2018 a 2018 sú hodnoty, ktoré sú výrazne odlišné (p & 0,05) od nuly, vyznačené tučným písmom.

Pozri aj vysvetlivky k obrázku A2 v kapitole A.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
A	6.9	11.7	14.4	9.9	0.7	2.9	5.4	13.8	1.3	8.8	4.8	6.1	6.5	0.7	5.9	8.0	1.0	0.5	41.5	:
S.E.	0.18	0.83	1.96	0.89	0.11	0.33	0.28	0.85	0.19	0.58	0.42	0.31	0.49	0.11	0.34	0.45	0.17	0.08	0.64	
B	5.6	11.1	11.2	4.5	:	1.2	5.2	8.3	9.1	9.0	6.9	6.1	7.8	8.3	4.1	6.7	3.4	1.1	13.4	2.2
S.E.	0.16	0.88	1.75	0.49		0.17	0.30	0.50	0.45	0.55	0.45	0.29	0.66	0.48	0.30	0.30	0.27	0.11	0.42	0.30
C	4.4	5.5	9.4	7.0	11.6	2.7	2.6	3.5	4.0	:	1.3	14.2	5.0	2.4	1.1	14.0	9.4	5.3	41.5	1.8
S.E.	0.12	0.36	1.33	0.68	1.13	0.30	0.24	0.29	0.32		0.23	0.69	0.39	0.24	0.13	0.33	0.66	0.42	0.61	0.23
D	83.1	71.7	65.0	78.6	87.2	93.2	86.8	74.4	85.6	81.8	87.0	73.6	80.8	88.5	88.9	71.3	86.1	93.2	3.6	95.6
S.E.	0.30	1.43	2.50	1.41	1.16	0.54	0.52	1.26	0.55	0.91	0.67	0.87	1.02	0.57	0.50	0.60	0.76	0.44	0.25	0.39

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	ME	MK	NO	RS	TR
A	5.7	7.6	16.7	:	1.9	:	6.9	:	4.3	13.9	:	:	21.7	4.6	1.0	:	7.8	1.0	:
S.E.	0.38	0.66	0.92		0.27		0.31		0.36	1.01			1.08	0.36	0.13		0.49	0.16	
B	3.0	6.2	6.0	:	5.0	:	1.9	0.7	1.5	6.5	:	2.3	12.2	1.0	4.8	1.2	4.6	8.3	0.6
S.E.	0.31	0.65	0.43		0.42		0.18	0.13	0.19	0.50		0.30	0.69	0.18	0.28	0.19	0.43	0.40	0.12
C	7.2	1.9	3.6	1.2	1.1	3.0	2.8	8.0	3.1	3.3	3.8	5.9	5.0	2.5	3.2	6.5	2.3	4.2	6.7
S.E.	0.57	0.25	0.27	0.18	0.14	0.65	0.31	0.73	0.38	0.25	0.52	0.43	0.43	0.28	0.22	0.40	0.21	0.50	0.89
D	14.1	84.3	73.7	98.2	91.9	96.3	88.3	90.9	91.1	76.2	95.6	91.3	61.1	91.9	91.0	91.9	85.3	86.5	92.5
S.E.	0.51	1.24	1.12	0.30	0.62	0.67	0.41	0.74	0.56	1.36	0.51	0.54	1.50	0.47	0.34	0.46	0.80	0.63	0.91

A Študenti imigrantov, ktorí doma hovoria hlavne iným jazykom ako vyučovací jazyk

B Študenti imigrantov, ktorí hovoria hlavne jazykom školskej dochádzky doma

C Nepristáhovaleckí študenti, ktorí doma hovoria hlavne iným jazykom, ako je jazyk školskej

dochádzky
D Nepristáhovaleckí študenti, ktorí hovoria hlavne jazykom školskej dochádzky doma

Zdroj: Eurydice, na základe PISA 2018.

Tabuľka 2: Percentuálny podiel 15-ročných študentov pristáhovalcov a nepristáhovalcov podľa jazyka, ktorým sa hovorí doma, 2018 (údaje za obrázok A3)

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku A3 v kapitole A.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky pre jednotlivé krajiny pre obrázok A3 v kapitole A.

	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	E	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
%	13.3	21.8	41.4	20.5	16.6	3.1	4.5	25.8	2.6	4.7	3.7	27.8	10.8	:	6.4	18.1	10.8	6.6	96.2	:
S.E.	0.50	2.79	0.61	2.80	2.27	0.93	0.58	2.48	0.84	1.70	0.99	1.05	1.60		0.85	0.39	1.39	0.84	0.03	

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	ME	MK	NO	RS	TR
%	98.0	10.1	29.0	:	:	2.0	10.5	11.0	7.8	22.5	1.8	1.6	4.83	1.2	0.0	5.1	6.1	3.9	8.9
S.E.	0.03	2.29	2.44			0.84	0.49	1.29	1.51	2.59	0.91	0.68	3.32	0.11		0.11	1.52	0.97	1.80

Zdroj: Eurydice, na základe PISA 2018.

Tabuľka 3: Percentuálny podiel 15-ročných študentov navštevujúcich školy, kde viac ako 25 % študentov hovorí prevažne iným jazykom doma ako jazykom školskej dochádzky, 2018 (údaje za obrázok A4)

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku A4 v kapitole A.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky pre jednotlivé krajiny pre obrázok A4 v kapitole A.

Kapitola C, oddiel I

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	7.2	0.0	X	0.0*	2.0	0.8	30.2	1.3	33.4	:	35.9	20.2	0.9	20.0	2.7	10.2	19.0	0.7	83.2	2.1
1 FL	78.9	47.3	X	26.7*	81.5	79.0	56.7	52.8	46.3	:	62.4	79.8	99.0	80.0	93.5	89.8	79.2	72.0	16.8	60.3
0 FL	13.9	52.7	X	73.3*	16.4	20.2	13.1	45.9	20.3	:	1.7	0	0.1	0.0	3.9	0.0	1.8	27.3	:	37.6

%	MT	ML	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	4.4	1.0	1.7	5.1	0.6	2.1	0.0	5.0	26.8	15.0	X	4.9	X	22.0	0.0	X	0.0	0.0	:	X
1 FL	95.6	43.6	98.1	94.8	68.1	97.7	81.2	83.4	59.9	79.6	X	69.9	X	53.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
0 FL	0.0	55.4	0.2	0.1	31.3	0.2	18.8	11.6	13.3	5.4	X	25.2	X	24.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 4: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky (FL) v základnom vzdelávaní (ISCED 1), podľa počtu jazykov, 2020 (údaje za obrázok C1a)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov a údajov pozri vysvetlivky k obrázkom C1a a C1b v kapitole C.

Údaje s hviezdikou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny pre obrázky C1a a C1b v kapitole C.

%	BE fr	CZ	DE	EE	EL	ES	FR	IT	CY	LT	LU	HU	MT	AT	PL	PT	RO	SI	FI	LI	NO
7 rokov	6.8	50.3	13.7	33.2	97.4	100.0	99.8	100.0	100.0	3.2	100.0	44.8	100.0	99.8	100.0	0.5	99.7	99.3	65.3	100.0	100.0
8 rokov	33.6	75.0	58.4	45.1	98.6	100.0	100.0	100.0	100.0	93.9	100.0	51.3	100.0	99.8	100.0	83.8	99.8	99.1	56.5	100.0	100.0
9 rokov	38.6	96.6	94.1	83.5	98.7	100.0	100.0	100.0	100.0	98.3	100.0	70.7	100.0	99.9	99.9	98.6	100.0	99.1	99.2	100.0	100.0
10 rokov	90.9	98.6	95.6	98.2	98.9	100.0	100.0	100.0	100.0	98.6	100.0	92.3	100.0	99.9	99.8	99.7	100.0	98.8	99.6	100.0	100.0

Zdroj: Výpočty Eurydice na základe neuvverejnených údajov Eurostatu/UOE (posledná aktualizácia: 29. septembra 2022).

Tabuľka 5: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk v základnom vzdelávaní (ISCED 1), podľa veku, 2020 (údaje pre obrázok C1b)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov a zberu údajov podľa veku pozri vysvetlivky k obrázkom C1a a C1b v kapitole C.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny pre obrázky C1a a C1b v kapitole C.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
2020	86.1	47.3	X	26.7*	83.6	79.8	86.9	54.1	79.7	:	98.3	100.0	100.0	100.0	96.1	100.0	98.2	72.7	100.0	62.4
2013	79.4	50.0	X	28.6	82.9	71.9	56.9	67.9	77.0	:	75.5	99.6	98.8	99.9	99.7	100.0	73.1	74.9	100.0	59.1
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
2020	100.0	44.6	99.8	99.9	68.7	99.8	81.2	87.6	86.7	94.6	X	74.8	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
2013	100.0	52.2	99.9	97.3	35.2	56.5	49.8	84.8	68.8	77.9	X	:	X	:	100.0	X	100.0	100.0	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 6: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia aspoň jeden cudzí jazyk v základnom vzdelávaní (ISCED 1), 2013 a 2020 (údaje pre ilustráciu C2)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov a údajov pozri vysvetlivky k obrázku C2 v kapitole C.

Údaje s hviezdikou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C2 v kapitole C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	59.2	0	X	65.7	12.0	65.5	85.1	36.9	95.2	7.8	95.7	45.0	75.5	54.6	97.0	83.7	73.0	77.4	100.0	7.4
1 FL	39.2	98.4	X	34.3	86.4	33.0	14.9	58.9	1.9	74.1	3.8	55.0	24.3	45.4	3.0	16.1	25.0	28.8	:	98.4
0 FL	1.6	1.6	X	0.0	1.6	1.4	0.0	4.3	2.9	18.1	0.5	0.0	0.2	0.0	0.0	0.2	2.0	1.8	:	2.2
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	95.0	71.1	7.9	46.7	92.7	94.6	25.6	52.6	98.7	78.6	X	94.9	X	97.1	100.0	X	100.0	66.1	:	X
1 FL	5.0	26.3	92.1	53.2	3.3	5.4	74.4	45.2	1.0	21.4	X	4.6	X	2.3	0.0	X	0.0	28.6	:	X
0 FL	0.0	2.6	0.1	0.1	4.0	0.0	0.0	2.2	0.4	0.0	X	0.5	X	0.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 7: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky (FL) v nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2), podľa počtu jazykov, 2020 (údaje za obrázky C3 a C4)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov a údajov pozri vysvetlivky k obrázku C3 v kapitole C.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C3 v kapitole C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	58.4	:	X	49.3	17.4	43.1	81.7	37.1	95.6	8.5	95.0	41.6	54.0	52.4	98.5	91.6	71.8	81.0	100.0	6.0
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2	96.5	73.7	9.7	93.6	86.8	95.6	53.9	79.8	98.3	78.2	X	:	X	97.5	97.2	X	98.1	69.9	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 8: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov (FL) v nižšom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2), 2013 (údaje pre ilustráciu C4)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov a údajov pozri vysvetlivky k obrázku C4 v kapitole C.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny na obrázku C4 v kapitole C.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	Gen	60.0	72.1	X	100.0	72.6	98.8	45.0	58.7	97.6	122	0.9	27.4	99.6	94.3	24.7	38.8	82.6	38.3	100.0	74.9
	Voc	35.1	16.0	X	69.7	42.0	33.9	1.2	1.3	22.6	:	2.8	0.2	32.1	30.0	48.1	32.2	56.4	6.5	77.4	4.5
1 FL	Gen	37.1	27.9	X	0.0	27.1	1.2	39.6	41.2	1.9	66.9	88.8	70.3	0.3	5.7	74.8	55.8	16.1	60.4	:	23.5
	Voc	44.9	70.2	X	30.3	53.1	60.1	14.8	38.3	35.2	:	72.4	45.1	66.7	64.7	51.6	63.3	31.3	54.3	15.2	88.6
0 FL	Gen	2.9	0.0	X	0.0	0.3	0.0	15.4	0.1	0.5	20.9	10.3	2.3	0.1	0.0	0.5	5.8	1.3	1.3	:	1.6
	Voc	18.0	13.8	X	0.0	4.9	5.9	84.0	60.4	42.2	:	24.8	54.7	1.3	5.3	0.3	4.4	14.3	39.2	7.4	6.9
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	Gen	66	67.9	63.6	81.3	7.1	99.1	95.5	98.4	99.0	80.1	X	95.8	X	55.9*	91.9	X	56.6	100.0	:	X
	Voc	1.4	12.4	21.6	76.8	7.3	97.4	29.4	31.5	89.3	3.8	X	28.2	X	5.2*	:	X	:	0.0	:	X
1 FL	Gen	34.0	32.1	36.3	18.7	61.8	0.9	3.3	1.6	1.0	19.9	X	2.8	X	30.1*	8.1	X	43.4	0.0	:	X
	Voc	98.6	58.4	77.6	23.2	72.6	2.4	64.4	68.2	7.9	96.1	X	68.3	X	19.0*	:	X	:	100.0	:	X
0 FL	Gen	0.0	0.0	0.1	0.0	31.1	0.0	1.3	0.0	0.0	0.0	X	1.4	X	14.0*	0.0	X	0	0.0	:	X
	Voc	0.0	29.2	0.8	0.0	20.1	0.2	6.2	0.3	2.8	0.1	X	3.5	X	75.8*	:	X	:	0.0	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 9: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzie jazyky (FL) vo všeobecnosti (gen) a odborné (voc) vyššie sekundárne vzdelávanie (ISCED 3), podľa počtu jazykov, 2020 (údaje za obrázky C5 a C6)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov, agregovaných údajov EÚ a údajov o jednotlivých krajinách, pozri vysvetlivky k obrázku C5 v kapitole C.

Údaje s hviezdíčkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny na obrázku C5 v kapitole C.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	Gen	58.4	78.3	X	99.9	73.3	93.9	49.7	55.6	92.7	6.2	2.7	31.2	97.2	86.9	24.1	83.8	81.9	41.2	100.0	46.1
	Voc	34.1	14.4	X	68.5	48.9	34.3	5.4	1.7	62.3	:	0.1	0.4	30.9	23.1	41.7	21.8	46.1	11.8	67.7	0.7
≥ 2 FL	Gen	68.0	69.7	64.1	69.1	5.1	98.7	95.5	98.7	99.0	81.2	X	:	X	60.1	100.0	X	52.6	:	:	X
	Voc	0.0	12.7	22.3	64.9	9.2	96.6	32.6	66.5	88.6	11.3	X	:	X	15.8	:	X	:	:	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang02] (údaje extrahované 15. septembra 2022).

Tabuľka 10: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia dva alebo viac cudzích jazykov (FL) vo všeobecnosti (gen) a odborného (voc) vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 3), 2013 (údaje pre ilustráciu C6)

Vysvetlivky

Súhrn EÚ pre odbornú prípravu ISCED 3 bol označený ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Metodické poznámky týkajúce sa údajov sú uvedené na stránke https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx.

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov pozri vysvetlivky k obrázku C6 v kapitole C.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C6 v kapitole C.

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Priemer nr	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	0.9	0.5	X	0.3*	0.9	0.8	1.2	0.6	1.1	:	1.3	1.2	1	1.2	1	1	1.2	0.7	1.8	0.7
ISCED 2	1.6	1	X	1.7	1.1	1.7	1.9	1.3	2	0.9	1.9	1.5	1.8	1.5	2	1.9	1.7	1.8	2.5	1.1
ISCED 3	1.4	1.5	X	2.1	1.5	1.5	0.9	1	1.6	:	0.9	1	1.8	1.5	1.5	1.4	1.7	1.2	2.6	1.3
Priemer nr	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	1.1	0.5	1	1.1	0.7	1	0.8	0.9	1.2	1.1	X	0.8	X	1.0	1	X	1	1	:	X
ISCED 2	2.1	2	1.1	1.5	1.9	2	1.3	1.5	2.2	1.8	X	1.9	X	2.0	2.0	X	2.0	1.6	:	X
ISCED 3	1.5	1.2	1.4	1.9	0.8	2	1.5	1.5	2.1	1.6	X	1.4	X	1.2*	1.9	X	1.6	0.7	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang03] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 11: Priemerný počet naučených cudzích jazykov na študenta v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020 (údaje za obrázok C7)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa výpočtov, agregovaných údajov EÚ a údajov o jednotlivých krajinách, pozri vysvetlivky k obrázku C7 v kapitole C.

Údaje s hviezdikou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C7 v kapitole C.

Kapitola C – Oddiel II

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	eng	nl	X	fra*	eng	eng	eng	eng	eng	:	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	deu	eng
	84.1	33.1	X	26.1*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	100.0	45.9
ISCED 2	eng	eng	X	fra	eng	eng	eng	eng	eng	fra	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	deu fra	eng
	98.3	49.7	X	100.0	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	49.2	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	100.0	74.6
ISCED 3	eng	eng	X	fra	eng	eng	eng	eng	eng	(fra)	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	deu	eng
	88.1	77.6	X	94.4	87.8	93.5	54.1	68.6	81.5	(50.8)	78.3	83.0	99.0	92.4	99.8	99.9	92.4	86.8	86.3	79.4

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	X	eng	X	eng	eng	X	eng	eng	:	X
	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	X	eng	X	eng	eng fra	X	eng	eng	:	X
	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
ISCED 3	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	X	eng	X	eng*	eng	X	eng	eng	:	X
	100.0	79.8	99.3	95.9	66.7	99.5	96.8	93.3	97.0	100.0	X	91.8	X	57.7*	100.0	X	99.9	42.5	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 12: Najviac sa naučil cudzí jazyk a percentuálny podiel študentov, ktorí sa ho učia v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020 (údaje pre ilustráciu C8)

Vysvetlivky

Pri odkaze na jazyky sa v tabuľke používajú kódy ISO 639 – 3.

V súhrne EÚ sa uvádza percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia cudzí jazyk zo všetkých študentov na danej úrovni ISCED. Vychádza z referenčnej populácie všetkých študentov v EÚ s výnimkou krajiny (alebo krajín), v ktorej sa daný jazyk nepovažuje za cudzí jazyk.

Súhrn EÚ za rok 2020 pre ISCED 3 bol označený ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite metodické poznámky týkajúce sa údajov: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx

Iné jazyky ako angličtina sú zatienené.

Údaje s hviezdičkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách sa týkajú len všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C8 v kapitole C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	84.1	13.3	X	0.0*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	0.0	45.9
ISCED 2	98.3	49.7	X	65.7	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	:	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	54.3	74.6
ISCED 3	88.1	77.6	X	88.8	87.8	93.5	54.1	68.6	81.5	:	78.3	83.0	99.0	92.4	99.8	99.9	92.4	86.8	84.4	79.4

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
ISCED 3	100.0	79.8	99.3	95.9	66.7	99.5	96.8	93.3	97.0	100.0	X	91.8	X	57.7*	100.0	X	99.9	42.5	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 13: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia angličtinu v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020 (údaje pre ilustráciu C9)

Vysvetlivky

Vysvetlenie týkajúce sa agregátu EÚ pozri vysvetlivky v tejto prílohe týkajúce sa údajov na obrázku C8.

Údaje s hviezdičkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C9 v kapitole C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	
ISCED 1	fra	eng	X	00*	rus	deu	:	fra	est	:	fra	fra	deu	deu	deu	fra	rus	deu	fra	deu	
	5.5	13.3	X	00*	4.3	11	:	2.6	20.7	:	19.2	19.1	3.1	20.4	1.9	2.3	13.3	0.4	83.2	18.9	
ISCED 2	fra	nld	X	eng	rus	deu	deu	fra	rus	spa	fra	fra	spa	deu	fra	fra	rus	rus	deu	fra	deu
	30.6	47.3	X	65.7	10.1	47.6	76.5	23.1	64.7	21.3	47.8	41.3	54.6	44.1	60.4	82.7	58.1	59.3	100.0	29.1	
ISCED 3	deu	nld	X	eng	deu	deu	deu	spa	rus	(deu)	fra	fra	spa	deu	fra	fra	rus	rus	fra	deu	
	20.0	59.2	X	88.8	26.8	37.8	17.2	11.9	44.9	(79.0)	3.8	18.0	59.3	34.9	23.5	25.5	51.8	24.8	85.4	41.0	
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
ISCED 1	ita	deu	slv	deu	fra	fra	deu	slk	swe	spa	X	deu	X	dan	0.0	X	0.0	0.0	:	X	
	2.4	0.6	0.7	5.0	0.4	10.7	2.1	6.0	18.4	8.6	X	5.8	X	20.7	0.0	X	0.0	0.0	:	X	
ISCED 2	ita	fra	fra	deu	fra	fra	deu	deu	swe	spa	X	deu	X	dan	eng	fra	X	deu	spa	:	X
	55.1	55.3	3.8	40.6	71.2	80.3	21.3	32.3	92.5	45.9	X	76.5	X	95.7	100.0	X	59.6	31.2	:	X	
ISCED 3	ita	deu	fra	deu	spa	fra	deu	deu	swe	spa	X	deu	X	dan*	fra	X	deu	spa	:	X	
	25.4	21.4	15.2	62.9	7.2	85.0	37.0	36.8	89.4	28.6	X	38.1	X	24.9*	91.9	X	30.8	11.7	:	X	

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 14: Druhý najviac naučený cudzí jazyk a percentuálny podiel študentov, ktorí sa ho učia v základnom a stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020 (údaje pre ilustráciu C10)

Vysvetlivky

Pri odkaze na jazyky sa v tabuľke používajú kódy ISO 639 – 3.

Pre vysvetlenie týkajúce sa agregátu EÚ pozri vysvetlivky týkajúce sa údajov na obrázku C8 v tejto prílohe.

Údaje s hviezdíčkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách sa týkajú len všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky pre jednotlivé krajiny na obrázku C10 v kapitole C.

%	BE fr	BG	CZ	EE	HR	LV	LT	MT	AT	PL	SI	SK	FI	IS	
ISCED 1	nld	–	–	rus	est	–	rus	–	–	–	–	–	swe	dan	
	33.1	–	–	15.5	20.7	–	13.3	–	–	–	–	–	18.4	20.7	
ISCED 2	nld	rus	rus	rus	est	ita	rus	rus	ita	–	–	–	rus	swe	dan
	47.3	10.1	13.4	64.7	22.0	10.6	58.1	59.3	55.1	–	–	–	12.9	92.5	95.7
Všeobecné ISCED 3	nld	rus	rus	rus	est	ita	rus	rus	ita	ita	rus	ita	rus	swe	dan*
	72.7	24.2	11.4	67.0	18.1	22.7	56.7	29.9	34.6	15.0	11.5	10.6	18.1	91.9	32.4*

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 15: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina (kde sa aspoň 10 % študentov učí iné jazyky) v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2020 (údaje pre ilustráciu C11)

Vysvetlivky

Pri odkaze na jazyky sa v tabuľke používajú kódy ISO 639 – 3.

V tabuľke sú uvedené krajiny, v ktorých sa aspoň 10 % študentov (aspoň na jednom stupni vzdelávania) učí cudzie jazyky iné ako angličtina, francúzština, nemčina a španielčina. Ostatné krajiny sa nezobrazujú.

Údaje s hviezdíčkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C11 v kapitole C.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	%	EU																			
		EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
ISCED 1	2020	84.1	13.3	X	0.0*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	0.0	45.9
	2013	77.2	11.4	X	0.1	73.5	71.2	56.9	62.4	68.9	:	74.6	99.0	92.2	92.3	98.8	98.0	71.2	73.7	0.0	40.4
ISCED 2	2020	98.3	49.7	X	65.7	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	:	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	54.3	74.6
	2013	96.7	42.5	X	49.3	86.8	96.5	100.0	97.8	97.1	:	99.0	99.4	98.4	97.6	100.0	99.7	95.8	97.1	53.2	68.5
Všeobecné ISCED 3	2020	95.7	90.7	X	100.0	90.3	99.9	98.0	97.0	98.5	:	80.6	97.3	99.9	99.8	97.3	100.0	98.0	97.0	100.0	89.1
	2013	93.8	91.1	X	99.9	90.6	95.1	82.8	86.8	96.0	:	93.5	98.1	99.7	99.4	95.9	91.4	98.6	94.4	97.1	81.8

	%	EU																			
		MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
	2013	100.0	52.2	100.0	94.0	34.9	45.3	48.0	81.0	66.3	77.9	X	:	X	71.5	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	2020	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
	2013	100.0	96.6	99.9	96.3	93.4	99.2	100.0	94.9	99.4	100.0	X	:	X	99.8	100.0	X	99.9	100.0	:	X
Všeobecné ISCED 3	2020	100.0	100.0	99.8	98.4	62.3	99.4	98.5	98.7	99.7	100.0	X	98.6	X	72.7*	100.0	X	(99.9)	38.7	:	X
	2013	100.0	100.0	99.9	94.0	59.2	99.6	98.0	98.8	99.9	100.0	X	:	X	70.8	100.0	X	(98.4)	:	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 16: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia angličtinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020 (údaje pre ilustráciu C12)

Vysvetlivky

Pre vysvetlenie týkajúce sa agregátu EÚ pozri vysvetlivky týkajúce sa údajov k obrázku C8 v tejto prílohe.

Údaje s hviezdíčkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách zahŕňajú všeobecné aj vyššie odborné stredoškolské vzdelávanie.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny na obrázku C12 v kapitole C.

	%	EU																			
		EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
ISCED 1	2020	5.5	:	X	26.1*	0.8	0.1	:	2.6	1.4	:	19.2	19.1	:	0.6	0.8	2.3	1.4	0.2	83.2	0.3
	2013	3.6	:	X	28.6	1.2	0.1	:	3.7	1.6	:	14.8	5.4	:	0.6	0.9	2.0	0.8	0.2	83.8	0.3
ISCED 2	2020	30.6	:	X	100.0	1.3	2.6	9.3	23.1	2.6	49.2	47.8	41.3	:	1.2	68.4	82.7	2.2	4.6	100.0	0.5
	2013	33.9	:	X	99.6	3.1	3.3	9.1	24.4	2.7	61.6	49.4	38.7	:	1.4	68.7	90.0	1.0	3.4	100.0	0.5
Všeobecné ISCED 3	2020	21.8	:	X	100.0	9.5	11.5	7.8	20.9	5.6	50.8	4.6	24.8	:	4.5	14.8	29.4	5.9	2.7	100.0	8.0
	2013	23.6	:	X	99.9	12.2	17.5	15.0	24.2	6.4	58.9	4.6	28.7	:	3.6	17.7	37.2	5.8	3.2	100.0	5.8
	%	EU																			
		MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	2.2	0.5	0.1	0.4	0.4	10.7	0.0	0.2	2.1	3.0	X	0.0	X	0.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X
	2013	1.1	:	0.3	0.2	0.1	10.8	0.0	0.1	2.0	2.2	X	:	X	0.6	0.0	X	0.2	0.0	:	X
ISCED 2	2020	28.1	55.3	3.8	1.3	71.2	80.3	1.4	1.0	4.6	14.4	X	2.3	X	1.8	100.0	X	38.7	10.7	:	X
	2013	35.1	57.8	5.1	3.7	63.3	85.0	3.2	2.6	5.9	15.6	X	:	X	1.8	97.2	X	50.4	14.0	:	X
Všeobecné ISCED 3	2020	18.2	28.1	29.7	12.3	3.0	80.8	7.2	9.0	8.8	15.8	X	6.6	X	9.0*	91.9	X	(22.4)	7.4	:	X
	2013	23.1	32.7	35.5	8.1	2.6	84.9	11.2	14.8	12.0	18.3	X	:	X	11.3	100.0	X	(27.2)	:	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 17: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia francúzštinu na základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020 (údaje pre ilustráciu C13)

Vysvetlivky

Pre vysvetlenie týkajúce sa agregátu EÚ pozri vysvetlivky týkajúce sa údajov k obrázku C8 v tejto prílohe.

Údaje s hviezdíčkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách zahŕňajú všeobecné aj vyššie odborné stredoškolské vzdelávanie.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C13 v kapitole C.

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	%	Európa																			
		EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	2020	3.4	0.9	X	0.0*	2.2	1.1	:	:	3.2	:	16.7	1.2	3.1	20.4	1.9	0.0	5.0	0.4	100.0	18.9
	2013	3.7	1.0	X	0.0	2.6	1.3	:	:	3.9	:	12.0	0.6	5.7	20.2	2.0	0.0	4.7	0.6	100.0	20.4
ISCED 2	2020	21.4	1.4	X	0.0	5.0	47.6	76.5	:	9.9	19.3	46.6	4.8	15.2	44.1	9.4	1.7	13.2	13.8	100.0	29.1
	2013	22.6	1.6	X	0.1	7.2	32.4	73.6	:	14.5	20.9	44.9	3.1	14.4	42.7	8.6	1.3	11.3	11.4	100.0	31.7
Všeobecné ISCED 3	2020	21.4	5.2	X	42.3	34.3	64.1	27.4	:	19.4	19.0	4.4	2.9	20.8	62.1	9.2	1.4	26.5	6.7	98.8	55.4
	2013	21.5	5.6	X	51.2	34.2	55.7	28.0	:	29.6	15.4	2.5	2.1	22.0	62.1	7.7	5.3	28.9	10.2	100.0	45.4
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	1.4	0.6	:	5.0	0.1	2.6	2.1	1.7	3.9	3.3	X	5.8	X	0.0	0.0	X	0.0	0.0	:	X
	2013	0.6	:	:	6.7	0.1	1.5	1.7	1.8	3.7	2.2	X	:	X	0.0	0.0	X	1.7	0.0	:	X
ISCED 2	2020	13.7	49.4	:	40.6	1.3	13.6	21.3	32.3	9.3	18.4	X	76.5	X	1.0	0.0	X	59.6	24.0	:	X
	2013	9.1	51.7	:	69.0	0.7	10.3	19.1	57.7	10.5	19.3	X	:	X	2.5	0.0	X	44.9	24.4	:	X
Všeobecné ISCED 3	2020	9.2	42.2	:	53.9	1.4	16.3	66.2	57.6	14.6	19.6	X	78.1	X	20.9*	0.0	X	(30.0)	23.0	:	X
	2013	5.0	42.4	:	47.0	1.0	12.5	63.4	58.8	17.6	22.2	X	:	X	22.3	0.0	X	(22.5)	:	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 18: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia nemčinu v základnom a všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 1 – 3), 2013 a 2020 (údaje pre ilustráciu C14)

Vysvetlivky

Pre vysvetlenie týkajúce sa agregátu EÚ pozri vysvetlivky týkajúce sa údajov k obrázku C8 v tejto prílohe.

Údaje s hviezdikou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách zahŕňajú všeobecné aj vyššie odborné stredoškolské vzdelávanie.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny pre ilustráciu C14 v kapitole C.

	%	Európa																			
		EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 2	2020	17.7	:	X	0.0	2.1	3.0	:	6.2	0.1	21.3	0.1	:	54.6	0.1	25.0	0.5	0.5	0.2	0.0	0.2
	2013	12.6	:	X	0.0	1.5	1.7	:	3.7	0.3	14.4	0.1	:	37.0	0.1	21.3	0.9	0.0	0.0	0.0	0.1
Všeobecné ISCED 3	2020	26.8	7.4	X	2.2	10.6	14.0	17.9	22.5	4.0	18.3	0.0	:	73.1	4.5	15.3	4.0	2.5	0.9	5.8	6.1
	2013	21.9	0.7	X	2.5	9.6	11.9	20.5	18.9	4.1	14.0	0.1	:	70.0	3.2	12.0	18.7	1.1	0.8	5.4	2.9
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 2	2020	14.0	1.9	1.2	3.6	18.8	0.6	2.5	0.9	3.7	45.9	X	0.0	X	2.4	0.0	X	0.0	31.2	:	X
	2013	7.5	1.9	1.2	1.4	24.1	0.4	2.4	0.7	1.7	43.5	X	:	X	2.9	0.0	X	0.0	31.0	:	X
Všeobecné ISCED 3	2020	9.1	5.7	21.5	15.2	9.1	2.6	15.7	12.6	12.9	41.4	X	0.0	X	24.2*	0.0	X	(0.0)	24.1	:	X
	2013	5.3	4.8	15.7	3.3	8.4	2.5	12.3	10.0	13.4	39.9	X	:	X	21.7	0.0	X	(0.4)	:	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 19: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia španielsky vo všeobecnom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 2 – 3), 2013 a 2020 (údaje pre ilustráciu C15)

Vysvetlivky

Pre vysvetlenie týkajúce sa agregátu EÚ pozri vysvetlivky týkajúce sa údajov k obrázku C8 v tejto prílohe.

Údaje s hviezdikou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách zahŕňajú všeobecné aj vyššie odborné stredoškolské vzdelávanie.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny na obrázku C15 v kapitole C.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Všeobecné	95.7	90.7	X	100.0	90.3	99.9	78.0	97.0	98.5	:	80.6	97.3	99.9	99.8	97.3	100.0	98.0	97.0	100.0	89.1
Odborné	79.2	59.9	X	79.7	85.4	91.1	15.4	38.8	56.3	:	73.5	45.3	96.9	89.1	100.0	95.6	83.6	56.2	76.9	69.7

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
Všeobecné	100.0	100.0	99.8	98.4	62.3	99.4	98.5	98.7	99.7	100.0	X	98.6	X	72.7*	100.0	X	(99.9)	38.7	:	X
Odborné	100.0	68.9	99.2	93.7	73.6	99.6	96.1	90.6	95.0	99.9	X	89.8	X	20.9*	:	X	:	46.0	:	X

Zdroj: Eurydice, na základe údajov Eurostatu/UOE [educ_uae_lang01] (údaje extrahované 15. decembra 2022).

Tabuľka 20: Percentuálny podiel študentov, ktorí sa učia angličtinu vo všeobecnom a odbornom vyššom stredoškolskom vzdelávaní (ISCED 3), 2020 (údaje pre ilustráciu C16)

Vysvetlivky

Súhrn EÚ za rok 2020 pre odborné vzdelávanie ISCED 3 označený ako „definícia sa líši, pozri metaúdaje“. Preto si pozrite metodické poznámky týkajúce sa údajov: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx

Ďalšie podrobnosti o agregácii EÚ sú uvedené vo vysvetlivkách týkajúcich sa údajov na obrázku C8 v tejto prílohe.

Údaje s hviezdičkou sú z roku 2019 (namiesto roku 2020).

Údaje v zátvorkách zahŕňajú všeobecné aj vyššie odborné stredoškolské vzdelávanie.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku C16 v kapitole C.

Kapitola D, oddiel I

%	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV	
A. Celkové	25.4	28.2	34.0	26.5	16.4	36.8	27.8	29.5	12.0	24.6	26.3	48.0	33.0	
S.E.	0.36	1.25	1.21	0.95	0.68	1.22	1.51	0.95	0.68	1.04	0.94	1.71	1.91	
B. & 35 rokov	35.3	33.1	47.7	35.0	29.2	59.2	48.7	45.8	17.7	26.5	36.0	57.3	38.9	
S.E.	0.79	1.76	1.85	3.35	1.97	3.41	3.11	2.88	1.50	1.71	3.21	4.70	3.26	
C. ≥ 35 rokov	23.4	25.1	25.4	25.5	13.5	31.3	24.9	27.3	10.3	24.0	25.3	46.9	32.1	
S.E.	0.38	1.68	1.28	0.97	0.80	1.35	1.57	0.89	0.68	1.23	0.94	1.54	2.07	
B) – C	11.9	8.0	22.2	9.5	15.6	27.9	23.8	18.5	7.4	2.5	10.7	10.4	6.8	
S.E.	0.83	2.39	2.08	3.47	2.26	3.87	3.12	2.84	1.56	2.06	3.26	4.07	3.54	
	LT	HU	MT	NL	AT	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	NO	TR
A. Celkové	23.0	18.5	38.3	30.3	30.8	20.6	37.0	11.9	25.9	28.9	40.6	27.1	29.3	32.7
S.E.	0.97	1.07	1.70	2.28	0.73	0.74	1.15	1.04	0.84	1.14	1.03	1.30	0.88	0.89
B. & 35 rokov	29.9	26.9	52.3	36.7	52.9	37.9	42.3	16.9	26.6	49.2	52.3	47.1	56.2	35.6
S.E.	2.61	2.58	2.29	2.67	1.54	4.61	2.84	2.81	2.07	2.76	2.52	4.17	1.99	1.42
C. ≥ 35 rokov	22.4	17.5	26.1	27.7	23.1	20.2	35.6	11.2	25.7	24.7	38.5	24.2	21.6	29.7
S.E.	0.99	1.07	1.53	2.63	0.86	0.73	1.23	0.98	0.95	1.18	1.11	1.36	0.75	1.19
B) – C	7.5	9.3	26.2	9.0	29.8	17.7	6.7	5.7	0.9	24.4	13.8	22.9	32.6	5.9
S.E.	2.69	2.51	2.80	3.12	1.83	4.60	3.09	2.62	2.33	2.79	2.73	4.47	2.06	1.92

Δ Rozdiel medzi konkrétnymi vekovými skupinami

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Tabuľka 21: Percentuálny podiel učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí ukončili ITE vrátane výučby vo viacjazyčnom alebo multikultúrnom prostredí, spolu a podľa vekovej skupiny, 2018 (údaje za obrázky D3)

Vysvetlivky

Údaje založené na odpovediach učiteľov na otázku 2 s názvom Koľko máte rokov? a otázka č. 6 (možnosť f) TALIS 2018, „Boli vo vašom formálnom vzdelávaní alebo odbornej príprave zahrnuté tieto prvky?“. Odpovede na otázku 2 boli zoradené podľa vekovej skupiny. Pri zvažovaní celkového percentuálneho podielu učiteľov s nižším stredoškolským

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

vzdelaním, ktorí ukončili ITE a ktoré zahŕňali výučbu vo viacjazyčnom alebo multikultúrnom prostredí, sú štatisticky významné rozdiely od hodnoty EÚ vyznačené tučným písmom.

Pri zvažovaní rozdielov medzi dvoma vekovými skupinami (alt; 35 rokov a \geq 35 rokov) sú hodnoty, ktoré sú výrazne odlišné ($p < 0,05$) od nuly, vyznačené tučným písmom.

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí sa v roku 2018 zúčastnili na programe TALIS.

%	EÚ	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV	
CPD	20.1	8.1	17.6	31.4	14.2	14.4	24.9	32.5	6.3	18.7	28.1	37.7	28.4	
S.E.	0.32	0.86	1.28	1.47	0.95	1.46	1.60	0.84	0.74	1.25	1.27	2.15	1.79	
	LT	HU	MT	NL	AT	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	NO	TR
CPD	18.1	14.8	26.9	9.7	17.6	14.0	22.3	17.6	14.2	19.9	23.9	23.0	15.0	27.0
S.E.	0.83	1.08	2.08	0.79	0.80	0.80	1.05	1.68	0.72	1.24	0.94	1.18	0.93	0.88

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Tabuľka 22: Percentuálny podiel učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí navštevovali činnosti CPD zamerané na výučbu vo viacjazyčnom alebo multikultúrnom prostredí, 2018 (údaje pre ilustráciu D3)

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku D3 v kapitole D.

Kapitola D oddiel II

	EÚ	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY
Učitelia cudzieho jazyka	71.2	73.2	58.7	40.6	72.8	66.0	69.8	80.5	77.6	55.6	79.3	75.7
S.E.	0.72	2.55	2.32	3.09	1.70	2.02	2.12	1.60	2.38	3.01	1.77	3.71
Učitelia iných predmetov	36.0	33.5	38.4	28.9	40.7	50.1	55.5	38.4	33.1	29.4	27.9	63.5
S.E.	0.48	1.27	1.36	1.29	1.24	1.84	1.46	1.10	1.30	1.43	1.03	1.97
	LV	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Učitelia cudzieho jazyka	76.2	62.1	54.0	85.5	55.6	39.3	69.2	55.3	66.3	63.9	85.8	20.7
S.E.	3.36	2.20	3.75	2.80	2.11	2.21	3.05	1.79	1.94	2.43	1.97	2.22
Učitelia iných predmetov	55.7	31.4	29.3	56.5	33.9	32.0	47.3	28.7	48.7	39.0	80.1	8.9
S.E.	1.76	1.33	1.37	1.81	1.07	1.82	1.65	1.18	1.73	1.66	1.86	0.71

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Tabuľka 23: Percentuálny podiel učiteľov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely, 2018 (údaje pre ilustráciu D6)

Vysvetlivky

Údaje založené na odpovediach učiteľov na otázky 15 a 56 TALIS 2018: „Vyučujete v súčasnom školskom roku nasledujúce kategórie predmetov?“ a „Už ste niekedy boli v zahraničí na profesionálne účely vo svojej kariére učiteľa alebo počas vzdelávania/odbornej prípravy učiteľov?“

Učitelia cudzích jazykov sú tí, ktorí si zvolili možnosť e) pre otázku č. 15. Učitelia iných predmetov sú tí, ktorí si nevybrali možnosť e) pre otázku č. 15 a označili akékoľvek iné možnosti a) – i). Mobilní učitelia sú tí, ktorí odpovedali „áno“ aspoň v jednej zo situácií mobility [možnosti a) – e)].

EÚ zahŕňa respondentov zo všetkých krajín EÚ, ktorí v roku 2018 odpovedali na otázky TALIS súvisiace s mobilitou.

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	Average 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
2018	72.2	58.7	72.8	66.0	69.8	80.5	77.6	55.6	79.3
S.E.	0.74	2.32	1.70	2.02	2.12	1.60	2.38	3.01	1.77
2013	57.6	43.0	53.3	45.1	54.2	73.7	63.3	36.8	61.7
S.E.	0.82	2.77	1.96	2.27	2.08	2.02	2.07	2.03	2.33
Δ2018-2013	14.6	15.8	19.5	20.9	15.5	6.8	14.2	18.8	17.6
S.E.	1.11	3.61	2.59	3.04	2.97	2.58	3.16	3.64	2.92
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
2018	75.7	76.2	85.5	55.6	39.3	55.3	66.3	63.9	85.8
S.E.	3.71	3.36	2.80	2.11	2.21	1.79	1.94	2.43	1.97
2013	58.6	62.0	59.5	35.1	30.0	39.6	56.2	57.1	71.6
S.E.	3.79	3.04	3.24	2.23	2.26	1.76	2.20	1.86	2.65
Δ2018-2013	17.1	14.2	26.0	20.5	9.3	15.7	10.0	6.7	14.2
S.E.	5.30	4.53	4.28	3.07	3.16	2.52	2.94	3.06	3.30

Δ Rozdiel medzi konkrétnymi referenčnými rokmi

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018 a 2013.

Tabuľka 24: Rozdiely medzi rokmi 2018 a 2013 v percentách moderných učiteľov cudzích jazykov na nižších stredných školách (ISCED 2), ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely (údaje pre ilustráciu D6)

Vysvetlivky

„Priemer 17“ sa vzťahuje na 17 krajín (alebo vzdelávacie systémy) s respondentmi na otázky týkajúce sa nadnárodnej mobility v TALIS 2013 a 2018.

Pozri aj vysvetlivky k obrázku D6 v kapitole D.

	Average 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
2018	36.3	38.4	40.7	50.1	55.5	38.4	33.1	29.4	27.9
S.E.	0.51	1.36	1.24	1.84	1.46	1.10	1.30	1.43	1.03
2013	20.0	21.1	21.2	30.4	35.5	24.1	15.3	10.4	13.2
S.E.	0.37	0.94	1.20	1.54	1.26	1.06	0.78	0.72	0.89
Δ2018-2013	16.3	17.4	19.4	19.6	20.0	14.2	17.8	18.9	14.7
S.E.	0.63	1.66	1.73	2.40	1.93	1.53	1.52	1.60	1.36
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
2018	63.5	55.7	56.5	33.9	32.0	28.7	48.7	39.0	80.1
S.E.	1.97	1.76	1.81	1.07	1.82	1.18	1.73	1.66	1.86
2013	36.5	37.5	32.7	15.6	17.2	17.4	37.3	31.8	70.9
S.E.	1.35	2.43	1.78	0.96	1.21	1.25	1.36	1.40	1.49
Δ2018-2013	27.0	18.2	23.8	18.3	14.8	11.3	11.4	7.2	9.2
S.E.	2.39	3.00	2.53	1.44	2.19	1.72	2.20	2.17	2.38

Δ Rozdiel medzi konkrétnymi referenčnými rokmi

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018 a 2013.

Tabuľka 25: Rozdiely medzi rokmi 2018 a 2013 v percentách učiteľov iných predmetov nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2), ktorí boli v zahraničí na profesionálne účely (údaje pre ilustráciu D6)

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k predchádzajúcej tabuľke v tejto prílohe, ako aj vysvetlivky k obrázku D6 v kapitole D.

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY
Program EÚ	27.4	20.1	13.7	35.2	37.6	26.9	51.8	33.3	16.6	25.0	16.7	34.2
S.E.	0.66	3.20	2.14	4.24	2.18	2.93	3.25	2.09	2.22	3.28	2.07	4.84
Národný alebo regionálny program	15.7	:	10.5	18.9	23.4	10.5	33.6	21.6	14.5	20.1	6.6	34.1
S.E.	0.64	:	2.00	3.42	1.59	1.60	2.19	1.55	2.11	2.41	1.27	5.76
	LV	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Program EÚ	55.8	28.5	36.0	27.9	37.7	59.3	50.5	33.2	37.6	24.2	40.9	58.5
S.E.	5.63	2.73	4.66	3.69	2.45	3.40	4.40	2.36	2.55	2.43	3.19	6.27
Národný alebo regionálny program	28.1	24.6	:	13.2	17.5	24.8	17.9	15.3	17.0	8.2	15.1	:
S.E.	3.46	2.48	:	2.10	2.37	3.01	3.06	2.04	1.96	1.69	2.38	:

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Tabuľka 26: *Percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí odišli do zahraničia na profesionálne účely s podporou programu mobility, 2018 (údaje za ilustráciu D8)*

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku D8 v kapitole D.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny k obrázku D8 v kapitole D.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	Priemer 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
Program EÚ na rok 2018	27.2	13.7	37.6	26.9	51.8	33.3	16.6	25.0	16.7
S.E.	0.71	2.14	2.18	2.93	3.25	2.09	2.22	3.28	2.07
Program EÚ na rok 2013	25.1	17.1	37.5	24.3	41.1	35.2	9.3	12.7	15.2
S.E.	0.89	2.85	2.31	2.33	2.44	2.51	1.81	2.52	1.88
Δ2018 – 2013	2.1	-3.4	0.1	2.7	10.8	-1.8	7.2	12.3	1.5
S.E.	1.13	3.56	3.18	3.74	4.06	3.27	2.86	4.14	2.80
Národný alebo regionálny program na rok 2018	15.4	10.5	23.4	10.5	33.6	21.6	14.5	20.1	6.6
S.E.	0.67	2.00	1.59	1.60	2.19	1.55	2.11	2.41	1.27
Národný alebo regionálny program na rok 2013	11.1	:	13.2	:	26.1	19.9	:	22.2	:
S.E.	0.53	:	1.43	:	2.59	1.76	:	2.75	:
Δ2018 – 2013	4.3	:	10.2	:	7.5	1.7	:	-2.1	:
S.E.	0.86	:	2.13	:	3.39	2.34	:	3.66	:
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
Program EÚ na rok 2018	34.2	55.8	27.9	37.7	59.3	33.2	37.6	24.2	40.9
S.E.	4.84	5.63	3.69	2.45	3.40	2.36	2.55	2.43	3.19
Program EÚ na rok 2013	40.7	61.2	27.3	45.6	49.7	25.8	38.8	21.0	29.0
S.E.	4.64	3.10	3.92	4.56	3.97	2.24	2.78	1.93	2.24
Δ2018 – 2013	-6.5	-5.3	0.6	-7.9	9.6	7.4	-1.2	3.3	11.9
S.E.	6.71	6.42	5.38	5.17	5.23	3.25	3.78	3.10	3.90
Národný alebo regionálny program na rok 2018	34.1	29.1	13.2	17.5	24.8	15.3	17.0	8.2	15.1
S.E.	5.76	3.46	2.10	2.37	3.01	2.04	1.96	1.69	2.38
Národný alebo regionálny program na rok 2013	:	22.6	:	:	:	12.7	13.5	:	20.1
S.E.	:	3.64	:	:	:	1.81	2.03	:	2.59
Δ2018 – 2013	:	6.6	:	:	:	2.6	3.5	:	-5.0
S.E.	:	5.02	:	:	:	2.72	2.82	:	3.52

Δ Rozdiel medzi konkrétnymi referenčnými rokmi

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018 a 2013.

Tabuľka 27: Rozdiely medzi rokmi 2018 a 2013 v percentách mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2), ktorí odišli do zahraničia na profesionálne účely s podporou programu mobility (údaje za ilustráciu D8)

Vysvetlivky

Údaje založené na odpovediach učiteľov na otázky 15 a 56 TALIS 2018 a 15 a 48 programu TALIS 2013: „Vyučujete v súčasnom školskom roku tieto kategórie predmetov?“ a „Už ste boli niekedy v zahraničí na profesionálne účely vo svojej kariére učiteľa alebo počas vzdelávania/odbornej prípravy učiteľov?“, možnosť b) v roku 2018 a c) v roku 2013, „ako učiteľ v programe EÚ“ a c) v roku 2018 a d) v roku 2013 ako učiteľ regionálneho alebo národného programu. Učitelia mohli využiť oba typy programov.

Učitelia cudzích jazykov sú tí, ktorí si zvolili možnosť e) pre otázku č. 15. Mobilní učitelia sú tí, ktorí odpovedali „áno“ aspoň jednej z možností a) – e) v roku 2018 a b)–f) v roku 2013.

„Priemer 17“ sa vzťahuje na 17 krajín (alebo vzdelávacie systémy) s respondentmi na otázky týkajúce sa nadnárodnej mobility v TALIS 2013 a 2018.

Pri zvažovaní rozdielov medzi rokmi 2018 a 2013 sú hodnoty, ktoré sa výrazne líšia ($p < 0,05$) od nuly, vyznačené tučným písmom.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE nl), Dánsko, Francúzsko, Taliansko, Cyprus, Holandsko, Portugalsko, Rumunsko a Švédsko: vzorka bola v roku 2013 nedostatočná (menej ako 5 rôznych škôl alebo 30 učiteľov) pre kategóriu „národné alebo regionálne programy“.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	EU		CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
A	76.4		77.4	49.6	58.1	89.1	75.3	70.6	91.6	57.3	62.7
S.E.	0.75		1.78	2.72	2.63	1.36	2.69	2.92	1.35	5.68	3.89
B	68.4		56.0	54.8	70.3	80.0	58.8	38.7	83.1	77.1	44.4
S.E.	0.94		2.27	3.12	2.62	2.12	2.92	4.65	1.76	4.83	5.16
C	57.4		73.9	55.2	60.6	60.9	84.9	38.8	41.3	57.8	53.0
S.E.	1.01		1.80	2.89	2.92	2.07	2.17	3.94	2.16	6.47	4.41
D	40.8		45.3	40.3	61.2	46.5	34.3	37.6	25.2	33.5	61.4
S.E.	0.92		2.18	3.16	3.28	1.80	2.87	3.93	1.91	5.90	3.88
E	33.5		25.5	38.0	27.0	41.9	42.8	12.8	23.7	35.8	33.7
S.E.	0.94		1.62	2.14	2.51	2.08	3.05	2.20	2.03	5.31	3.68
F	21.9		33.7	15.4	19.1	30.3	12.0	11.4	15.7	44.4	:
S.E.	0.75		1.88	1.62	2.19	2.40	2.11	3.61	1.95	6.12	:
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
A	82.2	68.7	59.0	51.4	36.9	68.7	70.9	62.3	59.5	33.1	:
S.E.	2.05	3.32	4.95	2.39	3.42	3.59	2.45	2.20	2.80	3.15	:
B	70.8	62.5	63.1	47.7	56.6	41.9	62.5	54.5	66.0	38.6	36.4
S.E.	2.29	5.38	4.27	3.26	4.02	3.06	2.61	2.06	2.53	3.41	5.42
C	35.7	46.9	46.6	74.2	49.8	53.8	35.7	55.0	35.3	:	38.4
S.E.	3.22	5.60	5.08	2.40	3.78	3.50	2.58	2.30	2.74	:	4.76
D	55.2	37.3	44.7	51.6	65.7	59.1	43.2	53.6	41.2	43.5	50.0
S.E.	3.00	4.73	4.07	2.18	3.90	3.20	2.53	2.18	2.73	3.01	5.77
E	27.0	25.6	26.2	10.3	68.3	30.7	23.4	22.4	33.2	31.6	32.7
S.E.	2.54	5.28	3.25	1.70	3.21	3.33	2.40	2.47	2.81	3.18	4.92
F	36.4	35.3	18.3	20.0	15.0	32.1	24.1	39.6	28.8	27.9	79.2
S.E.	2.50	5.30	3.00	2.41	2.04	3.83	2.43	2.43	2.57	2.76	5.05

A Jazykov é vzdeláva Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.
 B Štúdium ako súčasť vzdelávania učiteľov
 C Sprevádzanie navštevujúcich študentov
 D Nadviazanie kontaktu so školami v zahraničí
 E Vyučovanie Učenie sa iných tematických oblastí

Tabuľka 28: Percentuálny podiel mobilných učiteľov cudzích jazykov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2) z profesionálnych dôvodov na vycestovanie do zahraničia, 2018 (údaje za ilustráciu D9)

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku D9 v kapitole D.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr, BE nl) a Bulharsko: táto otázka nebola v týchto krajinách riešená.

Lotyšsko, Island a Turecko: jedna kategória nie je zobrazená v tabuľke z dôvodu nedostatočnej vzorky (menej ako 5 rôznych škôl alebo 30 učiteľov).

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

	EU		CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
A	39.3		35.5	10.2	32.5	65.1	30.5	32.3	62.4	23.1	28.7
S.E.	0.75		1.71	1.62	1.49	1.72	1.74	2.04	1.66	1.41	1.84
B	39.3		32.0	48.3	63.9	48.5	21.6	28.8	50.5	64.0	20.4
S.E.	0.71		1.54	2.54	1.55	1.76	1.56	2.27	1.97	2.23	2.31
C	49.9		64.4	54.5	51.5	47.9	78.9	42.8	31.5	50.1	48.3
S.E.	0.76		1.80	2.64	1.64	1.72	1.85	2.78	1.96	2.24	2.42
D	34.9		44.5	36.2	60.7	30.8	24.0	45.0	18.4	35.6	55.1
S.E.	0.71		2.03	2.81	1.86	1.47	1.88	2.49	1.42	1.97	1.99
E	23.3		25.0	32.0	24.0	24.3	18.7	12.1	16.6	25.9	27.3
S.E.	0.59		1.69	2.73	1.39	1.69	1.75	1.28	1.28	2.41	1.48
F	22.3		37.0	15.2	20.6	28.5	4.9	15.5	26.9	40.2	15.2
S.E.	0.61		1.89	2.02	1.48	1.50	0.88	1.51	1.62	2.25	1.37
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
A	42.4	13.3	9.3	20.9	30.2	29.3	25.6	18.7	13.7	10.1	29.3
S.E.	2.31	1.81	1.42	1.57	1.86	1.66	2.07	1.77	1.96	1.47	3.55
B	44.0	40.9	38.3	29.7	46.1	27.9	42.0	29.8	36.1	36.8	32.2
S.E.	1.76	2.76	1.86	1.60	2.09	1.93	2.58	2.00	2.17	1.99	3.96
C	24.8	41.6	35.1	66.4	45.8	55.3	29.1	50.9	39.0	7.2	37.5
S.E.	1.56	2.71	2.48	1.73	2.88	2.29	2.17	1.83	2.36	1.27	3.82
D	53.2	43.5	38.1	42.8	63.1	56.0	44.8	51.0	41.4	34.5	44.8
S.E.	1.87	2.97	2.33	2.00	2.41	2.36	2.31	1.89	2.19	2.05	4.13
E	17.5	36.1	22.5	10.2	52.7	19.9	21.1	24.2	41.6	38.2	35.2
S.E.	1.55	2.55	1.54	1.12	2.63	1.33	2.05	1.79	2.48	2.12	4.04
F	36.2	26.7	19.9	23.3	19.9	21.9	23.9	38.8	29.6	31.9	64.5
S.E.	2.31	2.05	3.31	1.60	2.67	1.45	2.14	1.85	2.60	1.86	4.06

A Jazykové štúdium ako súčasť vzdelávania učiteľov
 B Štúdium ako súčasť vzdelávania učiteľov
 C Sprevádzanie navštevujúcich študentov
 D Nadviazanie kontaktu so školami v zahraničí
 E Vyučovanie
 Učenie sa iných tematických oblastí

Tabuľka 29: Percentuálny podiel mobilných učiteľov iných predmetov s nižším stredoškolským vzdelaním (ISCED 2) podľa profesijných dôvodov odchodu do zahraničia, 2018 (údaje za ilustráciu D9)

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku D9 v kapitole D.

Poznámka pre jednotlivé krajiny

Belgicko (BE fr, BE nl) a Bulharsko: táto otázka nebola v týchto krajinách riešená.

	EU	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
Menej ako 3 mesiace	48.8	76.0	64.5	71.3	70.4	32.5	34.5	71.5	40.9	53.6	78.3
S.E.	0.90	0.00	3.86	1.65	2.33	2.60	2.89	2.60	4.10	2.27	4.80
Minimálne 3 mesiace	51.2	24.0	35.5	28.7	29.6	67.5	65.5	28.5	59.1	46.4	21.7
S.E.	0.90	0.00	3.86	1.65	2.33	2.60	2.89	2.60	4.10	2.27	4.80
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Menej ako 3 mesiace	65.0	76.6	61.7	76.4	79.9	76.6	57.7	59.6	60.6	88.1	69.1
S.E.	2.47	3.66	3.33	2.72	3.13	2.69	2.53	2.37	2.64	2.18	6.52
Minimálne 3 mesiace	35.0	:	38.3	23.6	20.1	23.4	42.3	40.4	39.4	11.9	:
S.E.	2.47	:	3.33	2.72	3.13	2.69	2.53	2.37	2.64	2.18	:

Zdroj: Eurydice, na základe TALIS 2018.

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky k obrázku D10 v kapitole D.

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Pozri poznámky o jednotlivých krajinách k obrázku D10 v kapitole D.

PRÍLOHA 2: CLIL V ZÁKLADNOM A VŠEOBECNOM STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Vyučovanie prostredníctvom rôznych jazykov a príslušných úrovní ISCED			
	Jazykový stav	Jazyky	ISCED úroveň
Byť fr	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Francúzština + angličtina	1 – 3
	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Francúzština + holandčina/nemčina	1 – 3
Byť de	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Nemčina + francúzština	1 – 3
Byť nl	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Holandčina + angličtina	2 – 3
	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Holandčina + francúzština/nemčina	2 – 3
	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Holandčina + francúzština/nemčina + angličtina	2 – 3
	1 štátny jazyk + 1 ostatné štátne jazyky + 1 iný štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Holandčina + francúzština + nemčina + angličtina	2 – 3
BG	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Bulharčina + Angličtina/francúzština/Nemčina/Taliančina/Ruština/Španielčina	
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Čeština + angličtina/nemčina	1 – 3
		Čeština + francúzština/Taliančina/Španielčina	2 – 3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Česká + poľská	1 – 3
SPOJENÉ ŠTÁTY	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Dánčina + angličtina	1 – 3
DE	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Nemčina + Čínština/Čeština/Holandčina/angličtina/francúzština/grécky/taliančina/poľština/portugalčina/Rumunčina/španielčina/turkština	1 – 3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Nemčina + Dánčina/Sorbčan	1 – 3
EE	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Estónčina + nemčina	2 – 3
		Estónčina + angličtina	3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk bez statusu úradného jazyka	Estónčina + Ruština	1 – 3
	1 regionálny/menšinový jazyk bez statusu úradného jazyka + 1 cudzí jazyk	Ruština + angličtina	1
IE	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Angličtina + írčina	1 – 3
PRIHLÁSIŤ SA		–	–
ES	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Španielčina + angličtina/francúzština/Nemčina/Taliančina/Portugalčina	
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Španielčina + Baskičtina/Katalánčina/Galician/Occitan/Valencian	1 – 3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka + 1 cudzí jazyk	Španielčina + Baskičtina + angličtina/francúzština/nemčina Španielčina + Katalánčina + Angličtina/francúzština Španielčina + Galícijčina + angličtina/francúzština/nemčina/Portugalčina Španielčina + Aranese (okcitan) + angličtina/francúzština Španielčina + Valencian + Anglický/francúzsky	1 – 3
	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk + 1 iný cudzí jazyk	Španielčina + angličtina + francúzština/nemčina/taliančina	1 – 3
	1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka + 1 cudzí jazyk	Baskičtina + Anglický/francúzsky Katalánčina + Anglický/francúzsky	1 – 3
FR	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Francúzština + Arabčina/Čínština/Dánčina/Holandčina/angličtina/Nemčina/Taliančina/Japončina/Kórejčina/Polština/Portugalčina/Vietnámčina	1 – 3
		Francúzština + Ruska/Španielčina/švédčina	2 – 3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk bez statusu úradného jazyka	Francúzština + Alsatian/Basque/Breton/Katalánčina/Koršan/Kreole/Gallo/Melanesian/Mosellan/okcitan/Polynesian jazyky	1 – 3
HR	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Chorvátčina + Maďarčina/Srbčina	1 – 2
		Chorvátčina + Čeština	3

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Vyučovanie prostredníctvom rôznych jazykov a príslušných úrovní ISCED			
Jazykový stav	Jazyky	ISCED úroveň	
TO JE	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Taliančina + angličtina/francúzština/nemčina/španielčina	3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Taliančina + francúzština/Friulian/Nemčina/Ladin/slovinčina	1-3
CY	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Gréčtina + angličtina	1
LV	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Lotyština + angličtina/nemčina	2-3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk bez statusu úradného jazyka	Lotyština + poľština/ruská/ukrajinská	1-3
		Lotyšský + bieloruský	1-2
		Lotyšský + litovský	2-3
Lotyština + Estónčina	1		
LT	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Litovčina + angličtina/francúzština/nemčina	1-3
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk bez statusu úradného jazyka	Litovský + bieloruský/poľský/ruský	1-3
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Luxemburčina + nemčina/francúzština	1-3
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Maďarčina + angličtina/nemčina	1-3
		Maďarčina + Čínan	1-2
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Maďarčina + francúzština/Taliančina/Ruská/Slovenčina/Španielčina	1-3
MT	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Maďarčina + angličtina/nemčina/španielčina/italština/Rimsko/Srbčina/Slovenčina	1-3
DELEGÁCIÁ	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Holandčina + angličtina	1-3
		Holandčina + nemčina	2-3
NA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Nemčina + Arabčina/Bosnian/Chorvátčina/Srbčina/angličtina	1-3
		Nemčina + španielčina	1-2
		Nemčina + francúzština	1
		Nemčina + čínština/poľština	2
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Nemčina + Chorvátčina (Burgenland Chorvátčina)/Maďarčina/slovinčina/Nemčina + Čeština/Slovenčina	1-2
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Polština + angličtina/francúzština/nemčina/taliančina/španielčina	1-3
		Polština + ruština	2
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Polština + Kashubian/Nemecký	1-2
		Polština + Ukrajínčina	1-3
		Polština + ruština	2
Polský + bieloruský	3		
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Portugalčina + francúzština	2-3
		Portugalčina + angličtina	1-2
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Rumunčina + angličtina/francúzština/Nemčina/taliančina/Portugalčina/Španielčina	1-3
		1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Rumunčina + bulharčina/Chorvátčina/Česko/nemčina/grécka/maďarčina/taliančina/poľština/Rimsko/ruská/srbská/slovenská/turecká/ukrajinská
SI	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Slovenčina + Maďarčina	1-3
SLOVENČINA	1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Slovenčina + Angličtina/Francúzština/Nemčina/Taliančina/Ruština/Španielčina	1-3
		1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka	Slovenčina + nemčina/Rimsko/Rusyn
		Slovenčina + Ukrajínčina	1-3

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Vyučovanie prostredníctvom rôznych jazykov a príslušných úrovní ISCED			
Jazykový stav	Jazyky	ISCED úroveň	
SLOVENSKO 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Fínčina + angličtina/francúzština/Nemčina/Ruština	1 - 3	
	Fínčina + čínština/Estónčina/španielčina	1 - 2	
	1 štátny jazyk + 1 neteritoriálny jazyk so statusom úradného jazyka	Fínsky + Sami	1 - 2
	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Fínsky + švédsky	1 - 2
S.R.O. 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Slovenčina + Slovenčina	1 - 2	
	Švédsky + fínsky	1 - 2	
	1 štátny jazyk + 1 neteritoriálny jazyk so statusom úradného jazyka	Švédčina + Sami	1
AL 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Albánsky + taliansky	3	
	1 štátny jazyk + 1 regionálny/menšinový jazyk bez statusu úradného jazyka	Albánsky + grécky/macedónsky	3
BA	—	—	
SLOVENSKO 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Nemčina + angličtina	3	
	Francúzština + angličtina	3	
	1 štátny jazyk + 1 iný štátny jazyk	Francúzština + nemčina Nemčina + francúzština Taliančina + nemčina Romansh + Nemecký	1 - 3
	Francúzština + taliančina Nemčina + taliančina Nemčina + Romansh	3	
JE	—	—	
SLOVENSKO 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Nemčina + angličtina	1 - 3	
JA 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Čierna + angličtina	1 a 3	
	1 regionálny/menšinový jazyk so statusom úradného jazyka + 1 cudzí jazyk	Albánsky + Anglický	1
MK 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Macedónčina + angličtina/francúzština	3	
NIE 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Slovenčina + Slovenčina	2 - 3	
	Nórčina + francúzština/nemčina	3	
RS 1 štátny jazyk + 1 cudzí jazyk	Srbčina + Angličtina/Nemčina/Francúzština/Taliančina/Ruština/Španielčina	—	
TR	—	—	

Vysvetlivky

Pozri vysvetlivky týkajúce sa obrázku B12.

V rámci krajiny môže byť jeden jazyk súčasťou rôznych programov CLIL (pozri Taliansko, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko).

Poznámky pre jednotlivé krajiny

Taliansko: od roku 2010 sa všetci študenti v poslednom ročníku vyššieho sekundárneho vzdelávania museli učiť jeden nejazyčný predmet prostredníctvom cudzieho jazyka. Tí, ktorí sú na „jazykovej dráhe“, sa musia naučiť jeden nejazyčný predmet prostredníctvom cudzieho jazyka od veku 16 rokov a druhý nejazyčný predmet prostredníctvom iného cudzieho jazyka od veku 17 rokov.

Luxembursko: všetky inštrukcie sú poskytované v inom ako luxemburskom jazyku, väčšinou vo francúzštine alebo nemčine.

Maďarsko a Poľsko: neexistujú žiadne predpisy týkajúce sa jazykov pre CLIL. Údaje sa týkajú aktuálneho poskytovania CLIL v školskom roku 2021/2022.

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Slovensko: predpisy týkajúce sa jazykov pre CLIL sa vzťahujú len na základné vzdelávanie. Údaje o úrovniach vzdelania nad základným vzdelaním sa týkajú aktuálneho poskytovania CLIL v školskom roku 2021/2022.

Švédsko: predpisy týkajúce sa jazykov pre CLIL sa vzťahujú len na základné a nižšie stredoškolské vzdelávanie. Údaje sa vzťahujú len na tieto dve úrovne. CLIL vo vyššom stredoškolskom vzdelávaní môže existovať, ale nie je regulovaná.

Čierna Hora: údaje sa týkajú pilotného projektu CLIL.

POTVRDZOVANIE

EURÓPSKAVÝKONNÁ AGENTÚRA PRE VZDELÁVANIE A KULTÚRU

Platformy, štúdie a analýzy

Miestokonania du Bourget 1 (J-70 – oddelenie A6)
B-1049 Brusel

([HTTPS://eurydice.eacea.ec.europa.eu/](https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/))

Správa editora

Peter Birch

Autori

Nathalie Baïdak (koordinácia), Isabelle De Costerová a Daniela Kocanova

Prispievatelia z iných inštitúcií EÚ

JednotkaEurostatu F.5: Vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna ochrana: Malgorzata Stadnik a Marco Picciolo

(podpora databázy Eurostatu o štúdiu cudzích jazykov)

Externý expert

Christian Monseur, Univerzita v Liège (vyťažovanie a výpočty údajov PISA a TALIS)

Grafika a rozloženie

Patrice Brel

Produkčný koordinátor

Preskúmať: Gisèle De Lel

NÁRODNÉ JEDNOTKY EURYDICE

ALBÁNSKO

Oddelenie Eurydice
Ministerstvo školstva a športu
Rruga e Durrësit, č. 23
1001 Tiranë
Príspevok oddelenia: Najlepšie Gjokuta

RAKÚSKO

Eurydice-Informationsstelle
Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung
ABT. Bildungsstatistik und –monitorovanie
Minoritenplatz 5
1010 Wien
Príspevok oddelenia: Alexandra KristinaR-Wojnesitz (externá expertka)

BELGICKO

Unité Eurydice de la Communauté française – reštaurácie v okolí
Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles – reštaurácie v okolí
Administrácia Générale de l'Enseignement
Avenue du Port, 16 – Predsedníctvo 4P03
1080 Bruxelles
Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

Eurydice Vlaanderen – reštaurácie v okolí
Vzdialenosť Onderwijs en Vorming/
Vyhľadávanie Strategische Beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw 7C10
Koning Albert II-iaan 15
1210 Brussel
Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

Eurydice-Informationsstelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft – reštaurácie v okolí
Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft (ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft)
Fachbereich Ausbildung und Unterrichtsorganisation
Predmet príspevku: Gospertstraße 1
4700 Eupen
Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

BOSNA A HERCEGOVINA

Ministerstvo pre občianske veci
Sektor vzdelávania
Trg BiH 3
71000 Sarajevo
Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

BULHARSKO

Oddelenie Eurydice
Centrum rozvoja ľudských zdrojov
Oddelenie pre výskum a plánovanie vzdelávania
15, Graf Ignatiev Str.
1000 Sofia
Príspevok oddelenia: Marchela Mitova a Nikoleta Hristova

CHORVÁTSKO

Agentúra pre mobilitu a programy EÚ
Frankopanska 26
10000 Záhreb
Príspevok oddelenia: Maja Balen Baketa a Ana Dragičević

CYPRUS

Oddelenie Eurydice
Ministerstvo školstva, kultúry, športu a mládeže
Kimonos a Thoukydidou
1434 Nikózia
Príspevok oddelenia: Christiana Haperiová;
odborníci: Dr. Angeliki Constantinou-Charalambous (inšpektor angličtiny, Katedra sekundárneho všeobecného vzdelávania), Dr. Sophia Ioannou Georgiou (hlavná riaditeľka pre vzdelávanie, oddelenie základného vzdelávania, ministerstvo školstva, športu a mládeže)

ČESKO

Oddelenie Eurydice
Česká národná agentúra pre medzinárodné vzdelávanie a výskum
Dům zahraniční Spolupráca
Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1
Príspevok oddelenia: Jana Halamová, Radka Topinková;
odborníci: Eva Tučková, Marie Černíková

DÁNSKO

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Oddelenie Eurydice

Ministerstvo vysokoškolského vzdelávania a vedy

Dánska agentúra pre vysokoškolské vzdelávanie a vedu

Haraldsgade 53

2100 Kodaň Ø

Príspevok oddelenia: Ministerstvo vysokoškolského vzdelávania a vedy a ministerstvo pre deti a vzdelávanie

ESTÓNSKO

Oddelenie Eurydice

Ministerstvo školstva a výskumu

Munga 18

50088 Tartu

Príspevok oddelenia: Inga Kukk, Pille Põiklik, ministerstvo školstva a výskumu

FÍNSKO

Oddelenie Eurydice

Fínska národná agentúra pre vzdelávanie

Po Box 380

00531 Helsinki

Príspevok oddelenia: Zástupcovia fínskej národnej jednotky: Tiina Komppa (Senior Specialist); Janne Loisa (Senior Specialist); Petra Packalén (hlavná poradkyňa, vzdelávanie)

Odborníci na predmety EDUFI: Minna Bálint (hlavná poradkyňa pre vzdelávanie); Kati Costiander, (hlavná poradkyňa pre vzdelávanie); Nina Eskola (projektová manažérka); Anu Halvari (hlavný poradca pre vzdelávanie); Annamari Kajasto, (vedúci poradca pre vzdelávanie); Katri Kuukka (vedúci poradca pre vzdelávanie); Olli Määttä (hlavný poradca pre vzdelávanie); Yvonne Nummela (hlavná poradkyňa pre vzdelávanie); Susanna Rajala (hlavná poradkyňa, vzdelávanie)

FRANCÚZSKO

Unité française d'Eurydice – reštaurácie v okolí

Riaditeľstvo pre hodnotenie, prognózovanie a monitorovanie výkonnosti (DEPP)

Ministerstvo školstva a mládeže

61 – 65, rue Dutot

75732 Paríž Cedex 15

Príspevok oddelenia: Françoise Parillaud (odborník), Anne Gaudry-Lachet (Eurydice Francúzsko)

NEMECKO

Eurydice-Informationsstelle des Bundes

Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e. V. (DLR)

Heinrich-Konen Str. 1

53227 Bonn

Eurydice-Informationsstelle der Länder im Sekretariat der Kultusministerkonferenz

Taubenstraße 10

10117 Berlín

Príspevok oddelenia: Thomas Eckhardt

GRÉCKO

Grécke oddelenie Eurydice

Riaditeľstvo pre európske a medzinárodné záležitosti

Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné a európske záležitosti,

Grécka diaspóra a medzikultúrne vzdelávanie

Ministerstvo školstva a náboženských záležitostí

37 Andrea Papandreou Street (Office 2172)

15180 Amarousion (Attiki)

Príspevok oddelenia: Georgia Fermeli (radkyňa A' Science) a Thalia Chatzigiannoglou (radkyňa B' cudzích jazykov), Inštitút vzdelávacej politiky

MAĎARSKO

Maďarské oddelenie Eurydice

Úrad pre vzdelávanie

19 – 21 Maros Str.

1122 Budapešť

Príspevok oddelenia: Róza Szabó (odborník, vzdelávacie orgán); Sára Hatony (NU)

JACELAND

Oddelenie Eurydice

Riaditeľstvo pre vzdelávanie

Počasia Víkurhvarf 3

203 Kópavogur

Príspevok oddelenia: Hulda Skogland

ÍRSKO

Oddelenie Eurydice

Katedra školstva a zručností

Medzinárodná sekcia

Marlborough Street – reštaurácie v okolí

Dublin 1 – DO1 RC96

Príspevok oddelenia: Maria Lorigan a Pádraig MacFhlannchadha

TALIANSKO

Unità italiana di Eurydice – reštaurácie v okolí

Istituto Nazionale di Documentazione e destinacii Innovazione e Ricerca Educativa (INDIRE)

Agenzia Erasmus+

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Prostredníctvom C. Lombroso 6/15

50134 Firenze

Príspevok oddelenia: Simona Baggianiová;

expert: Diana Saccardo (Dirigente tecnica, Ministero dell'Istruzione e del Merito)

LOTYŠSKO

Oddelenie Eurydice

Štátna agentúra pre rozvoj vzdelávania

Ulica 1 (5. poschodie)

1050 Riga

Príspevok oddelenia: Rita Kursite

LICHTENŠTAJNSKO

Informationsstelle Eurydice – reštaurácie v okolí

Schulamnt des Fürstentums Lichtenštajnsko

Austrasse 79

Postfach 684

9490 Vaduz

Príspevok oddelenia: Belgin Amann, oddelenie Eurydice, Úrad pre vzdelávanie Lichtenštajnska; Barbara Ospelt-Geiger, expertka, Úrad školstva Lichtenštajnska

LITVA

Oddelenie Eurydice

Národná agentúra pre vzdelávanie

K. Kalinausko Street 7

03107 Vilnius

Príspevok oddelenia: Eglė Petronienė a Beata Valungevičienė (externí experti)

LUXEMBURSKO

Unité nationale d'Eurydice

ANEFORÉ ASBL – REŠTAURÁCIE V OKOLÍ

eduPôle Walferdange – reštaurácie v okolí

Bâtiment 03 – étage 01

Počasia v lokalite Diekirch

7220 Walferdange

Príspevok oddelenia: Claude Sevenig (Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse – Service des relations internationales), Nevena Zhelyazkova (MENJE – Service de la recherche et de l'innovation pédagogiques et technologiques (SCRIPT) – Division du traitement de données sur la qualité de l'encadrement et de l'offre scolaire et éducative) a Annick Bartocci (MENJE – Service de l'encadrement et de l'offre scolaire et éducative) a Annick Bartocci (MENJE – Service de l'encadrement et de l'offre scolaire et éducative)

L'enseignement secondaire (ES)

MALTA

Ministerstvo školstva, športu, mládeže, výskumu a inovácií

Veľká obliehacia cesta

Floriana VLT 2000

Príspevok oddelenia: Jeannine Vassallo

ČIERNÁ HORA

Oddelenie Eurydice

Vaka Djurovica bb

81000 Podgorica

Príspevok oddelenia: Divna Paljevic zo skúšobného centra a Fadila Kajevic z Úradu pre vzdelávacie služby

HOLANDSKO

Eurydice Nederland

Ministerka van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Directie Internationaal Beleid Systémové Požiadavky

Reštaurácie v blízkosti: Rijnstraat 50

2500 BJ Den Haag

Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

SEVERNÉ MACEDÓNSKO

Národná agentúra pre európske vzdelávacie programy a mobilitu

Boulevard Kuzman Josifovski Pitu, č. 17

1000 Skopje

Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

NÓRSKO

Oddelenie Eurydice

Riaditeľstvo pre vysokoškolské vzdelávanie a zručnosti

Poštárky 1093,

5809 Bergen

Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

POLSKO

Poľská jednotka Eurydice

Nadácia pre rozvoj vzdelávacieho systému

Aleje Jerozolimskie 142A

02 – 305 Warszawa

Príspevok oddelenia: Beata Płatos-Zielińska; národní experti: Agata Gajewska-Dyszkiewicz, Katarzyna Paczuska (Vzdelávací výskumný ústav)

PORTUGALSKO

Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Portugalská jednotka Eurydice

Generálne riaditeľstvo pre štatistiku vzdelávania a vedy

Av. 24 de Julho, 134

1399 – 054 Lisabon

Príspevok oddelenia: Isabel Almeida a Margarida Leandro v spolupráci s Generálnym riaditeľstvom pre vzdelávanie; externí experti: Helena Peralta a Joana Viana (inštitút školstva – Univerzita v Lisabone)

RUMUNSKO

Oddelenie Eurydice

Národná agentúra pre programy Spoločenstva v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy

Universitatea Politehnică București – reštaurácie v okolí

Biblioteca Centrală – reštaurácie v okolí

Splaiul Independenței, č. 313

Sektor 6

060042 București

Príspevok oddelenia: Veronica – Gabriela Chirea, v spolupráci s odborníkmi: Manuela Delia Anghel (ministerstvo školstva), Rodica Diana Cherciu (ministerstvo školstva) a Ciprian Fartușnic (Národné centrum pre politiku a hodnotenie vo vzdelávaní – výskumná jednotka vo vzdelávaní)

SRBSKO

Eurydice Unit Srbsko

Nadácia Tempus

Zabljacka 12

11000 Belehrad

Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

SLOVENSKO

Oddelenie Eurydice

Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu

Krížkova 9

811 04 Bratislava

Príspevok oddelenia: Marta Čurajová

SLOVINSKO

Ministerstvo školstva, vedy a športu

Ministrstvo za izobrazevanje, znanost in sport

Katedra rozvoja vzdelávania a Kvality Office

Eurydice Slovinsko

Masarykova 16

1000 Ľubľana

Príspevok oddelenia: Saša Ambrožič Deleja

ŠPANIELSKO

Instituto Nacional de Evaluación Educativa (INEE)

Ministerio de Educación y Formación Profesional (ministerio de Educación y Formación Profesional)

Vzdialenosť Paseo del Prado 28

28014 Madrid

Príspevok oddelenia: Eva Alcayde García, Juan Mesonero Gómez a Jaime Vaquero Jiménez. Príspevok autonómnych spoločenstiev/mestál: Manuel Sáez Fernández (Andalúzia); José Calvo Dombón a Óscar Sánchez Estella (Aragónsko); Carlos Duque Gómez (Kanarias); María Pilar Martín García a Clara Sancho Ramos (Castilla y León); María Isabel Rodríguez Martín (Castilla-La Mancha); Montserrat Montagut Montagut (Cataluña); Roberto Romero Navarro (Comunidad Valenciana); María Guadalupe Donoso Morcillo a Myriam García Sánchez (Extremadura); Iván Mira Fernández (Galícia); David Cervera Olivares a Gretchen Dobrott Bernard (C. de Madrid); Cristina Landa Gil (C.F. de Navarra); Maite Ruiz López (País Vasco); Antonio Coronil Rodríguez (Ceuta).

ŠVÉDSKO

Oddelenie Eurydice

Predmet príspevku: Universitets- och högskolerådet/

Švédska rada pre vysokoškolské vzdelávanie

Box 4030

171 04 Solna

Príspevok oddelenia: spoločná zodpovednosť

ŠVAJČIARSKO

Oddelenie Eurydice

Švajčiarska konferencia ministrov školstva (EDK)

Kľúčové slová: Speichergasse 6

3001 Bern

Príspevok oddelenia: Alexander Gerlings

TÜRKIYE

Oddelenie Eurydice

MEB, Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)

Eurydice Türkiye Birimi, Merkez Bina 4. Katagória

B-Blok Bakanlıklar

06648 Ankara

Príspevok oddelenia: Osman Yıldırım Uğur; expert: Prof. Dr. Cem Balcıkanlı

Nadviazanie kontaktu s EÚ

OSOBNĚ

V celej Európe sú stovky miestnych informačných centier EÚ.

Adresu najbližšieho centra nájdete na adrese: https://europa.eu/european-union/contact_en

NA TELEFÓNE ALEBO E-MAILOM

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky týkajúce sa Európskej únie. Túto službu môžete kontaktovať: -- prostredníctvom bezplatného telefónu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori môžu účtovať poplatky za tieto volania),

— na tomto štandardnom čísle: + 32 22999696 alebo

— elektronickou poštou prostredníctvom: https://europa.eu/european-union/contact_en

Vyhľadávanie informácií o EÚ

ONLINE

Informácie vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie sú k dispozícii na webovej stránke Európa: europa.eu

PUBLIKÁCIE EÚ

You si môžete stiahnuť alebo objednať bezplatné a cenovo dostupné publikácie EÚ z knižkupectva EU Bookshop na adrese: <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications>.

Viacere kópie bezplatných publikácií možno získať kontaktovaním služby Europe Direct alebo vášho miestneho informačného centra. (pozri https://europa.eu/european-union/contact_en).

PRÁVO EÚ A SÚVISIACE DOKUMENTY

Prístup k právnym informáciám z EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1951 vo všetkých úradných jazykových verziách nájdete na adrese EUR-Lex na adrese: <https://eur-lex.europa.eu/>

OTVORENÉ ÚDAJE Z EÚ

Portál otvorených dát EÚ (<https://data.europa.eu/en>) poskytuje prístup k súborom údajov z EÚ. Údaje je možné stiahnuť a opätovne použiť bezplatne, a to na komerčné aj nekomerčné účely.

Klíčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe – vydanie 2023

Správa Eurydice

Vydanie klíčových údajov o výučbe jazykov na školách v Európe z roku 2023 zobrazuje hlavné politiky vzdelávania týkajúce sa výučby jazykov v školách v 39 európskych vzdelávacích systémoch. Odpovedá na otázky týkajúce sa počtu a rozsahu cudzích jazykov študovaných študentmi, vyučovacieho času venovaného výučbe cudzích jazykov, jazykovej podpory poskytovanej novoprichádzajúcim študentom migrantov, nadnárodnej mobility učiteľov cudzích jazykov, ako aj mnohých ďalších tém.

Správa obsahuje 51 ukazovateľov, ktoré sú usporiadané v piatich rôznych kapitolách: Kontext, Organizácia, Účasť, Učitelia a Učiteľské procesy. Na zostavenie ukazovateľov sa použili rôzne zdroje, medzi ktoré patrí sieť Eurydice, Eurostat a medzinárodné prieskumy OECD PISA a TALIS. Údaje Eurydice sa týkajú všetkých krajín Európskej únie, ako aj Albánska, Bosny a Hercegoviny, Švajčiarska, Islandu, Lichtenštajnska, Čiernej Hory, Severného Macedónska, Nórska, Srbska a Túrkiye.

Úlohou siete Eurydice je pochopiť a vysvetliť, ako sa organizujú rôzne európske vzdelávacie systémy a ako fungujú. Sieť poskytuje opis vnútroštátnych vzdelávacích systémov, komparatívne štúdie venované špecifickým témam, ukazovateľom a štatistikám. Všetky publikácie Eurydice sú k dispozícii bezplatne na webovej stránke Eurydice alebo na požiadanie v tlačenej podobe. Eurydice sa prostredníctvom svojej práce zameriava na podporu porozumenia, spolupráce, dôvery a mobility na európskej a medzinárodnej úrovni. Sieť pozostáva z národných jednotiek, ktoré sa nachádzajú v európskych krajinách a koordinuje ju Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA).

Viac informácií o Eurydice nájdete na stránke: <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>

ISBN 978 – 92 – 9488 – 107 – 6

doi:10.2797/529032